

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IX kadencja

Minister Do Spraw Unii Europejskiej

DKSE.901.1.14.2022.BB(1)

Druk nr 2532

Warszawa, 1 sierpnia 2022 r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), w załączeniu przekazuję przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

- Informację dla Sejmu i Senatu RP o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresie styczeń - czerwiec 2022 r. (przewodnictwo Francji w Radzie Unii Europejskiej).

Jednocześnie informuję, że ww. dokument został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 29 lipca 2022 r.

Z poważaniem

Konrad Szymański

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

INFORMACJA DLA SEJMU I SENATU RP O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRACACH UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE STYCZEŃ – CZERWIEC 2022 R.

/PRZEWODNICTWO FRANCJI W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ/

Dokument przygotowany w związku
z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października
2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem
i Senatem w sprawach związanych
z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Prezydencja francuska i jej znaczenie dla interesów Polski w UE.....	4
III. Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji francuskiej obszarach funkcjonowania UE	10
3.1 Bardziej suwerenna Europa.....	10
3.1.1 Wyzwania globalne	10
3.1.2 Reforma strefy Schengen, ochrona granic i wzmocnienie bezpieczeństwa wewnętrznego UE	25
3.1.3 Polityka azylowa i migracyjna	28
3.1.4 Bezpieczeństwo i obrona.....	31
3.1.5 Bałkany Zachodnie, w tym polityka rozszerzenia	35
3.1.6 Relacje z Afryką.....	36
3.2 Nowy Europejski model wzrostu	37
3.2.1 Jednolity rynek i przemysł	37
3.2.2 Odbudowa i wzrost.....	40
3.2.3 Polityka klimatyczna, energetyczna i środowiskowa.....	43
3.2.4 Badania i innowacje	49
3.2.5 Rynek cyfrowy	50
3.2.6 Umiejętności i rynek pracy	54
3.3 Europa bliższa obywatelom	55
3.3.1 Konferencja w sprawie przyszłości Europy	55
3.3.2 Wzmocnienie zasady państwa prawa i ochrony praw fundamentalnych.....	56
3.3.3 Wzmocnienie europejskiej demokracji	62
3.3.4 Zwalczanie dyskryminacji.....	63
3.3.5 Kultura i nauka	64
IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE.....	66
4.1 Budżet UE	66
4.2 Polityka finansowa i podatki	70
4.3 Polityka transportowa.....	84
4.4 Zatrudnienie i polityka społeczna	87
4.5 Zdrowie	88
4.6 Polityka rolna i polityka rybołówstwa	89
4.7 Relacje z krajami trzecimi.....	91

4.8 Relacje pomiędzy UE a Wielką Brytanią.....	99
4.9 Polityka handlowa.....	100
4.10 Polityka rozwojowa.....	108
4.11 Prawa człowieka.....	108
4.12 Ochrona konsumentów.....	110
4.13 Edukacja i młodzież.....	112
4.14 Sport i turystyka.....	115
4.15 Przestrzeń kosmiczna.....	116
V. Lista załączników.....	117

I. Wprowadzenie

Niniejsza Informacja jest trzydziestym siódmym półrocznym sprawozdaniem Rady Ministrów dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach kolejnych prezydencji. Została opracowana w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej. W dokumencie, przygotowanym wspólnie przez wszystkie ministerstwa i urzędy centralne, podsumowano działania realizowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w okresie prezydencji Francji w Radzie UE.

Pierwszy rozdział Informacji podsumowuje w syntetyczny sposób przebieg i dokonania prezydencji francuskiej przez pryzmat jej priorytetów oraz kwestii kluczowych z punktu widzenia Polski. Rozdział drugi dotyczy aktywności Polski w priorytetowych dla prezydencji francuskiej obszarach. Rozdział trzeci podsumowuje działalność Rządu w obszarach nieujętych w poprzednich rozdziałach.

Dokument koncentruje się na elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w Unii Europejskiej. W Informacji zwrócono szczególną uwagę na postulaty i inicjatywy, które miały na celu realizację polskich interesów, przede wszystkim w odniesieniu do projektów o najpoważniejszych długofalowych konsekwencjach, zarówno w zakresie pozytywnych bodźców oddziaływujących na rozwój wielu obszarów, jak i elementów niosących ze sobą potencjalne zagrożenia.

W załącznikach zamieszczono informacje o transferach finansowych pomiędzy Polską a Unią Europejską, o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych i funduszu spójności, a także wykazy stanowisk do aktów prawnych i dokumentów poza legislacyjnych Unii Europejskiej, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekazanych do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w drugiej połowie 2021 roku. Podstawą przygotowania planu prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (zamieszczonego w załączniku nr 5.3) jest ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Prezydencja francuska i jej znaczenie dla interesów Polski w UE

Francja w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r. sprawowała po raz trzynasty prezydencję w Radzie UE jako pierwsze państwo z trio prezydencji Francja-Czechy-Szwecja.

Sześciomiesięczny program prezydencji Francji został opublikowany 1 stycznia 2022 r. Opierał się na trzech hasłach, tj. odbudowa, siła i przynależność (*Relance, Puissance, Appartenance*). Odbudowa oznacza wspólną odpowiedź na wciąż trwający kryzys gospodarczy, siła jest warunkiem istnienia i promocji na świecie modelu europejskiego, a przynależność oznacza poczucie zbiorowości.

Przewodnictwo Francji w Radzie UE miało skupić swoje działania wokół trzech osi tj. Europy suwerennej, nowego europejskiego modelu wzrostu oraz Europy ludzkiej, bliższej obywatelom. Zgodnie z założeniami programu, **Europa suwerenna** to Europa wzmocnionej strefy Schengen, zdolna chronić swoje granice i zarządzać ruchami migracyjnymi i polityką azylową w zgodzie z własnymi wartościami i międzynarodowymi zobowiązaniami. To także Europa silna i zdolna do reagowania w obliczu kryzysów obronności i bezpieczeństwa oraz dbająca o stabilność państw sąsiedzkich i relacje z Afryką. Ambicją **nowego europejskiego modelu wzrostu** była budowa Europy produkcji, zatrudnienia i doskonałości technologicznej. Model zakładał powiązanie rozwoju gospodarczego z ambicją klimatyczną Europy, wsparcie innowacji i wzrostu europejskich podmiotów cyfrowych przy zdefiniowaniu własnego środowiska regulacyjnego oraz zapewnienie wysokiej jakości miejsc pracy. **Europa bliższa obywatelom** to Europa słuchająca obaw swoich obywateli w ramach Konferencji w sprawie Przyszłości Europy, broniąca praworządności i wierna swoim wartościom.

Wojna w Ukrainie

Prezydencja francuska zajęła się priorytetowo zarządzeniem reakcji UE na wojnę. Po 24 lutego 2022 r. powstała pilna potrzeba wzmocnionych działań Unii Europejskiej w celu ochrony swoich obywateli oraz obrony jej wartości i interesów w bliskim i odległym sąsiedztwie. Sytuacja w Ukrainie dowiodła zasadności głównego tematu wybranego na trzynaste przewodnictwo Francji w Radzie Unii Europejskiej, jakim było wzmocnienie suwerenności europejskiej we wszystkich możliwych obszarach.

W UE prowadzone były wzmocnione prace nad zapewnieniem szybkiej, solidarnej i zdecydowanej reakcji na agresję Rosji. W rezultacie Unia Europejska przyjęła bezprecedensową serię sankcji przeciwko Rosji. Podjęto środki nadzwyczajne w celu wsparcia Ukrainy i jej mieszkańców, m.in. poprzez udzielone wsparcie wojskowe, wprowadzenie programów ochrony uchodźców, bezpośrednią i pośrednią pomoc finansową dla Ukrainy oraz synchronizację ukraińskiej sieci elektrycznej z siecią europejską, mając na uwadze inne działania równolegle podejmowane przez państwa członkowskie z własnej inicjatywy.

W przededniu wojny przyjęto pierwszy pakiet sankcji, wprowadzający ograniczenia w stosunkach gospodarczych z obwodem donieckim i ługańskim, mający na celu ograniczenie dostępu Rosji do unijnych rynków i usług kapitałowych i finansowych. Na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej w dn. 24 lutego 2022 r. potępiono niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną agresję wojskową Rosji wobec Ukrainy, przyjmując drugi pakiet sankcji obejmujący swym zakresem sektor finansowy, energetyczny, transportowy, produkty podwójnego zastosowania, kontrolę i finansowanie eksportu, politykę wizową. Kolejny, trzeci pakiet sankcji miał na celu wykluczenie siedmiu rosyjskich banków z systemu SWIFT. UE wprowadzając czwarty pakiet sankcji gospodarczych i indywidualnych w reakcji na wojskową agresję Rosji na Ukrainę zakazała wszelkich transakcji z niektórymi przedsiębiorstwami państwowymi, jak również świadczenia usług ratingu kredytowego na rzecz osób i podmiotów z Rosji, a przede wszystkim prowadzenia nowych inwestycji w rosyjskim sektorze energetycznym. Piąty i szósty pakiet sankcji przyjęty w reakcji na inwazję Rosji na Ukrainę ma doniosłe znaczenie przede wszystkim dla sektora energetycznego. Zakazano bowiem importu z Rosji węgla i innych stałych paliw kopalnych, zakazano również importu ropy naftowej i rafinowanych produktów ropopochodnych z Rosji.

Inwazja na Ukrainę i sankcje UE silnie uderzyły w rosyjską gospodarkę. Decyzje przyjęte na forum UE według prognoz ekonomistów spowodują spadek rosyjskiego PKB w 2022 r. o 15 procent¹. Pakiet sankcji doprowadził już do obserwowanej podwyższonej inflacji. Wiele europejskich koncernów zrezygnowało z prowadzenia działalności gospodarczej w Rosji. Szczególnie realizacja szóstego pakietu sankcji UE zakładającego ograniczenie zysków z handlu ropą oraz niektórymi produktami ropopochodnymi dla rosyjskiego budżetu oraz rozszerzenie katalogu banków odciętych od systemu płatności SWIFT stanowi znaczące uderzenie w gospodarkę Rosji.

W dn. 10-11 marca 2022 r. na nieformalnym posiedzeniu Szefów Państw i Rządów przyjęto tzw. Deklarację Wersalską. Podkreślono w niej, iż niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji na Ukrainę rażąco narusza prawo międzynarodowe oraz zagraża bezpieczeństwu i stabilności w Europie i na świecie. Zaakcentowano w niej także, iż niezbędne jest, by UE i jej państwa członkowskie zapewniły Ukrainie skoordynowane wsparcie polityczne, finansowe, materialne i humanitarne.

Wobec rosnącej niestabilności, strategicznej konkurencji i zagrożeń dla bezpieczeństwa, na spotkaniu w Wersalu podkreślono potrzebę przyjęcia większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo UE poprzez podjęcie zdecydowanych kroków w kierunku budowania europejskiej suwerenności, zmniejszenia zewnętrznych zależności i opracowania nowego modelu wzrostu i inwestycji na 2030 r. Mając na uwadze ideę zmniejszenia zależności energetycznych, m.in. od dostaw surowców z Rosji podkreślono potrzebę jak najszybszej redukcji uzależnienia od importu rosyjskiego gazu, ropy naftowej i węgla, w szczególności poprzez zmniejszanie ogólnej zależności od paliw kopalnych, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i wyborów państw członkowskich dotyczących ich koszyka energetycznego. Podkreślono również potrzebę dywersyfikacji dostaw, m.in. poprzez wykorzystanie LNG, biogazu,

---

¹ Polski Instytut Ekonomiczny, *Sankcje w dobie konfliktów. Narzędzia, doświadczenia i konsekwencje*, Warszawa 2022 r.

dalszego rozwoju technologii wodorowej i odnawialnych źródeł energii. Wskazano na potrzebę udoskonalania połączeń europejskich sieci gazowych oraz zsynchronizowania sieci energetycznych w całej UE.

Podczas nadzwyczajnego posiedzenia Rady Europejskiej w maju 2022 r. przywódcy przeanalizowali postępy w zwiększaniu niezależności energetycznej UE i zaapelowali o większą dywersyfikację źródeł dostaw energii, przyspieszenie stosowania odnawialnych źródeł energii oraz poprawę połączeń międzysystemowych. Zaapelowali też o skuteczną koordynację międzynarodową w celu zapewnienia globalnej kompleksowej reakcji na wyzwania związane z bezpieczeństwem żywnościowym. Także w maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła plan *REPowerEU* jako odpowiedź na trudności i zakłócenia na światowym rynku energii spowodowane inwazją Rosji na Ukrainę.

Na szczycie Rady Europejskiej w dn. 23-24 czerwca 2022 r. przywódcy UE wezwali Rosję do natychmiastowego zaprzestania ataków na zakłady rolno-spożywcze i do odblokowania Morza Czarnego, aby umożliwić eksport ukraińskiego zboża. Unijni przywódcy podkreślili, że sankcje UE przeciwko Rosji dopuszczają swobodny przepływ produktów rolnych i spożywczych oraz dostarczanie pomocy humanitarnej.

W obliczu zmiany architektury bezpieczeństwa na kontynencie europejskim, prezydent E. Macron na zakończeniu Konferencji w sprawie przyszłości Europy w dn. 9 maja 2022 r. zaproponował utworzenie nowego formatu europejskiej współpracy, tj. powołanie Europejskiej Wspólnoty Politycznej. W opublikowanym 14 czerwca 2022 r. *non-paper* prezydencja francuska rozwinęła koncepcję akcentując, iż polityka rozszerzenia, ze względu na wymóg niezbędnych reform, jakie są konieczne przed przystąpieniem do UE, nie oferuje adekwatnych ram politycznych, by odpowiedzieć na pilne wyzwania geopolityczne wynikające z wojny na Ukrainie oraz potrzeby rozwoju ustroju politycznego kontynentu europejskiego. Nowy koncept integracji europejskiej pod hasłem *Wider Europe* był punktem dyskusji czerwcowego posiedzenia Rady Europejskiej.

Na czas francuskiej prezydencji w Radzie UE przypadło również inne, historyczne wydarzenie jakim było przyznanie Ukrainie i Mołdawii statusu państwa kandydującego. W dniu 28 lutego 2022 r. Ukraina złożyła wniosek o członkostwo w UE, następnie również Gruzja (3 marca 2022 r.) oraz Mołdawia (4 marca 2022 r.) przekazały prezydencji francuskiej swoje wnioski. Biorąc pod uwagę szczególne okoliczności polityczne, wnioskom od razu nadano dalszy bieg: Rada UE wystąpiła do Komisji Europejskiej z prośbą o przygotowanie opinii (tzw. *avis*) na temat stopnia realizacji kryteriów akcesyjnych (kopenhaskich) i przygotowania do członkostwa wnioskujących państw. Na posiedzeniu Rady Europejskiej 23 czerwca 2022 r. przywódcy państw UE przyznali Ukrainie i Mołdawii status kraju kandydującego.

Realizacja priorytetów prezydencji:

1. Bardziej suwerenna Europa

Prezydencja Francji przypadła na trudny czas związany z rozpoczęciem agresji rosyjskiej na Ukrainę. Polska wspierała wysiłki prezydencji związane z koniecznością podjęcia działań w celu wsparcia obrony suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy przy jednoczesnej konieczności natychmiastowego podjęcia działań związanych z masowym napływem uchodźców, wzrostem cen energii oraz globalnym kryzysem żywnościowym.

Podczas prezydencji Francji Polska pozostawała jednym z najaktywniejszych uczestników dyskusji nt. **rozwoju unijnej polityki sankcyjnej**. Polskie zaangażowanie i współpraca z państwami członkowskimi przyczyniła się do przyjęcia kolejnych pakietów sankcyjnych przez Radę UE w dniach 24 lutego, 28 lutego, 9 marca, 15 marca, 8 kwietnia oraz 3 czerwca 2022 r. Postulaty Polski dotyczące m.in. sankcji finansowych, transportowych, handlowych i sektorowych oraz wpisów indywidualnych przedkładane Komisji Europejskiej, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz państwom członkowskim, były uwzględniane w kolejnych pakietach sankcji. Polska docenia osiągnięte rezultaty w tym obszarze (sześć pakietów sankcji), przy zachowaniu jednomyślności w ramach stanowiska UE. Polska była

jednym z państw podkreślających potrzebę utrzymania i wzmocnienia presji sankcyjnej na Rosję, w tym przez wzmocnienie implementacji dotychczas przyjętych środków restrykcyjnych.

Od początku agresji Rosji na Ukrainę, Polska aktywnie promowała zakończenie przez państwa członkowskie UE importu surowców energetycznych z Rosji. Polska była zwolennikiem możliwie najdalej idących sankcji w sektorze energetycznym. Z zadowoleniem przyjęliśmy wprowadzenie sankcji na import węgla z Rosji oraz ograniczenia związane ze sprzedażą technologii do rozwoju projektów energetycznych w Rosji, jak również wprowadzenie embarga na import ropy naftowej i produktów ropopochodnych z Rosji przesyłanych drogą morską. Polska akcentowała również rolę energetyki jądrowej w trwającym kryzysie energetycznym, która umożliwia uniezależnienie od dostaw energii z Rosji, przeciwdziałanie rosnącym cenom energii elektrycznej, a przede wszystkim kontynuację transformacji w kierunku neutralności klimatycznej.

Polska aktywnie angażowała się w działania prezydencji związane z **napiływem uchodźców z Ukrainy**, jako państwo, które przyjęło największą ich liczbę. Szybkie przyjęcie na poziomie UE rozwiązań prawnych zapewniających legalny pobyt i wsparcie na terytorium UE (uruchomienie ochrony czasowej) stanowiło istotny czynnik w kontekście stabilności sytuacji wewnętrznej i bezpieczeństwa UE. Polska apelowała również o zapewnienie stabilnego i adekwatnego wsparcia, w tym finansowego, zarówno dla przebywających na terytorium UE uchodźców, jak i goszczących ich państw członkowskich. Polska jednocześnie docenia wszelkie platformy i instrumenty wspierające koordynację działań państw członkowskich dot. uchodźców z Ukrainy.

Polska była też inicjatorem debaty na forum Unii Europejskiej nt. **odbudowy Ukrainy**. Już na początku marca 2022 r. opracowana została polska koncepcja przyszłej odbudowy Ukrainy, którą Premier Mateusz Morawiecki prezentował na spotkaniach z przywódcami Unii Europejskiej. Z inicjatywy Polski UE rozpoczęła prace nad takim planem, których rezultatem był m.in. opublikowany 18 maja 2022 r. komunikat Komisji Europejskiej pt. *Ukraine Relief and Reconstruction*.

Polska z zadowoleniem przyjęła podjętą przy zaangażowaniu prezydencji decyzję Rady Europejskiej (23-24 czerwca 2022 r.) o **przyznaniu statusu kandydata Ukrainie i Republice Mołdawii** oraz potwierdzeniu, że UE jest otwarta na przyjęcie Gruzji po wdrożeniu dalszych niezbędnych reform. Polska w toku dyskusji podkreślała, iż postępy Ukrainy na jej drodze do UE powinny być ściśle powiązane z procesem odbudowy kraju po wojnie. Polska wyraża nadzieję, iż uznanie perspektywy europejskiej trzech nowych państw będzie stanowiło właściwy impuls dla całej polityki rozszerzenia i przyspieszy także procesy akcesyjne państw tego regionu.

Podczas prezydencji Francji odbył się nieformalny **Szczyt UE-Bałkany Zachodnie** (Bruksela, 23 czerwca 2022 r.), który koncentrował się na postępach w procesie integracji europejskiej oraz wyzwaniach związanych z rosyjską agresją na Ukrainę. Polska wyraziła nadzieję na osiągnięcie dalszych postępów w polityce rozszerzenia w kontekście współpracy z Bałkanami Zachodnimi i zarazem ubolewanie, że prezydencji francuskiej nie udało się przełamać impasu w sprawie przyjęcia ram negocjacyjnych dla Albanii i Macedonii Północnej.

Polska przyjęła z zadowoleniem wynegocjowanie przez prezydencję Francji satysfakcjonujących zapisów **Kompasu Strategicznego UE**, który został przyjęty 21 marca 2022 r. przez Radę do Spraw Zagranicznych, a następnie zatwierdzony przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 24-25 marca 2022 r. Polska wspiera implementację Kompas Strategicznego, zwłaszcza w odniesieniu do dalszych prac nad przeciwdziałaniem zagrożeniom hybrydowym, walki z dezinformacją, a także wzmocnienia cyberbezpieczeństwa instytucji, organów i służb UE.

Pierwsze półrocze 2022 r. było okresem intensywnych prac prezydencji Francji w obszarze rozwoju zdolności wojskowych oraz przemysłu i rynku obronnego. 15 lutego 2022 r. w trakcie prac nad Kompasem Strategicznym UE Komisja Europejska przyjęła tzw. pakiet obronny. W czasie prezydencji francuskiej Polska kontynuowała aktywny udział w pracach związanych z zarządzaniem oraz wdrażaniem **Europejskiego Funduszu Obronnego** (*European Defence Fund, EDF*) w ramach Komitetu

Programowego EDF oraz innych gremiów przy Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Obrony (*European Defence Agency, EDA*).

Prezydencji Francji udało się zrealizować priorytety w obszarze spraw wewnętrznych. W szczególności dotyczy to **znaczącego postępu prac w zakresie przywrócenia pełnej funkcjonalności i wzmocnienia strefy Schengen** oraz w zakresie zarządzania ruchami migracyjnymi i polityce azylowej (w kontekście przyjętego przez prezydencję Francji stopniowego podejścia). Polska wspierała intensywne działania prezydencji w zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej (m.in. w ramach MOCADDEM - mechanizmu koordynacji operacyjnej w zakresie zewnętrznego wymiaru migracji).

Francja kontynuowała działania mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się pandemii COVID-19 i zwalczanie jej negatywnych skutków. Polska z zadowoleniem odnotowuje osiągnięcie przez francuską prezydencję kompromisu w odniesieniu do rozporządzenia dot. **transgranicznych zagrożeń dla zdrowia** - ostatniego elementu Europejskiej Unii Zdrowia w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego. W ocenie Polski przyjęte rozwiązania uwzględniają uwarunkowania państw członkowskich, a ich wdrożenie pozwoli zapewnić spójne działanie Urzędu ds. gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia (HERA), Europejską Agencję Leków (EMA) i Europejskie Centrum ds. zapobiegania i kontroli chorób (ECDC) oraz innych gremiów w zakresie reagowania kryzysowego oraz budowania gotowości i odporności UE w obszarze zdrowia.

2. Nowy Europejski model wzrostu

Polska konsekwentnie wskazywała podczas prezydencji Francji, by instrumentem wspierającym odbudowę gospodarki unijnej oraz wzmacniającym odporność na kryzysy zewnętrzne był **jednolity rynek europejski**, co okazało się szczególnie ważne w obliczu wybuchu wojny w Ukrainie. Istotnym aktem dyskutowanym w tym obszarze był projekt **rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny**. Polska aktywnie brała udział w pracach w Radzie, które doprowadziły do przyjęcia porozumienia.

W sferze polityki przemysłowej prezydencja Francji rozpoczęła dyskusję nad nowym **Europejskim Aktem o Chipach**. Polskie postulaty dot. zapewnienia efektu spillover i włączenia wielu państw europejskich, w tym przede wszystkim kohezyjnych, do projektów w istotnym stopniu finansowanych ze środków publicznych oraz możliwości wspierania obecnych generacji chipów, a także wątpliwości odnośnie do penalizacji przedsiębiorców za przekazanie informacji nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd lub za niedostarczenie informacji o ich potencjale produkcyjnym, zdolnościach produkcyjnych, zakłóceniach w łańcuchu dostaw w wyznaczonym terminie były dyskutowane w trakcie prac nad projektem w grupie roboczej Rady. Przygotowany przez prezydencję Francji raport z prac stanowi dobry punkt wyjścia do dalszych prac.

W odniesieniu do kwestii klimatycznych Polska, popierając realizację ambitnych celów redukcyjnych, jednocześnie wskazuje, iż należy ponownie przeanalizować wszystkie elementy pakietu „Fit for 55” pod kątem wpływu na wzrost kosztów, zarówno energii, jak i innych produktów, które mogą mieć negatywne konsekwencje zarówno społeczne, jak i gospodarcze. Planowana transformacja nie może doprowadzić do pogorszenia warunków społecznych najsłabszych grup. Przyjęte przez Radę podejście ogólne nie spełnia oczekiwań Polski; polskie postulaty dotyczące wyłączenia gospodarstw domowych w ramach rozszerzonego ETS oraz dynamicznego modelu funkcjonowania Społecznego Funduszu Klimatycznego, przesunięcia wycofywanych bezpłatnych uprawnień z sektorów objętych CBAM do Funduszu Modernizacyjnego nie zostały uwzględnione. Polska nie poparła podejścia ogólnego dot. projektów nowelizacji dyrektywy ws. odnawialnych źródeł energii (RED III) oraz w sprawie efektywności energetycznej (EED), mimo wynegocjowania pewnych korzystnych rozwiązań, zwłaszcza w zakresie ciepłownictwa.

Polska poparła poziom ambicji zaproponowany przez prezydencję Francji w odniesieniu do **transportowych dossier wchodzących w skład pakietu Fit for 55** (*Fuel EUMaritime, Refuel Aviation, AFIR*). W opinii Polski, w przyjętych w czerwcu 2022 r. podejściach ogólnych cele redukcji i terminy ich wdrażania są na poziomie maksymalnym możliwym do osiągnięcia dla branży transportowej

i gospodarki krajowej. Dlatego Polska opowiada się za tym, aby w nadchodzących negocjacjach z Parlamentem Europejskim utrzymać w największym możliwym stopniu poziom ambicji określony w stanowiskach Rady oraz zachować spójność z równoległe toczącą się rewizją przepisów dot. transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T.

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowano działania na rzecz zwiększenia odporności na ataki cybernetyczne, a także na ataki na infrastrukturę krytyczną. Zakończono prace w Radzie nad projektem **dyrektywy dot. bezpieczeństwa sieci i informacji – NIS2**, w której znacznie uaktualniono istniejące ramy prawne z uwzględnieniem pogłębionej w ostatnich latach cyfryzacji rynku wewnętrznego oraz zmieniającego się krajobrazu zagrożeń cyberbezpieczeństwa. Polska konsekwentnie podkreślała, że NIS2 powinna być regulacją horyzontalną i ma kluczowe znaczenie dla podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa w UE i w państwach członkowskich UE w świetle rosnącej liczby cyberzagrożeń i cyberataków.

3. Europa bliższa obywatelom

Na czas prezydencji Francji w Radzie UE przypadło zakończenie **Konferencji ws. przyszłości Europy**. W dn. 9 maja 2022 r. w Strasburgu zaprezentowano raport końcowy, obecnie rozpoczął się etap dyskusji nad ew. możliwością implementacji działań następczych w trzech instytucjach UE w ramach ich traktatowych kompetencji. Polska w toku prowadzonych w ramach Konferencji prac akcentowała potrzebę jak najszerszego udziału obywateli, tak bezpośrednio, jak i poprzez parlamenty narodowe. W ocenie Polski ważne jest w pierwszej kolejności wdrożenie tych propozycji obywateli, które są z ich perspektywy priorytetowe, co do których będzie zgoda wszystkich państw członkowskich na podjęcie działań oraz, które można sprawnie zrealizować w ramach obecnych ram traktatowych.

Polska w grupie 13 państw członkowskich zaprezentowała w dn. 9.05.2022 r. *non-paper* podkreślając, iż każda instytucja powinna postępować zgodnie z własnym regulaminem, zwyczajowymi procedurami oraz zgodnie z zasadami uzgodnionymi przez Konferencję. Wszelkie decyzje powinny być podejmowane w ramach podziału kompetencji ustanowionego w Traktacie i z pełnym poszanowaniem kluczowych zasad, takich jak pomocniczość i proporcjonalność. Polska akcentowała brak aprobaty dla nieprzemyślanych i przedwczesnych prób rozpoczęcia procesu zmiany Traktatu, które niosłyby za sobą poważne ryzyko odciążenia energii politycznej od geopolitycznych wyzwań, przed którymi stoi Europa.

Polska popierała ogłoszone cele **pakietu demokratycznego ws. wzmocnienia demokracji i uczciwości wyborów**. Polska angażowała się w prowadzone przez prezydentkę Francji prace nad dwoma projektami wchodzącymi w skład pakietu tj. projektem rozporządzenia ws. statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych oraz projektem rozporządzenia ws. przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. W ocenie Polski częściowe podejście ogólne Rady dotyczące projektu ws. eppf, wypracowane podczas prezydencji Francji w Radzie UE prawidłowo odnosi się do kwestii wrażliwych dla państw członkowskich. Podczas prac nad projektem ws. reklamy politycznej Polska opowiadała się za wprowadzeniem wymogów przejrzystości, nienakładaniem zbyt dużych obciążeń administracyjnych i finansowych dla zobowiązanych podmiotów oraz za bezwzględną ochroną danych osobowych w kontekście targetowania reklamy politycznej.

III. Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji francuskiej obszarach funkcjonowania UE

3.1 Bardziej suwerenna Europa

3.1.1 Wyzwania globalne

3.1.1.1 Wojna w Ukrainie

Agresja rosyjska wobec Ukrainy stała się dominującą kwestią w działaniach podejmowanych przez Polskę na forum UE. Polska przekonywała partnerów, że wzmocnienie sankcji, izolacja Rosji na arenie międzynarodowej oraz kontynuowanie wsparcia dla Ukrainy są niezbędne, aby zmienić kalkulacje państwa-agresora. Jako państwo przewodniczące OBWE zabiegaliśmy o poparcie państw UE dla działań podejmowanych w ramach tej organizacji.

Polska we współpracy z partnerami podejmowała przewidziane prawem międzynarodowym działania na rzecz wsparcia Ukrainy, jej władz, sił zbrojnych i obywateli. Na forum UE konsekwentnie opowiadaliśmy się za zapewnieniem i konsekwentnym zwiększaniem wymiernego, widocznego i jak najszerzego wsparcia politycznego, finansowego, materialnego, humanitarnego i militarnego dla Ukrainy.

Od początku wojny w Ukrainie Polska aktywnie zabiegała podczas spotkań Rady ds. Zagranicznych z udziałem ministrów obrony państw UE oraz na spotkaniach w formatach dwu- i wielostronnych o: 1) wojskowe i humanitarne wsparcie dla Ukrainy, 2) zwiększenie budżetu Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (*European Peace Facility, EPF*) dla Ukrainy, 3) kolejne pakiety sankcji UE wobec Rosji i Białorusi, 4) nadanie Ukrainie statusu państwa kandydującego do UE, 5) powojenną odbudowę Ukrainy. Zaangażowanie Polski w pomoc wojskową dla Ukrainy było powszechnie doceniane, zwłaszcza w kontekście wsparcia logistycznego dla wojskowej pomocy kierowanej dla Ukrainy. Doceniano także polską pomoc humanitarną kierowaną do uchodźców, którzy przybyli z Ukrainy do Polski.

Wsparcie wojskowo-techniczne na rzecz Sił Zbrojnych Ukrainy

Pierwsze działania w zakresie wsparcia wojskowego Ukrainy Polska podjęła jeszcze przed rosyjską inwazją na Ukrainę. Na początku lutego 2022 r. Polska podjęła decyzję ws. nieodpłatnego przekazania wybranego sprzętu wojskowego z zasobów Sił Zbrojnych RP na rzecz Sił Zbrojnych Ukrainy. W pierwszym półroczu 2022 r. zrealizowano szereg donacji uzbrojenia, co czyni Polskę jednym z wiodących donatorów wojskowej pomocy w skali globalnej i największym donatorem w Unii Europejskiej.

Zgodnie z decyzjami Rady do Spraw Zagranicznych tworzącymi warunki do refundacji pomocy wojskowej udzielanej Ukrainie przez państwa członkowskie UE w ramach EPF, Polska ubiega się o zwrot poniesionych kosztów. Obecnie na forum Komitetu EPF prowadzone są prace dotyczące zasad refundacji oraz możliwych wielkości refundacji przekazanych donacji.

W celu usprawnienia procesu wsparcia wojskowo-technicznego dla Ukrainy, na terytorium Polski utworzono logistyczny i organizacyjny hub, który umożliwi realizację transportów wojskowych dla Ukrainy z całego świata (realizowane drogą powietrzną, lądową, kolejową i morską). Hub działa w systemie 24/7 od 26 lutego 2022 r.

Siły Zbrojne RP udzielały również pomocy humanitarnej uchodźcom z Ukrainy. Znaczący wkład w te działania wnosili żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, uzupełniając działania Straży Granicznej oraz władz samorządowych, tj. poprzez obsługę osób w punktach wsparcia przy granicy, dystrybucję pomocy humanitarnej, transport i budowę miejsc tymczasowego zakwaterowania.

Wnioski akcesyjne Ukrainy, Gruzji i Mołdawii

W dniu 28 lutego 2022 r. Ukraina złożyła wniosek o członkostwo w UE, następnie również Gruzja (3 marca 2022 r.) oraz Mołdawia (4 marca 2022 r.) przekazały prezydencji francuskiej swoje wnioski

o członkostwo. Biorąc pod uwagę szczególne okoliczności polityczne, wnioski te zostały złożone bez wcześniejszej deklaracji ze strony UE w sprawie uznania perspektywy przyszłego członkostwa tych trzech państw (jak miało to miejsce w przypadku poprzednich wniosków), niemniej, od razu nadano im dalszy bieg: Rada UE wystąpiła do Komisji Europejskiej z prośbą o przygotowanie opinii (tzw. avis) na temat stopnia realizacji kryteriów akcesyjnych (kopenhaskich) i przygotowania do członkostwa wnioskujących państw. Częściowe opinie - dotyczące ogólnej oceny spełnienia kryteriów politycznych i ekonomicznych, bez szczegółowej oceny zgodności z *acquis* w poszczególnych rozdziałach – zostały przedstawione przez Komisję 17 czerwca 2022 r., przed posiedzeniem Rady Europejskiej (23-24 czerwca 2022 r.).

Opinie Komisji są w dużej mierze zgodne z oczekiwaniami Polski i rekomendują potwierdzenie perspektywy członkostwa w UE wszystkich trzech państw oraz przyznanie statusu państwa kandydującego Ukrainie i Mołdawii. Rekomendacji tej towarzyszy założenie, że państwa te spełnią w najbliższym czasie określone w opinii wymagania niezbędne do rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych. Natomiast w przypadku Gruzji, Komisja zarekomendowała przyznanie jej statusu państwa kandydującego dopiero po spełnieniu wskazanych w opinii warunków. Zgodnie z tymi rekomendacjami, na posiedzeniu w dniach 23-24 czerwca 2022 r.

Rada Europejska podjęła decyzję w sprawie nadania Ukrainie i Mołdawii statusu państwa kandydującego do UE oraz potwierdziła perspektywę europejską wszystkich trzech państw. Poparcie dla nadania jasnej europejskiej perspektywy nowym państwom, a zwłaszcza Ukrainie oraz lobbowanie na rzecz przyznania jej statusu kandydata do UE było kluczowym elementem stanowiska formułowanego przez Polskę od momentu złożenia przez Ukrainę wniosku o członkostwo w UE.

Europejski Instrument na rzecz Pokoju

W piątym dniu wojny w Ukrainie Rada UE podjęła dwie bezprecedensowe decyzje² o udzieleniu pomocy wojskowej siłom zbrojnym Ukrainy w zakresie dostarczenia broni oraz materiałów nieśmiercionośnych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (*European Peace Facility, EPF*). W toku działań wojennych sukcesywnie zwiększano pomoc z EPF. W maju 2022 r. osiągnęła ona pułap 2 mld euro. Polska aktywnie popierała zwiększanie pomocy wojskowej dla Ukrainy, jednocześnie podejmowała działania, aby środki wsparcia z EPF trafiały również do innych partnerów UE w Europie Wschodniej (Mołdawia i Gruzja)³. Dzięki zabiegom Polski Mołdawia otrzyma w 2022 r. 40 mln euro, a Gruzja 20 mln euro.

Pomoc humanitarna

W związku z agresją Rosji wobec Ukrainy od 24 lutego 2022 r. do Polski trafiło ponad 4 mln uchodźców z Ukrainy, a ok. 7 mln pozostaje wewnątrz Ukrainy.

Polska współpracowała z Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności (UCPM), w ramach którego funkcjonuje Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC). W celu usprawnienia koordynacji pomocy humanitarnej dla Ukrainy uruchomiono w Polsce węzeł logistyczny UCPM (tzw. hub) wspomagający proces udzielania pomocy od państw członkowskich oraz umożliwienia jej bezpiecznego dostarczenia do Ukrainę. Według danych Komisji Europejskiej w ramach UCPM na Ukrainę dostarczono pomoc rzeczową z 27 państw członkowskich UE oraz dwóch państw uczestniczących w UCPM (Norwegii i Turcji). Do połowy czerwca 2022 r. za pośrednictwem centrów

---

² Decyzja Rady (WPZiB) 2022/338 z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w odniesieniu do dostarczania ukraińskim siłom zbrojnym sprzętu wojskowego i platform wojskowych o śmiercionośnej sile; decyzja Rady (WPZiB) 2022/339 z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie środka pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju celem wsparcia ukraińskich sił zbrojnych.

³ W grudniu 2021 r. w ramach EPF przyznano środki pomocy siłom zbrojnym Mołdawii (7 mln euro) oraz Gruzji (12,5 mln euro).

logistycznych UCPM w Polsce, Rumunii i na Słowacji dostarczono do Ukrainy łącznie 35 000 ton pomocy i artykułów z zapasów medycznych.

W Warszawie odbyły się dwie konferencje darczyńców na rzecz Ukrainy. Pierwsza z nich, z inicjatywy Komisji Europejskiej, z udziałem przewodniczącej Komisji Europejskiej i Prezydenta RP zakończyła się uzyskaniem deklaracji przekazania na rzecz Ukrainy 9,1 mld euro. Druga, zorganizowana została we współpracy ze Szwecją oraz przewodniczącymi Rady i Komisji Europejskiej z udziałem premierów Polski, Szwecji, Ukrainy, przewodniczących Komisji Europejskiej, Rady Europejskiej oraz najwyższych przedstawicieli 21 państw, organizacji międzynarodowych, a także światowego biznesu. Podczas konferencji zadeklarowano zobowiązania o wartości ponad 6,5 mld dol.

Sankcje UE

Podczas prezydencji francuskiej Polska pozostawała jednym z najaktywniejszych uczestników dyskusji nt. rozwoju unijnej polityki sankcyjnej. Agresja rosyjska wobec Ukrainy przesunęła na dalszy plan dyskusje o charakterze długoterminowym, dotyczące sankcyjnych instrumentów horyzontalnych, w tym instrumentu na rzecz zwalczania korupcji, a także przyszłego wykorzystania sankcji UE w odpowiedzi na naruszenia praw człowieka.

Polska była jednym z najbardziej aktywnych krajów UE w formułowaniu postulatów sankcyjnych. Polskie zaangażowanie i współpraca z państwami członkowskimi przyczyniła się do przyjęcia kolejnych pakietów sankcyjnych przez Radę UE. Postulaty Polski dotyczące m.in. sankcji finansowych, transportowych, handlowych i sektorowych oraz wpisów indywidualnych przedkładał Komisji Europejskiej, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz państwom członkowskim, były uwzględniane w kolejnych pakietach sankcji. Polska uczestniczyła również w dyskusjach dot. projektowania sankcji obejmujących oprócz UE również państwa podobnie myślące, w tym w formule G7+. Od początku agresji Rosji na Ukrainę, Polska aktywnie promowała zakończenie przez państwa członkowskie UE importu surowców energetycznych z Rosji. Polska była zwolennikiem możliwie najdalej idących sankcji w sektorze energetycznym. Z zadowoleniem przyjęliśmy wprowadzenie sankcji na import węgla z Rosji oraz ograniczenia związane ze sprzedażą technologii do rozwoju projektów energetycznych w Rosji, przede wszystkim w zakresie skroplonego gazu ziemnego – LNG, wprowadzone w piątym pakiecie sankcyjnym.

Polska poparła wprowadzenie embarga na import ropy naftowej i produktów ropopochodnych z Rosji przesyłanych drogą morską, co odcina ten kraj od głównego źródła przychodów budżetowych i istotnie ogranicza możliwość finansowania działań zbrojnych. Realizacja decyzji szóstego pakietu sankcji wobec Rosji oznacza, że import rosyjskiej ropy do UE zmniejszy się od 2023 r. o prawie 90 %.

Jednocześnie Polska postuluje poszerzenie zakresu wprowadzonych sankcji w sektorze energetycznym, aby uwzględniały one także ropę naftową płynącą do UE rurociągami, wszystkie kategorie produktów ropopochodnych (w tym LPG), gaz ziemny oraz dostawy i usługi w sektorze energetyki jądrowej. Ponadto, w reakcji na żądania Rosji w sprawie zmiany sposobu uiszczania płatności za gaz (oczekiwanie utworzenia podwójnych kont w Gazprombanku, w ramach których opłaty za gaz byłyby przeliczane na ruble) oraz innych rosyjskich sankcji odwetowych w sektorze energetycznym, Polska postulowała zachowanie spójnego i zdecydowanego stanowiska instytucji unijnych i państw członkowskich UE, podkreślając znaczenie solidarności unijnej wobec rosyjskich działań mających na celu tworzenie podziałów między państwami członkowskimi.

W ramach inicjatywy *Freeze and Seize* koordynowanej przez KE, państwa członkowskie podjęły próbę ujednoczenia praktyk krajowych dotyczących zamrożenia i konfiskaty mienia objętego sankcjami UE. W wyniku prac tej grupy, Komisja Europejska zaproponowała w czerwcu 2022 r. przyjęcie dyrektywy w sprawie sankcji karnych za naruszenie unijnych środków ograniczających.

Agresja rosyjska na Ukrainę uwidoczniała również potrzebę powrotu do dyskusji nt. zapobiegania obchodzeniu sankcji UE przez państwa i podmioty z państw trzecich, co jest zgodne z polskimi postulatami i o co Polska będzie dalej aktywnie zabiegać. Mimo zapowiedzi, podczas prezydencji

francuskiej Komisja nie przedstawiła propozycji wzmocnienia działań w obszarze obrony podmiotów gospodarczych UE przed tzw. sankcjami ekstraterytorialnymi.

W trakcie prezydencji francuskiej podjęto również działania w zakresie środków sankcyjnych w ramach prawa własności intelektualnej wobec Rosji w związku z prowadzoną wojną w Ukrainie. Większość państw członkowskich zgodziła się z opinią Komisji Europejskiej, że badania i rejestracja praw własności przemysłowej dla podmiotów objętych sankcjami powinny być wstrzymane. Polska zwracała uwagę na konieczność zerwania współpracy z rosyjskimi i białoruskimi urzędami patentowymi oraz wstrzymania przyjmowania nowych i rozpatrywania złożonych już wniosków o rejestrację praw wyłącznych (wynalazków, patentów, znaków towarowych) od wszystkich podmiotów z Rosji. Polska wnioskowała również o podjęcie pilnej dyskusji nt. dodatkowych środków wobec Rosji, które mogłyby skutecznie powstrzymać działania Rosji naruszające ochronę własności intelektualnej osób i podmiotów z UE. Powyższe stanowisko uzyskało wstępne poparcie od niektórych państw członkowskich, jak Litwa i Estonia.

Zawieszenie Rosji i Białorusi w organizacjach międzynarodowych

Polska wspierała na forum UE wszelkie działania w zakresie wykluczenia lub zawieszenia Rosji oraz Białorusi w organizacjach międzynarodowych oraz międzynarodowych instytucjach finansowych. W przypadku Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju zawieszono dostęp do środków finansowych Banku dla Rosji i Białorusi, co wymagało porozumienia z państwami niebędącymi członkami UE, oraz zamknięto lokalne biura EBOR w Moskwie i Mińsku. Rozważane są możliwości działań związanych z zawieszeniem ich członkostwa w Banku. W przypadku WTO, przede wszystkim w kontekście prac związanych z 12. Konferencją ministerialną oraz przy praktycznym braku możliwości wykluczenia Rosji z organizacji (proces akcesyjny Białorusi został *de facto* zablokowany), Polska aktywnie zgłaszała sprzeciw wobec wypowiedzi oraz propozycji zapisów proponowanych przez Komisję Europejską, które nie uwzględniały kwestii rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie.

Polska ponadto zwracała uwagę na problem uczestnictwa Rosji w G20 oraz ewentualnej reformy Grupy (Polska nie jest państwem członkowskim G20, gdzie reprezentowana jest pośrednio jako państwo członkowskie UE).

Ponadto, z uwagi na zdecydowany sprzeciw Chin nie było możliwe wykluczenie Rosji z członkostwa w Specjalnej Grupie ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF). Niemniej jednak, w oświadczeniu czerwcowym FATF podkreśliła, że działania Rosji są sprzeczne z podstawowymi zasadami FATF, których celem jest promowanie bezpieczeństwa i integralności światowego systemu finansowego. Stanowią one rażące naruszenie zobowiązania do współpracy międzynarodowej i wzajemnego szacunku, na podstawie których członkowie FATF zgodzili się wdrożyć i wspierać Standardy FATF.

FATF zdecydowała się poważnie ograniczyć rosyjską rolę i wpływ w organizacji. W szczególności Rosja nie może już pełnić żadnych funkcji przywódczych, doradczych ani brać udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących ustanawiania standardów, procesów wzajemnej oceny FATF, zarządzania i spraw członkowskich. Rosja nie może również zapewniać asesorów, recenzentów ani innych ekspertów w procesach recenzowania przez FATF.

Podejmowane działanie i interwencje strony polskiej przyczyniły się w znacznym stopniu do podjęcia przez Radę OECD decyzji w kwietniu br. o zawieszeniu Rosji w pracach agend tej organizacji, która oznacza m.in. wykluczenie Rosji z wszelkich prac Agencji Energii Jądrowej OECD.

Bezpieczeństwo żywnościowe

Istotnym globalnym skutkiem rosyjskiej inwazji na Ukrainę stał się wzrost zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego, odczuwalny zwłaszcza w państwach Afryki i Bliskiego Wschodu, uzależnionych od importu zbóż oraz innych produktów rolnych. Czynnikiem, który wpłynął na wzrost tego zagrożenia była blokada wywozu zbóż z terenu Ukrainy transportem morskim.

Polska brała aktywny udział w dyskusjach zwracając uwagę, że wojna w Ukrainie przyczynia się do silnego wzrostu cen zarówno środków do produkcji rolnej, jak i cen produktów rolnych. Polska prezentowała gotowość do wsparcia wywozu ukraińskich produktów, podkreślając własne możliwości w tym zakresie i apelując jednocześnie o zaangażowanie UE w rozwiązywanie problemu.

Polska wskazywała na wynikające z wojny zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego i stabilności łańcuchów dostaw nie tylko Unii Europejskiej, ale także Ukrainy, która potrzebuje bezpośredniego wsparcia w zakresie żywności oraz utrzymania ciągłości produkcji rolnej w kolejnych latach. Polska zgłaszała potrzebę wykorzystania wszelkich możliwych instrumentów wsparcia rolnictwa (w tym w ramach II filara WPR) oraz podjęcia pilnych działań na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego i ustabilizowania sytuacji rynkowej poprzez zwiększenie swobody prowadzenia produkcji rolnej.

W związku z tym, Polska poparła przedstawioną przez Komisję Europejską propozycję dotyczącą wykorzystania gruntów ugorowanych w ramach zazielenienia do wypasu lub produkcji, w tym do uprawy roślin wysokobiałkowych, z równoczesnym odstępstwem od zakazu stosowania środków ochrony roślin – propozycja ta w dużej mierze uwzględniała postulaty Polski. Dzięki staraniom Polski sektor rolnictwa (szczególnie producenci rolni w zakresie nawozów i pasz) został uwzględniony przez Komisję Europejską w tymczasowych ramach kryzysowych pomocy państwa w związku z agresją Rosji na Ukrainę, które zostały opublikowane 23 marca 2022 r. Polska poparła też propozycję Komisji dotyczącą możliwości wdrożenia instrumentu nadzwyczajnych środków wsparcia, opartego na artykule 219 rozporządzenia o Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych. Ponadto w wyniku wniosku grupy jedenastu państw członkowskich, w tym Polski, 20 maja 2022 r. KE opublikowała wniosek zmieniający rozporządzenie w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) z związku z agresją Rosji na Ukrainę.

Polska podejmowała też szereg działań dotyczących globalnego bezpieczeństwa żywnościowego m.in. 16 maja 2022 r. zorganizowała spotkanie wielostronne, w którym uczestniczyli: Wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Henryk Kowalczyk, Minister Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy, Mykoła Solski; Sekretarz ds. Rolnictwa USA, Tom Vilsack oraz Komisarz ds. Rolnictwa, Janusz Wojciechowski. Na spotkaniu omówiono możliwe formy współpracy w celu wsparcia Ukrainy w obliczu rosyjskiej agresji. Ustalono, że strony będą się wymieniać informacjami o konkretnych potrzebach i podejmowanych działaniach, tak aby jak najskuteczniej wspierać Ukrainę w prowadzeniu przez tamtejszych rolników działalności rolniczej oraz eksporcie płodów rolnych z Ukrainy. Sekretarz ds. Rolnictwa USA T. Vilsack zapowiedział dalszą pomoc ze strony Stanów Zjednoczonych dla ukraińskiego sektora rolnego. Na marginesie wydarzenia zostało podpisane wspólne oświadczenie ministrów rolnictwa Polski i Ukrainy, które przewiduje dalsze ułatwienia w transporcie produktów rolnych z Ukrainy m.in. zwiększenie obsady kadrowej w granicznych punktach kontroli oraz brak kontroli weterynaryjnych pasz przewożonych tranzytem przez Polskę.

Polska z zadowoleniem przyjęła opublikowany przez Komisję Europejską komunikat ds. korytarzy solidarnościowych⁴, których celem jest zwiększenie możliwości eksportu ukraińskiego zboża szlakami lądowymi. Wojna na Ukrainie skutkuje dużymi kosztami przede wszystkim dla państw sąsiadujących z Ukrainą i potrzebne jest wsparcie dla państw „pierwszej linii”. Polska zabiega, aby zapowiedź KE została zrealizowana i skonkretyzowana w postaci dodatkowych środków dedykowanych rozwojowi infrastruktury i refundacji części kosztów związanych z obsługą nowych potoków towarowych.

W ramach prac grupy roboczej Rady ds. międzynarodowych kwestii żywnościowych i rolnych (FAO), przygotowywane były stanowiska UE do prezentacji na posiedzeniach gremiów FAO, gdzie miały miejsce dyskusje nt. skutków wojny na Ukrainie, tj. na 169. i 170. sesji Rady FAO oraz 33. sesji

---

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Plan działań na rzecz korytarzy solidarnościowych między UE a Ukrainą ułatwiających wywóz produktów rolnych z Ukrainy i handel dwustronny między Ukrainą a UE COM(2022) 217

Konferencji Regionalnej FAO dla Europy (Polska była organizatorem). Polska popierała zapisy mające na celu mobilizowanie FAO do podejmowania działań służących zapobieżeniu lub przynajmniej złagodzeniu negatywnych konsekwencji wojny na Ukrainie dla bezpieczeństwa żywnościowego, a także uniemożliwieniu promocji rosyjskiej narracji w dokumentach FAO, w tym dotyczącej sankcji nałożonych na Rosję.

Odbudowa Ukrainy

Polska zainicjowała na forum UE debatę nt. odbudowy Ukrainy. Już na początku marca 2022 r., opracowana została polska koncepcja powojennej odbudowy kraju, którą premier Mateusz Morawiecki prezentował na spotkaniach z przywódcami UE. Z inicjatywy Polski, UE rozpoczęła prace nad planem odbudowy, których rezultatem był m.in. opublikowany 18 maja 2022 r. komunikat Komisji Europejskiej: *Ukraine Relief and Reconstruction*.

Polska zainicjowała ponadto debatę nt. konfiskaty zamrożonych rosyjskich aktywów i ich przeznaczenia na odbudowę zniszczonej przez rosyjskie działania wojenne Ukrainy. Kwestia ta jest przedmiotem konsultacji specjalnie powołanej grupy roboczej *Freeze and Seize*.

25 marca 2022 r. Prokuratorzy Generalni Ukrainy, Polski oraz Litwy podpisali umowę o utworzeniu *Joint Investigation Team* – wspólnego zespołu śledczego Ukrainy, Litwy i Polski w sprawie napaści Rosji na Ukrainę. Utworzenie zespołu śledczego umożliwi bezpośrednią wymianę dowodów i spowoduje uproszczenie procedur prawnych. Eurojust (*European Union Agency for Criminal Justice Cooperation*) zapewni stronom zespołu pomoc operacyjną, analityczną, prawną i finansową oraz wspierakoordynację i współpracę między wszystkimi krajowymi organami dochodzeniowymi i prokuratorskimi. 31 maja 2022 r. nastąpiło formalne rozszerzenie zespołu o Estonię, Łotwę i Słowację.

Aktywacja EMPACT

W związku z agresją Rosji na Ukrainę, Polska aktywnie uczestniczyła w działaniach podejmowanych na poziomie politycznym w ramach UE, ukierunkowanych na zapobieganie eskalacji zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów takich, jak: handel ludźmi, nielegalna migracja, nielegalny handel bronią, przemyt dóbr kultury, a także terroryzm. W tym kontekście Polska w pełni poparła i włączyła się w działania realizowane w ramach aktywacji EMPACT (Europejska Multidyscyplinarna Platforma Przeciwko Zagrożeniom Kryminalnym), zgodnie z kierunkiem wskazanym w dziesięciopunktowym planie europejskiej współpracy w zakresie przyjmowania ludzi uciekających ze strefy wojny w Ukrainie opracowanym w dniu 28 marca 2022 r. przez Komisję Europejską we współpracy z prezydentką francuską. W szczególności skoncentrowano się na bieżącym monitoringu i właściwej identyfikacji zmian w działalności przestępczej, intensyfikacji współpracy z agencjami, takimi jak Europol i Frontex, w zakresie sprawnej wymiany informacji i pozyskiwania optymalnego obrazu wywiadowczego, a także aktualizacji Operacyjnych Planów Działań EMPACT w kierunku skutecznego przeciwdziałania wykorzystywaniu obecnej sytuacji przez grupy przestępcze.

Przeciwdziałanie handlowi ludźmi

W obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi Polska aktywnie uczestniczy we współpracy z Europejskim Koordynatorem ds. Zwalczania Handlu Ludźmi (*EU Anti-Trafficking Coordinator*). Podczas prezydencji francuskiej Polska uczestniczyła m.in. w nadzwyczajnym posiedzeniu Europejskiej Sieci Krajowych Sprawozdawców i Równoważnych Mechanizmów w Zakresie Zwalczania Handlu Ludźmi (NREM) zorganizowanym w dn. 9 marca 2022 r. z inicjatywy Koordynatora UE ds. Zwalczania Handlu Ludźmi, poświęconemu zwalczaniu handlu ludźmi w kontekście sytuacji uchodźców z Ukrainy. W toku dyskusji skupiano się na problematyce rejestracji małoletnich i organizacji pomocy humanitarnej. Ponadto przedstawiciele Polski wzięli udział w posiedzeniu Europejskiej Sieci Krajowych Sprawozdawców i Równoważnych Mechanizmów w Zakresie Zwalczania Handlu Ludźmi (NREM) organizowanym w dniach 16 – 17 maja 2022 r. poświęconym zagadnieniom adekwatności sankcji za przestępstwo handlu ludźmi, karanie za korzystanie z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi, cyfrowego wymiaru handlu ludźmi oraz walki z pracą przymusową, w tym przerwanie łańcucha dostaw

na poziomie Unii Europejskiej oraz w wymiarze globalnym. Polska zwróciła szczególną uwagę na zaostrezenie kar z art. 189 a kk. w związku z sytuacją uchodźców z Ukrainy.

Konflikt zbrojny wywołany przez Rosję na Ukrainie spowodował kryzys humanitarny wykorzystywany przez grupy przestępcze do pozyskania uchodźców w celu rekrutacji ich w eksploatacji seksualnej czy też w pracy przymusowej. W odpowiedzi na tę sytuację na poziomie unijnym przyjęto *Wspólny Unijny Plan Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w celu ochrony potencjalnych ofiar wśród osób uciekających z Ukrainy*. W ramach Planu Polska realizuje stosowne zadania, tj. Straż Graniczna i Policja podejmują nasilone i skoordynowane działania informacyjno-prewencyjne oraz działania ukierunkowane na jak najwcześniejszą identyfikację potencjalnych ofiar handlu ludźmi wykorzystując m.in. „Algorytm postępowania dla funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi” oraz „Algorytm identyfikacji i postępowania wobec małoletniej ofiary handlu ludźmi dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej”. Prowadzony jest także stały monitoring sytuacji na granicy.

Ochrona ludności dot. obszaru Ukrainy

Od samego początku konfliktu w Ukrainie w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UCPM) ustanowiony został istotny kanał wsparcia dla Ukrainy, który odpowiada na potrzeby zidentyfikowane w wielu sektorach. Obecny kryzys jest największą i najbardziej złożoną operacją UCPM prowadzoną do tej pory. Polska w ramach UCPM udzieliła pomocy Ukrainie w postaci m.in. leków, środków i sprzętu medycznego, medycznych środków ochrony osobistej, żywności, agregatów prądotwórczych, schronień tymczasowych oraz ich wyposażenia, a także sprzętu elektronicznego. Na terenie kraju utworzono również jeden z węzłów logistycznych UCPM (tzw. *hubów*), w których tymczasowo gromadzi się pomoc z państw UCPM i przygotowuje się ją do dalszej dostawy na Ukrainę. W ramach współpracy z KE, przedstawiciele Europejskiego Zespołu Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności spotkali się z przedstawicielami PL, gdzie wymieniono się spostrzeżeniami na temat dotychczasowych doświadczeń. Polscy eksperci również wchodzi w skład Europejskich Zespołów Ochrony Ludności (EUCPT), wspierających koordynację działań pomocowych.

Polska w ramach UCPM otrzymała oferty pomocy od szeregu innych państw europejskich. Oferowane wsparcie obejmowało wyposażenie schronień tymczasowych, leki (antybiotyki – moksyflokacyne) i inne środki medyczne, w tym szczepionki (w szczególności przeciwko polio, tężcowi, pneumokokom, oraz szczepionkę MMR).

Aspekty energetyczne agresji na Ukrainę

Sytuacja energetyczna w Europie w kontekście wojny na Ukrainie była przedmiotem dyskusji m.in. podczas nadzwyczajnych posiedzeń Rady UE ds. energii 28 lutego oraz 2 maja 2022 r.

Polska wyrażała wsparcie i solidarność dla Ukrainy oraz gotowość do koordynacji działań związanych z zakupem paliw. Działania podejmowane przez polską administrację i kluczowe spółki paliwowe pozwoliły na organizację logistyki dostaw oraz ich szybkie uruchomienie. Polska poparła również przyspieszenie synchronizacji systemów elektroenergetycznych Ukrainy i Mołdawii z systemem Europy kontynentalnej. Podkreśliła także znaczenie bezpieczeństwa jądrowego. Polska zaproponowała również wprowadzenie konkretnych rozwiązań do dyrektywy w sprawie systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS).

Podczas lutowego posiedzenia Rady ds. energii zostało przyjęte wspólne oświadczenie Polski, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Węgier, Rumunii i Słowacji. Państwa te zgodziły się, że UE musi pilnie wesprzeć Ukrainę w dostawie źródeł energii i materiałów do odtworzenia infrastruktury energetycznej, gazowej i naftowej, a także systemów niezbędnych do wspierania bezpiecznego funkcjonowania sektora jądrowego na Ukrainie. Polska bezpośrednio wspiera Ukrainę w tym zakresie oraz koordynuje transfer przez swoje terytorium pomocy innych państw.

Od początku konfliktu Polska podkreślała, że najlepszym sposobem na powstrzymanie rosyjskiej agresji jest podjęcie zdecydowanych działań na poziomie europejskim - nałożenie zdecydowanych sankcji, w szczególności w sektorze energii. Konieczne są także inne środki, które zniechęcą do importu surowców

energetycznych z Rosji, na przykład dodatkowe cła, bądź system uprawnień do zakupu na wzór ETS. Przychody z tych źródeł mogłyby finansować wsparcie konieczne dla Ukrainy, bądź transformację energetyczną.

Dodatkowym wyrazem wsparcia dla Ukrainy ze strony Polski było zorganizowane z inicjatywy Polski Polsko-Ukraińskiego Forum Energii, które odbyło się 9 maja 2022 r. w Warszawie. W Forum wzięli udział wicepremier Ukrainy i minister gospodarki Yulia Svyrydenko, przedstawiciele ukraińskiego rządu i państwowych spółek, a ze strony polskiej oprócz członków rządu również przedstawiciele polskiego sektora energetycznego. W drugiej części Forum uczestniczyli przedstawiciele państw Europy oraz Stanów Zjednoczonych. Polska podkreślała, że od początku wojny wspiera Ukrainę na forum międzynarodowym i aktywnie pracuje nad wprowadzeniem sankcji na rosyjskie surowce energetyczne. Rozmowy dotyczyły również tego, jak usprawnić działania w sektorze paliwowo-energetycznym.

Polska regularnie informowała i prosiła o poparcie partnerów UE dla swoich działań podejmowanych na forum organizacji międzynarodowych (Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, Agencja Energii Jądrowej OECD, Traktat Karty Energetycznej), co umożliwiło wstępną koordynację stanowisk oraz przyjęcie wspólnych deklaracji na forach tych organizacji w sprawie agresji rosyjskiej na Ukrainę i wykluczenia/zawieszenia Rosji w pracach tych organizacji. MKiŚ skierowało dwa pisma do Dyrektora Wykonawczego Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA), w których wyraziło głębokie zaniepokojenie atakiem i przejściem przez rosyjskie siły zbrojne elektrowni jądrowych w Czarnobylu i Zaporozżu, uwięzieniem załogi oraz utrudnieniami, jakie to spowoduje w pełnej weryfikacji bezpieczeństwa ukraińskich obiektów jądrowych przez MAEA. Dzięki skutecznej koordynacji działań państw unijnych Rosja została m.in. zawieszona w pracach Agencji Energii Jądrowej OECD. Ponadto Polska podjęła działania na forum Międzynarodowej Agencji Energetycznej (IEA) i dzięki jej staraniom na posiedzeniu Rady Zarządzającej w czerwcu zapadła jednogłośnie kierunkowa decyzja o przyjęciu Ukrainy do stowarzyszenia rodziny krajów Międzynarodowej Agencji Energetycznej.

Aspekty gospodarcze agresji Rosji na Ukrainę

Skutki wojny w Ukrainie dla europejskiej gospodarki, przemysłu i konkurencyjności zdominowały prace w Radzie ds. Konkurencyjności (COMPET) oraz grupie roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu a także spotkań w formule wysokiego szczebla. Głównymi tematami były zerwane łańcuchy dostaw, konieczność uniezależnienia się od surowców z Rosji, wpływ rosnących cen energii i kryzysu wywołanego inflacją na gospodarki państw członkowskich, europejski przemysł i przedsiębiorstwa.

W dn. 23 marca 2022 r. Komisja Europejska opublikowała tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy. W dokumencie uznano, że w związku z rosyjską agresją na Ukrainę w całej gospodarce UE występują poważne zaburzenia. Aby temu zaradzić, przewidziano: ograniczone kwoty pomocy; wsparcie płynności w formie gwarancji publicznych; wsparcie płynności w formie subsydiowanych pożyczek; pomoc na dodatkowe koszty związane z wyjątkowo poważnymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej. Tymczasowe kryzysowe ramy będą obowiązywać do 31 grudnia 2022 r. Przed upływem tego terminu Komisja oceni, czy konieczne jest wydłużenie ich obowiązywania. W oparciu o tymczasowe ramy Polska opracowała i przekazała Komisji 5 projektów programów pomocowych, 1 z nich został wycofany (i zgłoszony na innej podstawie prawnej), a 3 zostały zaakceptowane przez Komisję Europejską decyzjami z dn. 30 czerwca 2022 r.

Wojna w Ukrainie wpłynęła na kształt dyskusji nad zależnościami strategicznymi i stała się drugim, po pandemii COVID-19 poważnym argumentem uzasadniającym zwiększenie intensywności prac nad identyfikacją i redukcją istniejących zależności, a także zabezpieczeniem łańcuchów dostaw. Na posiedzeniu w dniu 9 czerwca 2022 r. Rada ds. Konkurencyjności przeprowadziła debatę orientacyjną na temat odporności strategicznych ekosystemów przemysłowych. W świetle ostatnich wydarzeń ministrowie zgodnie podkreślali, że wojna uwypukliła potrzebę zwiększenia odporności i konkurencyjności europejskiej gospodarki oraz wzmocnienia odporności ekosystemów przemysłowych. W kontekście przygotowywanej przez Komisję Europejską inicjatywy legislacyjnej

dotyczącej surowców, ministrowie podkreślali znaczenie zabezpieczenia ich dostaw do UE. Polska również zgłaszała potrzebę podjęcia przez państwa członkowskie działań na rzecz zwiększania autonomii w obszarze surowców krytycznych o zasadniczym znaczeniu dla strategicznych sektorów przemysłowych oraz dla efektywnego przeprowadzenia transformacji energetycznej i cyfrowej. Ministrowie wskazywali również na znaczenie partnerstw strategicznych z krajami trzecimi, dalszy rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym oraz stworzenie sprawiedliwych i zrównoważonych ram inwestycyjnych, respektujących wymagania środowiskowe.

Po agresji Rosji na Ukrainę postulaty zgłaszane przez Polskę zostały poszerzone m.in. o: konieczność pilnego odcięcia się od rosyjskich surowców energetycznych, zasadność utworzenia nowych partnerstw strategicznych z krajami trzecimi posiadającymi potrzebne surowce oraz potrzebę rozbudowy zdolności produkcyjnych państw członkowskich UE. Polska zwracała również uwagę na to, że branża spożywcza, sektor nawozów, garbarstwo i przemysł stalowy były tymi, które najmocniej odczuły negatywne skutki wojny. Z kolei horyzontalnym wyzwaniem dotyczącym całego przemysłu stały się rosnące ceny energii wpływające negatywnie na rentowność i konkurencyjność.

Aspekty transportowe agresji Rosji na Ukrainę

W związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, Polska bardzo aktywnie działała na rzecz wprowadzenia sankcji w zakresie transportu drogowego, morskiego i lotniczego. Polska, jako jedno z pierwszych państw UE zamknęła przestrzeń powietrzną dla rosyjskich statków powietrznych. Przyczyniło się to do podobnej reakcji pozostałych państw i decyzji na poziomie UE o zamknięciu przestrzeni powietrznej UE dla przewoźników z Rosji, przyjętej w ramach III pakietu sankcji 28 lutego 2022 r. 22 marca 2022 r. ministrowie ds. transportu Estonii, Litwy, Łotwy, Polski skierowali pismo do Adiny Vălean, komisarz ds. transportu, a 23 marca 2022 r. premierzy Estonii, Litwy, Łotwy, Polski skierowali pismo do przewodniczących Komisji Europejskiej, oraz Rady, apelując o przyjęcie sankcji w sektorze transportu drogowego i morskiego. W zakresie transportu drogowego zaproponowali między innymi wprowadzenie czasowego całkowitego zakazu wykonywania przewozów drogowych towarów z i na terytorium Rosji i Białorusi. Z kolei w sektorze morskim wezwali UE do podjęcia wszelkich niezbędnych środków mających na celu zakazanie lub dalsze ograniczenie wpływania do wszystkich portów UE statków rosyjskich i białoruskich, zaznaczając, że nie może być łatwego sposobu obejścia tych zakazów, w związku z czym sankcje w sektorze morskim muszą być wdrażane równolegle ze środkami w sektorze transportu drogowego.

W wyniku ww. działań Polski i państw bałtyckich w piątym pakiecie sankcji, przyjętym 8 kwietnia 2022 r., znalazły się zapisy o zakazie dla rosyjskich i białoruskich operatorów transportu drogowego wjazdu do UE oraz o zakazie dostępu do portów UE statkom rosyjskich osób fizycznych lub prawnych lub zarejestrowanym pod banderą rosyjską.

Ponadto z inicjatywy Polski prezydencja francuska zorganizowała w dniu 8 kwietnia 2022 r. nieformalne nadzwyczajne spotkanie ministrów UE ds. transportu z udziałem ministra infrastruktury Ukrainy Oleksandra Kubrakova. W trakcie spotkania wymieniono poglądy na temat europejskiej skoordynowanej odpowiedzi w zakresie kwestii transportowych na wojnę w Ukrainie, w szczególności koordynacji transportu ukraińskich uchodźców wojennych do państw UE oraz udzielania wsparcia Ukrainie w zakresie dostarczania towarów.

Polska podkreśliła potrzebę podjęcia na poziomie unijnym skutecznych działań w zakresie transportu uchodźców z państw „pierwszej linii” do wybranych przez nich krajów Unii Europejskiej. Zaznaczyła, że kluczowe w tym zakresie jest wzmocnienie współpracy w ramach tzw. „sztafety” i zachęciła wszystkie państwa członkowskie UE do większego zaangażowania w duchu solidarności w ten mechanizm, jak również w inne procesy mające na celu wsparcie transportowe Ukrainy.

W celu realizacji dostaw eksportowych ukraińskich towarów do odbiorców końcowych w Europie i na świecie, Polska wprowadziła wiele ułatwień umożliwiających ukraińskim podmiotom wywóz jak największej ilości towarów rolnych, głównie zbóż. Podjęto także szereg działań w celu zwiększenia przepustowości drogowych przejść granicznych.

Aspekty społeczne agresji Rosji na Ukrainę

W odniesieniu do działań na rzecz wsparcia uchodźców podczas posiedzeń Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (14 marca oraz 16 czerwca 2022 r.) Polska informowała o działaniach podejmowanych od początku inwazji Rosji na Ukrainę. Przyjęta została ustawa dot. wsparcia obywateli Ukrainy, która gwarantuje legalny pobyt maksymalnie do 18 miesięcy (licząc od 24 lutego br.) z pełnym prawem do pracy. Swobodny dostęp do rynku pracy mają również obywatele Ukrainy mieszkający w Polsce przed 24 lutego br., o ile ich pobyt jest legalny. Obecnie stosunkowo niskie bezrobocie w Polsce pozwala na rozdysponowanie miejsc pracy, jednakże z uwagi na fakt, że 90% osób przybywających do Polski to kobiety i dzieci, powstała konieczność wdrożenia dodatkowych działań wspierających osoby z Ukrainy w podejmowaniu zatrudnienia. Jednocześnie, ustawa otwiera szerokie wsparcie w bezpłatnej opiece zdrowotnej, dostępie do edukacji i dostępie do świadczeń rodzinnych.

Polska cały czas podejmuje szeroko zakrojone działania na wszystkich szczeblach, aby stworzyć optymalne warunki pomocy uchodźcom, w szczególności intensywne działania w zakresie umożliwienia im pracy (ok. 270 tys. obywateli Ukrainy znalazło do końca czerwca br. zatrudnienie na mocy ww. przepisów wprowadzonych po 24 lutego 2022 r.); obywatele Ukrainy mają zarówno dostęp do świadczeń rodzinnych (500+, 300+), jak i finansowe wsparcie w ramach pomocy społecznej.

Koszt pomocy udzielanej w tym roku przez Polskę w ramach pomocy socjalnej oraz dostosowania do rynku pracy szacuje się na prawie 13 mld zł (ok. 2,8 mld Euro) – w tym świadczenia rodzinne, świadczenia z pomocy społecznej, paczki żywnościowe, pomoc psychologiczna, jednorazowe świadczenie dla rodziców dzieci w wieku szkolnym czy wsparcie na rynku pracy.

Aspekty zdrowotne agresji Rosji na Ukrainę

Napływ uchodźców zwiększył presję na polski system opieki zdrowotnej, obciążony już podczas epidemii COVID-19. W tej sytuacji za zasadne uznano: uruchomienie wsparcia finansowego na poziomie UE w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych dla uchodźców z Ukrainy w państwach członkowskich, w tym Polski oraz wypracowanie i korzystanie z efektywnego mechanizmu w zakresie przenoszenia pacjentów między państwami członkowskimi, biorąc pod uwagę ich sytuację zdrowotną i potrzeby medyczne.

Procedury dotyczące transferu pacjentów do innych państw członkowskich zostały opracowane wspólnie przez DG SANTE i DG ECHO przy współpracy państw członkowskich i wcielone w życie na początku marca 2022 r. *Standard Operating Procedures (SOPs)* zakładają wykorzystanie mechanizmu UCPM do organizowania i koordynowania oraz finansowania transferu pacjentów, wymagających leczenia długoterminowego oraz systemu EWRS (System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania) do zgłaszania potrzeb (listy pacjentów wraz z informacją o stanie ich zdrowia i potrzebach terapeutycznych) przez państwa „pierwszej linii” oraz możliwości przejęcia pacjentów przez pozostałe państwa UE. Do 27 czerwca 2022 r. Polska relokowała 181 pacjentów do różnych państw członkowskich UE. W celu zapewnienia sprawnej koordynacji współpracy pomiędzy Komisją a Polską w zakresie relokacji pacjentów ukraińskich z terytorium Polski na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej przy ministrze zdrowia ustanowiono Pełnomocnika do spraw przeniesienia w celu kontynuacji leczenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej pacjentów ukraińskich przebywających na terytorium Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

3 marca 2022 r. Polska zwróciła się do Komisarzy UE ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności z prośbą o uruchomienie instrumentów finansowania unijnego dla organizacji leczenia obywateli Ukrainy w Polsce oraz prowadziła działania zmierzające do uzgodnienia na poziomie unijnym możliwych źródeł finansowania wydatków na krajowy system opieki zdrowotnej, w ramach którego Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie, nieodpłatnie udziela świadczeń zdrowotnych obywatelom Ukrainy. W porozumieniu z innymi państwami (Słowacja, Węgry, Rumunia, Chorwacja, Łotwa, Litwa, Estonia, Bułgaria, Słowenia) Polska przygotowała wspólne stanowisko, które minister zdrowia, zaprezentował również w imieniu ww. państw podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia

i Ochrony Konsumentów 29 marca 2022 r. W dokumencie tym wskazano, że w związku ze znaczącą skalą wyzwań zdrowotnych konieczne jest utworzenie odrębnego funduszu na poziomie UE w celu zagwarantowania bezpośredniego finansowania opieki medycznej udzielanej uchodźcom z Ukrainy. Komisja nie przychyliła się do prośby Polski dot. uruchomienia odrębnego mechanizmu finansowego na poziomie UE, wskazując na konieczność wykorzystywania środków dostępnych w ramach unijnego funduszu spraw wewnętrznych oraz funduszu spójności. Biorąc pod uwagę ww. stanowisko, planowane są dalsze działania w celu uzyskania z KE informacji nt. innych opcji możliwego wsparcia na finansowanie wydatków świadczeń zdrowotnych na rzecz obywateli Ukrainy.

3.1.1.2 Bezpieczeństwo energetyczne UE

W marcu Komisja Europejska przedstawiła założenia i kierunki planu uniezależnienia Europy od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed 2030 r., a w maju sam plan (*RePowerEU*), wokół których koncentrowały się dyskusje na forum UE. Polska podkreślała, że plan *REPowerEU* powinien umożliwić realizację projektów niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw, w szczególności w zakresie sektora gazu ziemnego oraz ułatwienia dotyczące inwestycji w instalacje wytwarzania energii odnawialnej oraz niezbędnej infrastruktury sieciowej. Powyższe postulaty Polski Komisja Europejska uwzględniła w swoim planie.

Polska zgodziła się z kierunkiem rozwoju nakreślonym w majowym pakiecie *REPowerEU*, zwracając równocześnie uwagę, że dalsze podnoszenie i tak już ambitnych celów dla OZE wymaga przedstawienia nowych, dedykowanych narzędzi, które umożliwią przyspieszenie rozwoju konkretnych branż i wynikowo spowodują, że osiągnięcie nowych celów będzie możliwe w praktyce. Plan *REPowerEU* powinien uwzględniać dodatkowe środki w celu sfinansowania inwestycji potrzebnych dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego UE oraz umożliwiające odhodzenie od importu rosyjskich paliw kopalnych. Zdaniem Polski środki te powinny być w szczególności skierowane do państw członkowskich o największych potrzebach inwestycyjnych w zakresie infrastruktury energetycznej koniecznej dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i odporności na działania Rosji. Z tego względu Polska popiera zasilenie RRF (*Recovery and Resilience Facility*) środkami z Rezerwy Stabilności Rynkowej (MSR) z ETS, lecz ze zmianą klucza alokacji, który odzwierciedlałby problematykę uzależnienia państw członkowskich od paliw kopalnych z Rosji. Polska wniosowała o ukierunkowane odstępstwo od stosowania zasady *do no significant harm* (DNSH), aby sfinansowanie tego rodzaju inwestycji było możliwe. Jednym z kluczowych kierunków uniezależnienia UE od importu gazu powinien być rozwój sektora biogazu i biometanu. Polska zwracała również uwagę, że prawie zupełne pominięcie energetyki jądrowej w obszernym pakiecie, który ma być odpowiedzią na kryzys energetyczny i uzależnienie energetyczne od Rosji, jest kolejnym przykładem dyskryminacji tego źródła energii. Jednocześnie Polska wielokrotnie podkreślała, że niektóre propozycje KE przedstawione w pakiecie *RePowerEU* są nierealistyczne. KE zakłada nie tylko realizację wszystkich wniosków w ramach pakietu *Fit for 55*, ale także podniesienie celów w zakresie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, co wymagać będzie znaczącego podniesienia poziomu inwestycji.

W celu poprawy bezpieczeństwa dostaw energii w UE w kontekście wojny w Ukrainie trwały prace nad projektem rozporządzenia w sprawie magazynowania gazu. Polska od samego początku negocjacji była zdecydowanym orędownikiem wprowadzenia rozporządzenia. Jego wynegocjowane brzmienie jest akceptowalne, choć Polska liczyła na większy poziom ambicji (m.in. w zakresie certyfikacji).

Poza zagadnieniami związanymi bezpośrednio z sytuacją na rynku gazu, również sytuacja na rynku energii elektrycznej była przedmiotem dyskusji w ramach różnych formatów współpracy w ramach UE. Polska wraz z innymi państwami członkowskimi odnosiła się do raportu ACER dot. oceny funkcjonowania obecnego kształtu hurtowego rynku energii elektrycznej (*Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design*). Raport ten stał się przyczynkiem dla ogłoszenia przez Komisję Europejską planów w zakresie rozpoczęcia analiz możliwości rewizji zasad funkcjonowania rynku energii elektrycznej. Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusji, podkreślając znaczenie możliwości dostosowania katalogu wykorzystywanych środków do indywidualnej sytuacji państw członkowskich.

Polska popierała w tym kontekście elastyczność w stosowaniu przez państwa członkowskie mechanizmów wsparcia dla odbiorców energii elektrycznej, gazu oraz ciepła na poziomie detalicznym. Dyskutowanym tematem była również możliwość wdrażania środków tymczasowych w celu obniżenia ceny energii elektrycznej na poszczególnych rynkach krajowych. Polska podkreślała, że obserwowany wzrost cen związany jest nie tylko ze wzrostem cen gazu, ale również rosnącymi kosztami zakupu uprawnień do emisji CO₂. Polska zwracała ponadto uwagę, że działania interwencyjne mogą być potrzebne również w odniesieniu do sektora ciepłowniczego. Jednocześnie Polska wskazywała, że ewentualne interwencje należy przygotowywać tak, by w średnim i długim terminie nie prowadziły do osłabienia konkurencji, wykluczenia wytwórców z rynku ani ograniczenia inwestycji niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i transformacji energetycznej. Jednocześnie Polska wskazywała, że nadrzędnym celem krótko- i średnioterminowym musi być obecnie jak najszybsze uniezależnienie Europy od rosyjskich surowców energetycznych.

3.1.1.3 Cyberbezpieczeństwo

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowano działania na rzecz zwiększenia odporności na ataki cybernetyczne, a także na ataki na infrastrukturę krytyczną. W Radzie zakończone zostały prace nad projektem nowej dyrektywy dot. bezpieczeństwa sieci i informacji – NIS2, w której znacznie uaktualniono istniejące ramy prawne z uwzględnieniem pogłębionej w ostatnich latach cyfryzacji rynku wewnętrznego oraz zmieniającego się krajobrazu zagrożeń cyberbezpieczeństwa.

Polska konsekwentnie podkreślała, że NIS2 powinna być regulacją horyzontalną i ma kluczowe znaczenie dla podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa w UE i w państwach członkowskich UE w świetle rosnącej liczby cyberzagrożeń i cyberataków. Rozpoczęto również prace nad projektem aktu ws. odporności cyfrowej (*Cyber Resilience Act*), który ma objąć wprowadzenie wymagań z zakresu cyberbezpieczeństwa sprzętu i oprogramowania. Polska bierze konstruktywny udział w rozpoczętych w czasie prezydencji francuskiej pracach nad projektem rozporządzenia ustanawiającego środki na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w instytucjach, organach, urzędach i agencjach Unii. Ponadto przedstawiciele Polski uczestniczyli aktywnie w wypracowaniu przez Radę konkluzji Rady w sprawie rozwijania pozycji Unii Europejskiej w kwestiach cyberprzestrzeni (konkluzje zostały zatwierdzone przez Radę na posiedzeniu w dniu 23 maja 2022 r.). Polska podnosiła też konsekwentnie postulat wypracowania jednolitego mechanizmu stabilnego finansowania sektora cyberbezpieczeństwa.

Polska aktywnie włączyła się w inicjatywę prezydencji francuskiej dotyczącą wzmocnienia współpracy i sposobu reagowania przez państwa członkowskie w sytuacji ataku lub incydentu cybernetycznego o dużej skali. *EU CYCLES* było pierwszym tak kompleksowym ćwiczeniem testującym procedury oraz reakcję i współpracę państw UE na duży transgraniczny incydent cyberbezpieczeństwa. W trakcie ćwiczenia Polska zwracała m.in. uwagę na konieczność każdorazowej atrybucji sprawstwa danego ataku czy incydentu.

Polska brała aktywny udział w negocjowaniu dokumentu UE nt. postawy wobec cyberbezpieczeństwa (*Cyber posture*). Najważniejszymi zgłaszanymi postulatami były: potrzeba przyjęcia scenariuszy ryzyka i analiza możliwego ryzyka; wzmocnienie *Cyber Diplomacy Toolbox (CDT)* czyli narzędzia UE reagowania na ataki cybernetyczne, stworzenie mapy bezpiecznych kanałów komunikacji; odrębne potraktowanie kwestii finansowania bezpieczeństwa cybernetycznego w UE.

W kontekście agresji Rosji na Ukrainę i prowadzonych przez Rosję wrogich działań w cyberprzestrzeni Polska zabiegała o wzmocnienie unijnego narzędzia reagowania na ataki cybernetyczne - *Cyber Diplomacy Toolbox (CDT)*. Polska podkreśla konieczność poszerzenia dotychczasowych instrumentów CDT o sankcje zbliżone do sankcji geograficznych, które pozwalałyby na objęcie nimi nie tylko osób fizycznych (bezpośrednich sprawców ataków), ale także instytucji a nawet państw, które stoją za takimi działaniami.

Polska brała aktywny udział w toczącej się debacie nt. standardów w usługach i technologiach chmurowych. Stanowisko Polski oparte było o przyjęte w roku 2020 Standardy Cyberbezpieczeństwa Chmur Obliczeniowych (SCCO), które stanowią zbiór wymagań, prawnych, organizacyjnych i technicznych zapewniających cyberbezpieczeństwo w modelach wdrażania chmur obliczeniowych.

3.1.1.4 Zwalczanie skutków pandemii Covid-19

Unijne cyfrowe zaświadczenia COVID-19

W dniu 3 lutego 2022 r. KE opublikowała projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 (unijne cyfrowe zaświadczenie COVID - UCC) w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się w czasie pandemii COVID-19, przedłużający o rok, tj. do 30 czerwca 2023 r. funkcjonowanie systemu certyfikatów.

W trakcie prac nad projektem główne zastrzeżenia zgłaszane przez Polskę dotyczyły wystawiania zaświadczeń dla osób uczestniczących w badaniach klinicznych, zwracano uwagę na potrzebę dopracowania badania klinicznego, aby wykluczyć sytuację w której następuje wydanie certyfikatu zaszczepienia osobom, które w badaniu klinicznym otrzymują placebo (nigdy nie otrzymały choćby jednej dawki szczepionki), więc są osobami całkowicie niezaszczepionymi. W projekcie pozostawiono państwom swobodę wydawania i uznawania certyfikatów po badaniach klinicznych, oznacza to że będą one mogły decydować, czy wydają i czy uznają tego typu certyfikaty. Polska poparła projektowane przepisy.

Równolegle procedowany był projekt rozporządzenia zmieniający rozporządzenie w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania obywatelom państw trzecich legalnie zamieszkującym lub legalnie przebywającym na terytorium państw członkowskich. Osiągnięto porozumienie z PE i rozporządzenia zostały opublikowane 30 czerwca br.

Pandemia COVID-19 pokazała, że zagrożenia dla zdrowia publicznego wymagają lepszej koordynacji na szczeblu UE. Działania UE i państw członkowskich podejmowane wobec tych zagrożeń muszą być spójne, konsekwentne i skoordynowane, aby można było zmaksymalizować ich skuteczność i zminimalizować szkody dla obywateli i przedsiębiorstw. Mając na uwadze te doświadczenia, Komisja Europejska jeszcze w 2020 r. przedstawiła pakiet trzech rozporządzeń, które mają poprawić zdolności UE i jej państw członkowskich do reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa zdrowotnego. W skład tego pakietu wchodzi: rozporządzenie dotyczące poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia (CBTH) oraz rozporządzenia wzmacniające mandat Europejskiej Agencji Leków (EMA) i Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) w ramach Europejskiej Unii Zdrowotnej. Celem tych regulacji jest zwiększenie poziomu ochrony obywateli UE, gotowości UE i państw członkowskich do zapobiegania ewentualnym pandemiom w przyszłości i do reagowania na nie oraz stworzenie solidniejszych systemów opieki zdrowotnej w Europie.

Prace nad rozporządzeniami dot. mandatów EMA oraz ECDC zakończono jeszcze w 2021 r. Wstępne porozumienie z PE w odniesieniu do rozporządzenia CBTH osiągnięto w czerwcu 2022 r. Polska, przy ogólnie pozytywnej ocenie projektu CBTH, w trakcie negocjacji podnosiła kwestie dot. zasad sprawozdawania i przygotowania unijnego planu gotowości na wypadek kryzysu zdrowotnego i pandemii, a także ustanowienia wymogów dotyczących planów na szczeblu krajowym. W trakcie prac nad tym projektem część państw członkowskich, w tym Polska, wskazywała na konieczność zapewnienia spójności rozwiązań w nim zawartych z regulacjami dot. funkcjonowania Europejskiego Urzędu ds. Gotowości i Reagowania na wypadek Stanu Zagrożenia Zdrowia (HERA). Wstępna wersja kompromisowa uwzględnia ww. postulaty.

Instrument SURE

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii COVID-19 na rynek pracy w 2020 r. utworzony został europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 – Instrument

SURE. Instrument ma charakter pożyczkowy i skierowany jest do wszystkich państw członkowskich UE. Instrument obowiązuje do końca 2022 r. Maksymalna kwota dostępnej pomocy razem dla wszystkich państw wynosi 100 mld EUR. Pomoc przyznana państwom członkowskim wyniosła do tej pory prawie 94,4 mld EUR, co oznacza, że do rozdysponowania pozostaje jeszcze kwota około 5,6 mld EUR. O pomoc z Instrumentu SURE wnioskowało 19 państw, w tym Polska (kwota pożyczki wynosi ok. 11,236 mld EUR).

W okresie prezydencji francuskiej w styczniu 2022 r. udzielono dodatkowej pomocy finansowej Węgrom. W grudniu 2021 r., w związku z nawrotem pandemii na początku tego roku, Węgry wystąpiły o dodatkowe wsparcie w wysokości 147 mln EUR, które Rada przyznała 25 stycznia 2022 r. W styczniu 2022 r. miała miejsce również zmiana pierwotnej decyzji wykonawczej Rady w sprawie Portugalii w celu uwzględnienia dodatkowych kwalifikujących się środków, tak aby dokonać absorpcji całej kwoty przyznanej Portugalii w 2020 r. Rada zatwierdziła zmieniającą decyzję wykonawczą Rady 25 stycznia 2022 r. 20 czerwca 2022 r. w związku z niższą niż planowano absorpcją środków przedstawiono wniosek w sprawie zmiany decyzji wykonawczej w sprawie pomocy dla Rumunii. Wniosek zakłada obniżenie kwoty dostępnej pożyczki oraz uwzględnienie dodatkowych kwalifikujących się środków.

3.1.1.5 Zarządzanie kryzysowe i zapewnienie odporności UE

W okresie 1 stycznia – 11 marca 2022 r. prace z udziałem Polski w ramach mechanizmu IPCR (*Integrated Policy Coordination and Response*) dotyczące skoordynowanej unijnej reakcji na COVID-19 koncentrowały się na kwestii pandemii, w szczególności cyklicznego przeglądu załącznika I do zalecenia 2020/912⁵. Większość delegacji opowiedziało się za zniesieniem obowiązywania załącznika I do ww. zalecenia, głównie z uwagi na zmianę sytuacji epidemiologicznej, ujednoczeniem i uproszczeniem treści.

Polska nie zgłosiła sprzeciwu do usunięcia załącznika I do zalecenia 2020/912. Wskazano jednak, że kwestie przekraczania granic UE przez obywateli wskazanych państw trzecich powinny być regulowane z wykorzystaniem UCC i/lub indywidualnych regulacji wobec obywateli i rezydentów tych państw w przypadku, gdy dane państwo nie jest częścią systemu UCC. Obecnie nie ma gwarancji, że nie wystąpi nagły wzrost zakażeń i zachorowań na COVID-19 na jesieni 2022 r. Dlatego zasadne wydaje się takie prowadzenie ewentualnych deeskalacyjnych zmian w legislacji, aby w razie potrzeby można było szybko powrócić do mechanizmów ograniczających podróże z państw trzecich.

27 lutego 2022 r. prezydencja francuska zdecydowała o aktywacji mechanizmu IPCR w pełnym trybie⁶ ze względu na agresję Rosji na Ukrainę. Wśród najważniejszych kwestii omawianych z aktywnym udziałem Polski na forum IPCR znajdowały się: potrzeba ścisłej i efektywnej koordynacji na poziomie UE w odniesieniu do przyjmowania uchodźców w państwach członkowskich. W ramach efektywniejszej koordynacji uruchomiono tzw. platformę solidarnościową (*solidarity platform*). Jedną z jej funkcji było m.in. zbieranie informacji o zdolnościach recepcyjnych państw; monitorowanie i identyfikowanie problemów, luk w zakresie wsparcia Ukrainy i państw członkowskich, które aktywowały Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (leki, schronienie, paliwo, węgiel); potrzeba zapewnienia gotowości na wypadek kontynuacji kryzysu i możliwego wzrostu napływu uchodźców w przyszłości – planowanie ewentualnościowe; wezwano państwa członkowskie do opracowania tzw. planów awaryjnych (*contingency plans*) w perspektywie średnio- i długoterminowej a także przekazania ich do Komisji Europejskiej w celu wymiany najlepszych praktyk; wypracowanie oświadczenia politycznego dot. ochrony i wsparcia dzieci wysiedlonych z Ukrainy; przedstawienie procesu mapowania potrzeb tymczasowych schronień (*temporary shelters*) w państwach członkowskich oraz koncepcji wspólnego udzielania zamówień i oceny zdolności przemysłu do zapewnienia niezbędnej produkcji;

⁵ Zalecenie Rady ws. tymczasowego ograniczenia innych niż niezbędne podróże do UE oraz ewentualnego zniesienia takiego ograniczenia. Załącznik I zawiera listę państw trzecich, których rezydentów nie powinno dotyczyć tymczasowe ograniczenie na granicach zewnętrznych dotyczące innych niż niezbędne podróże do UE.

⁶ IPCR obejmuje trzy możliwe tryby funkcjonowania: tryb monitorowania (*monitoring mode*) – bez konieczności aktywowania mechanizmu, tryb wymiany informacji (*information sharing mode*) i tryb pełnej aktywacji (*full activation mode*).

koordynowanie działań w związku ze zbrodniami wojennymi popełnianymi przez Rosję na Ukrainie – koordynacja kwestii wysyłania ekspertów medycyny sądowej na Ukrainę w celu wsparcia dochodzeń wszczętych pod zwierzchnictwem Prokuratora Generalnego Ukrainy.

Państwa członkowskie poproszone zostały o przesyłanie szczegółowych informacji na temat wsparcia (kryminalistycznego), którego mogłyby dostarczyć ukraińskim organom sądowym oraz dalszych ofert wsparcia (kadrowego i finansowego) dla Międzynarodowego Trybunału Karnego; dyskusje nt. pilnych działań niezbędnych do rozwiązania problemów i wąskich gardel w transporcie i logistyce w kontekście komunikatu Komisji o tzw. korytarzach solidarnościowych.

W trakcie tych dyskusji Polska informowała o podjętych działaniach w zakresie wsparcia Ukrainy w kwestii eksportu ukraińskich towarów, w szczególności produktów rolnych; wspieranie wysiłków na rzecz rozminowywania na Ukrainie. Prezydencja francuska zwróciła się do państw członkowskich, Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, aby w ścisłej współpracy z władzami Ukrainy określiły potrzeby oraz sposoby wspierania wysiłków w tym zakresie.

Realizacja konkluzji Rady w sprawie zwiększenia gotowości, zdolności reagowania i odporności UE na przyszłe kryzysy

Prezydencja francuska podejmowała działania, których celem było przygotowanie dokumentu „kierunkowego” zawierającego rekomendacje dot. działań koniecznych do podjęcia w celu poprawy gotowości, reagowania i odporności w UE. Ostatecznie przygotowany został jedynie raport prezydencji, który nie podlegał akceptacji Rady. W raporcie ujęto zalecenia dotyczące: wzmocnienia mechanizmów wymiany doświadczeń i wiedzy odnośnie do sytuacji kryzysowych; planów gotowości funkcjonujących na poziomie UE; rezerw operacyjnych i strategicznych; szkoleń w zakresie funkcjonowania mechanizmu IPCR oraz usprawnień w zakresie jego działania; wykorzystania istniejących lub tworzonych mechanizmów monitorowania odporności w UE. W ocenie Polski propozycji zawartych w raporcie prezydencji nie można ocenić negatywnie, chociaż są one w wielu aspektach mało ambitne - nie obejmują dokonania przeglądu mechanizmów działania Rady w sytuacjach kryzysowych, raport nie zawiera również informacji obejmujących harmonogram i sposób wdrożenia propozycji prezydencji. Z tego względu Polska zdecydowała się poprzeć inicjatywę Belgii, Chorwacji, Estonii, Finlandii, Hiszpanii, Holandii, Luksemburga, Malty, Rumunii, Szwecji i Słowenii, zgodnie z którą działania mające na celu udoskonalenie mechanizmów koordynacji politycznej Rady w zakresie zarządzania kryzysowego powinny zostać poprzedzone przygotowaniem dokładnej mapy aktywności w obszarze zarządzania kryzysowego i gotowości na wypadek kryzysów i katastrof zarówno w Komisji Europejskiej, jak i w Radzie, oraz zidentyfikowania duplikujących się mechanizmów działania i obszarów, w których brak jest odpowiednich procedur koordynacyjnych.

Unijne Cele Odporności w obszarze ochrony ludności

Zgodnie z przepisami wprowadzonymi przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające decyzję w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności prezydencja francuska kontynuowała prace nad opracowaniem Unijnych Celów Odporności w obszarze ochrony ludności. Prace były prowadzone głównie w ramach Grupy Ekspertckiej KE dot. Przeciwdziałania Katastrofom i Zarządzania Ryzykiem (DPEG). W ramach DPEG, wypracowany został katalog obejmujący pięć celów głównych: odporność poprzez wzmocnienie zdolności reagowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności; odporność poprzez wzmocnienie gotowości ochrony ludności na sytuacje kryzysowe i katastrofy; odporność poprzez lepszą ocenę ryzyka, przewidywanie i planowanie zarządzania ryzykiem; odporność dzięki ulepszonemu wczesnemu ostrzeganiu; odporność dzięki zwiększeniu świadomości ryzyka i gotowości ludności. Wskazane cele główne uzupełnione zostały przez 21 celów szczegółowych, mających zapewnić realizację celów głównych.

Ochrona ludności dot. obszaru UE

W pierwszej połowie 2022 r. Polska kontynuowała proces wysyłania szczepionek przeciwko COVID-19 do państw pozaunijnych, które zwróciły się o wsparcie w ramach UCPM. Polska utrzymywała swoje

zaangażowanie w prace nad rozwojem *RescEU* – strategicznej rezerwy zasobów reagowania w ramach UCPM. Mając na względzie aktualną sytuację, działania prowadzone były m.in. w obszarach zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądrowych (CBRN), schronienia tymczasowego, transportu i logistyki oraz zasobów zasilania awaryjnego.

Rozwijana jest Europejska Pula Ochrony Ludności (ECP), oparta na zasobach ratowniczych udostępnionych przez państwa UCPM. W pierwszym półroczu 2022 r. realizowane były kolejne etapy certyfikacji w ECP polskich modułów GFFFV – grup ratowniczych do gaszenia pożarów lasów z ziemi z użyciem pojazdów stworzonych przez Państwową Straż Pożarną.

Polska wsparła prezydencję francuską w wypracowaniu konkluzji w sprawie działań na rzecz ochrony ludności w związku ze zmianą klimatu, które zostały przyjęte 2 marca 2022 r. Konkluzje mają na celu zwiększenie unijnych zdolności we wszystkich odpowiednich wymiarach zapobiegania klęskom żywiołowym, gotowości i reagowania, z uwzględnieniem wkładu szczebla lokalnego i zaangażowania obywateli oraz poprzez pełną integrację roli UCPM. W ten sposób zostaną zidentyfikowane obszary działania, które pozwolą stawić czoła wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu. Ponadto, podczas prezydencji francuskiej z powodzeniem rozwijana była również Unijna Sieć Wiedzy Ochrony Ludności, zainaugurowana jeszcze pod koniec 2021 r. Polska włącza się w rozwój i korzysta z komponentów Sieci Wiedzy, w tym m.in.: programu szkoleń, ćwiczeń ratowniczych i wymian eksperckich UCPM.

Prace nad dyrektywą w sprawie odporności podmiotów krytycznych

W trakcie prezydencji francuskiej trwały prace dot. projektu dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych (CER). Celem projektu CER jest przyczynienie się do zwiększenia poziomu ochrony i odporności podmiotów krytycznych, które obsługują infrastrukturę i świadczą usługi niezbędne dla podstawowych funkcji społecznych lub działalności gospodarczej, zapewniając w ten sposób prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Polska aktywnie uczestniczyła w prowadzonych pracach przedstawiając następujące postulaty: włączenie sektora administracji publicznej oraz żywności; stworzenie listy usług kluczowych w formie aneksu do dyrektywy; włączenie klauzuli wyłączeniowej skierowanej na wyłączenia usług a nie podmiotów infrastruktury krytycznej; podtrzymanie zapisów umożliwiających sprawdzenie przeszłości pracownika; utrzymanie spójności dyrektywy CER z dyrektywą NIS 2 oraz rozporządzenia DORA w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej powołanie pełnomocników ds. ochrony infrastruktury krytycznej w każdym podmiocie we wszystkich sektorach; ustanowienia aktu delegowanego dla Komisji Europejskiej w zakresie listy usług kluczowych w formie aneksu do dyrektywy.

3.1.2 Reforma strefy Schengen, ochrona granic i wzmocnienie bezpieczeństwa wewnętrznego UE

Europejski kodeks współpracy policyjnej

W trakcie prezydencji francuskiej Polska aktywnie uczestniczyła na forum grup roboczych LEWP i IXIM w pracach nad trzema propozycjami legislacyjnymi w ramach Europejskiego Kodeksu Współpracy Policyjnej, tj. projektem dyrektywy w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich, projektem rozporządzenia w sprawie zautomatyzowanej wymiany danych w ramach współpracy policyjnej (Prüm II) oraz projektem zalecenia Rady w sprawie operacyjnej współpracy policyjnej COM. Polska poparła generalny kierunek proponowanych zmian, które mają przyczynić się do usprawniania, wzmacniania, rozwijania, modernizacji i ułatwiania współpracy organów ścigania, wspierając tym samym państwa członkowskie w zwalczaniu poważnej i zorganizowanej przestępczości oraz terroryzmu.

W przypadku projektu dyrektywy Polska dążyła do zwiększenia efektywności wymiany informacji, przy zachowaniu niezbędnego poziomu elastyczności w zakresie wyboru kanału jej prowadzenia oraz optymalnego zaangażowania Europolu, a także do uwzględniania specyfiki krajowych regulacji prawno-organizacyjnych w odniesieniu do terminów udzielania odpowiedzi na wnioski oraz składu i funkcjonowania pojedynczego punktu kontaktowego. Rada przyjęła podejście ogólne do projektu

dyrektywy w dniu 10 czerwca 2022 r. W przypadku projektu rozporządzenia Polska przychylnie ustosunkowała się do koncepcji rozszerzenia zakresu dotychczas wymienianych danych o zautomatyzowaną wymianę danych dotyczącą wizerunków twarzy oraz danych z rejestrów policyjnych, opowiadając się za optymalizacją rozwiązań technicznych, stopniowym wdrażaniem zmian i potrzebą uwzględnienia uwarunkowań wynikających z przebudowy wielkoskalowych systemów informacyjnych. Rada przyjęła podejście ogólne do projektu rozporządzenia w dniu 10 czerwca 2022 r.

W przypadku projektu zalecenia Polska opowiedziała się za poszanowaniem roli państw członkowskich w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego oraz uwzględnieniem potrzeby utrzymania elastyczności współpracy dwustronnej i regionalnej, co znalazło odzwierciedlenie w zatwierdzonym przez Radę 10 czerwca 2022 r. tekście.

Zwalczanie wykorzystywania seksualnego dzieci

W dniu 11 maja 2022 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rozporządzenia ustanawiającego zasady przeciwdziałania i zwalczania wykorzystywania seksualnego dzieci. Proponowane przepisy zobowiążą dostawców usług społeczeństwa informacyjnego do wykrywania, zgłaszania i usuwania materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci, rozpowszechnianych za pośrednictwem ich usług. Ponadto przewidywane jest utworzenie nowego, niezależnego Centrum UE ds. seksualnego wykorzystywania dzieci (Centrum UE), które ma wspierać dostawców, działając jako ośrodek wiedzy specjalistycznej i dostarczając wiarygodnych informacji, a także udzielać wsparcia ofiarom oraz przekazywać raporty dostawców usług kompetentnym organom krajowym. Dotychczas wniosek został jedynie zaprezentowany na forum grupy LEWP, na którym toczyć się będą prace legislacyjne przy aktywnym udziale Polski.

Finalizacja prac nad zmianą rozporządzenia o Europolu

W trakcie prezydencji francuskiej Polska uczestniczyła w konsultacjach kolejnych wersji projektu rozporządzenia PE i Rady zmieniającego współpracę Europolu z podmiotami prywatnymi, przetwarzania danych osobowych przez Europol w celu wspierania postępowań przygotowawczych oraz roli Europolu w zakresie badań naukowych i innowacji, opracowywanych w toku prac szeregu nieformalnych spotkań pomiędzy Radą, Parlamentem Europejskim i Komisją. Celem tych spotkań było wypracowanie ostatecznego porozumienia co do finalnej wersji tekstu dokumentu. Pomimo istnienia pewnych rozbieżności, Polska w duchu kompromisu nie zgłaszała na końcowym etapie prac istotnych zastrzeżeń do projektu, mając na uwadze konieczność pilnej finalizacji prac o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa UE. Wzmocniony mandat Europolu akcentuje centralną rolę Agencji jako lidera w obszarze badań i innowacji, umożliwia jej przetwarzanie dużych zbiorów danych, wymianę danych z podmiotami prywatnymi oraz krajami trzecimi, wzmacnia i ujednocila kwestie ochrony przetwarzanych danych osobowych.

Zmiany w SIS

W trakcie trwania prezydencji francuskiej Polska uczestniczyła w pracach legislacyjnych nad wnioskiem w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1862 w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w odniesieniu do wprowadzania wpisów przez Europol. Pierwotnym celem wniosku, popieranym przez Polskę, było umożliwienie Europolowi dokonywania wpisów informacyjnych dotyczących osób podejrzanych i przestępców w ramach nowej kategorii wpisów w SIS przeznaczonej do użytku wyłącznie przez Europol w konkretnych oraz odpowiednio zdefiniowanych przypadkach i okolicznościach. W wyniku porozumienia politycznego Parlamentu i Rady uzgodniono, iż tylko państwa członkowskie będą w dalszym ciągu dokonywać wpisów do SIS, a Europol będzie je w tym procesie wspierał, z możliwością proponowania dokonywania konkretnych wpisów. Polska nie sprzeciwiła się przyjęciu dokumentu.

Reforma strefy Schengen

Strefa Schengen stanowi podstawę sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego towarów i usług UE oraz umożliwia Europejczykom organizowanie życia prywatnego i zawodowego wokół nieskrępowanego podróżowania po Europie. Jednak przepisy regulujące działanie Schengen wymagają aktualizacji, aby były dostosowane do zmieniających się wyzwań. Pandemia, obawy dotyczące bezpieczeństwa, problemy z zarządzaniem migracją oraz atak hybrydowy polegający na instrumentalnym użyciu migracji do celów politycznych przez reżim białoruski to wyzwania, przed którymi stanęła strefa Schengen i dlatego wskazano na konieczność pogłębionej reformy obszaru Schengen, która została zapoczątkowana przez poprzednie prezydencje.

W związku z powyższym na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSiSW) w dniu 3 marca 2022 r. prezydencja francuska wysłała z inicjatywą utworzenia Rady Schengen jako organu koordynującego na poziomie politycznym i zarządczym zarówno kwestie prawne, jak i techniczne w ujęciu horyzontalnym związane z wdrażaniem dorobku Schengen oraz funkcjonowaniem strefy Schengen, w tym nadawaniem kierunku dalszego rozwoju Agencji Frontex. Państwa członkowskie poparły tę propozycję. Na spotkaniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 10 czerwca 2022 r. prezydencja francuska przedstawiła priorytety w obszarze Schengen wskazujące działania, które należy wdrożyć lub kontynuować w celu zapewnienia prawidłowego jej funkcjonowania oraz zaproponowała cykl zarządczy dla strefy Schengen.

Rozporządzenie Rady (EU) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen (SEMM)

Podczas prezydencji francuskiej sfinalizowane zostały prace nad reformą mechanizmu ewaluacji SEMM, w których Polska brała aktywny udział przez cały okres jego negocjowania. Dokument został przyjęty podczas posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych 10 czerwca 2022 r. Ostateczny tekst rozporządzenia, który wejdzie w życie w październiku 2022 r., uwzględnia wiele elementów postulowanych przez Polskę.

Kodeks Graniczny Schengen

W kontekście dyskusji na forum UE w zakresie reformy strefy Schengen i zarządzania granicami zewnętrznymi prace podczas prezydencji francuskiej koncentrowały się wokół przedstawionego podczas prezydencji słoweńskiej projektu rozporządzenia PE i Rady zmieniającego rozporządzenie w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice. Nadrzędnym celem przedmiotowego rozporządzenia jest uzupełnienie asortymentu narzędzi niezbędnych do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania strefy Schengen, aby przywrócić równowagę w ekosystemie zasad oraz odbudować i wzmocnić wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi. Wniosek uwzględnia kwestie instrumentalizacji migrantów, tj. przypadków, w których podmiot z państwa trzeciego wykorzystuje ludzi do destabilizacji Unii lub jej państw członkowskich. Tworzy nowy mechanizm umożliwiający reagowanie na szczeblu europejskim na problemy dotyczące większości państw członkowskich, a tym samym zagrażające ogólnemu funkcjonowaniu strefy Schengen. Ponadto ma na celu ustanowienie nowego mechanizmu, który powinien pozwolić na przyjęcie w odpowiednim czasie przez Radę wiążącego aktu prawnego określającego tymczasowe ograniczenia związane z podróżą na granicach zewnętrznych w takich okolicznościach. Dzięki temu mechanizmowi ograniczenia związane z podróżą będą stosowane jednolicie we wszystkich państwach członkowskich tak długo, jak długo w Unii utrzymywana będzie zagrożenie dla zdrowia publicznego. Ma zapewnić, aby kontrole na granicach wewnętrznych pozostały środkiem stosowanym w ostateczności - we wniosku doprecyzowano i rozszerzono wykaz elementów, które państwo członkowskie musi ocenić przy podejmowaniu decyzji o tymczasowym przywróceniu kontroli granicznych. Przewiduje również, że zawsze należy stosować gwarancje w celu ograniczenia negatywnego wpływu tymczasowego przywrócenia odpraw granicznych na granicach wewnętrznych, jeżeli takie przywrócenie jest nieuniknione, w szczególności w celu ograniczenia ich wpływu na funkcjonowanie regionów transgranicznych i transport, a tym samym na jednolity rynek.

Przedstawienie głównych założeń w zakresie reformy Kodeksu Granicznego Schengen zostało zawarte w komunikacie z dnia 16 grudnia 2021 r. Komisja 14 grudnia 2021 r. przedstawiła projekt reformy Kodeksu Granicznego Schengen, który był negocjowany w ramach posiedzeń grupy roboczej ds. granic. W trakcie tych prac Polska dążyła do uwzględnienia w tekście rozporządzenia postulatu umożliwienia państwom członkowskim szerszego wykorzystania barier fizycznych jako skutecznego środka ochrony granicy zewnętrznej UE/Schengen, szczególnie w sytuacji instrumentalizacji migracji; opowiadała się za posiadaniem przez państwa członkowskie możliwości maksymalnej swobody wyboru przedsięwzięć zaradczych w zakresie ewentualnego wyboru sposobu i jednolitego stosowania środków wobec zapewnienia ograniczenia i zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia publicznego o charakterze epidemicznym z jednoczesnym uwzględnieniem i poszanowaniem oraz współpracy z innymi państwami członkowskimi i wprowadzenia opcjonalności w zakresie stosowania nowej procedury przekazania cudzoziemca do państwa członkowskiego, z którego nastąpiło przekroczenie granicy. W maju 2022 r. prezydencja francuska zakończyła pracę nad rozporządzeniem na posiedzeniach ww. gremium. Dalsze prace były prowadzone na poziomie radców. W czerwcu 2022 r. Rada WSiSW przyjęła podejście ogólne do zaproponowanego tekstu zmieniające Kodeks Graniczny Schengen.

Rozporządzenie w sprawie kontroli przesiewowej

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowano również prace związane z Nowym paktem o migracji i azylu, w tym nad rozporządzeniem w sprawie kontroli przesiewowej. Zrewidowana wersja rozporządzenia została przedstawiona ponownie 10 maja 2022 r., dyskusje nad tekstem propozycji zostały przeprowadzone na spotkaniach Radców Granicznych 13 maja i 3 czerwca 2022 r. w trakcie, których Polska dążyła do uelastycznienia zapisów w zakresie kontroli medycznych oraz miejsca przeprowadzania kontroli przesiewowej. Polska nie poparła mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper II w dniu 22 czerwca 2022 r.

3.1.3 Polityka azylowa i migracyjna

W okresie prezydencji francuskiej prace nad nowym Paktem w sprawie Migracji i Azylu zostały spowolnione ze względu na wybuch wojny w Ukrainie. Niemniej jednak, prezydencja francuska zaproponowała nową metodykę pracy odnoszącą się do reformy azylowo-migracyjnej, tzw. *podejście krok po kroku*, która miała na celu osiągnięcie kolejnych szczebli zaawansowania prac nad poszczególnymi projektami legislacyjnymi w równoległy sposób.

W zakresie ustanowienia systemu *EURODAC* do porównywania danych biometrycznych prezydencja francuska wznowiła prace nad projektem rozporządzenia i zaproponowała nową wersję kompromisową tekstu uwzględniającą w przyszłości beneficjentów ochrony tymczasowej. Polskie postulaty zostały w znacznej mierze uwzględnione, dlatego też na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper II w dniu 22 czerwca 2022 r. Polska poparła tekst rozporządzenia i wyraziła zgodę na podjęcie negocjacji z Parlamentem Europejskim.

W zakresie rozporządzenia ws. instrumentalizacji migracji w obszarze migracji i azylu Polska stoi na stanowisku, że adekwatnym narzędziem w sytuacji instrumentalizacji migracji, ataku hybrydowego byłoby szerokie zawieszenie stosowania procedur azylowych, nie zaś jedynie opieranie powyższego o azylowe procedury graniczne w odniesieniu do wszystkich wniosków i możliwość przedłużenia czasu jej trwania. Pozytywnie oceniono możliwość obniżenia wymagań dotyczących warunków przyjmowania cudzoziemców w przypadku wystąpienia instrumentalizacji migrantów i wykorzystania obiektów tymczasowych w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych, żywieniowych i medycznych migrantów. W ocenie Polski uzasadnione jest umieszczenie w niniejszym rozporządzeniu przepisów wskazujących na możliwość przyjęcia rozwiązania polegającego na umieszczeniu – we wskazanych przypadkach – cudzoziemca w detencji administracyjnej, jak również poszerzenie katalogu osób, wobec których można zastosować uproszczone krajowe procedury powrotowe.

W zakresie decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 uruchamiającej po raz pierwszy w historii mechanizm ochrony tymczasowej wobec wysiedleńców z Ukrainy, Polska, podobnie jak wszystkie

państwa członkowskie, poparła tekst decyzji, który wszedł w życie w dniu ogłoszenia, tj. 4. marca 2022 r⁷.

Ponadto, w dniu 8 marca 2022 r. opublikowany został projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 516/2014 ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1147 ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji. Polska aktywnie wspierała prace nad przedmiotowym projektem.

Ostatecznie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/585 w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 514/2014 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, (UE) nr 516/2014 ustanawiającego Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz (UE) 2021/1147 ustanawiającego Fundusz Azylu, Migracji i Integracji weszło w życie w dniu 6 kwietnia 2022 r.

W ocenie Polski wprowadzone zmiany są pożądane, w szczególności te dotyczące wydłużenia okresu kwalifikowalności wydatków w ramach FAMI i FBW na lata 2014-2020 do 30 czerwca 2024 r. oraz elastycznego podejścia do wykorzystania środków FAMI 2014-2020. Również umożliwienie wykorzystania środków finansowych pochodzących spoza FAMI 2021-2027 w tym wpłat państw członkowskich oraz innych instytucji publicznych, a także osób prywatnych, pozwoli państwu członkowskim lepiej poradzić sobie ze zwiększoną presją migracyjną i zarządzaniem granicami, wynikającymi z inwazji Rosji na Ukrainę.

Na forum Strategicznego Komitetu ds. Imigracji, Granic i Azylu (SCIFA), omawiano zaproponowane w ramach podejścia krok po kroku tematy w obszarze migracji i azylu (krok pierwszy), tj. solidarność, jak również konwergencję krajowych praktyk azylowych. Ponadto poruszano wątek europejskiej strategii w zakresie powrotów i readmisji w kontekście Paktu o Migracji i Azylu wraz z powiązaniem wiza-readmisji oraz pewnością w obszarze Schengen. Dużo miejsca poświęcono najważniejszemu wydarzeniu mijającego półrocza - wojnie w Ukrainie, implikującej skutki dla zarządzania granicami, przyjmowania i integracji wysiedleńców, koordynacji ich przesiedleń oraz przygotowania Europy do zaspokojenia własnych potrzeb. Powyższe zostało oparte o wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie uruchomionego po raz pierwszy w historii mechanizmu ochrony tymczasowej.

Powiązanie w ramach pierwszego kroku w formułę mini pakietu trzech elementów: rozporządzenia ws. *Eurodac*, rozporządzenia ws. kontroli przesiewowej oraz mechanizmu solidarności, które ostatecznie przedstawiono w popartej przez część państw członkowskich deklaracji, utrudniło ich poparcie przez Polskę. Zaproponowane przez prezydentkę francuską nowe podejście do solidarności, które początkowo spotkało się z przychylnym nastawieniem Polski, mając na względzie zaproponowanie odejścia od obowiązkowego charakteru relokacji, ostatecznie nie zostało przez Polskę poparte. Polska krytycznie ustosunkowała się do projektu deklaracji, podtrzymując dotychczasowe stanowisko wobec pierwszego kroku (tj. brak poparcia mechanizmu solidarności w przedstawionej formie, uwagi do rozporządzenia *screeningowego* i wątpliwości co do możliwości poparcia rozporządzenia *Eurodac* w mini-pakiecie, mimo braku uwag na poziomie technicznym). Polska konsekwentnie nie zgadza się na stawianie relokacji na pierwszym miejscu w katalogu środków solidarnościowych, uważając powyższe podejście za błędne rozwiązanie, tak jak utrzymanie klucza podziału relokacji migrantów we wniosku dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zarządzania azylem i migracją oraz zmieniającego dyrektywę Rady 2003/109/WE i proponowane rozporządzenie (UE) XXX/XXX

---

⁷ Implementacja decyzji do prawa krajowego nastąpiła dwutorowo: ustawą z dn. 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022, poz. 583 z późn. zm.) oraz ustawą z dn. 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (Dz. U. z 2003 Nr 128 poz. 1176 z późn. zm.).

[Fundusz Azylu i Migracji], COM(2020) 610. Krytycznie ustosunkowała się wobec przewidzianych w powyższej deklaracji czasowych zwolnień z wzięcia udziału w relokacji, które *de facto* nie oznaczają oczekiwanej dobrowolności w partycypacji w powyższym mechanizmie.

Polska na różnych forach Rady postulowała, by skupić się na zabiegach przeciwdziałających pierwotnym przyczynom migracji oraz wspieraniu zdolności systemów migracyjnych i azylowych w kluczowych krajach pochodzenia i tranzytu migrantów, w tym poprzez wspólne przeciwdziałanie przemytowi migrantów i handlowi ludźmi.

Podczas prezydencji francuskiej w grupie roboczej Rady UE ds. wiz rozpatrywane były środki wizowe na podstawie art. 25a wspólnotowego kodeksu wizowego w odniesieniu do nowej grupy krajów.

Polska brała aktywny udział w pracach grupy roboczej Rady UE ds. Integracji, Migracji i Wydaień w komponencie wydalenia, gdzie również omawiane były poszczególne elementy Paktu. W trakcie prezydencji francuskiej Polska wyrażała swoje pozytywne stanowisko wobec inicjatyw zmierzających do zwiększenia efektywności powrotów (w tym powrotów dobrowolnych) oraz wsparcia Agencji Frontex w tym zakresie. Omawiana była również problematyka umów readmisyjnych, ich zawierania i konieczności ich efektywnego egzekwowania. W komponencie admisyjnym dyskutowano nt. Pakietu na rzecz Umiejętności i Talentów oraz kwestii przyznawania obywatelstw i tytułów pobytowych inwestorom w kontekście rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Natomiast w komponencie integracyjnym tematem przewodnim był Plan Działań na rzecz Integracji i Włączenia na lata 2021-2027.

Polska była na arenie europejskiej orędowniczką polepszenia współpracy z krajami trzecimi w zakresie readmisji i powrotów z użyciem wszelkich dostępnych dźwigni i zachęt. Apelowala też o aktywniejszą działalność Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w tym zakresie.

W odniesieniu do kwestii zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej, w ramach prezydencji Francji Polska uczestniczyła w pracach Grupy Roboczej ds. Zewnętrznych Aspektów Azylu i Migracji (EMWP). Podczas spotkań podjęto prace nad działaniami na rzecz operacjonalizacji Nowego Paktu na rzecz Migracji i Azylu. W ramach tych działań grupa podjęła prace nad przygotowaniem planów działania na rzecz krajów, które stanowią główne źródła migracji do UE. Dużą uwagę poświęcono również analizie szlaków migracyjnych do UE z Afryki i Krajów Bliskiego Wschodu tak, aby w prawidłowy sposób zdiagnozować pierwotne przyczyny migracji.

Polska w dalszym ciągu kładzie największy nacisk na działania pomocowe na rzecz Bośni i Hercegowiny, Iraku i Afganistanu (i jego bezpośredniego sąsiedztwa).

Jednym z dodatkowych tematów omawianych podczas EMWP były skutki dla zewnętrznego wymiaru migracji wywołane wojną w Ukrainie. Polska aktywnie informowała o sytuacji migracyjnej, jak również zaangażowała się w łagodzenie skutków kryzysu żywnościowego w krajach trzeciego świata wywołanego zablokowaniem dostaw zboża z Ukrainy drogą morską.

Równolegle do prac EMWP funkcjonował zainicjowany przez prezydentkę francuską mechanizm koordynacji operacyjnej zewnętrznego wymiaru migracji (MOCADDEM). Zakłada on zastosowanie mechanizmu analogicznego do IPCR dla wzmocnienia koordynacji działań różnych aktorów oraz zintegrowania stosowanych środków i "dźwigni" w ramach zewnętrznego wymiaru migracji. Ma również na celu zapewnienie spójności prac różnych gremiów przygotowawczych Rady, działań państw członkowskich, unijnych instytucji, co z perspektywy mijającego półrocza Polska ocenia pozytywnie.

Działania operacyjne mechanizmu MOCADDEM polegają na systematycznej realizacji planów działania opracowanych na forum Grupy ds. Zewnętrznego Wymiaru Migracji (EMWP), których wdrażanie przyczynia się do realizacji celów UE w obszarze migracji w relacjach z państwami trzecimi (w postaci kontaktów dyplomatycznych i polityczne wsparcie tych państw trzecich - budowanie zdolności, pomoc humanitarna, uruchomienie dostępnych instrumentów wywierania wpływu - wsparcie finansowe, narzędzia w ramach polityki wizowej lub innych polityk).

3.1.4 Bezpieczeństwo i obrona

Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO)

Podczas prezydencji francuskiej Polska w dalszym ciągu przedstawiała pragmatyczne podejście do rozwoju inicjatyw obronnych UE. Polska wskazywała, że istotne jest, aby udział w unijnych projektach w sferze obronnej z jednej strony wzmacniał efektywność rozwoju zdolności UE w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO), z drugiej zaś pozostawał spójny z wymogami NATO i uzupełniał jego działania, umacniając bezpieczeństwo europejskie w wymiarze transatlantyckim.

Kompas Strategiczny

W trakcie prezydencji francuskiej kończono prace nad Kompasem Strategicznym UE, który został przyjęty przez Radę ds. Zagranicznych w dniu 21 marca 2022 r. i zatwierdzony przez Radę Europejską w dniach 24-25 marca 2022 r. Celem Kompas jest ukierunkowanie wdrożenia całości ambicji UE dotyczących bezpieczeństwa i obrony w wymiarze wojskowym i cywilnym, we wszystkich osiach działania wskazanych w Strategii Globalnej oraz zapewnienie wytycznych w horyzoncie 5-10 lat w odniesieniu do zarządzania kryzysowego, rozwoju zdolności obronnych, współpracy z partnerami w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony oraz odporności.

Główne postulaty Polski w ramach dyskusji nad Kompasem Strategicznym dotyczyły m.in.: potwierdzenia roli więzi transatlantyckich i NATO dla bezpieczeństwa Europy, podkreślenia potrzeby ciągłego wzmacniania współpracy UE i NATO oraz komplementarnego charakteru rozwoju Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony i zdolności obronnych UE wobec NATO, a także zachowania zasady jednolitego zestawu sił na potrzeby UE i NATO; utrzymania zasady jednogłośnego podejmowania decyzji w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE; zapewnienia zrównoważonej oferty obronnej UE (współpraca/zaangażowanie) dla partnerów południowych i wschodnich; pragmatycznego podejścia do zwiększania zaangażowania operacyjnego państw na potrzeby UE. W trakcie prac nad Kompasem Polska przedstawiała także propozycje dotyczące wzmocnienia zdolności reagowania kryzysowego UE, poprzez lepsze wykorzystanie Grup Bojowych UE oraz szukanie nowych dróg wzmocnienia współpracy UE-NATO. Ważny wpływ na ostateczne brzmienie Kompas Strategicznego miała agresja Rosji na Ukrainę. W Kompasie m.in. podkreślono rolę NATO w bezpieczeństwie europejskim, wskazując Rosję jako główne zagrożenie.

Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad przyjęciem – w maju i czerwcu 2022 r. – konkluzji Rady ws. warunków skoordynowanej odpowiedzi UE na kampanie hybrydowe⁸ oraz wzmocnienia obecności Unii w cyberprzestrzeni⁹. Dzięki staraniom Polski dokumenty zakładają usprawnienie procedury podejmowania decyzji po wykryciu incydentu hybrydowego oraz wzmocnienie narzędzi odpowiedzi wobec agresorów w cyberprzestrzeni.

Europejski Instrument na rzecz Pokoju

Ustanowiony w 2021 r. Europejski Instrument na rzecz Pokoju (*European Peace Facility, EPF*) jest pozabudżetowym instrumentem UE konsolidującym mechanizmy finansowania dotychczasowych działań, tj. wsparcia operacji prowadzonych na rzecz Pokoju w Afryce, pokrywania kosztów wspólnych operacji WPBiO (zastąpił tzw. *Mechanizm Athena*) oraz wsparcia sił zbrojnych państw trzecich środkami pomocy (*Assistance Measures, AM*) poprzez finansowanie projektów budowy zdolności obronnych, obejmujących m.in. szkolenie i dostarczanie sprzętu wojskowego, w tym broni śmiercionośnej i amunicji. Budżet EPF tworzą składki państw członkowskich.

W odpowiedzi na agresję Rosji na Ukrainę, zgodnie z decyzjami Rady do Spraw Zagranicznych (z dn. 28 lutego, 23 marca, 13 kwietnia i 23 maja 2022 r.), EPF ma również refinansować wsparcie wojskowe dla Sił Zbrojnych Ukrainy o wartości 2 mld EUR (stan na 23 czerwca 2022 r.) w zakresie sprzętu wojskowego i platform wojskowych o śmiercionośnej sile oraz nieśmiercionośnego sprzętu wojskowego. Decyzje

⁸ Konkluzje Rady w sprawie ram skoordynowanej reakcji UE na kampanie hybrydowe.

⁹ Konkluzje Rady w sprawie rozwoju polityki cybernetycznej UE.

Rady tworzą warunki do refundacji pomocy wojskowej udzielanej Ukrainie bilateralnie przez państwa członkowskie UE. Obecnie w UE podejmowane są działania mające na celu wypracowanie procedur zwrotów za przekazane donacje. W ramach instytucji UE, w tym Komitetu ds. EPF, prowadzone są prace i negocjacje dotyczące wypracowania procedur refundacji, wielkości refundacji przekazanych donacji przez poszczególne państwa członkowskie UE. Polska zabiega o szybkie zwroty z EPF. Ostateczna wielkość refundacji dla poszczególnych państw będzie uzależniona od całościowej wielkości przekazanego wsparcia przez państwa UE dla Ukrainy oraz wyznaczonego możliwego pułapu zwrotów, stąd poszczególne państwa otrzymają jedynie określony procent wartości udzielonego wsparcia.

Operacje wojskowe i misje cywilne WPBiO

Inwazja Rosji na Ukrainę wymusiła konieczność ewakuacji personelu międzynarodowego cywilnej misji doradczej EUAM Ukrainie realizowanej od 2014 r. Początkowo tymczasową siedzibę misji ulokowano w Mołdawii, a następnie przeniesiono ją do Polski (Rzeszów). Po wycofaniu sił rosyjskich z okolic Kijowa postanowiono o stopniowym powrocie misji na Ukrainę. Proces ma zakończyć się pod koniec sierpnia 2022 r. Jednocześnie zdecydowano o dostosowaniu mandatu i składu osobowego misji do nowych zadań tj. skoncentrowano działania na wsparciu służb ukraińskich w zarządzaniu przepływem uchodźców i pomocy humanitarnej, a następnie, po ujawnieniu rosyjskich zbrodni wojennych, także zaangażowaniu jej w pomoc prokuraturze generalnej Ukrainy. Polska zabiegała o odpowiednią adaptację misji do nowych wyzwań.

Zmiana sytuacji bezpieczeństwa w Europie zmusiła także misje na Bałkanach do wzmocnienia przygotowania na ew. pogorszenie poziomu bezpieczeństwa. Operacja *EUFOR Althea* i *misja EULEX Kosowo* zostały wzmocnione przez siły rezerwowe, które w razie wystąpienia zamieszek mają wesprzeć je w realizacji zadań mandatowych.

Istotne zmiany nastąpiły w odniesieniu do aktywności operacyjnej UE w strefie Sahelu, co było spowodowane zacieśnieniem współpracy władz Mali z rosyjskimi najemnikami (Grupa Wagnera) i zaognieniem relacji dwustronnych Bamako z Paryżem (wycofanie wojskowych misji francuskich z Mali, wydalenie ambasadora Francji). W ramach przeglądu misji EUTM Mali Polska popierała ograniczenie aktywności misji, w tym przede wszystkim zawieszenie szkoleń dla sił zbrojnych Mali. Jednocześnie hamowała zabiegi instytucji i innych państw członkowskich o dalsze rozszerzanie wojskowej obecności operacyjnej UE w innych krajach regionu, zarówno ze względu na trudną sytuację bezpieczeństwa w Europie, jak i brak zaangażowania po stronie lokalnych władz w realizację reform.

Pozostałe operacje UE przebiegały bez zakłóceń. Nie zmienił się zakres polskiego zaangażowania w działania, który kształtuje się na poziomie do 136 os. w operacjach wojskowych oraz 125 os. w misjach cywilnych¹⁰. Polskie Siły Zbrojne brały udział w następujących operacjach wojskowych UE: *EUFOR Althea* (jej celem jest wsparcie i stabilizacja sytuacji bezpieczeństwa w Bośni i Hercegowinie) - do 50 osób; *EUNAVFOR Irini* na Morzu Śródziemnym (przyczyniająca się do wdrażania nałożonego przez ONZ na Libię embarga na broń, poprzez wykorzystanie zasobów powietrznych, satelitarnych i morskich) – do 80 osób oraz samolot rozpoznawczo-patrołowy; *EUNAVFOR Atalanta* (zwalczająca piractwo u wybrzeży Somalii i zapewniająca pełną ochronę statków zaangażowanych w Światowy Program Żywności – WFP) – 4 oficerów w dowództwie; EUTM CAR w Republice Środkowoafrykańskiej (wojskowa misja szkoleniowa w Republice Środkowoafrykańskiej, stanowiąca element kompleksowej unijnej strategii dla Afryki) – 2 żołnierzy.

Współpraca UE-NATO

W okresie prezydencji francuskiej Polska zabiegała o jak najszybsze przyjęcie kolejnej (trzeciej) Deklaracji nt. współpracy UE-NATO. Polska wskazywała, że dokument powinien być ambitny i zdynamizować współpracę obu organizacji w celu pełnej realizacji uzgodnionych obszarów współpracy, ze szczególnym naciskiem na rozwój mobilności wojskowej, zwiększenie odporności na zagrożenia hybrydowe, cybernetyczne i z zakresu dezinformacji; poprawianie interoperacyjności dowództw i sił

¹⁰ Wg stanu na 30 kwietnia 2022 r.

zbrojnych oraz zwiększanie zdolności i odporności państw trzecich (zwłaszcza Ukrainy, Gruzji i Republiki Mołdawii). Po wybuchu wojny w Ukrainie Polska na wielu forach argumentowała, że ścisła współpraca pomiędzy UE i NATO jest kluczowa i powinna być jednym z głównych elementów rozwoju WPBiO oraz inicjatyw obronnych w ramach UE, a nowa Deklaracja może w tym kontekście nabrać szczególnego znaczenia.

W toku prac nad przyjętym w marcu 2022 r. Kompasem Strategicznym UE, Polska postulowała adekwatne odzwierciedlenie w treści dokumentu nadrzędnej roli partnerstwa UE-NATO oraz więzi transatlantyckich dla bezpieczeństwa i obrony Europy. Podkreślała także potrzebę intensyfikacji dialogu politycznego obu organizacji na temat Rosji i Białorusi jako głównych zagrożeń dla UE i NATO oraz stworzenia spójnego systemu odporności, obrony i odstraszania przestrzeni euroatlantyckiej, zwłaszcza przeciwko zagrożeniom nowego typu.

W ramach dyskusji na forum UE, Polska zwracała uwagę na konieczność harmonizacji planowania obronnego i wymagań obu organizacji, aby było możliwe zachowanie zasady jednolitego zestawu sił i akcentowała potrzebę zapewnienia synergii działań UE i NATO wobec zagrożeń bezpieczeństwa dla wspólnoty transatlantyckiej, w szczególności w sytuacji jawnej agresji Rosji w Ukrainie.

Szczyt NATO w Madrycie

Pod koniec prezydencji francuskiej, odbył się w Madrycie (28-30 czerwca 2022 r.) Szczyt NATO, który z punktu widzenia interesów bezpieczeństwa Polski oraz pozostałych państw flanki wschodniej Sojuszu należy uznać za sukces. Dokonał on bowiem zmiany w myśleniu o obronie i odstraszaniu flanki wschodniej, jak również relacjach z Rosją, która została uznana za najbardziej znaczące i bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa sojuszników oraz pokoju i stabilności w obszarze euroatlantyckim. Zostało to zapisane w przyjętej podczas szczytu nowej Koncepcji Strategicznej która wskazuje na kluczowe cele i zadania NATO w świetle coraz bardziej niebezpiecznej i nieprzewidywalnej sytuacji geopolitycznej. W szczególności szefowie państw i rządów Sojuszu przyjęli podczas szczytu decyzję o zwiększeniu obecności sił NATO na flance wschodniej (m. in. poprzez zwiększenie liczebności grup bojowych z 4 do 8), a także jego zdolności do odstraszania i obrony. Wzmocniona ma zostać m.in. struktura sił NATO, w tym liczebność sił wysokiej gotowości, zasobów rozmieszczonego zawczasu uzbrojenia i sprzętu wojskowego; sojuszniczych planów obronnych, czy zdolności dowodzenia i kontroli. Przyjęto także decyzję o stopniowym zwiększaniu wspólnego budżetu NATO. Podczas szczytu szefowie państw i rządów przyjęli także decyzję o zwiększeniu praktycznego wsparcia dla partnerów NATO – Ukrainy, a także pozostałych narażonych na agresywne działania Rosji, tj. Bośni i Hercegowiny, Gruzji oraz Mołdawii. Finlandię i Szwecję, oficjalnie zaproszono do członkostwa w NATO.

Europejski Fundusz Obronny

W czasie prezydencji francuskiej Polska kontynuowała aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem Europejskiego Funduszu Obronnego (*European Defence Fund, EDF*) w ramach Komitetu Programowego EDF oraz innych gremiów przy Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Obrony (*European Defence Agency, EDA*).

W tym okresie prace koncentrowały się na przygotowaniu Programu Prac EDF na 2022 r. określającego zakres tematyczny i merytoryczny tegorocznych konkursów EDF, jak również przygotowaniu Perspektywy Wieloletniej EDF. Działania Polski skupiały się na oddziaływaniu na EDF zgodnie z potrzebami i priorytetami Sił Zbrojnych RP, a także uwzględniając perspektywę przemysłową i naukową, aby efektywnie wykorzystać Fundusz do budowy w kraju kompetencji technologicznych i przemysłowych do zaspokajania potrzeb Sił Zbrojnych RP.

Mobilność wojskowa

Wojna w Ukrainie pokazuje znaczenie mobilności wojskowej - jej poprawa w Europie Wschodniej i Środkowej ma strategiczne znaczenie dla bezpieczeństwa całej UE. Podczas prezydencji francuskiej Polska czyniła starania w sprawie zwiększenia środków i poprawy warunków składania cywilno-wojskowych projektów infrastrukturalnych. Źródłem dofinansowania przez UE adaptacji infrastruktury

transportowej do wojskowego zastosowania jest zarządzany przez Komisję Europejską komponent wojskowy instrumentu Łącząc Europę (*Connecting Europe Facility, CEF*). W rezultacie polskich działań, Komisja przyspieszyła ocenę pierwszego i ogłoszenie drugiego konkursu dla koperty wojskowej CEF, a Rada Europejska zobowiązała się do przyspieszenia realizacji projektów.

Rozwój zdolności obronnych UE

Pierwsze półrocze 2022 r. było okresem intensywnych działań w obszarze rozwoju zdolności wojskowych oraz przemysłu i rynku obronnego. 15 lutego 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła tzw. pakiet obrony. 17 maja 2022 r. uruchomiono w ramach Europejskiej Agencji Obrony (EDA) komórkę ds. europejskich innowacji obronnych (*Hub for EU Defence Innovation, HEDI*), która ma wspierać działania państw członkowskich i Komisji w tym zakresie. 18 maja 2022 r. Komisja przedstawiła pakiet propozycji w sprawie wsparcia państw członkowskich w zakresie uzupełniania braków w zdolnościach obronnych (*Joint Communication on the Defence Investment Gaps Analysis and Way Forward*). Dotyczą one koordynacji przez instytucje unijne zakupów uzbrojenia przez państwa członkowskie oraz wsparcia dla państw dokonujących takich zakupów wspólnie (trwają prace w Komisji Europejskiej nad wdrożeniem tych działań). Równocześnie, kontynuowano rozpoczęte pod koniec 2021 r. negocjacje w sprawie porozumienia administracyjnego między EDA a USA, którego zawarcie ułatwi udział USA w unijnych inicjatywach obronnych.

Wśród proponowanych przez KE rozwiązań mających stymulować wspólne zamówienia uwagę zwraca ustanowienie funduszu z budżetem 500 mln euro na lata 2022-2024 dla dofinansowania wspólnych zakupów minimum trzech państw członkowskich, zwolnienia z VAT i inne ułatwienia dla konsorcjów tworzonych przez państwa członkowskie, które będą wspólnie zamawiać zdolności obronne wyprodukowane w oparciu o współpracę w ramach UE. Na szczególną uwagę zasługuje propozycja powołania ciała mającego zajmować się Wspólnym Strategicznym Planowaniem Obronnym oraz Zamówieniami jak również dostosowania EDF do nowych potrzeb, czyli zwiększenie jego budżetu w ramach przeglądu Wieloletnich Ram Finansowych oraz priorytetowe traktowanie projektów przewidujących wspólne zamówienia zdolności rozwijanych w ramach EDF. Wprawdzie polskim priorytetem jest szybkie uzupełnianie zapasów i modernizacja sił zbrojnych, niemniej w ocenie Polski wspólne zamówienia – potencjalnie interesujące – nie powinny być preferowanym rozwiązaniem. Powyższą kwestię Polska podnosiła także w kontekście potrzeby wzmocnienia współpracy z zaufanymi partnerami spoza UE. Polska podkreślała, że zarówno dla Polski, jak i zdecydowanej większości krajów europejskich, NATO pozostaje fundamentem zbiorowej obrony swoich członków. Cele w zakresie zdolności obronnych wyznaczane są w ramach Procesu Planowania Obronnego NATO, a europejskie inicjatywy obronne powinny być spójne z NATO i stanowić europejski wkład do Sojuszu.

Zagrożenia hybrydowe

W trakcie prezydencji francuskiej Polska zabiegała o wdrożenie zmian instytucjonalnych zmierzających do wzmocnienia zdolności reagowania UE na zagrożenia hybrydowe, przede wszystkim wynikające z działań Rosji i Białorusi. Prezydencja francuska skupiła prace UE na uzgodnieniu zapisów dot. zagrożeń hybrydowych w Kompasie Strategicznym, a następnie przygotowaniu konkluzji Rady w sprawie ram skoordynowanej reakcji UE na kampanie hybrydowe.

Zgodnie z przyjętym w marcu 2022 r. Kompasem Strategicznym ustanowiony zostanie mechanizm odpowiedzi UE na zagrożenia hybrydowe - *EU Hybrid Toolbox* - obejmujący istniejące i nowe środki reagowania (w tym prewencyjne, kooperacyjne, stabilizacyjne i restrykcyjne). Uzgodnione następnie w czerwcu 2022 r. konkluzje Rady w sprawie ram skoordynowanej reakcji UE na kampanie hybrydowe stanowią pierwszy etap implementacji *EU Hybrid Toolbox*, opisując sposób uruchomienia reakcji UE w odpowiedzi na wykrytą kampanię hybrydową, także w sferze informacyjnej. Podkreślona została m.in. rola budowania wspólnej świadomości sytuacyjnej państw członkowskich poprzez wymianę informacji wywiadowczych.

W toku negocjacji Polska naciskała na wzmocnienie i konkretyzację procesu decyzyjnego Rady, tak aby zapewnić konsekwentne reagowanie UE na ataki hybrydowe. Podkreślała konieczność wspólnego

działania państw członkowskich w zakresie analizowania informacji o zagrożeniach i przypisywania ataków konkretnym aktorom. Zabiegała o uwzględnienie wsparcia dla partnerów i możliwość oddziaływania UE w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym w krajach sąsiadujących i utrzymujących z UE współpracę, w tym za pośrednictwem wojskowych i cywilnych misji unijnych. Dla Polski istotne było uwzględnienie odniesienia do roli NATO w zakresie udzielania wzajemnej pomocy w przypadku zewnętrznej agresji.

W związku z inwazją Rosji na Ukrainę kwestia zagrożeń hybrydowych ze strony Rosji, towarzyszących działaniom wojennym była kilkakrotnie dyskutowana na forum Horyzontalnej Grupy ds. Odporności i Zagrożeń Hybrydowych (HWP ERCHT). Przedstawiciele Polski brali aktywny udział w pracach grupy, zwracając uwagę na przejawy działań hybrydowych Rosji, w tym dezinformacyjnych, w UE i na świecie.

Dezinformacja

W trakcie prezydencji francuskiej Polska wyrażała poparcie wobec inicjatyw mających na celu zwiększenie odporności na dezinformację (np. aktualizacja *Code of Practice on Disinformation*). Polska aktywnie uczestniczyła również w dyskusji nt. zastąpienia i ujednoczenia terminu dezinformacji pojęciem „zewnętrznej manipulacji i ingerencji informacyjnej” (*foreign information manipulation and interference, FIMI*), zainicjowanej w czerwcu 2021 r. przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Dyskusja ta ma doprowadzić do powołania spójnego mechanizmu reakcji na wrogie działania w przestrzeni informacyjnej (*FIMI toolbox*), operującego w ramach unijnego Kompas Strategicznego. Polska podkreślała, że opracowanie wspólnej terminologii i metodologii w zakresie identyfikowania zagrożeń FIMI jest niezbędne dla uzyskania zdolności przeciwdziałania tym zagrożeniom przez misje i operacje UE oraz państwa członkowskie. Polska uważa, że w świetle inwazji Rosji na Ukrainę i towarzyszącej jej manipulacji środowiskiem informacyjnym, wypracowaniu wspólnego mechanizmu odpornościowego należy nadać charakter priorytetowy.

W czasie prezydencji francuskiej Polska prezentowała przykłady narracji o charakterze dezinformacyjnym oraz powtarzalne trendy w ramach spotkań punktów kontaktowych Systemu Wczesnego Ostrzegania (*Rapid Alert System, RAS*) oraz horyzontalnej grupy ds. odporności i zagrożeń hybrydowych (HWP ERCHT). Zwracano uwagę na pilną konieczność wzmocnienia odporności UE na zagrożenia dezinformacyjne płynące ze strony Rosji, a także potrzebę wzmożenia działań komunikacyjnych Delegatur UE. W ramach platformy RAS Polska na bieżąco informowała o zaobserwowanych niepokojących narracjach, a także udostępniała opracowania nt. rozwijających się w polskiej przestrzeni informacyjnej wątków dezinformacyjnych.

3.1.5 Bałkany Zachodnie, w tym polityka rozszerzenia

Podczas prezydencji francuskiej odbył się nieformalny Szczyt UE-Bałkany Zachodnie (Bruksela, 23 czerwca 2022 r.), który koncentrował się na postępach w procesie integracji europejskiej oraz wyzwaniach związanych z rosyjską agresją na Ukrainę. Podczas prezydencji francuskiej podpisana została przez Serbię i Kosowo w dniu 21 czerwca 2022 r. mapa drogowa, wdrażająca porozumienie dwustronne w kwestii dostaw i dystrybucji energii elektrycznej do północnego Kosowa. Porozumienie ma szansę stanowić nowy impuls w toczącym się pod auspicjami UE dialogu normalizacyjnym pomiędzy Belgradem i Prisztiną.

Polityka rozszerzenia – Bałkany Zachodnie

Podczas prezydencji francuskiej po raz kolejny nie udało się przełamać impasu w sprawie przyjęcia ram negocjacyjnych dla Albanii i Macedonii Północnej. Polska, podobnie jak większość państw członkowskich UE, w pracach Rady oraz w kontaktach dwustronnych postulowała jak najszybsze rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z tymi państwami, biorąc pod uwagę, że decyzja polityczna w tej sprawie została podjęta już w marcu 2020 r. Na początku 2022 r. rozpoczęły się dwustronne rozmowy pomiędzy Bułgarią i Macedonią Płn. w kontekście odblokowania przyjęcia ram negocjacyjnych, jednak w kwietniu doszło do ponownego wzrostu napięć, a przyjęcie porozumienia po stronie Bułgarii zostało wstrzymane przez kryzys koalicyjny w tym kraju. Pod koniec maja francuska prezydencja

zintensyfikowała wysiłki dyplomatyczne na rzecz rozwiązania tej kwestii w pierwszej połowie roku. W dn. 17 czerwca 2022 r. został przedstawiony nowy kompromisowy projekt ram negocjacyjnych dla Macedonii Płn. Pomimo przegłosowania wotum nieufności dla rządu, propozycja kompromisowa została zaakceptowana w bułgarskim parlamencie, jednak Macedonia Płn. nie wyraziła zgody na tak daleko idące warunki, jak zaproponowała prezydencja francuska (m.in. rozbudowane odniesienia do kwestii bilateralnych w ramach negocjacyjnych, warunek, że zmiany w macedońskiej konstytucji miałyby zostać dokonane przed rozpoczęciem negocjacji). Jednocześnie nadal zdecydowana większość państw członkowskich opowiadała się przeciwko rozdzieleniu prac nad ramami negocjacyjnymi dla Albanii i Macedonii Płn.

W pierwszej połowie 2022 r. nie zostały zorganizowane konferencje międzyrządowe z Czarnogórą i Serbią, nie nastąpiło też oczekiwane przyśpieszenie negocjacji akcesyjnych z tymi państwami. Po bardzo udanym dla procesu akcesyjnego Serbii roku 2021 r. w pierwszej połowie 2022 r. nastąpiło wyraźne ochłodzenie relacji UE-Serbia, wynikające z reakcji Belgradu na rosyjską agresję przeciwko Ukrainie. Serbia jako jedyna spośród państw kandydujących nie przystąpiła do żadnych unijnych sankcji przeciwko Rosji, przyjętych po 24 lutego 2022 r., a poziom jej zharmonizowania ze Wspólną Polityką Zagraniczną i Bezpieczeństwa UE (WPZiB) w czerwcu 2022 r. wynosił ok. 45%, co jest szczególnie niepokojące dla Polski.

W przypadku Czarnogóry brak postępów spowodowany był utrzymującym się kryzysem politycznym, który udało się zażegnać dopiero w kwietniu 2022 r. Nowy, mniejszościowy rząd deklaruje realizację ambitnego programu reform i przyśpieszenie negocjacji akcesyjnych.

Brak realnych postępów w zakresie procesu rozszerzenia o Bałkany Zachodnie w pierwszej połowie 2022 r. pogłębił dotychczasowe rozczarowanie państw regionu polityką rozszerzenia UE, zwłaszcza w kontekście bardzo szybkiego procedowania trzech nowych wniosków o członkostwo w UE, złożonych przez Ukrainę, Gruzję i Mołdawię. Jednocześnie jednak państwa regionu Bałkanów Zachodnich okazały swoje polityczne wsparcie dla europejskich aspiracji tych trzech państw.

Polityka rozszerzenia - Turcja

Podczas prezydencji francuskiej nie były prowadzone negocjacje akcesyjne z Turcją – pozostają one faktycznie zamrożone od 2016 r. Polska, podobnie jak większość państw członkowskich, postulowała zachowanie formalnego statusu Turcji jako państwa kandydującego do UE, licząc na powrót na ścieżkę negocjacji akcesyjnych w przyszłości.

3.1.6 Relacje z Afryką

Najważniejszym wydarzeniem podczas francuskiej prezydencji był szczyt UE-Unia Afrykańska w dniach 17-18 lutego 2022 r. Zwieńczeniem szczytu było przyjęcie wspólnej deklaracji – dokumentu politycznego definiującego strategiczne relacje UE – Unia Afrykańska, w tym odnowienie i pogłębienie partnerstwa z Afryką. Najważniejszymi zagadnieniami podnoszonymi przez liderów były kwestie migracyjne, polityka klimatyczna, agenda gospodarcza, walka z COVID-19. Polskę reprezentował premier Mateusz Morawiecki, który wziął udział w dyskusji w ramach dwóch paneli tematycznych dotyczących zmian klimatycznych, zielonej i cyfrowej transformacji oraz rolnictwa i zrównoważonego rozwoju.

W czasie prezydencji francuskiej Polska wielokrotnie zwracała uwagę, że w perspektywie długofalowej należy skupić się na tworzeniu możliwości rozwoju dla młodych pokoleń Afrykańczyków, aby zachęcać ich do pozostawania w ojczyznach. Zacieśnianie stosunków między Unią Afrykańską a UE powinno odbywać się poprzez kompleksowe podejście do rozwoju i uznanie za priorytet współpracę w takich obszarach jak: opieka zdrowotna, infrastruktura, zarządzanie wodą, energia, zielone technologie, sektor prywatny i przedsiębiorczość, technologie finansowe, bezpieczeństwo cyfrowe, „niebieska gospodarka” oraz uczciwy handel. Ponadto Polska podnosiła kwestię wzrastającej obecności nowych graczy w Afryce, stanowiących wyzwanie, a nierzadko zagrożenie geostrategiczne dla UE.

W związku z członkostwem w Radzie Praw Człowieka ONZ Polska była szczególnie wyczulona na wyzwania związane z kwestią praw mniejszości religijnych i grup etnicznych. Polska aktywnie brała udział w pracach UE dotyczących sankcji wobec tych państw regionu, które łamią podstawowe prawa człowieka.

Istotne znaczenie miało monitorowanie oraz reagowanie na pojawiające się w przestrzeni publicznej działania dezinformacyjne podważające zasady solidarności europejskiej i tworzące w Afryce niekorzystny wizerunek UE i jej państw członkowskich, zwłaszcza w obszarze migracji oraz bezpieczeństwa żywnościowego w kontekście rosyjskiej agresji w Ukrainie. Dezinformacja rozpowszechniana w Afryce dotyczyła również bezpośrednio Polski. Polskie placówki dyplomatyczne, intensywnie i skutecznie podejmowały działania zarówno na płaszczyźnie politycznej, jak i PR-owej, neutralizujące nieprawdziwe przekazy.

Polska uczestniczyła w dyskusjach i pracach nad stanowiskami UE dotyczącymi współpracy UE z państwami Rogu Afryki oraz Sahelu, tj. regionami traktowanymi priorytetowo przez prezydentkę francuską oraz nad konkluzjami Rady dot. Afryki Subsaharyjskiej tj. dot. skoordynowanej obecności marynarki Zatoce Gwinejskiej z 21 lutego 2022 r. oraz Kamerunu z 21 marca 2022 r.

Na forum UE monitorowano także przebieg i analizowano konsekwencje procesów wyborczych trwających w tym okresie na kontynencie afrykańskim. Szczególną uwagę poświęcono konfliktowi w etiopskiej prowincji Tigraj oraz sytuacji w Somalii, Sudanie, Mali, Czadzie, Republice Środkowoafrykańskiej i północnym Mozambiku. Kontynuowano prace nad wsparciem wdrażania podpisanej przez państwa członkowskie Unii Afrykańskiej umowy o utworzeniu Afrykańskiej Kontynentalnej Strefy Wolnego Handlu (AfCFTA), która będzie miała znaczący wpływ na relacje handlowe UE z państwami afrykańskimi.

3.2 Nowy Europejski model wzrostu

3.2.1 Jednolity rynek i przemysł

Jednolity Rynek

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowano w ramach grupy roboczej ds. konkurencji prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ws. subsydiów zagranicznych zakłócających rynek wewnętrzny. Projekt rozporządzenia dotyczy subsydiów zagranicznych, które zakłócają rynek wewnętrzny i podważają równe szanse dla różnych rodzajów działalności gospodarczej w UE. 24 lutego 2022 r. podczas posiedzenia Rady UE ds. Konkurencyjności odbyła się wymiana poglądów nt. rozporządzenia, podczas której ministrowie zgodzili się, że istnieje luka regulacyjna w obszarze instrumentów przeciwdziałających zakłóceniom spowodowanym przez subsydia zagraniczne i tym samym - potrzeba stworzenia w możliwie szybkim czasie odpowiedniego narzędzia. Polska poparła przyjęcie podejścia ogólnego i rozpoczęcie negocjacji z Parlamentem, wskazując na uwzględnienie w finalnym tekście ważnych dla Polski zmian (rozszerzenie listy podmiotów, których wkład finansowy może być uznany za subsydium o władze publiczne wszystkich szczebli; określenie przesłanek uruchomienia procedury *ex officio*; doprecyzowanie koncepcji testu bilansującego). Wskazała jednocześnie na istniejące w tekście braki z obszaru zamówień publicznych, które powinny zostać wyeliminowane podczas negocjacji trójstronnych. Polska wyraziła również nadzieję, że obrona przez prezydentkę francuską taktyka negocjacyjna ws. progów notyfikacji w koncentracjach i zamówieniach publicznych zakończy się przyjęciem progów na poziomie określonym w pierwotnym wniosku Komisji Europejskiej. W dn. 30 czerwca 2022 r. odbył się drugi trilog, podczas którego osiągnięto porozumienie.

W ramach działań, których celem ma być zwiększenie gotowości i odporności na przyszłe kryzysy w aktualizacji strategii przemysłowej KE zaproponowała utworzenie SMEI (*Single Market Emergency Instrument*), który ma być instrumentem zapewniającym właściwe funkcjonowanie jednolitego rynku, tj. zapewnienie swobodnego przepływu osób, towarów i usług w przypadku przyszłych kryzysów. W

trakcie prezydencji francuskiej trwały dyskusje nad przyszłym kształtem propozycji w ramach grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu. Polska wskazywała na potrzebę utworzenia instrumentu zapewniającego swobodny przepływ towarów, usług i osób w przypadku kryzysów. Przyszły instrument SMEI mógłby być spójnym pakietem propozycji legislacyjnych i nielegislacyjnych (zaleceń/wytycznych), a ewentualne rozwiązania legislacyjne wynikały ze zidentyfikowanych luk w prawodawstwie UE w odniesieniu do funkcjonowania swobód jednolitego rynku w trakcie kryzysu. SMEI powinien być komplementarny i spójny z już istniejącymi instrumentami w zakresie reagowania kryzysowego takimi jak HERA czy IPCR. Opowiadamy się za rozwiązaniami jak najmniej obciążającymi przedsiębiorców. Szczególnie istotne jest, aby pozyskiwanie informacji od firm dotyczących ich zdolności produkcyjnych i zapasów produktów strategicznych powinno odbywać się wyłącznie na zasadzie dobrowolności i nie powinno podlegać rygorowi dotkliwych kar pieniężnych.

Lepsze stanowienie prawa

Podczas prezydencji francuskiej w ramach grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu – lepsze stanowienie prawa omawiano przede wszystkim kwestie konsultacji publicznych projektów prawa UE w kontekście ostatnich zmian oraz Konferencji o Przyszłości Europy. Na ostatnim posiedzeniu 16 maja 2022 r. grupa analizowała projekt raportu Rady na temat oceny skutków regulacji. W porównaniu z poprzednim okresem dwukrotnie wzrosła liczba propozycji z oceną wpływu (IA). Rada nie przygotowała żadnego IA do znaczących poprawek Rady. Większość państw członkowskich wyrażała zadowolenie z powodu zwiększenia liczby projektów, do których opracowano IA, jednocześnie wskazywano na konieczność zwiększenia wysiłków w celu opracowania IA do znaczących poprawek Rady.

Zamówienia publiczne

W trakcie prezydencji francuskiej podczas posiedzeń grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu - zamówienia publiczne kontynuowano prace nad projektem konkluzji Rady w sprawie rozwoju zrównoważonych zamówień publicznych. W centrum projektu znajdowała się propozycja przeglądu przepisów sektorowych, jak i legislacji dotyczącej zamówień publicznych pod kątem zidentyfikowania zmian sprzyjających zrównoważonym zamówieniom publicznym oraz uwzględnienia zielonej i cyfrowej transformacji. Polska wyraziła poparcie dla sektorowego podejścia do rewizji legislacji mającej wpływ na zamówienia publiczne. W przyjętych konkluzjach podkreślono, że zrównoważony rozwój wspiera dążenie do uzyskania jak najlepszego stosunku wartości do ceny, promowania szerokiej konkurencji w procedurach udzielania zamówień publicznych, a także umożliwia strategiczne wykorzystanie przez nabywców publicznych swoich zasobów do jak najkorzystniejszego wspierania przejścia na zieloną, innowacyjną i odpowiedzialną społecznie gospodarkę. Przepisy dotyczące wszystkich sektorów wskazanych jako sektory priorytetowe powinny zostać poddane przeglądowi nie później niż do 2030 r., zaś pozostałe nie później niż do 2050 r., który jest rokiem odniesienia dla osiągnięcia przez UE neutralności klimatycznej.

Przedmiotem prac były również innowacyjne zamówienia publiczne. W ramach wymiany poglądów, Polska wskazała, że dla zintensyfikowania zamówień publicznych na innowację, przyjęła w styczniu 2022 roku nową Politykę Zakupową Państwa. Zamówienia innowacyjne i zamówienia zrównoważone będą łączone przede wszystkim poprzez wspieranie i promowanie eko-innowacji, stosowania *Building Information Modelling (BIM)* w zamówieniach publicznych oraz szerszego wykorzystania normalizacji w odniesieniu do zamówień publicznych.

Polska brała również udział w dyskusji dotyczącej tzw. *bottlenecks*, tj. wąskich gardeł w systemie zamówień publicznych wobec wyzwań związanych z wystąpieniem sytuacji kryzysowych. Polska podnosiła, iż obecne mechanizmy dyrektywowe są niewystarczające dla sytuacji kryzysowych, takich jak napaść Rosji na Ukrainę. W takich sytuacjach, należy całkowicie wyłączyć stosowanie dyrektyw. W związku z tym katalog sytuacji kryzysowych, w których stosowanie przepisów dyrektyw w dziedzinie zamówień publicznych może okazać się niemożliwe, powinien zostać uzupełniony o trwający konflikt zbrojny i powiązane z nim sytuacje.

Ponadto Polska prezentowała stanowisko, iż inwazja Rosji na Ukrainę przyczyniła się do znaczącego wzrostu cen materiałów i robót budowlanych, spowodowała przerwanie łańcuchów dostaw, braki produktów i wyposażenia, trudności w dostępie do sprzętu i świadczeniu usług transportowych, a także braki kadrowe. Te czynniki istotnie wpływają na rentowność kontraktów, poważnie ograniczają płynność finansową przedsiębiorstw i mogą zagrozić realizacji zamówień publicznych. Mając na względzie powyższe, Polska wyraziła poparcie dla przedstawienia przez Komisję stosownych wytycznych w tym zakresie.

Własność intelektualna

W czasie prezydencji francuskiej kontynuowano również prace w ramach Planu Działania Unii Europejskiej w zakresie własności intelektualnej - własność intelektualna w służbie innowacji, ozdrowienia i utrzymania odporności gospodarki UE. Jednym z jego elementów jest modernizacja systemu ochrony wspólnotowych wzorów przemysłowych w UE w taki sposób, aby lepiej odzwierciedlić ważną rolę, jaką odgrywają gałęzie przemysłu intensywnie wykorzystujące wzornictwo w gospodarce UE.

Jednym z głównych tematów podczas prezydencji francuskiej w ramach grupy roboczej ds. własności intelektualnej były prace w zakresie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rzemieślniczych i przemysłowych. Polska poparła nowy projekt podkreślając korzyści z ustanowienia ram ochrony dla produktów rzemieślniczych i przemysłowych, głównie dla MŚP, także ze względu na redukcję obciążeń administracyjnych, zwiększenie wiarygodności produktów w oczach konsumentów i pobudzenie innowacji czy turystyki. Pogłębiona i zharmonizowana unijna ochrona oznaczeń geograficznych produktów nierolnych na poziomie unijnym będzie mieć pozytywne skutki gospodarcze na rynku wewnętrznym, a w szczególności pomoże producentom w uzyskaniu dostępu do nowych rynków eksportowych. Polska aktywnie angażuje się w prace nad projektem rozporządzenia dążąc do zapewnienia sprawnego systemu ochrony, uwzględniając przy tym interes producentów.

W pierwszej połowie 2022 r. przedstawicielka Polski została członkinią Izb Odwoławczych w Urzędzie UE ds. Własności Intelektualnej (EUIPO). Członkowie Izb Odwoławczych, zgodnie z art. 166 ust. 5 rozporządzenia ws. unijnego znaku towarowego, są powoływani przez Zarząd EUIPO na 5-letnią kadencję (z możliwością wielokrotnego przedłużenia).

Harmonizacja techniczna

W trakcie prezydencji francuskiej kontynuowano prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie produktów maszynowych ogłoszonym przez Komisję Europejską 21 kwietnia 2021 r. Polska zwracała uwagę na konieczność zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa różnych grup maszyn w szczególności tych stwarzających w trakcie użytkowania poważne ryzyko dla zdrowia osób obsługujących. Postulowano, by więcej (niż wskazane w załączniku I części A trzy grupy) grup maszyn było objętych oceną zgodności dokonywaną przez stronę trzecią (tzw. jednostkę notyfikowaną), a nie tylko przez producenta. Polska wyraziła zgodę na rozpoczęcie rozmów z PE w oparciu o wypracowaną przez prezydencję wersję kompromisową tekstu projektu rozporządzenia.

W dniu 30 marca 2022 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych. Ma ono na celu zapewnienie funkcjonowania jednolitego rynku i swobodnego przepływu wyrobów budowlanych w UE; przyczynienie się do realizacji celów ekologicznej i cyfrowej transformacji, w szczególności nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki; umożliwienie bezpiecznego stosowania wyrobów budowlanych już użytkowanych np. pochodzących z rozbiórki; włączenie do aktu prawnego problematyki wyrobów budowlanych drukowanych na drukarkach 3D oraz „cyfryzację” sektora wyrobów budowlanych poprzez stworzenie odpowiednich baz danych o wyrobach budowlanych, poprzez objęcie znacznie większej liczby grup wyrobów budowlanych obowiązkowym oznaczeniem znakiem zgodności CE.

Przemysł

W trakcie prezydencji francuskiej rozpoczęły się prace nad projektem rozporządzenia ustanawiającego ramy dotyczące środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników (Europejski Akt w sprawie Chipów), stanowiącym część pakietu inicjatyw w sprawie chipów, przedstawionego przez Komisję Europejską w dniu 8 lutego 2022 r. Intensywne prace nad projektem toczyły się na forum grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu. W trakcie prac Polska przedstawiła kilka postulatów, które w większości znalazły poparcie ze strony innych państw członkowskich: możliwość udzielania pomocy publicznej inwestycjom w produkcję dostępnych obecnie generacji układów scalonych; zgoda Komisji na udzielenie pomocy publicznej powinna być uwarunkowana zbudowaniem łańcucha wartości dla nowej inwestycji w zakresie półprzewodników w kilku państwach członkowskich, ze wskazaniem na kraje kohezyjne, dla zapewnienia efektu *spill over*; wątpliwości co do sankcyjnego gromadzenia informacji w sytuacji uruchomienia etapu kryzysowego; uzależnienie uczestnictwa w niektórych otwartych konkursach w ramach *Chips Joint Undertaking* od udziału w Europejskim Konsorcjum na rzecz Infrastruktury Chipów (*European Chips Infrastructure Consortium - ECIC*). Podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dniu 9 czerwca 2022 r. prezydencja francuska przedstawiła raport z postępów prac.

W ramach Forum przemysłowego działającego przy Komisji Europejskiej prace koncentrowały się na opracowaniu propozycji tzw. ścieżek transformacji dla poszczególnych ekosystemów szczególnie dotkniętych kryzysem pandemii, tj. turystyka, przemysł energochłonny, budownictwo i ekosystemy mobilności. Prace są obecnie kontynuowane dla kolejnych obszarów, tzn. ekosystemów bliskości i ekonomii społecznej oraz tekstyliów. Uczestnicząc w pracach nieformalnej grupy ds. zależności strategicznych Forum Przemysłowego przedstawiciele Polski analizowali zależności strategiczne i szukali sposobów na zwiększenie odporności łańcuchów dostaw w poszczególnych ekosystemach przemysłowych.

3.2.2 Odbudowa i wzrost

Na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 9 czerwca 2022 r. Polska podkreśliła, że rosyjska agresja na Ukrainę pokazała potrzebę zdecydowanych działań UE w zakresie budowania odporności unijnej gospodarki, przemysłu, zdolności produkcyjnych i zaplecza surowcowego. Priorytetem powinna być spójność i asertywność działań UE i jej państw członkowskich, wspólna odpowiedź na zagrożenia w zmienionej sytuacji geopolitycznej oraz przemyślana strategia w perspektywie długoterminowej. Obecnie głównym wyzwaniem, które dotyczy wszystkich sektorów strategicznych jest znalezienie sposobów/rozwiązań na zakłócenia w łańcuchach dostaw, jakich doświadczamy z powodu pandemii COVID-19 i rosyjskiej agresji na Ukrainę oraz na wzmocnienie zdolności produkcyjnych państw członkowskich UE. Naszą szansą na skuteczną reakcję jest rynek wewnętrzny, dlatego należy pracować na rzecz jego wzmocnienia i usuwania wciąż istniejących barier.

Polska w trakcie debaty zwróciła uwagę, że z jednej strony transformacja energetyczno-klimatyczna jest szansą na uniezależnienie się od dostaw surowcowych – szczególnie energetycznych. Z drugiej strony będzie generowała bezprecedensowy wzrost popytu na surowce niezbędne do jej realizacji. Jednocześnie ze względu na ograniczenia geologiczne Europy pełne uniezależnienie będzie trudne do osiągnięcia, dlatego należy umiejętnie i szeroko zdywersyfikować dostawy surowców opierając się na mocno zróżnicowanym i niezakłóconym dostępie do wielu światowych rynków tak, aby unikać tworzenia jednostronnych zależności. Zapewnienie dostępu do surowców nie będzie możliwe bez podjęcia współpracy międzynarodowej w zakresie zabezpieczenia dostaw.

W czasie trwania prezydencji francuskiej sfinalizowane zostały prace i negocjacje z Komisją Europejską nad dwoma kluczowymi dokumentami programowanymi – Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększenia Odporności oraz Umową partnerstwa na lata 2021-2027, które są niezbędne do wykorzystania środków unijnych przypadających Polsce w ramach polityki spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO) składa się z 54 inwestycji i 48 reform potrzebnych do wzmocnienia polskiej gospodarki i poprawy jej odporności na wszelkie kryzysy. Plan opiewa na kwotę 35,4 mld EUR, na którą składają się zarówno dotacje (23,9 mld EUR), jak i pożyczki (11,5 mld EUR). Plan wdraża wszystkie zalecenia szczegółowe Rady z lat 2019 i 2020. 1 czerwca 2022 r. Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności został zaakceptowany przez Komisję Europejską, a 17 czerwca przez Radę UE.

Prace nad Umową Partnerstwa na lata 2021-2027 w I poł. 2022 r. obejmowały formalne negocjacje z Komisją Europejską odnośnie zakresu wsparcia oraz ostatecznego podziału środków. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 przedstawia strategię realizacji polityki spójności w Polsce oraz określa główny zakres interwencji w ramach programów finansowanych z funduszy UE. Na lata 2021-2027 w ramach UP Polska będzie miała do dyspozycji łącznie 76 mld EUR. Dokument uzgodniony formalnie z Komisją Europejską został przekazany do Komisji w czerwcu 2022 r., a ostateczne zatwierdzenie treści miało miejsce w dniu 30 czerwca 2022 r.

Prace w zakresie polityki spójności

W okresie prezydencji francuskiej prace koncentrowały się na następujących kwestiach: przeprowadzenia debaty nad opublikowanym 4 lutego 2022 r. „Ósmym sprawozdaniem na temat spójności: Spójność w Europie do 2050 r.” (tzw. Ósmy Raport Kohezyjny); wymiany doświadczeń z przygotowywania i negocjacji z Komisją Europejską dokumentów programowych (Umowy partnerstwa i programów) na nową perspektywę finansową; zmian legislacyjnych dotyczących wdrażania polityki spójności – inicjatywa CARE i zmiany do *ReactEU*; wypracowania konkluzji Rady do komunikatu Komisji dotyczącego odnowionego partnerstwa strategicznego z regionami najbardziej oddalonymi.

Prezydencja francuska przeprowadziła dokładną i szczegółową analizę Raportu Kohezyjnego w ramach prac grupy roboczej Rady UE ds. działań strukturalnych i regionów najbardziej oddalonych. Szczególną uwagę poświęcono wyzwaniom i trendom rozwojowym, walce z kryzysem, rozwojowi obszarów wiejskich, transformacji cyfrowej i ekologicznej. Debata na temat wniosków z 8. Raportu Kohezyjnego oraz rekomendacji dla przyszłej polityki spójności była kontynuowana na poziomie ministrów w trakcie szeregu posiedzeń, w tym m.in.: nieformalnego spotkania ministrów ds. polityki spójności w dn. 28 lutego – 1 marca 2022 r., gdzie przedstawiciel Polski podkreślił rolę podejścia terytorialnego, konieczność zapewniania elastyczności w działaniach, a także rolę wielopoziomowego zarządzania i wzmacniania zdolności administracyjnych; Forum Kohezyjnego w dniach 17-18 marca 2022 r., na którym przedstawiciele instytucji UE, przedstawiciele władz centralnych, regionalnych i lokalnych państw członkowskich, oraz przedstawiciele środowiska społeczno-gospodarczego, społeczeństwa obywatelskiego i świata nauki omawiali wnioski płynące z Raportu Kohezyjnego oraz debatowali nad dotychczasowymi osiągnięciami oraz celami i wyzwaniami, które stoją przed polityką spójności; posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych w formacie ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności (*GAC Cohesion*) w dniu 2 czerwca 2022 r. Państwa członkowskie zgodziły się z głównym przesłaniem. Raportu Kohezyjnego, że polityka spójności działa i wpływa na zmniejszenie różnicowań rozwojowych. Ocena polityki spójności jako instrumentu antykryzysowego również była generalnie jednoznaczna – polityka spójności powinna realizować długofalowe cele – konwergencji, konkurencyjności, transformacji ekologicznej i cyfrowej. Jednakże część państw uważała, że polityka spójności sprawdza się też dodatkowo jako instrument antykryzysowy.

Niektóre państwa członkowskie, w tym Polska, wskazały na negatywny wpływ wojny na Ukrainie na realizację projektów w ramach perspektywy 2014-2020 i konieczność wprowadzenia dodatkowych elastycznych rozwiązań w zakresie zakończenia wdrażania tej perspektywy. Wskazywały również, że potrzebne są nowe inicjatywy poza polityką spójności dla rozwiązania problemu uchodźców. Przedstawiciel Polski wskazał na szczególne okoliczności Raportu: pandemię COVID-19 oraz wojnę w Ukrainie – oraz ich wpływ na przyszłość polityki spójności. W tym kontekście zaznaczył, że Polska ponosi największe ze wszystkich państw unijnych obciążenia instytucjonalne i finansowe związane z przyjmowaniem uchodźców z Ukrainy. Mimo oferowanej pomocy wydatki nadal znacząco

przewyższają środki, którymi aktualnie Polska dysponuje. Przedstawiciel Polski wskazał, że rozwiązania przyjęte w ramach polityki spójności umożliwiły elastyczne dostosowanie wsparcia do niwelowania negatywnych skutków kryzysów dla rozwoju regionów UE. Podkreślił również, że nadrzędnym celem polityki spójności powinno być budowanie spójności poprzez zmniejszanie różnic rozwojowych regionów.

Na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych przyjęte zostały konkluzje Rady UE do Raportu Kohezyjnego. Tekst uwzględnia część uwag polskich przekazanych dwukrotnie w drodze pisemnej.

Drugim istotnym tematem podczas prezydencji francuskiej były zmiany ogólnych ram prawnych na lata 2014-2020 dla polityki spójności, będących odpowiedzią na inwazję Rosji na Ukrainę. Komisja Europejska zaproponowała dwa pakiety zmian w polityce spójności 2014-2020 – pakiet CARE (*Cohesion's Actions for Refugees in Europe*, opublikowany 8 kwietnia 2022 r.) oraz pakiet zmian do *ReactEU* (opublikowany 13 kwietnia 2022 r.). Zmiany miały na celu uelastycznienie wykorzystania środków w ramach perspektywy 2014-2020 oraz złagodzenie negatywnego wpływu kryzysu uchodźczego na budżety narodowe państw członkowskich. Polska wyraziła poparcie dla obu inicjatyw, jednakże podkreślała, że zmiany zaproponowane przez Komisję są niewystarczające. W niedostatecznym stopniu uwzględniają kwestie dotyczące aktualnych i przyszłych problemów w realizacji projektów, w tym opóźnień w realizacji projektów infrastrukturalnych oraz skutków kryzysu dla gospodarki, np. potrzeb uruchomienia wsparcia dla przedsiębiorców.

W związku z powyższym, podjęto działania mające na celu wprowadzenie dalszych zmian, które odpowiedziałyby na potrzeby państw członkowskich. Pod koniec kwietnia 2022 r. 10 państw członkowskich (Polska, Węgry, Republika Czeska, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia, Bułgaria i Chorwacja) przyjęło wspólne stanowisko wraz z konkretnymi propozycjami, które zostało przekazane Komisji.

We wspólnym stanowisku podkreślono: asymetryczny wpływ agresji rosyjskiej na Ukrainę na państwa członkowskie UE, potrzebę podjęcia przez KE szerszych działań antykryzysowych z uwagi na brak środków z perspektywy 2014-2020 i potrzebę kontynuacji odbudowy gospodarki po pandemii, potrzebę wyasygnowania dodatkowych środków na walkę z kryzysem uchodźczym, konieczność zapewnienia kontynuacji realizacji projektów, które doświadczają opóźnień z uwagi na braki siły roboczej oraz wysokie ceny energii i materiałów budowlanych (uelastycznienie zasad i procedur zamykania projektów), potrzebę pilnej akceptacji przez KE dokumentów programowych dla nowej perspektywy finansowej.

Dodatkowo w czasie prezydencji francuskiej wypracowano konkluzje Rady UE do sprawozdań specjalnych Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO): ws. prawidłowości wydatkowania środków polityki spójności („Prawidłowość wydatkowania środków w obszarze unijnej polityki spójności – Komisja co roku przedstawia informacje na temat minimalnego szacowanego poziomu błędu, ale nie są one ostateczne”), ws. inwestycji w turystykę finansowanych ze środków UE ("Wsparcie UE na rzecz turystyki - potrzeba nowej orientacji strategicznej i lepszego podejścia do finansowania"), ws. efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach ("Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach – udało się wypracować pewne oszczędności energii, ale nadal występują uchybienia w zakresie planowania i wyboru projektów").

Prace w zakresie polityki miejskiej

W obszarze stałej współpracy międzyrządowej z zakresu rozwoju miast Polska aktywnie uczestniczyła w szeregu spotkań organizowanych w ramach prezydencji francuskiej tj. grupy roboczej ds. rozwoju miast oraz spotkaniu Dyrektorów Generalnych (24 czerwca 2022 r.), na których dyskutowano przyszłość Agendy Miejskiej dla UE oraz wsparcie rozwoju miast w nowej perspektywie finansowej UE. Podczas spotkania Dyrektorów Generalnych zostało uzgodnione uruchomienie nowych partnerstw Agendy Miejskiej: zazielenianie miast oraz zrównoważona turystyka. Nowe partnerstwa były wypracowywane na przestrzeni ostatnich miesięcy w oparciu o ewaluację *ex-ante* oraz rekomendacje państw członkowskich. Ponadto w czasie trwania prezydencji francuskiej pracowano nad nową odsłoną

programu URBACT w związku z rozpoczęciem nowej perspektywy finansowej UE. Wypracowany w konsultacji z państwami członkowskimi, w tym z Polską, projekt programu został uzgodniony z Komisją Europejską oraz oficjalnie przyjęty przez Komitet Programowy w maju 2022 r. Pierwsze nabory dla miast przewidziane są na trzeci kwartał 2022 r.

Światowe Forum Miejskie w Katowicach

Podczas francuskiej prezydencji w ramach spotkań grupy roboczej ds. rozwoju miast Polska promowała również XI sesję Światowego Forum Miejskiego (WUF11), które odbyło się w dniach 26-30 czerwca 2022 r. w Katowicach oraz przedstawiała na bieżąco wypracowywane założenia programowe. W szczególności podkreślała, że opracowanie i realizacja Deklaracji z Lubljany, Karty Lipskiej oraz Agendy Miejskiej dla UE stanowią dobry przykład współpracy europejskiej na rzecz rozwoju miast, które warto uwzględnić w programie Forum. Zaowocowało to aktywnym zaangażowaniem się państw członkowskich w program WUF11. Szereg europejskich organizacji miejskich, jak i samych państw członkowskich było organizatorami paneli i sesji dyskusyjnych podczas wydarzenia. Dodatkowo temat polityk miejskich i ich roli w zmieniającym się świecie dyskutowany był podczas okrągłego stołu ministrów polskich i ich europejskich odpowiedników, podczas którego zaprezentowano po raz pierwszy nową Krajową Politykę Miejską 2030.

W ramach programu WUF znalazł się silny akcent polski i europejski. Oprócz sesji, które Polska organizowała jako Kraj Gospodarz (okrągły stół na temat krajowych polityk miejskich oraz sesja specjalna na temat odbudowy miast po wojnie i katastrofach naturalnych), odbył się także cykl wydarzeń pokazujących europejską perspektywę rozwoju miast pod hasłem „Transformacja Europejskich Miast: dla lepszej Europy, dla lepszego świata”, nazywany roboczo „Ścieżką Europejską”.

Efektom WUF11 był dokument końcowy – Katowicka Deklaracja Działań, wskazująca na działania, które różne grupy interesariuszy dobrowolnie zobowiązują się podjąć w celu przyspieszenia wdrażania Nowej Agendy Miejskiej i osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju. W jedenastej sesji WUF wzięło udział łącznie (stacjonarnie i zdalnie) 17 000 osób ze 155 krajów.

3.2.3 Polityka klimatyczna, energetyczna i środowiskowa

Pakiet Fit for 55

Prezydencja francuska kontynuowała dyskusję na temat pakietu Fit for 55, której kluczowymi elementami okazały się sprawiedliwa transformacja i społeczna akceptacja transformacji. Na nieformalnym spotkaniu ministrów UE ds. środowiska w styczniu 2022 r. Polska podkreślała, że zaproponowana architektura pakietu Fit for 55 wydaje się nie odpowiadać na generowane wyzwania społeczne, tym samym akceptowalność samej transformacji może być ograniczona. Ambitna polityka UE w dziedzinie klimatu może jeszcze bardziej zwiększyć i pogłębić nierówności społeczne. Polska zgłosiła bardzo poważne wątpliwości wobec zasadności i skuteczności wprowadzenia systemu handlu uprawnieniami dla transportu drogowego i budynków, argumentując, że takie rozwiązanie może uderzyć w najbardziej zagrożone grupy społeczne, dotknięte ubóstwem energetycznym. Wskazała, że zaproponowana struktura finansowa Społecznego Funduszu Klimatycznego wymaga znaczących modyfikacji i należy rozważyć alternatywne modele finansowania Funduszu. Zdaniem Polski, priorytet powinien być położony na działania zapewniające państwom członkowskim maksymalną elastyczność w zakresie wdrażania najbardziej optymalnych rozwiązań na rzecz transformacji, biorąc pod uwagę ich specyficzne uwarunkowania narodowe, a także regionalne i społeczne.

Kwestie specyficznych uwarunkowań transformacji były podejmowane nie tylko na posiedzeniach Rad UE, gdzie Polska wskazywała na konieczność zawieszenia systemu ETS do czasu normalizacji cen energii i wyjścia z kryzysu, a docelowo - przeprowadzenia gruntownej reformy systemu, ale także w ramach rozmów z wiceprzewodniczącym Komisji Fransem Timmermansem i kierowanych do niego pism. W piśmie ze stycznia 2022 r. Polska zwróciła uwagę na potrzebę reformy systemu ETS zwłaszcza poprzez zmiany w artykule 29a, aby był to realny mechanizm reakcji na gwałtowny wzrost cen;

ograniczenie instytucjom finansowym dostępu do rynku uprawnień; czy wprowadzenie specjalnych rozwiązań dla ciepłownictwa sieciowego, które pomogą w transformacji sektora, jednocześnie utrzymując jego płynność finansową. Zaznaczono, że podstawa prawna dla wniosków w ramach pakietu *Fit for 55* wymaga ponownego rozważenia w celu zastosowania jednomyślności w tych przypadkach, gdy przyjmowane przepisy mają wpływ na miks energetyczny kraju.

W piśmie z kwietnia 2022 r. wskazano, że w obecnej sytuacji międzynarodowej Unia Europejska powinna w znacznym stopniu przewartościować swoje priorytety polityczne i raz jeszcze przyrzeć się całej polityce unijnej, w tym pakietowi *Fit for 55*, aby wszystkie toczące się procesy sprzyjały wzmocnieniu bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. Do tego czasu i do momentu, w którym znana będzie skala koniecznego przededefiniowania polityki klimatyczno-energetycznej, negocjacje nad pakietem w obecnym kształcie powinny zostać przez UE spowolnione lub nawet wstrzymane. Ponownie podjęta została również kwestia proponowanego trybu procedowania przepisów składających się na pakiet.

Podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska w dniu 17 marca 2022 r. prezydencja francuska przeprowadziła debatę orientacyjną na temat pakietu *Fit for 55*. Debatę skupiła się w szczególności na dwóch elementach pakietu – utworzeniu systemu handlu emisjami dla transportu drogowego i budynków (ETS BRT) oraz Społecznym Funduszu Klimatycznym. Polska wskazała na nieskuteczność systemu w odniesieniu do osiągnięcia wymaganych redukcji emisji. Choć takie działanie w pewnym stopniu stymulowałoby proces transformacji klimatycznej, to spowodowałoby również znaczny wzrost kosztów funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa, co przy braku odpowiednich mechanizmów zabezpieczających uderzyłoby w najbardziej najsłabsze grupy społeczne, dotknięte ubóstwem energetycznym i wykluczeniem transportowym. Skuteczniejszymi metodami ograniczania emisji w ocenie Polski jest wprowadzanie ogólnoeuropejskich standardów dla nowych urządzeń/produktów wprowadzanych na rynek.

Polska sprzeciwiła się uzależnieniu utworzenia i finansowania Funduszu od rozszerzenia unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na sektor transportu drogowego i budynków. Zgłosiła kilka zasadniczych zastrzeżeń do proponowanego kształtu Społecznego Funduszu Klimatycznego. Przede wszystkim, zdaniem Polski, należałoby rozważyć alternatywną konstrukcję Funduszu, która umiejscowiłaby go poza budżetem Unii Europejskiej, na wzór Funduszu Modernizacyjnego. Takie podejście zapewniłoby "dynamiczny" charakter wielkości funduszu (odpowiadający dochodom z aukcji) oraz ciągłość po 2027 r. niezależnie od decyzji dotyczących środków własnych UE i rewizji wieloletnich ram finansowych.

W dniu 28 czerwca Rada ds. Środowiska przyjęła podejście ogólne do następujących aktów prawnych: rewizja dyrektywy ws. systemu ETS; rewizja rozporządzenia ws. wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR); nowelizacja rozporządzenia ustanawiającego normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich pojazdów dostawczych; projekt rewizji rozporządzenia włączającego emisje i pochłanianie z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów oraz leśnictwa (LULUCF); projekt rozporządzenia ustanawiającego Społeczny Fundusz Klimatyczny; projekt decyzji ws. zmiany decyzji 2015/1814 ws. rezerwy stabilności rynkowej (MSR). Dalsze prace nad pakietem *Fit for 55*, w tym trilogi, będą się toczyć w okresie prezydencji czeskiej.

W zakresie ETS Polska nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego. Polska apelowała o zawieszenie systemu EU ETS do czasu aż zostanie on gruntownie zreformowany. Przypomniała swój postulat ograniczenia tempa wzrostu i zmienności cen uprawnień do emisji: kryteria aktywowania mechanizmu powinny zostać uelastycznione, mechanizm powinien działać z mocy prawa, a uprawnienia, w liczbie przynajmniej 100 mln, powinny być uwalniane z rezerwy (MSR), jeśli średnia cena będzie półtorakrotnie wyższa niż w ostatnich trzech miesiącach. Polska opowiedziała się także za utrzymaniem pierwotnie zapisanej wartości dla przekierowanych uprawnień do rezerwy (MSR) (12%), zamiast 24%, gdyż wyższa wartość przyczynia się do sztucznego wzrostu ceny uprawnień.

Ponadto zabiegała o skierowanie uprawnień z BRT i CBAM (*Carbon Border Adjustment Mechanism*) do Funduszu Modernizacyjnego lub zmianę klucza alokacji dla nich do Funduszu Innowacyjnego, który uwzględniłby pulę aukcyjną państw członkowskich, a także o wprowadzenie klucza alokacji geograficznej dla projektów z Funduszu Innowacyjnego.

Polska sprzeciwiła się likwidacji bezpłatnych uprawnień dla sektorów objętych CBAM w pierwszej fazie i włączeniu gospodarstw domowych do systemu BRT. Ponadto, Polska apelowała o specjalne rozwiązanie dla ciepłowni sieciowych w Polsce.

W efekcie negocjacji wprowadzono specjalny zapis o zwiększeniu o 30% puli darmowych uprawnień dla Polski dla ciepłownictwa sieciowego. Wzmocniono mechanizm stabilizacji cen uprawnień - art. 29a. Usunięto m.in. zapis o decyzji Komitetu dot. interwencji. Polska od samego początku opowiadała się za mechanizmem, który działałby automatycznie. Obniżono próg aktywacji z 3-krotnej średniej ceny uprawnień na 2,5-krotną, co pozwoli na szybsze uruchomienie mechanizmu. Niekorzystne jest jednak to, że zadziała raz na 12 miesięcy oraz, że uwolni się wtedy jedynie 75 mln z rezerwy MSR. Pozostał też pierwotny okres utrzymania się średniej ceny przez 6 miesięcy, zamiast postulowanych przez Polskę 3 miesięcy.

Polsce udało się natomiast uzyskać znaczące spowolnienie wycofywania darmowych uprawnień dla sektorów objętych CBAM. W dodatku środki ze sprzedaży tych uprawnień trafią do Społecznego Funduszu Klimatycznego, zamiast do Funduszu Innowacyjnego, którego Polska dotychczas nie była beneficjentem.

Utrzymano dotychczasowy współczynnik transferu uprawnień do rezerwy MSR (24%). Dodatkowo utrzymano system BRT, którego wprowadzenie opóźniono do roku 2027. Zakres BRT pozostał niezmienny i jego wpływ na obywateli ma być kompensowany przez specjalnie utworzony Społeczny Fundusz Klimatyczny w wysokości 59 mld euro.

Odnosnie do ESR, Polska nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego ze względu na brak uwzględnienia dodatkowych, nieplanowych emisji w ESR, w postaci emisji wynikających z napływu uchodźców z Ukrainy. Proponowała uwzględnienie odstępstwa od obowiązku stosowania wskaźnika korygującego 1,08 wobec państw członkowskich, które w danym roku doświadczyły wzrostu populacji o ponad 3%.

Odnosząc się do sektora LULUCF, ze względu na wysokość celu krajowego, który jest nierealny do osiągnięcia nawet w warunkach bez wystąpienia zaburzeń naturalnych, Polska nie poparła podejścia ogólnego.

Polska jeszcze w maju 2022 r. przygotowała *non-paper* w sprawie rewizji rozporządzenia LULUCF, w którym podkreśliła kwestię największych wyzwań związanych z ustanowieniem zobowiązań państw członkowskich na odpowiednim poziomie i dystrybucją unijnego celu na poszczególne kraje. Zaproponowała wprowadzenie „współczynnika korygującego” mającego za zadanie równomierne rozłożenie ambicji pomiędzy kraje członkowskie i zachowanie większej sprawiedliwości pomiędzy dystrybucją celów, uwzględniając uwarunkowania i możliwości poszczególnych państw członkowskich UE. Polska wystosowała także pismo do wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej i komisarza ds. środowiska, oceanów i rybołówstwa, w którym zwróciła uwagę, że zaproponowany podział celów nie jest sprawiedliwy i nie odzwierciedla rzeczywistych możliwości państw członkowskich w zakresie pochłaniania dwutlenku węgla, czego przykładem mogą być zbyt duże rozbieżności pomiędzy wzrostami i spadkami celów krajowych dla państw członkowskich.

Polska argumentowała, że posiada dość wysoki poziom zalesienia, a wszelkie dodatkowe wysiłki w zakresie zalesiania oraz inne działania służące zwiększaniu potencjału pochłaniania nie przyniosą efektu w tak krótkim czasie, na jaki wskazuje rewizja LULUCF, ze względu na specyfikę lasów, w tym procesów biologicznych. Ze zgłaszanych przez Polskę postulatów uwzględniono m.in. odejście od propozycji wprowadzenia filaru AFOLU (*Agriculture, Forestry and Other Land Use*) poprzez połączenie rolnictwa i leśnictwa oraz usunięcie mechanizmu kar, który był ujęty we wcześniejszym tekście rewizji rozporządzenia LULUCF.

Projekt rozporządzenia ustanawiającego normy emisji CO2

Polska nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego do projektu rozporządzenia ustanawiającego normy emisji CO2 dla nowych samochodów osobowych i lekkich pojazdów dostawczych. Do sukcesów Polski należy zaliczyć wprowadzenie (już na wcześniejszym etapie negocjacji) dodatkowych zapisów do dotyczących zawartości raportu, który KE będzie zobowiązana przygotować w 2025 r. w celu oceny postępów UE w kierunku neutralnej klimatycznie mobilności. Uwzględnione w kompromisowej propozycji postulaty Polski dotyczą rozszerzenia zakresu raportowania, tak, aby objęło ono kwestie monitorowania rynku samochodów używanych i wpływu na jakość powietrza (w związku z celami dyrektywy 2008/50/EC oraz zobowiązaniami redukcyjnymi w ramach ESR). Pozytywnie należy także ocenić przyjętą przez Radę korektę, która zobowiązuje Komisję do przeprowadzenia oceny postępu we wdrażaniu rozporządzenia w 2026 r. (w pierwotnej propozycji KE zapisano 2027 r.), a w szczególności postępów w kierunku osiągnięcia wyznaczonych celów redukcji emisji CO2. Dodatkowo, Komisja będzie zobowiązana ocenić potrzebę przeglądu tych celów redukcyjnych, biorąc pod uwagę rozwój technologiczny (w tym technologii *plug-in hybrid*) oraz znaczenie przejścia w kierunku bezemisyjności w sposób realnie wykonalny i społecznie sprawiedliwy.

Wbrew postulatowi Polski Rada zaakceptowała proponowane przez KE zakończenie zachęt regulacyjnych dla pojazdów bez- i niskoemisyjnych (*zero- and low-emission vehicles - ZLEV*) począwszy od 2030 r. Rada uwzględniła także negatywnie oceniany przez Polskę postulat niektórych państw dotyczący utrzymania derogacji dla małych producentów.

Rada uzgodniła – bez zmian w stosunku do propozycji KE – ustanowienie podwyższonych celów redukcji emisji CO2 od 2030 roku dla nowych samochodów osobowych na poziomie 50% i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych na poziomie 55%. Wprowadzono jednocześnie cel 100% redukcji emisji CO2 od 2035 roku dla obu ww. rodzajów pojazdów. Na posiedzeniu Rady Polska negatywnie odniosła się do braku złagodzenia tych celów.

Społeczny Fundusz Klimatyczny

Jeśli chodzi o Społeczny Fundusz Klimatyczny Polska nie poparła przyjęcia podejścia ogólnego. Zwróciła uwagę na to, że Fundusz powinien być dynamiczny i elastyczny (bez stałej, z góry określonej wysokości środków), mieć odpowiedni czas trwania i zapewniać możliwość większego wsparcia bezpośredniego dochodu dla najbardziej wrażliwych grup, a także dopuszczać większy transfer środków do programów w ramach sprawdzonego zarządzania dzielonego.

Szczególnie negatywnie z perspektywy Polski należy ocenić ustanowienie limitu wielkości Funduszu (tj. 59 mld euro) na podstawie prognozowanych cen (czyli ustanowienie stałej wielkości Funduszu), gdyż przy rosnących cenach uprawnień pozycja finansowa Polski ulega pogorszeniu.

Nie udało się umiejscowić Funduszu w ramach ETS, na wzór Funduszu Modernizacyjnego, ale Polska pozostaje jego największym beneficjentem z udziałem 17.61 % całkowitej alokacji.

Fundusz będzie częścią budżetu UE i będzie zasilany zewnętrznymi dochodami przeznaczonymi na określony cel (*External Assigned Revenues – EAR*), równocześnie pozostawiając furtkę dla utworzenia zasobu własnego z BRT ETS, czemu Polska się sprzeciwiała. Pozytywnym aspektem EAR, może być brak konieczności rewizji bieżących Wieloletnich Ram Finansowych (WRF), co mogłoby wiązać się z utworzeniem BRT ETS bez zapewnienia środków z tego dodatkowego funduszu.

Z dodatkowych postulatów Polski uwzględniono usunięcie obowiązkowego wkładu krajowego, pozostawiono możliwość bezpośredniego wsparcia dochodu dla najbardziej wrażliwych odbiorców oraz wprowadzono elementy zarządzania dzielonego (w tym możliwość transferów do programów w ramach zarządzania dzielonego – do 15% całkowitej alokacji).

Przegląd dyrektywy o efektywności energetycznej i dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii

Podczas Rady UE ds. Energii, która odbyła się 27 czerwca 2022 r., kontynuowane były również prace nad innymi elementami pakietu *Fit for 55*, tj. przeglądem dyrektywy o efektywności energetycznej i dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii, które zakończyły się przyjęciem podejścia ogólnego.

Polska wskazała na przepisy określające wkłady krajowe państw członkowskich w wiążący cel unijny na rok 2030 jako problematyczne. Polska od początku zabiegała o jak najbardziej elastyczne podejście, które umożliwi państwom członkowskim przedstawianie rzeczywistych danych uwzględniających krajową specyfikę w opracowaniu krajowej kontrybucji do celu UE. Jednocześnie Polska wyraziła aprobatę dla zmian w art. 8 (wliczanie paliw kopalnych w zakresie przemysłu) i 24 (ciepłownictwo systemowe) oraz przyjęła poprawki dotyczące art. 11a (sektor ICT).

W zakresie dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii Polska nie poparła podejścia ogólnego. Złożyła w tej sprawie oświadczenie, w którym podkreślono, że odnawialne źródła energii i związana z nimi infrastruktura sieciowa muszą być traktowane jako leżące w nadrzędnym interesie publicznym w szerszym zakresie. Cel wzrostu udziału OZE dla ciepłownictwa wynosi obecnie 0,8%/rok (2021-25) oraz 1,1%/rok (2026 – 2030). Polska nie zgodziła się na obowiązkowy cel wobec ciepłownictwa systemowego - pozostaje on nieobowiązkowy. Uzyskano częściowe zaliczanie energii elektrycznej w ciepłownictwie, choć przepisy będą wymagały jeszcze poprawy za prezydencji czeskiej. Polska zwróciła także uwagę, że cel redukcji emisji gazów cieplarnianych w transporcie jest nadal zbyt wysoki. Dlatego będzie dalej starać się o jego obniżenie. Wprowadzona natomiast została całkowicie nowa metodologia jego obliczenia. Polska doprowadziła do obniżenia celu w zakresie wodoru i paliw syntetycznych w przemyśle z 50% do 35%. Jest to kluczowe dla funkcjonowania naszych rafinerii i zakładów azotowych. Znacząco ograniczono również szkodliwość przepisów dotyczących produkcji biomasy w Polsce. Wprowadzenie zasady kaskadowości w polskim leśnictwie będzie dobrowolne, a kryteria zrównoważoności zostały znacząco złagodzone. Ponadto Polska jasno poinformowała, że nie zgodzi się w czasie czeskiej prezydencji na podwyższenie celów w zakresie OZE.

Prezydencja francuska włożyła także duży wysiłek w zaawansowanie prac nad projektem rozporządzenia ustanawiającego mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), będącego częścią pakietu *Fit for 55*, i w marcu na posiedzeniu Rady ECOFIN zaproponowała przyjęcie podejścia ogólnego. Polska wskazała, że jedną z najbardziej drażliwych kwestii jest idea zastąpienia przydziału bezpłatnych uprawnień w ramach EU ETS przez CBAM i kwestia ta musi zostać rozwiązana w ramach toczącej się dyskusji na temat zmiany dyrektywy w sprawie EU ETS. Dlatego nie wyraziła zgody na przyjęcie podejścia ogólnego, dopóki kwestia bezpłatnych uprawnień do emisji dla sektorów objętych CBAM nie zostanie rozwiązana.

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE (AFIR)

W czasie posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii TTE w dniu 2 czerwca jednomyślnie zostało przyjęte podejście ogólnie dla projektu tekstu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE (AFIR). Polska złożyła oświadczenie precyzujące rozumienie przepisów dotyczących spójności pomiędzy rozporządzeniem AFIR a rozporządzeniem TEN-T. Cele projektu są bardzo ambitne, w szczególności biorąc pod uwagę cele dla infrastruktury ładowania dla pojazdów ciężkich (HDV). Obecny projekt częściowo uwzględnia postulaty zgłaszane przez Polskę w trakcie prac organów przygotowawczych Rady. Polska postulowała ograniczenie zakresu Krajowych Ram Rozwoju, ujednoczenie zasad funkcjonowania rynku paliw alternatywnych oraz dodanie mechanizmu elastyczności umożliwiającego pewne wyłączenia spod wymogów AFIR. W szczególności, dla Polski kluczowe było, aby w przepisach lub preambule znalazł się ustęp dotyczący

konieczności zachowania spójności pomiędzy rozporządzeniem AFIR a rozporządzeniem TEN-T. Polska z zadowoleniem odnotowała fakt, że stosowny zapis znalazł się w pkt. 14(b) preambuły.

Taksonomia zrównoważonego finansowania

Podczas prezydencji francuskiej, 2 lutego 2022 roku został opublikowany uzupełniający akt delegowany Komisji Europejskiej do rozporządzenia w sprawie taksonomii (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje) obejmujący działalność z sektora jądrowego i gazu ziemnego, po czym w Parlamencie i Radzie UE rozpoczęła się procedura kontroli (*scrutiny procedure*). Polska wraz z grupą państw pro-jądrowych podjęła działania na rzecz utrzymania aktu w mocy, m.in. poparła inicjatywę artykułu prasowego ministrów właściwych za rozwój energetyki jądrowej, nad którym prace finalizowane były w czerwcu. Podczas głosowania w PE 6 lipca został odrzucony wniosek o odrzucenie aktu, co skutkuje jego utrzymaniem w mocy. Pozwala to na uznanie wielu działalności z sektora energetyki jądrowej i gazu za istotnie przyczyniające się do walki ze zmianami klimatu, a tym samym za zgodne z taksonomią zrównoważonego finansowania UE, pod warunkiem spełnienia szczegółowych kryteriów technicznych (*technical screening criteria*). Oba te źródła zostały uznane za technologie przejściowe, przy czym cezura dla nowych bloków jądrowych została ustalona na rok 2045, co pozwala zrealizować inwestycje przewidziane w Programie polskiej energetyki jądrowej (PPEJ).

Wylesianie

W zakresie rozporządzenia w sprawie udostępniania na rynku UE i eksportu produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów podczas czerwcowej Rady ds. Środowiska Polska poparła przyjęcie podejścia ogólnego w związku z uwzględnieniem w dokumencie szeregu polskich postulatów, m.in. w kwestii definicji degradacji lasów, obciążeń administracyjnych dla operatorów, handlowców i właściwych organów, klasyfikacji krajów pod względem ryzyka oraz w odniesieniu do kontroli.

Projekt rozporządzenia PE i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii

Polska aktywnie uczestniczyła w kontynuowanych przez prezydentkę francuską pracach nad opublikowanym w grudniu 2020 r. projektem rozporządzenia PE i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii, mając na względzie stworzenie w odpowiedzialny sposób unijnych ram dla rozwoju gospodarki baterijnej. Efektem prac w ramach Rady ds. Środowiska było przyjęcie podejścia ogólnego. Polska poparła podejście ogólne, ponieważ w toku negocjacji udało się wypracować szereg korzystnych postanowień, takich jak: określenie podwójnej podstawy prawnej (art. 114 – rynek wewnętrzny, art. 192 ust. 1 TFUE – środowisko), co daje więcej elastyczności państwom członkowskim; odejście od pierwotnej propozycji KE, aby deklaracja śladu węglowego baterii była sporządzana w odniesieniu do danej serii wyprodukowanego modelu baterii; doprecyzowanie zapisów dotyczących kalkulacji śladu węglowego; powiązanie terminu stosowania obowiązków wynikających z aktów delegowanych i wykonawczych z terminem ich wejścia w życie, co gwarantuje automatyczne opóźnienie nowych wymogów, jeżeli KE nie przygotuje aktów delegowanych lub wykonawczych w przewidzianym na to terminie; uelastycznienie postanowień dot. gospodarowania zużytymi bateriami, co zagwarantuje możliwość kontynuacji stosowania sprawdzonych, krajowych rozwiązań, dodanie artykułu opóźniającego stosowanie postanowień ramowej dyrektywy o odpadach dotyczących rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do baterii; doprecyzowanie postanowień dotyczących drugiego cyklu życia; wzmocnienie postanowień odnoszących się do ochrony własności intelektualnej.

Sprawy międzynarodowe

Piąta sesja Zgromadzenia Środowiskowego Narodów Zjednoczonych (28 lutego – 2 marca 2022, Nairobi), przyjęła rezolucję, która rozpoczyna proces negocjacji globalnego, prawnie wiążącego porozumienia w sprawie tworzyw sztucznych. UE była jednym z najważniejszych adwokatów tego porozumienia. Polska, zgodnie ze stanowiskiem Rządu do Nowego planu działania UE dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy, popierała działania na rzecz przedmiotowego porozumienia. Podczas prezydencji francuskiej na forum Konwencji

o różnorodności biologicznej kontynuowano prace nad projektem nowych globalnych ram dla bioróżnorodności po 2020 r. Ramy te mają zostać przyjęte na 15. Konferencji Stron Konwencji CBD COP15 w grudniu br. w Montrealu, a zawarte w nich cele i kierunki działań będą miały za zadanie powstrzymać postępującą utratę różnorodności biologicznej na świecie i związanych z nią usług ekosystemowych. Delegacja polska brała udział w wypracowaniu stanowiska UE na 3. Posiedzenie Otwartej Grupy Roboczej ds. Globalnych Ram, w trakcie którego toczyły się pierwsze od 2020 r. negocjacje, a także uczestniczyła w tym spotkaniu.

W dniach 6-12 marca 2022 r. w Lyonie polska delegacja uczestniczyła w 74. Spotkaniu Stałego Komitetu CITES (*Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem*), gdzie pełniła rolę reprezentanta regionalnego dla Europy. Polska jest aktualnie jednym z czterech reprezentantów regionalnych dla Europy w Stałym Komitecie CITES i razem z Belgią przedstawia na forum globalnym CITES uzgodnione wcześniej przez wszystkie kraje Unii Europejskiej i Komisję Europejską stanowisko UE.

Stały Komitet ds. Leśnictwa

Polska aktywnie zaangażowała się także w działania zmierzające do utrzymania obecnej roli i aktywności Stałego Komitetu ds. Leśnictwa, który powinien pozostać głównym forum dialogu i decyzji dotyczących lasów i leśnictwa w UE. Polska zainicjowała przygotowanie przez państwa członkowskie wspólnego listu do Komisarza ds. rolnictwa Pana Janusza Wojciechowskiego, zawierającego postulaty dotyczące funkcjonowania Komitetu oraz podnoszące kwestię ryzyka ograniczania problematyki wielofunkcyjnej roli lasu do kwestii przyrodniczych, a tym samym odchodzenia od prawidłowego, zrównoważonego podejścia do lasów i gospodarki leśnej. Przedmiotowy list został podpisany w marcu 2022 r. łącznie przez 12 państw UE. Aktywność Polski została także zauważona podczas 17 Sesji Forum Leśnego – UNFF, podczas której przyjęto wspólną deklarację Omnibus zachęcającą państwa członkowskie do zwiększenia starań na rzecz osiągnięcia globalnych celów leśnych. Podczas sesji UNFF Polska przekazała do Sekretariatu UNFF Dobrowolny Wkład Krajowy zawierający przegląd aktywności realizowanych przez Polskę i wpisujących się w cele zawarte w Strategicznym Planie dla Lasów ONZ.

3.2.4 Badania i innowacje

Podczas prezydencji Francji Rada ds. Konkurencyjności, przy poparciu Polski, przyjęła konkluzje w sprawie misji realizowanych w programie „Horyzont Europa”, konkluzje na temat wartości i zasad we współpracy międzynarodowej w badaniach naukowych i innowacjach oraz konkluzje dotyczące otwartej nauki i reformy systemu oceny naukowej. W pierwszych z nich podkreślono, że badania naukowe i innowacje leżą u podstaw misji, a osiągnięcie ich celów wymaga współpracy międzysektorowej oraz odpowiednich środków, a także efektywnego wielopoziomowego zarządzania angażującego interesariuszy publicznych i prywatnych. Zaakcentowano w nich również rolę synergii między programami UE, zachęcając Komisję Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich warunków w tym zakresie, a także finansowania z innych niż „Horyzont Europa” programów europejskich oraz krajowych.

Konkluzje na temat wartości i zasad we współpracy międzynarodowej w badaniach naukowych i innowacjach podkreślają, że międzynarodowa współpraca powinna mieć na celu promowanie wartości demokratycznych i współpracy na rzecz pokoju, a także osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz dostępu do najbardziej aktualnej wiedzy. Zwrócono w nich również uwagę na takie wartości i zasady jak: wolność badań naukowych, etyka i rzetelność badań, równość między kobietami i mężczyznami, otwarta nauka, prawa własności intelektualnej i przemysłowej, wpływ społeczny i gospodarczy z badań naukowych, odpowiedzialność społeczna i środowiskowa, w tym solidarność i partnerstwo, w szczególności z krajami o niskich i średnich dochodach. Załącznikiem do konkluzji jest oświadczenie Rady w sprawie militarnej agresji Rosji na Ukrainę i jej wpływu na badania naukowe i innowacje.

W konkluzjach dot. otwartej nauki i reformy systemu oceny naukowej wskazano na konieczność przyspieszenia wdrażania polityk i praktyk w zakresie otwartej nauki w Europie wraz z zaleceniami Rady w trzech obszarach tematycznych: Reforma systemów oceny badań naukowych w Europie; Europejskie podejście i możliwości publikowania akademickiego i komunikacji naukowej; Rozwój wielojęzyczności dla wsparcia europejskich publikacji naukowych.

3.2.5 Rynek cyfrowy

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad projektem decyzji ustanawiającej program „Droga ku cyfrowej dekadzie”, postulując w szczególności: wypracowanie sprawnego i inkluzywnego dla wszystkich państw UE mechanizmu współpracy i wdrażania programu (poprzez projekty wielonarodowe oraz konsorcja na rzecz europejskiej infrastruktury cyfrowej - EDICs), który pozwoli na szybkie wypracowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań cyfrowych w skali całej UE, zaprojektowanie sprawnego i nowoczesnego systemu monitoringu na poziomie UE, który będzie pokazywał realne postępy p.cz. oraz UE jako całości w osiągnięciu ambitnych celów.

Ponadto, Polska podkreślała potrzebę: klaryfikacji użytych definicji; dostosowania liczbowych celów polityki cyfrowej do 2030 r. do możliwości i potrzeb państw; ograniczenia obowiązków dla administracji państw UE nakładanych przez decyzję, w tym usunięcia obowiązku przekazywania KE dla potrzeb monitoringu celów programu informacji nt. dostępności widma radiowego oraz wydłużenia czasu na opracowanie krajowych planów działania z sześciu do dwunastu miesięcy od publikacji decyzji; wyjaśnienia związku między niniejszym programem a Semestrem Europejskim; zwiększenia roli państw członkowskich uczestniczących w danym projekcie wielokrajowym w przygotowaniu sprawozdania z postępów w jego realizacji i wyraźnego określenia sposobu akceptacji takiego sprawozdania przez te państwa; klaryfikacji zasad funkcjonowania nowej kategorii osób prawnych- jakim mają być konsorcja na rzecz europejskiej infrastruktury cyfrowej (EDIC).

Dzięki aktywnym działaniom główne postulaty Polski zyskały poparcie wielu państw i zostały uwzględnione w treści mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim przyjętym na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper 11 maja 2022 r., w tym: wydłużenie czasu na opracowanie krajowego planu polityki cyfrowej do 12 miesięcy (co pozwoli państwom na przygotowanie dokumentów wyższej jakości), wykreślenie przepisu przyznającego KE możliwość wydawania zaleceń korekty krajowych polityk cyfrowych (generowałby to nowe, niepotrzebne obowiązki dla administracji rządowych państw UE), zdefiniowanie celu programu w zakresie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania jako 100-procentowej dostępności środków eID w UE do 2030 r. (zamiast mniej praktycznego wskaźnika faktycznego wykorzystania eID).

Dodatkowo Polska postulowała, aby wszelka sprawozdawczość ze strony państw członkowskich do Komisji Europejskiej odbywała się w sposób cyfrowy, tj. za pośrednictwem zautomatyzowanych systemów elektronicznych, aby przekazywanie danych mogło odbywać się sprawniej i z jak najmniejszym obciążeniem zarówno dla administracji krajowych jak i administracji unijnej.

Podczas posiedzenia Rady ds. Spraw Zagranicznych oraz Rady do Spraw Zagranicznych w formacie Ministrów Obrony 16-17 maja 2022 r. Polska poparła przyjęcie wynegocjowanej wersji projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiego zarządzania danymi (akt w sprawie zarządzania danymi - DGA). Przyjęte rozporządzenie uwzględni główne postulaty Polski zgłaszane podczas prac, w szczególności wprowadzenie: 15-miesięcznego okresu na implementację rozporządzenia do krajowego porządku prawnego oraz warunkowego obowiązku udzielenia przez organy administracji pomocy wnioskującym o ponowne wykorzystanie danych publicznych.

Przez cały okres prac Polska wyrażała poparcie dla celu przyświecającego DGA, tj. uregulowania systemu (architektury) zarządzania danymi w UE, która zapewni UE zwiększenie dostępu do puli danych, a tym samym - bazę dla rozwoju nowych produktów i usług; przyspieszenia dzielenia się danymi przemysłowymi; wysokiego poziomu bezpieczeństwa korzystania z danych; autonomii strategicznej w zakresie zarządzania danymi.

Polska wzięła udział we wstępnej fazie prac nad projektem rozporządzenia ws. zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (projektu aktu w sprawie danych), wyrażając poparcie dla podstawowych celów wniosku oraz kierunku działań w nim zaproponowanych, czyli usprawnienia dostępu do danych i ich wykorzystania w celu zwiększenia potencjału gospodarczego i społecznego UE w tym zakresie.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 3 czerwca 2022 r. Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu prac, w którym - pomimo bardzo wczesnego etapu prac, zidentyfikowano kilka kluczowych kwestii, które prawdopodobnie będą wymagały bardziej szczegółowych dyskusji w przyszłości.

Podczas prac na projektem rozporządzenia w sprawie ram europejskiej tożsamości cyfrowej Polska promowała koncepcję Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej, która zapewni optymalne korzyści dla obywateli UE. Polska akcentowała, iż Europejski Portfel Tożsamości Cyfrowej powinien być nie tylko autonomicznym środkiem identyfikacji elektronicznej, ale także umożliwiać korzystanie z krajowych środków identyfikacji elektronicznej; powinien pozwalać na stosowanie transakcyjnych paneuropejskich usług e-administracji; użytkownicy portfela powinni mieć możliwość pobierania danych / poświadczeń atrybutów bezpośrednio z rejestrów prowadzonych przez organy państw (bez pośrednictwa dostawców usług zaufania); jeżeli państwa członkowskie miałyby tworzyć rejestr wszystkich stron ufających, które zgłosiły chęć polegania na portfelu, to rejestr taki powinien być tworzony automatycznie (w oparciu o zgłoszoną przez stronę ufającą deklarację opatrzoną kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną).

Polska dzieliła się również doświadczeniami w zakresie stosowania w Polsce aplikacji mObywatel, proponując wykorzystanie jej jako potencjalnego wzorca Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej. Ponadto w kontekście konfliktu na Ukrainie Polska dzieliła się doświadczeniami w zakresie wydawania uchodźcom ukraińskim środka identyfikacji elektronicznej wraz nadawaniem numeru PESEL.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 3 czerwca 2022 r. Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu prac nad rozporządzeniem o europejskich ramach tożsamości cyfrowej.

Podczas prac nad projektem rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt o sztucznej inteligencji) Polska wyrażała poparcie dla następujących rozwiązań: wprowadzenia kategorii zakazanych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji (AI), wprowadzenia kategorii systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka i adekwatnych do nich rozwiązań, możliwości aktualizacji wykazu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w trybie przeglądu i nowego rozporządzenia a nie aktów delegowanych, kontroli systemów AI przez człowieka, kontroli sądowo-administracyjnej „systemów zdalnej identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym w przestrzeni publicznej do celów egzekwowania prawa”, wzmocnienia koncepcji „wyjaśnialnej” sztucznej inteligencji, piaskownic regulacyjnych jako narzędzia wspierającego innowacyjność i skrócenie ścieżki transferu wiedzy i komercjalizacji rozwiązań opartych na AI (z zastrzeżeniem autonomii państwa członkowskiego). Polska zgłaszała liczne szczegółowe uwagi, m.in.: dotyczące definicji użytych w projekcie, zwłaszcza „systemu AI”.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 3 czerwca 2022 r. Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu prac, które trafnie identyfikuje kwestie, które będą wymagały dalszej analizy podczas późniejszych dyskusji: definicja systemu AI i klasyfikacja systemów AI jako wysokiego ryzyka; dostosowanie ram zarządzania; przepisy dotyczące organów ścigania; przekazywanie uprawnień Komisji Europejskiej; relacje rozporządzenia do innych regulacji UE.

Polska brała też aktywny udział w kontynuacji prac nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poszanowania życia prywatnego oraz ochrony danych osobowych w łączności elektronicznej i uchylającego dyrektywę 2002/58/WE (rozporządzenie w sprawie prywatności i łączności elektronicznej, zwane rozporządzeniem ePrivacy). Prace nad projektem rozporządzenia toczą się od stycznia 2017 r., a z uwagi na liczne rozbieżności stanowisk pomiędzy państwami UE nie

udało się do tej pory wypracować kompromisu. Prezydencja Francji kontynuowała prace nad dossier w bardzo ograniczonym zakresie, jednak przedłożyła propozycję zmian mandatu na trilogi, którą Polska poparła na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper I 30 marca 2022 r.

Na posiedzeniu Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 4 kwietnia 2022 r. Polska poparła przyjęcie wynegocjowanego podczas dotychczasowych prac projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie *roamingu* w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii. Zgodnie z oczekiwaniami Polski rozporządzenie zapewni: dalsze ograniczenie opłat za usługi *roaming* wewnątrz Unii Europejskiej; ujednoczenie w ramach UE maksymalnej stawki za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej; dostosowanie terminów zmiany stawek usług *roamingowych* oraz połączeń wewnątrzunijnych w krajach, w których obowiązują waluty inne niż euro; uchylenie przepisów z zakresu odrębnej sprzedaży detalicznych usług *roamingu* regulowanego; zwiększenie przejrzystości w zakresie pobierania opłat za usługi o wartości dodanej oraz o dostępie do służb ratunkowych w *roamingu*.

Polska szczególnie pozytywnie ocenia prokonsumencki wymiar rozporządzenia - powinno przyczynić się ono przede wszystkim do wzrostu poziomu satysfakcji wśród użytkowników końcowych *roamingu*.

Polska aktywnie uczestniczyła w ostatniej fazie prac nad projektem Aktu o usługach cyfrowych – (Rozporządzenie PE i Rady ws. jednolitego rynku usług DSA). Pomimo, że nie wszystkie z istotnych postulatów, które Polska zgłasza w trakcie negocjacji zostały zrealizowane, Polska zaakceptowała porozumienie międzyinstytucjonalne oraz poparła przyjęcie finalnego tekstu DSA.

W ramach DSA został wprowadzony szereg zapisów, na których zależało Polsce, w tym: możliwość wydawania przez władze krajowe nakazu przywracania treści, które zostały błędnie usunięte lub zablokowane; wzmocnione zostały rozwiązania chroniące wolność wypowiedzi i prawa użytkowników; doprecyzowane zostały zapisy w zakresie jurysdykcji sądowej.

Jednocześnie wbrew apelom Polski: nie doszło do przekazania większych kompetencji regulatorom krajowym (koordynatorom ds. usług cyfrowych), wprowadzony został mechanizm reagowania na sytuacje kryzysowe, który nie zapewnia wystarczającej skuteczności walki z dezinformacją w Internecie, nie zapewniono odbiorcom usługi możliwości posługiwania się, przynajmniej w kontaktach z bardzo dużymi platformami internetowymi, językiem urzędowym państwa członkowskiego będącego miejscem zamieszkania lub siedziby odbiorcy usługi, nie zapewniono, że postępowanie w celu zakwestionowania decyzji o usunięciu lub zablokowaniu treści w Internecie może być wszczęte także przed organem administracji publicznej kraju członkowskiego (a nie tylko przed sądem).

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowane były prace nad projektem rozporządzenia w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym (*Digital Markets Act – DMA*) w ramach trilogów w następstwie przyjęcia podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady UE ds. Konkurencyjności w dniu 25 listopada 2021 r. Po 4 trilogach, osiągnięto wstępne porozumienie polityczne, potwierdzone na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper I w kwietniu 2022 r.

Polska wyraża zadowolenie z wypracowanego porozumienia - jest ono bardzo wyważone i opiera się w dużej części na podejściu ogólnym Rady, popartym przez Polskę. Projekt uwzględnia ważne dla Polski zapisy, w tym w szczególności dot. zakresu aktów delegowanych, uregulowania dialogu regulacyjnego pomiędzy Komisją a strażnikami dostępu, interoperacyjności, wzmocnienia roli państw członkowskich oraz centralnej roli Komisji w egzekwowaniu przepisów rozporządzenia.

Uczestnicząc w pracach nad projektem nowelizacji dyrektywy 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych Polska kierunkowo popierała cel projektowanego aktu, jakim jest ograniczenie fragmentacji rozwiązań w zakresie ładowania w odniesieniu do interfejsów ładowania (gniazdek), jak i protokołów komunikacyjnych w zakresie ładowania telefonów komórkowych i podobnych urządzeń oraz

rozdzielenie sprzedaży urządzenia od sprzedaży ładowarki. Te rozwiązania przyczynią się do zwiększenia wygody i korzyści konsumentów oraz do ograniczenia odpadów.

W trakcie Polska zmierzała do wyjaśnienia przesłanek, jakimi kierowano się przy wyborze katalogu urządzeń objętych omawianymi wymogami (mobilne telefony komórkowe, tablety, aparaty cyfrowe, słuchawki nagłowne, zestawy słuchawkowe, przenośne konsole do gier komputerowych i przenośne głośniki), a przy tym możliwości ewentualnego rozszerzenia tego katalogu na inne urządzenia, które już obecnie korzystają z proponowanego gniazda USB typu C.

Ponadto Polska wskazywała na zasadność uregulowania proponowanych zmian nie w formie dyrektywy, a rozporządzenia (aktu delegowanego), co może zapewnić jednolite, bezpośrednie stosowanie we wszystkich państwach UE wymogów w zakresie interoperacyjności urządzeń w zakresie stosowanych ładowarek. Przemawia za tym również fakt, iż projekt przewiduje nowelizowanie załączników zawierających nowe wymogi dla urządzeń właśnie w formie aktu delegowanego, a ponadto już obecnie dodatkowe wymagania dla poszczególnych kategorii i klas urządzeń radiowych regulowane są takimi aktami.

Polska zwróciła także uwagę na konieczność zsynchronizowania prac nad niniejszym projektem, który reguluje wymogi względem urządzeń radiowych, i rozporządzeniem w sprawie ekoprojektu, który ureguluje kwestie wymogów dla ładowarek. Ponadto Polska podnosiła wątpliwości, czy przy tworzeniu projektu zostały przeprowadzone analizy odnośnie tego, jak mogą zmienić się praktyki rynkowe i czy odrębna sprzedaż urządzeń radiowych i ładowarek nie pociągnie za sobą wzrostu cen ładowarek sprzedawanych odrębnie.

Na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper I 25 maja 2022 r. Polska poparła przyjęcie mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim, w szczególności ewentualne rozszerzenia zakresu dyrektywy (w zakresie katalogu urządzeń), tam gdzie jest to technicznie wykonalne (mowa o e-czytnikach, klawiaturach, myszach a także przenośnych systemach nawigacyjnych) oraz krótszy termin wdrożenia dyrektywy.

Podczas prezydencji francuskiej rozpoczęły się prace nad Europejską deklaracją praw i zasad cyfrowych. Polska akcentowała poparcie dla stworzenia odpornego na upływ czasu katalogu praw podstawowych UE w przestrzeni cyfrowej, podkreślając w szczególności: konieczność umiejscowienia człowieka w centrum transformacji cyfrowej; potrzebę zapewnienia dostatecznych odniesień do problematyki danych; potrzebę skrócenia deklaracji w celu zapewnienia większej czytelności i przejrzystości; jak również potrzebę zapewnienia spójności treści deklaracji oraz obowiązujących i planowanych aktów legislacyjnych.

Na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli Coreper I 24 czerwca 2022 r. Polska poparła przyjęcie uzgodnionej wersji deklaracji, która będzie stanowić podstawę do negocjacji z Parlamentem Europejskim. Polska brała też udział w pracach nad wytycznymi dla stanowiska UE na Konferencję Pełnomocników ITU. Dzięki staraniom Polski włączono do tekstu kwestię odbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej na Ukrainie.

Polska wzięła też udział w debacie nt. projektu konkluzji Rady UE odnoszących się do sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, pt. „Wprowadzenie sieci 5G w UE: opóźnienia we wdrażaniu i nierozwiązane kwestie związane z bezpieczeństwem”. Z uwagi na to, że treść konkluzji była zgodna ze stanowiskiem Polski, Polska poparła ich przyjęcie.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 3 czerwca 2022 r. Polska wzięła też udział w debacie orientacyjnej nt. zielonej cyfryzacji. Podczas dyskusji Polska podkreśliła w szczególności, że wykorzystanie technologii cyfrowych w różnych sektorach gospodarki, np. w budownictwie, transporcie, energetyce jest ważnym instrumentem osiągnięcia celów klimatycznych. Technologie cyfrowe, takie jak: sztuczna inteligencja, Internet rzeczy (IoT) czy chmura obliczeniowa, mają potencjał, aby znacząco ułatwić realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu, na przykład w zakresie dekarbonizacji i redukcji zużycia energii. Polska wskazywała również, że technologie

informacyjne i komunikacyjne (TIK) powinny spełniać jak najwyższe standardy, jeśli chodzi o ich wpływ na środowisko oraz że cele na styku cyfryzacji i ochrony środowiska będzie wyznaczała do pewnego stopnia decyzja ws. cyfrowej dekady oraz deklaracja ws. praw cyfrowych. Polska podkreśliła ponadto, że rozwój technologii cyfrowych generuje wprawdzie emisje gazów cieplarnianych, jednak ich zastosowanie stanowi jeszcze skuteczniejsze narzędzie do przeciwdziałania negatywnemu wpływowi na środowisko. Dla ograniczenia środowiskowych kosztów technologii cyfrowej konieczne jest ujednoczenie wartości dopuszczalnych wszystkich czynników oddziałujących na środowisko. Polska zwróciła uwagę, że przegląd dyrektywy dotyczącej kosztów inwestycji w infrastrukturę telekomunikacyjną, który prawdopodobnie rozpocznie się pod koniec 2022 r., powinien uzupełnić wymagania wobec sieci telekomunikacyjnych o *green by default*, czyli energooszczędność i niskoemisyjność oraz że istotne jest przyjęcie rozporządzenia dotyczącego ekoprojektu, które zapewni, aby objęte nim produkty, w tym- cyfrowe- były efektywne pod względem energetycznym oraz zasobooszczędne.

W ocenie Polski należy zapewnić, aby środki finansowe z programu „Cyfrowa Europa” oraz „Horyzont Europa” będą przeznaczone w szczególności na projekty cyfrowe, które spełniają wymogi zielonej transformacji, a do technologii, które warto promować należą, m.in. zielone centra danych (*green data centers*), które zapewniają oszczędność energii i niską emisję CO₂, czy systemy zarządzania energią (*energy management systems*), które pozwalają na monitorowanie i optymalizację zużycia energii w czasie rzeczywistym; ponadto wartościowe i wymagające poparcia są oddolne inicjatywy producentów sprzętu elektronicznego pozwalające na monitorowanie śladu środowiskowego sprzętu elektronicznego.

W dniu 28.06.2022 r. przedstawiciele Polski brali aktywny udział w pracach Europejskiej Grupy Certyfikacji Cyberbezpieczeństwa. W jej ramach opracowywane były projekty europejskich programów certyfikacji cyberbezpieczeństwa – *European Union Common Criteria (EUCC)* oraz *European Cybersecurity Certification Scheme for Cloud Services (EUCS)*. W obu tych przypadkach przedstawione zostały polskie uwagi do tych dokumentów, w szczególności zaś zwrócono uwagę na kwestię niedyskryminacji podmiotów z państw trzecich w ramach programu EUCS.

Polska wzięła udział we wstępnej fazie prac nad projektem rozporządzenia, uczestnicząc w dniu 28.04.2022 r. w roboczych warsztatach nt. aktu dotyczącego cyberodporności, który ma wprowadzić jednolite standardy w zakresie cyberbezpieczeństwa produktów na terenie Unii Europejskiej. Wyrażono poparcie dla podstawowych celów wniosku oraz kierunków działań w nim zaproponowanych, a także zwrócono uwagę na potencjalne koszty, jakie będą musieli ponieść przedsiębiorcy z Unii Europejskiej w związku z koniecznością dostosowania się do nowych przepisów. Stanowisko to zostało przedstawione również w ramach otwartych konsultacji publicznych tego aktu.

3.2.6 Umiejętności i rynek pracy

Zalecenie w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych

Polska popiera działania w zakresie rozwijania inicjatyw dotyczących pobudzenia aktywności edukacyjnej, zwiększenia inwestycji w kształcenie ustawiczne oraz eliminacji nierówności w dostępie do szkoleń takie, jak m.in. indywidualne rachunki szkoleniowe (*Individual Learning Accounts - ILA*). Działania te są niezbędne w kontekście celów społecznych UE do roku 2030, przyjętych w ramach Planu Działania na rzecz Europejskiego Filaru Praw Socjalnych.

Osiągnięcie celów zalecenia wymagać będzie spełnienia szeregu warunków, w tym takich, jak: istnienie lub budowa systemów zapewniania jakości kształcenia, dostęp do rzetelnej i aktualnej informacji o potrzebach rynku pracy w zakresie umiejętności, dostęp do poradnictwa zawodowego, odpowiednia komunikacja i przyjazne użytkownikom narzędzia do obsługi kont. Jednocześnie, warunkiem kluczowym jest zapewnienie stabilnego finansowania tego systemu, w perspektywie wieloletniej.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 16 czerwca 2022 r., Polska poparła kompromisową wersję zaleceń i złożyła oświadczenie ws. rozumienia terminu „gender”.

Prezydencja francuska sfinalizowała prace nad zaleceniem Rady w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zdolności do zatrudnienia. Zalecenie ma na celu umożliwienie nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji, których ludzie potrzebują, aby odnieść sukces na zmieniającym się rynku pracy i w zmieniającym się społeczeństwie i tym samym czerpać korzyści zarówno ze sprawiedliwej społecznie odbudowy po pandemii COVID-19, jak i ze sprawiedliwego przechodzenia na gospodarkę cyfrową i ekologiczną. W Zaleceniu uzgodniono wspólne unijne definicje, normy i kluczowe zasady dotyczących opracowywania, wydawania i możliwości przenoszenia mikropoświadczeń. Problematyczne z punktu widzenia wielu państw członkowskich może być zapewnienie jakości przez podmioty prywatne wydające mikropoświadczenia, dlatego wypracowane poszczególne zalecenia będą sprzyjać zwiększeniu wartości, jakości, uznawania, przejrzystości, możliwości przenoszenia i wykorzystania mikropoświadczeń.

3.3 Europa bliższa obywatelom

3.3.1 Konferencja w sprawie przyszłości Europy

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowane były prace zapoczątkowane w trakcie prezydencji portugalskiej w ramach Konferencji ws. przyszłości Europy (*Conference on the future of Europe* - CoFE). Prezydencja pełniła rolę współprzewodniczącego CoFE i jej organów z ramienia Rady UE.

W związku z wypracowaniem i przyjęciem zaleceń Europejskich Paneli Obywatelskich w trakcie prezydencji francuskiej skupiono się na procesie wypracowania wniosków końcowych. Podczas ostatniej Sesji Plenarnej CoFE w dniach 29-30 kwietnia 2022 r. wnioski końcowe opracowane przez grupy robocze CoFE, zostały zatwierdzone przez Sesję. Komponent Rady UE, zgodnie z uzgodnionym przez państwa członkowskie podejściem, odnotował wnioski i zadeklarował zajęcie formalnego stanowiska po przeanalizowaniu propozycji obywateli. Na ich podstawie Wspólny Sekretariat CoFE opracował raport końcowy z całości procesu.

9 maja 2022 r. w Strasburgu podczas zakończenia CoFE raport końcowy został zaprezentowany i przekazany trzem współprzewodniczącym CoFE i jednocześnie trzem instytucjom UE – Parlamentowi Europejskiemu, Radzie UE oraz Komisji Europejskiej. Raport składa się m.in. z części opisującej przebieg CoFE na poziomie UE i krajowym, oraz w szczególności z 49 propozycji, wobec których określono ogólny cel oraz w sumie 326 środków realizacji, opracowanych na podstawie zaleceń krajowych i Europejskich Paneli Obywatelskich, pomysłów opublikowanych na Wielojęzycznej Platformie Cyfrowej oraz dyskusji grup roboczych i posiedzeń Sesji Plenarnych CoFE. Wraz z zakończeniem CoFE rozpoczął się etap decyzji nad ew. działaniami następczymi, tj. możliwością ich implementacji, w trzech instytucjach UE, w tym w Radzie UE, w ramach ich kompetencji i zgodnie z Traktatami.

Wstępną ocenę propozycji zawartych w raporcie końcowym opublikował Sekretariat Generalny Rady UE oraz Komisja Europejska. Stanowiły one podstawę do dyskusji Ministrów ds. UE nt. wyników i ew. działań następczych CoFE podczas Rady ds. Ogólnych 21 czerwca 2022 r., a następnie podczas Rady Europejskiej 23-24 czerwca 2022 r.

Na etapie wypracowywania wniosków końcowych CoFE Polska podkreślała na forum organów CoFE¹¹ i Rady UE, że powinny one stanowić wyważony kompromis, który odzwierciedla pluralizm głosów obywateli (w tym tych spoza głównego nurtu) i traktatowy podział kompetencji między UE a państwa członkowskie, a także sprawiedliwą równowagę instytucjonalną. Dla Polski istotny był obiektywizm raportu końcowego, a także zgodność procesu jego wypracowania i przyjęcia z Regulaminem CoFE, który stanowi, że instytucje UE w ramach swoich traktatowych kompetencji podejmą decyzje ws. działań następczych związanych CoFE.

Polska wraz z 12 państwami członkowskimi (Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Chorwacja, Łotwa, Litwa, Malta, Rumunia, Słowenia i Szwecja) opublikowała *non-paper* ws. zakończenia CoFE i jej

¹¹ Przedstawiciele Polski uczestniczyli w spotkaniach grup roboczych ds. zmian klimatu i środowiska oraz ds. zdrowia. Ponadto, od stycznia 2022 r. przedstawiciel KPRM brał udział w spotkaniach Zarządu CoFE w roli obserwatora.

działań następczych, podkreślając w szczególności, że pomysły zgłaszane przez obywateli nie powinny być instrumentalizowane w celu służenia interesom poszczególnych instytucji UE, a decyzje powinny być podejmowane w ramach traktatowego podziału kompetencji i z poszanowaniem kluczowych zasad, takich jak pomocniczość i proporcjonalność. W związku z faktem, że realizacja niektórych propozycji zawartych w raporcie końcowym mogłaby wymagać zmian traktatów, o co w szczególności zabiega Parlament Europejski w swojej rezolucji przyjętej 9 czerwca 2022 r., Polska wskazuje, że rewizja prawa pierwotnego UE nigdy nie była celem CoFE, a przedwczesne próby rozpoczęcia tego trudnego procesu pociągałyby za sobą poważne ryzyko odciążenia energii politycznej od poszukiwania rozwiązań kwestii kluczowych dla obywateli i pilnych wyzwań geopolitycznych, przed którymi obecnie stoi Europa. W ocenie Polski głos Rady Europejskiej powinien być decydujący w kwestii działań następczych CoFE.

3.3.2 Wzmocnienie zasady państwa prawa i ochrony praw fundamentalnych

Sprawozdanie na temat praworządności w 2021 r. – Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej

Polska popiera inicjatywy w zakresie praworządności podejmowane na forum UE, które są zgodne z literą i duchem Traktatów oraz biorą pod uwagę, że „Unia działa wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych jej przez Państwa Członkowskie w Traktatach do osiągnięcia określonych w nich celów. Wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich” (art. 5 ust. 2 TUE), a podejmując takie inicjatywy „Unia szanuje równość Państw Członkowskich wobec Traktatów, jak również ich tożsamość narodową, nierozzerwalnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu regionalnego i lokalnego” (art. 4 ust. 2 TUE).

Polska zgadza się z formułą prowadzenia na podstawie Sprawozdania na forum Rady UE ds. Ogólnych dyskusji poświęconej państwom członkowskim. Podkreśla konieczność opierania się podczas dyskusji na tych samych kryteriach w odniesieniu do każdego z państw członkowskich zgodnie z zasadą równego traktowania wszystkich państw członkowskich. Jakakolwiek dyskusja i przegląd dotyczący stanu praworządności w państwach członkowskich, prowadzony na forum Rady UE lub w Parlamencie Europejskim, nie może naruszać ani powielać traktatowych mechanizmów dot. praworządności ani też kompetencji instytucji UE wynikających z postanowień art. 7 TUE.

Z powodu uchybień rozdziału krajowego dot. Polski w Sprawozdaniu z 2021 r., stwierdzonych w dniu 4 lutego 2022 r., na wniosek Ministerstwa Sprawiedliwości Polska zawiesiła, jako bezcelową, współpracę z KE w ramach corocznego przeglądu praworządności do czasu zmiany podejścia tej instytucji unijnej w stosunku do Polski i nie przekazała KE wkładu krajowego w przygotowaniu Sprawozdania za 2022 r.

Polska stoi na stanowisku, że metodologia wykorzystana przez KE w trakcie przygotowywania Sprawozdania za 2021 r. nie była w pełni właściwa. Nie wszystkie uwagi przekazywane przez przedstawicieli administracji publicznej tak pisemnie, jak i ustnie podczas wizyty studyjnej przedstawicieli KE wiosną 2021 r., zostały uwzględnione przez KE przy redagowaniu Sprawozdania oraz rozdziału dotyczącego sytuacji w zakresie praworządności w Polsce.

Analiza źródeł wykorzystanych przez KE wskazuje na brak ich dywersyfikacji oraz na prowadzenie wywodu w oparciu o z góry przyjęte założenia. KE prezentuje jednostronną argumentację przytaczając jedynie własne stanowisko w sprawach, bez przywołania stanowiska Polski do poruszanych problemów. KE tworzy tekst Sprawozdania pomijając informacje istotne dla zrozumienia kontekstu przedstawianych sytuacji i rozwiązań. Takie podejście wskazuje na polityczny, a nie obiektywny, charakter oceny zawartej w Sprawozdaniu i nie pozwala na ukazanie stanu praworządności w państwach członkowskich w rzetelny sposób.

Postępowania dotyczące niezależności sądów w Polsce w pierwszej połowie 2022 r.

Postępowania skargowe (art. 258 TFUE)

W pierwszej połowie 2022 r. przed Trybunałem Sprawiedliwości UE w toku znajdowało się jedno postępowanie ze skargi Komisji Europejskiej przeciwko Polsce wszczęte na podstawie art. 258 TFUE (sprawa C-204/21). W postępowaniu tym KE stawia zarzuty dotyczące zgodności przepisów polskich z zakresu postępowań dyscyplinarnych oraz dotyczących uchylania immunitetów sędziowskich, z zasadą niezależności sądów, o której mowa w art. 19 ust. 1 TUE.

Wraz ze skargą, na podstawie art. 279 TFUE i art. 160 § 2 regulaminu postępowania Trybunału Sprawiedliwości UE, skierowano wniosek o zastosowanie środków tymczasowych uniemożliwiających stosowanie spornych przepisów, które w ocenie Komisji Europejskiej mogą wpływać na niezawisłość polskich sędziów. Postanowieniem z dnia 14 lipca 2021 r. wiceprezes Trybunału, Rosario Silva de Lapuerta, uwzględniła wszystkie żądania Komisji Europejskiej zawarte we wniosku o zastosowanie środków tymczasowych.¹² Postanowieniem z dnia 27 października 2021 r. wiceprezes Trybunału – Lars Bay Larsen nałożył na Polskę okresową karę pieniężną w wysokości 1 000 000 EUR dziennie, płatną na rzecz Komisji, z uwagi na to, że nie zapewniła pełnego wykonania postanowienia o zastosowaniu środków tymczasowych odnoszących się w szczególności do uprawnień Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Komisja Europejska na podstawie art. 101 i 102 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii przekazuje Polsce wezwania do zapłaty oraz dokonuje potrąceń kar względem przysługujących Polsce środków unijnych.

W sprawie tej dnia 28 czerwca 2022 r. odbyła się rozprawa. Opinia rzecznika generalnego zostanie natomiast ogłoszona dnia 15 grudnia 2022 r.

Sprawy prejudycjalne przed TSUE dotyczące niezależności polskich sądów

W pierwszej połowie 2022 r. przed Trybunałem Sprawiedliwości UE toczyły się sprawy prejudycjalne zainicjowane pytaniami polskich sądów oraz sądów innych państw członkowskich (sądów holenderskiego, irlandzkiego i niemieckiego), dotyczące niezależności polskiego wymiaru sprawiedliwości.

W sprawach prejudycjalnych dotyczących niezależności polskich sądów, zainicjowanych przez polskie sądy, Trybunał Sprawiedliwości wydał wyroki:

a. w dniu 22 marca 2022 r., w sprawie C-508/19 *Prokurator Generalny*, Trybunał stwierdził, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z którym wystąpił Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, jest niedopuszczalny. Trybunał uznał m.in. że nie istnieje uprawnienie do podważenia powołania sędziego np. w drodze bezpośredniego powództwa o stwierdzenie nieważności lub o unieważnienie takiego powołania. Uprawnienia takiego nie można natomiast wykreować na podstawie przepisów TUE lub TFUE;

b. w dniu 29 marca 2022 r. w sprawie C-132/20 *Getin Noble Bank* Trybunał uznał, że nawet okoliczności związane z pierwszym powołaniem danego sędziego do pełnienia urzędu, które nastąpiło w czasach niedemokratycznego reżimu PRL same w sobie nie mogą zostać uznane za mogące wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione i poważne wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tego sędziego przy późniejszym wykonywaniu jego obowiązków sędziowskich.

W sprawach prejudycjalnych C-615/20 i C-671/20 *YP e.a. i in.* oraz C-181/21 i C-269/21 *G. i in.* odbyły się rozprawy przed TSUE w dniach odpowiednio: 28 i 29 czerwca 2022 r., zaś opinie rzecznika generalnego zostaną ogłoszone w dniu 15 grudnia 2022 r.

---

¹² Por. wyroki polskiego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 lipca 2021 r. (sprawa P 7/20) oraz z dnia 7 października 2021 r. (sprawa K 3/21).

W pozostałych sprawach prejudycjalnych dotyczących niezależności polskich sądów, zainicjowanych przez polskie sądy nie wyznaczono terminów rozpraw, przedstawienia opinii czy wydania wyroku. W sprawach połączonych C-491/20 do C-496/20, C-506/20, C-509/20 i C-511/20 *Sąd Najwyższy i in.* Trybunał zawiesił postępowanie.

Sprawa prejudycjalna zainicjowana pytaniami sądu holenderskiego (C-562/21 i C-563/21 *Openbaar Ministerie i in.*), dotycząca niezależności polskiego wymiaru sprawiedliwości, została zakończona wydaniem dnia 22 lutego 2022 r. wyroku, w którym Trybunał wskazał, że w ramach europejskiego nakazu aresztowania, w celu ustalenia, czy prawo podstawowe osoby objętej tym nakazem do rzetelnego procesu przed niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy nie zostało naruszone, konieczne jest wzięcie pod uwagę w szczególności przedstawionych przez tę osobę dowodów dotyczących członków składu orzekającego, którzy rozpatrywali jej sprawę karną, lub każdej innej okoliczności istotnej dla oceny niezawisłości i bezstronności tego składu orzekającego oraz przedstawionych przez tę osobę okoliczności dotyczących jej sytuacji osobistej, charakteru przestępstwa, kontekstu faktycznego, lub wszelkiej innej okoliczności istotnej dla oceny niezawisłości i bezstronności składu orzekającego, który prawdopodobnie wyda rozstrzygnięcie w postępowaniu dotyczącym tej osoby. Sprawa zainicjowana analogicznymi pytaniami sądu irlandzkiego (C-480/21 *Minister for Justice and Equality*) została zakończona postanowieniem z dnia 12 lipca 2022 r., w którym Trybunał Sprawiedliwości uznał, że odpowiedź może zostać wywiedziona z dotychczasowego orzecznictwa dotyczącego odmowy wykonania ENA. Sprawa zainicjowana pytaniami sądu niemieckiego (C-819/21 *Staatsanwaltschaft Aachen*), znajduje się obecnie w toku.

Procedura art. 7 TUE wobec Polski

W dniu 22 lutego 2022 r. na forum Rady ds. Ogólnych miało miejsce wysłuchanie Polski w procedurze art. 7 TUE. Przedmiotem wysłuchania była m.in. kwestia likwidacji Izby Dyscyplinarnej SN (jej zakresu, proponowanych zmian i przewidywanego harmonogramu prac) oraz funkcjonowanie i niezależność Trybunału Konstytucyjnego i Krajowej Rady Sądownictwa.

Polska odpowiedziała na wszystkie pytania zadane przez państwa członkowskie. Ponadto w swoim stanowisku podkreśliła, że od rozpoczęcia procedury minęły już ponad 4 lata i nie przynosi ona rozwiązania. Aktualna sytuacja pogłębia podziały między państwami członkowskimi i obniża zaufanie ws. projektu europejskiego. Polska regularnie przedstawia aktualne informacje na temat stanu praworządności. Instytucje UE powinny powstrzymać się od powielania równoległych procesów na forum unijnym i łączenia wymiaru politycznego, prawnego i ekonomicznego tj. postępowań przed TSUE, rocznego dialogu w sprawie praworządności (omawianie rozdziałów krajowych poszczególnych państw członkowskich), procedury z art. 7 oraz inicjatywy dotyczącej potencjalnych naruszeń w zakresie należytego zarządzania finansami.

Dyskusja horyzontalna na temat praworządności

W dniu 4 marca 2022 r. miało miejsce nieformalne posiedzenie Rady ds. Ogólnych w Arles. Tematem dyskusji było m.in. wykorzystanie instrumentów ochrony praworządności oraz ulepszenie, które należy w tym zakresie wprowadzić. Polska wypowiedziała się zgodnie ze stanowiskiem przedstawionym podczas wysłuchania 22 lutego 2022 r. oraz odniosła się do ochrony interesów finansowych UE w Polsce.

Mechanizm warunkowości w celu ochrony budżetu Unii

KE w dniu 19 listopada 2021 r. zwróciła się do Polski na podstawie art. 6 ust. 4 rozporządzenia 2020/2092 z szeregiem pytań dotyczących skuteczności systemów kontroli wydatkowania środków unijnych, przeciwdziałania konfliktom interesów i ścigania przestępstw na szkodę interesów finansowych UE. Polska udzieliła wyczerpującej, rzeczowej odpowiedzi na te pytania w dniu 24 stycznia 2022 r. przekazując Komisji dane o stanie prawnym i praktyce, a także aktualne statystyki, dotyczące działań na rzecz ochrony budżetu UE

W wyroku z 16 lutego 2022 r. w sprawie C-157/21 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził zgodność rozporządzenia z Traktatami. Zgodnie ze stanowiskiem Polski w ocenie TSUE celem tego rozporządzenia może być wyłącznie ochrona budżetu. Mechanizm przewidziany w tym rozporządzeniu nie może natomiast być, tak jak art. 7 TUE, uruchomiony wyłącznie z tej przyczyny, że instytucje unijne nabrały wątpliwości co do przestrzegania przez państwa członkowskie ogólnych zasad odnoszących się do praworządności.

Przy takiej interpretacji rozporządzenia 2020/2092 Polska nie straci środków z budżetu unijnego. Jego stosowanie, wzmocnione korzystnymi Konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2020 r. oraz doprecyzowane wyrokiem z dnia 16 lutego 2022 r., nie powinno stwarzać żadnych problemów dla Polski. Polska efektywnie chroni interesy finansowe UE.

Konkluzje w sprawie strategii UE na rzecz praw dziecka 9 czerwca 2022 r.

Konkluzje są odpowiedzią Rady na przedstawioną przez Komisję Europejską 24 marca 2021 r. Strategię UE na rzecz praw dziecka, której celem jest „zapewnienie dzieciom w Unii Europejskiej i na całym świecie możliwie najlepszego życia”. W Strategii wskazano prawa i rolę dzieci w obszarze uczestnictwa w życiu politycznym i demokratycznym.

W konkluzjach podkreśla się, że prawa dziecka są uniwersalne i każda osoba poniżej 18 roku życia korzysta z tych samych praw bez jakiegokolwiek dyskryminacji oraz, że we wszystkich działaniach dotyczących dzieci podejmowanych przez organy publiczne lub instytucje prywatne należy uwzględnić najlepszy interes dziecka.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę konkluzje zwracają również uwagę na szczególnie trudną sytuację dzieci w czasie konfliktów zbrojnych oraz postulują konieczność ich ochrony w szczególności przed wykorzystaniem przez siły zbrojne, procederem handlu ludźmi, nielegalnymi adopcjami, wykorzystywaniem seksualnym czy separacją z rodzinami.

Polska aktywnie uczestniczyła w opracowaniu ostatecznej wersji projektu konkluzji w sprawie strategii UE na rzecz praw dziecka. Prace nad konkluzjami rozpoczęły się podczas prezydencji słoweńskiej jednak zostały zablokowane przez Polskę na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych odbywającej się w dniach 7 i 8 października 2021 r. Głównym powodem sprzeciwu był brak jasnych zapisów wskazujących na konieczność zapewnienia zgodności realizacji celów Strategii z porządkiem konstytucyjnym państw członkowskich, ze szczególnym wskazaniem na wyłączność kompetencji państw członkowskich w obszarze prawa rodzinnego. Prezydencja francuska postanowiła powrócić do prac nad konkluzjami. Polska poparła przedstawiony projekt konkluzji i jednocześnie złożyła oświadczenie dotyczące rozumienia terminu „gender” oraz wskazujące, że do wyłącznej kompetencji państwa należy określenie takich kwestii, jak pochodzenie dziecka czy konstrukcja małżeństwa.

Polska była zaangażowana w prace nad tekstem deklaracji politycznej w sprawie ochrony dzieci przesiedlonych z Ukrainy w kontekście rosyjskiej agresji przeciwko Ukrainie, jak i podejmowała działania mające na celu ochronę dzieci przekraczających granice.

Przystąpienie UE do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

W pierwszym półroczu 2022 r. kontynuowano prace nad przystąpieniem Unii Europejskiej do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności Rady Europy (EKPC). Do przystąpienia do Konwencji obliguje Unię art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej, zaś dyskusje nt. akcesji wznowione w 2020 r., prowadzone są dwutorowo – na forum Rady Europy w ramach Grupy ad hoc ds. przystąpienia UE do EKPCZ oraz - na forum Unii Europejskiej – w ramach Grupy Roboczej ds. Praw Podstawowych, Praw Obywatelskich i Swobodnego Przepływu Osób (FREMP) Rady. Polska aktywnie uczestniczy w pracach obu gremiów.

Zadaniem obu grup jest uwzględnienie zastrzeżeń zgłoszonych przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w opinii 2/13 z 18 grudnia 2014 r. w dokumentach akcesyjnych wypracowanych w

poprzedniej fazie negocjacji, a w rezultacie - opracowanie pakietu dokumentów akcesyjnych zgodnych z prawem UE i uwzględniających specyfikę funkcjonowania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), a tym samym doprowadzenie do przystąpienia UE do EKPC.

Poczynione zostały znaczne postępy w negocjacjach, ponieważ państwa-strony negocjacji w Strasburgu osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie zagadnień dot. specyficznych mechanizmów unijnej procedury przed ETPC, a także w zakresie zagadnień dot. zasady wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi UE. Z drugiej strony natomiast w Brukseli omówiono przepisy wewnętrzne, które Unia będzie musiała przyjąć w ramach mechanizmów unijnej procedury przed ETPC.

Obecnie najbardziej zawitym zagadnieniem prawnym jest unormowanie kwestii należących do zagadnień dot. działania UE w obszarze Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Dostrzegalna jest konieczność zapewnienia wewnątrzunijnej kontroli sądowej nad przestrzeganiem praw podstawowych przez organy, agendy i instytucje UE także w tym obszarze. Rozważane jest dwutorowe unormowanie tych kwestii – z jednej strony w drodze stosownych zapisów w instrumentach akcesyjnych, z drugiej - w drodze przyjęcia konkretnych rozwiązań wewnętrznych na szczeblu UE.

Ochrona osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi

Po przedstawieniu przez Komisję Europejską w dniu 27 kwietnia 2022 r. pakietu – projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi wraz z dokumentem roboczym Komisji Europejskiej oraz zaleceniem dotyczącym działań UE przeciwdziałających nadużywaniu drogi sądowej wobec dziennikarzy i obrońców praw (SLAPP), w maju i czerwcu 2022 r. Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad ww. pakietem.

Polska co do zasady pozytywnie odnosi się do zaproponowanego projektu dyrektywy i celu wprowadzenia tej regulacji, w związku z tym, że jest zgodny z dotychczasowym zaangażowaniem Polski w promowanie inicjatyw mających na celu poszanowanie wolności słowa i prawa do sądu, a także wspierania słabszych jednostek. W ocenie Polski przedstawiony kształt dyrektywy nie odzwierciedla jednak wszystkich wcześniej diskutowanych celów i założeń inicjatywy w sprawie przeciwdziałania SLAPP. W szczególności Polska będzie zmierzała do doprecyzowania, aby powództwa typu SLAPP miały zastosowanie wyłącznie do spraw, w których występuje wyraźna nierównowaga sił między stronami. W ocenie Polski w zaproponowanym tekście dyrektywy zawarte są kwestie, które będą wymagały dopracowania, uszczegółowienia lub zmian w trakcie negocjacji nad tekstem kompromisowym, w tym dotyczące m.in. definicji spraw o skutkach transgranicznych, czy zasad zasądzenia kosztów.

Cyfryzacja współpracy sądowej oraz dostępu do sądu

Po przedstawieniu przez Komisję Europejską w dniu 14 stycznia 2022 r. projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej oraz dostępu do sądu w sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych oraz zmieniającego niektóre inne akty w zakresie współpracy sądowej, w trakcie Prezydencji Francji w Radzie UE, Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad ww. projektem rozporządzenia, który został zrewidowany na koniec Prezydencji Francji w kierunku uwag zgłoszonych przez państwa członkowskie, w tym Polskę.

Polska co do zasady pozytywnie odnosi się do zaproponowanego projektu i celu wprowadzenia tej regulacji w związku z tym, że jest zgodny z dotychczasowym zaangażowaniem Polski w promowanie inicjatyw mających na celu rozszerzanie nowoczesnych technologii w wymiarze sprawiedliwości, a także ułatwienie komunikacji obywateli z sądem za pomocą elektronicznych doręczeń czy rozpraw zdalnych. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań powinno przyczynić się do przyspieszenia rozstrzygnięcia sporów i w efekcie do poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości. W ocenie Polski w zaproponowanym tekście rozporządzenia zawarte są kwestie, które będą wymagały dopracowania, uszczegółowienia lub zmian w trakcie negocjacji nad tekstem kompromisowym, w tym dotyczące m.in.

zakresu przedmiotowego i ustanowienia wyjątków od obowiązku wymiany formularzy i innych dokumentów poprzez system informatyczny.

Elektroniczny materiał dowodowy

Od stycznia 2022 r. kontynuowano prace w ramach trilogu nad projektem rozporządzenia w sprawie elektronicznego nakazu wydania i zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych. Stanowiska Parlamentu Europejskiego i Rady różnią się znacząco i ostateczny kształt propozycji nie został jak dotąd ustalony.

Polska aktywnie zaangażowała się w te prace wskazując, że przepisy zaproponowane przez PE mogłyby oznaczać, że rozporządzenie byłoby w niektórych przypadkach mniej skuteczne niż istniejące instrumenty (szczególnie europejski nakaz dochodzeniowy). Wartość dodana rozporządzenia byłaby wówczas bardzo ograniczona. W stanowisku PE znalazła się również poprawka, która zakłada brak możliwości wydania danych elektronicznych przez dostawców usług państwu, które jest objęte procedurą z art. 7 TUE, bez zgody państwa wykonującego wyrażonej wprost. W przypadku pozostałych państw (tj. nieobjętych procedurą z art. 7 TUE) konieczny jest tylko brak sprzeciwu państwa wykonującego w terminie 10 dni co do wykonania. Polska konsekwentnie prezentuje na poziomie roboczym jednoznacznie krytyczne stanowisko, że poprawka PE tworząc nieuzasadnione podwójne standardy wobec państw członkowskich nie może zostać zaakceptowana w żadnym kształcie. Intensywne prace nad kompromisem zostały podjęte w połowie czerwca 2022 r.

Rozszerzenie kompetencji agencji Eurojust

Polska poparła przyjęcie nowelizacji rozporządzenia, które ma na celu zapewnienie unijnej agencji Eurojust dodatkowych narzędzi umożliwiających wsparcie państw członkowskich UE oraz Ukrainy w zabezpieczeniu, analizowaniu i przechowywaniu dowodów ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości i zbrodni wojennych oraz powiązanych przestępstw. Dotyczy to w szczególności nadania kompetencji do przechowywania dowodów w postaci cyfrowych nagrań dźwiękowych, nagrań wideo, obrazów satelitarnych i fotografii, a także zapewnienie odpowiedniej infrastruktury i technologii oraz finansowania w tym zakresie.

Z uwagi na sytuację związaną z wojną napastniczą rozpoczętą przez Rosję w Ukrainie, powyższy projekt był procedowany w trybie pilnym. Polska wyraziła poparcie dla przedstawionej zmiany rozporządzenia, jednocześnie postulując dalszą, zintensyfikowaną współpracę w tym zakresie.

Polska poparła również przyjęcie podejścia ogólnego do projektu w celu ustanowienia ram prawnych europejskiego rejestru antyterrorystycznego utworzonego przez agencję Eurojust. Dzięki temu rejestrowi Eurojust jest w stanie identyfikować potencjalne powiązania między postępowaniami przygotowawczymi dotyczącymi zwalczania terroryzmu oraz wynikające z nich ewentualne potrzeby w zakresie koordynacji. Skuteczność zapobiegania i zwalczania przestępstw terrorystycznych w sprawach mających wymiar transgraniczny przemawia za przyjęciem nowych przepisów w tym zakresie.

Ochrona środowiska poprzez prawo karne

Polska pozostawała intensywnie zaangażowana w prace nad zmianą dyrektywy z 2008 r. dotyczącej ochrony środowiska poprzez prawo karne, która okazała się nieskuteczna. Nowy projekt zmierza do ustanowienia wspólnych norm minimalnych dla wszystkich państw członkowskich w zakresie przestępczości środowiskowej poprzez przyjęcie jednolitych definicji przestępstw przeciwko środowisku oraz zapewnienie równej wysokości sankcji grożących za ich popełnienie. Polska popiera te prace wskazując, że wyeliminowanie obecnie istniejących różnic przepisów przyczyni się do wzmocnienia skuteczności i efektywności działań zarówno prewencyjnych, jak i tych podejmowanych dla celów ścigania tego rodzaju przestępczości.

Polska nie poparła przyjęcia częściowego podejścia ogólnego w zakresie art. 2–4 projektowanej dyrektywy z uwagi na kwestię rozszerzenia dotychczasowych regulacji o gatunki dzikiej fauny i flory wymienione w załączniku nr V dyrektywy siedliskowej poprzez penalizację ich zabijania, niszczenia,

pozyskiwania, posiadania czy sprzedaży. Popierając kierunek projektowanych zmian, Polska ma jednak wątpliwości co do ich spójności z przepisami obowiązującej dyrektywy siedliskowej, co będzie podnoszone w dalszym toku negocjacji.

Platforma cyfrowa dla wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych

Polska poparła przyjęcie podejścia ogólnego do rozporządzenia mającego na celu utworzenie platformy cyfrowej dla wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, zapewniającej wsparcie technologiczne zaangażowanym podmiotom.

Polska w trakcie negocjacji postulowała i zwracała szczególną uwagę na okoliczności związane z zapewnieniem najwyższych gwarancji bezpieczeństwa korzystania danych z systemu, w tym przechowywania danych operacyjnych oraz przede wszystkim braku dodatkowych kosztów dla budżetu państwa w związku z korzystaniem z platformy JIT, co zostało osiągnięte na aktualnym etapie prac, w wyniku czego osiągnięto ogólne porozumienie w sprawie tego projektu.

Mowa nienawiści

Polska sprzeciwiła się przyjęciu przez Radę decyzji rozszerzającej listę przestępstw z art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej o mowę nienawiści i przestępstwa z nienawiści. Poszerzenie katalogu przestępstw z art. 83 ust. 1 TFUE w oparciu o projektowaną decyzję Rady może w ocenie Polski stanowić zagrożenie dla wolności słowa. Projekt decyzji Rady nie zawierał wiążącej definicji mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści. Rozszerzenie katalogu przestępstw z art. 83 ust. 1 TFUE o przestępstwa w istocie niedookreślone może oznaczać faktyczne zrzeczenie się przez Polskę prawa do sformułowania w przyszłości granic wolności słowa w drodze ustawowej w zgodzie z krajowym systemem prawnym, co rodzi ryzyko naruszenia Konstytucji RP, a tym samym nie może zostać zaakceptowane. Poszerzenie listy tzw. europejskich przestępstw o mowę nienawiści i przestępstwa z nienawiści nie znajduje też uzasadnienia w samym przepisie art. 83 ust. 1 TFUE, który ustanawia ściśle określone kryteria poszerzenia tej listy wymagając, aby nowa dziedzina przestępczości miała wymiar transgraniczny i obejmowała przestępstwa o szczególnie poważnym charakterze.

Naruszenie unijnych środków ograniczających

Podczas prezydencji francuskiej opublikowano nowy wniosek dotyczący rozszerzenia katalogu przestępstw z art. 83 ust. 1 TFUE o naruszenie unijnych środków ograniczających. Kwestia ta była również przedmiotem debaty ministrów w czasie posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych. Polska przystąpiła do pilnej analizy wniosku wskazując na forum unijnym potrzebę dalszej intensyfikacji prac.

3.3.3 Wzmocnienie europejskiej demokracji

Prezydencja francuska rozpoczęła prace nad dwoma z czterech projektów wchodzących w skład tzw. pakietu demokratycznego, mającego na celu wzmocnienie demokracji i uczciwości wyborów: projektem rozporządzenia ws. statutu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych oraz projektem rozporządzenia ws. przejrzystości i targetowania reklamy politycznej. Podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych 22 marca 2022 r. Rada przyjęła częściowe podejście ogólne dot. projektu ws. eppf. Prezydencji nie udało się zrealizować planu dotyczącego przyjęcia częściowego podejścia ogólnego także w odniesieniu do projektu ws. reklamy politycznej. Podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych 21 czerwca 2022 r. prezydencja poinformowała tylko o stanie prac prowadzonych nad tym projektem w grupie roboczej.

Polska popiera co do zasady zmianę rozporządzenia w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. W szczególności dostrzega konieczność zwiększenia transparentności finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Z tego względu Polska popierała zmiany dotyczące zwiększenia transparentności darowizn (m.in. poprzez umożliwienie domagania się dodatkowych informacji od darczyńców). Ponadto Polska m.in. opowiadała się za wprowadzeniem do projektu zmian zmierzających do

ograniczenia członkostwa w eppf jedynie do partii politycznych i organizacji z Unii Europejskiej, a także za będącą ich konsekwencją - rezygnacją z możliwości pobierania składek od partii i organizacji członkowskich spoza Unii Europejskiej. Polska popierała także zmiany polegające na wyłączeniu możliwości finansowania przez eppf krajowych kampanii referendalnych. W związku z realizacją głównych postulatów Polska poparła przyjęcie częściowego podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych 22 marca 2022 r., jednocześnie złożyła oświadczenie interpretacyjne ws. pojęcia „gender”.

Podczas prac nad projektem ws. reklamy politycznej, Polska popierała w szczególności wprowadzenie ujednoliconych wymogów przejrzystości (w tym dotyczących oznaczenia danej treści jako reklamy politycznej, udostępniania/publikowania reklamy politycznej wraz z informacją nt. tożsamości jej sponsora i podmiotu, który ostatecznie kontroluje sponsora oraz z tzw. ogłoszeniem o przejrzystości, umożliwiającym zrozumienie szerszego kontekstu reklamy politycznej i jej celów) oraz uregulowanie stosowania technik targetowania lub amplifikacji, w szczególności Polska postulowała wprowadzenie całkowitego zakazu stosowania tych technik obejmujących przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 RODO.

Przed posiedzeniem Rady ds. Ogólnych 21 czerwca 2022 r., Polska, podobnie jak większość państw członkowskich, uznała, że projekt wymaga dalszych prac na poziomie eksperckim.

Ponadto, w ramach pakietu regulacyjnego dotyczącego wyborów do PE (najbliższe planowane na 2024 r.) prezydencja francuska rozpoczęła dyskusję na szczeblu roboczym na temat przedstawionego przez PE w maju 2022 r. (uprawnienie na podstawie art. 223 TFUE) projektu rozporządzenia Rady ws. powszechnych, bezpośrednich wyborów deputowanych do PE. Celem projektu jest kompleksowa nowelizacja europejskiego prawa wyborczego opartego na Akcie z września 1976 r. dot. wyborów przedstawicieli do PE. Polska co do zasady popiera inicjatywę unowocześnienia europejskiego prawa wyborczego, gdyż sprawny system wyborczy umacnia zaufanie w elektoracie i dzięki większej frekwencji wyborczej ugruntowuje demokrację europejską. Jednak skala proponowanych w projekcie rozporządzenia zmian systemowych wymaga głębokiej analizy i ewentualne wdrożenie projektu rozporządzenia przed najbliższymi wyborami do PE wydaje się praktycznie niemożliwe (ze względu na potrzebę wydania odpowiednich przepisów krajowych). Polska nie popiera idei wprowadzenia transnarodowej listy wyborczej, która uczyni proces wyborczy do PE jeszcze mniej czytelnym i, w konsekwencji, wpłynie negatywnie na zaangażowanie wyborców, stojąc w sprzeczności z pierwotną intencją wnioskodawcy.

3.3.4 Zwalczanie dyskryminacji

Projekt dyrektywy o poprawie równowagi płci wśród dyrektorów spółek, których akcje są notowane na giełdzie i odnośnych środków.

Podczas prac Polska konsekwentnie podtrzymywała negatywne stanowisko wobec niniejszego projektu i na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 14 marca 2022 r. sprzeciwiła się przyjęciu podejścia ogólnego w odniesieniu do projektu dyrektywy.

W ocenie Polski projekt narusza zasady subsydiarności oraz zasadę proporcjonalności, a cel zwiększenia odsetka kobiet w zarządach i radach nadzorczych spółek może zostać osiągnięty bez narzucania wiążących kwot i daty na ich osiągnięcie. Projekt może również generować konieczność prowadzenia dodatkowej sprawozdawczości przez przedsiębiorców nim objętych, a ponadto negatywnie wpływać na kondycję gospodarczą i międzynarodową konkurencyjność spółek, które w dniu 31 grudnia 2027 r. nie spełnią wymaganych przez dyrektywę kwot i objęte zostaną mechanizmami egzekwującymi. Ponadto, potrzeba przeprowadzenia rekrutacji przed upływem kadencji może dodatkowo obniżyć wycenę spółek. Co więcej, regulacja wiąże się z kosztami zarówno dla samych firm, jak i dla państw członkowskich, do których będzie należeć kontrolowanie przestrzegania parytetów.

Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla kobiet i mężczyzn za taką samą pracę lub pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania

Prace nad projektem dyrektywy w okresie prezydencji francuskiej skupiały się przede wszystkim wokół poprawek zaproponowanych przez Parlament Europejski. W ramach prac w grupie roboczej Polska przekazała najważniejsze zastrzeżenia do projektu dyrektywy: Polska nie podziela stawianej przez Parlament Europejski tezy o dezaktualizacji pojęcia płci (*sex*) i z tego względu nie popiera proponowanych uzupełnień o płęć społeczno-kulturową, tożsamość płciową, ekspresję płciową i charakterystykę płciową; Polska podtrzymuje stanowisko, że dyrektywa nie powinna obejmować przedsiębiorstw poniżej 250 pracowników, gdyż spełnienie jej wymogów może negatywnie wpłynąć na kondycję finansową średnich, małych i mikroprzedsiębiorstw. Podczas dalszych negocjacji Polska będzie dążyć do tego, aby obowiązki nakładane na przedsiębiorców nie były nadmierne, zwłaszcza w odniesieniu do najstarszych ekonomicznie członków tej grupy.

Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej

W związku z trwającymi pracami nad wypracowaniem stanowiska Rządu podczas posiedzeń grupy roboczej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych Polska ograniczyła się do składania zastrzeżeń dotyczących użycia terminologii niezgodnej z Traktatami (m.in. „gender”).

3.3.5 Kultura i nauka

Podczas nieformalnego posiedzenia ministrów państw członkowskich UE odpowiedzialnych za kulturę i politykę audiowizualną 7-8 marca 2022 r. w Angers, Polska poparła apel ukraińskiego ministra kultury Ołeksandra Tkaczenko, który wezwał do nałożenia na Rosję sankcji w dziedzinie kultury, aby ograniczyć jej obecność na arenie międzynarodowej. Polska podkreśliła, że w tym *de facto* totalitarnym państwie kultura pełni funkcję służebną i służy jako propaganda polityczna. Sankcje powinny dotyczyć m.in. odwołania wszystkich projektów, w które zaangażowana jest Rosja oraz projektów, które mają finansowanie pochodzące z Rosji; odwołania udziału Rosji w międzynarodowych festiwalach, wystawach, forach i wydarzeniach artystycznych; uniemożliwienia prezentowania kultury rosyjskiej w mediach.

Jednocześnie, w obliczu wojny rozpętanej przez Rosję na Ukrainie, której podstawowym *modus operandi* są zbrodnie na ludności cywilnej, sankcje muszą być dotkliwe i skuteczne. Polska opowiedziała się za natychmiastowym i całkowitym odcięciem Rosji (a więc wszystkich rosyjskich banków) od systemu SWIFT i natychmiastowym zatrzymaniu handlu z Rosją węglowodorami, który finansuje obecne zbrodnie wojenne Rosji na Ukrainie. Polska podkreśliła, że w ramach sankcji konieczne jest wyrzucenie wszelkich reżimowych kanałów medialnych Rosji z platform cyfrowych na całym świecie w celu zatrzymania kłamstw rosyjskiej propagandy, a także opowiedziała się za pozbawieniem Rosji członkostwa w UNESCO i innych organizacjach międzynarodowych.

Ponadto, podczas spotkania Polska poparła deklarację europejskich ministrów ds. kultury, mediów i sektora audiowizualnego UE w związku z bieżącymi wydarzeniami na Ukrainie.

Dodatkowo Polska wzięła udział w debacie na szczelbu ministrów kultury UE prezentując swoje doświadczenia w odniesieniu do kwestii dot. przyszłości mediów w Europie (niezależność mediów, zaufanie publiczne do mediów), widoczności europejskich treści kulturalnych w dobie cyfrowej, nowych europejskich wyzwań w zakresie ochrony i wzmacniania dziedzictwa kulturowego (działania przeciwko nielegalnemu handlowi dobrami kultury, wykorzystanie nowych technologii w walce z tym handlem) oraz wzmacniania dziedzictwa europejskiego.

Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu

W dniu 4 kwietnia 2022 r., odbyło się posiedzenie Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu (EYCS).

W trakcie debaty Polska zaprezentowała podjęte działania, mające na celu wsparcie ludzi kultury z Ukrainy, m.in.: uruchomiono dedykowane rezydencje, programy stypendialne i dotacyjne; wspierana jest ochrona dziedzictwa Ukrainy (za pośrednictwem Centrum Pomocy na rzecz Ukraińskiego Dziedzictwa); wiele instytucji kultury w Polsce kieruje swoją ofertę do Ukraińców w ich narodowym języku; instytucje kultury oferują bieżącą pomoc dla ukraińskich artystów.

Ponadto Polska zaprezentowała Wspólne oświadczenie ministrów ds. kultury i spraw audiowizualnych dotyczące dodatkowych środków ws. inwazji Rosji na Ukrainę (*Joint statement of the Ministers responsible for Culture and Audiovisual Affairs on additional measures concerning Russian invasion to Ukraine*), które zainicjowała, a które zostało podpisane również przez Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Rumunię, Słowację, Słowenię. W dokumencie tym wyrażono gotowość sygnatariuszy do zawieszenia finansowanych przez państwo stosunków kulturalnych z Rosją; wskazano, że Rosja powinna zostać zawieszona w prawach członka organizacji międzynarodowych i pozarządowych o zasięgu światowym, działających w dziedzinie kultury, w tym UNESCO oraz, że nie powinna organizować i przewodniczyć 45. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO, która powinna odbyć się w Paryżu lub u innego członka Komitetu. Dodatkowo, sygnatariusze opowiedzieli się za uniemożliwieniem korzystania z platform cyfrowych przez Rosję i rosyjskie media kontrolowane przez państwo oraz inne media zaangażowane w kampanie dezinformacyjne przeciwko Ukrainie, a także za zakazem rozpowszechniania rosyjskich i białoruskich kanałów telewizyjnych kontrolowanych przez państwo i zastąpieniem ich ukraińskimi kanałami narodowymi.

Podczas posiedzenia zatwierdzone zostały konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia wymiany międzykulturowej na obszarze europejskim za sprawą mobilności artystów i osób zawodowo zajmujących się kulturą oraz wielojęzyczności w środowisku cyfrowym oraz Konkluzje Rady w sprawie budowania europejskiej strategii na rzecz ekosystemu sektorów kultury i kreatywnych. Odbyła się również debata orientacyjna dotycząca działań na rzecz ochrony sektora kultury i jego podmiotów dotkniętych sytuacją na Ukrainie.

Pierwsze konkluzje w części dotyczącej mobilności zawierają zapisy wzywające zarówno KE, jak i państwa członkowskie do podejmowania działań w zakresie m.in.: zapewnienia większego dostępu artystów i osób zawodowo związanych z kulturą do funduszy i programów na rzecz mobilności (w tym w ramach programu „Kreatywna Europa”); stworzenia interaktywnego i wielojęzycznego portalu informacyjnego; wspierania różnorodności językowej w programach mobilności (w oparciu m.in. o Erasmus+); zapewnienia inkluzywności i poszanowania różnorodności w europejskich programach mobilności. W części dotyczącej wielojęzyczności konkluzje zawierają zapisy wzywające zarówno KE, jak i państwa członkowskie do podejmowania działań w zakresie m.in.: wspierania rozwoju technologii językowych i tłumaczeń zautomatyzowanych; pogłębiania współpracy z trzema krajowymi i międzynarodowymi organizacjami działającymi w dziedzinie nauki języków obcych, technologii cyfrowych oraz różnorodności kulturowej i językowej; wspierania badań naukowych w zakresie technologii językowych; promowania rozwoju kompetencji językowych i edukacji językowej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży; poprawy warunków pracy tłumaczy.

Drugie z przyjętych konkluzji skupiają się na budowaniu odpowiedniego otoczenia dla rozwoju sektora branż kreatywnych, które współcześnie odgrywają ważną rolę w tworzeniu wspólnego dziedzictwa oraz rozwoju różnorodności kulturowej Europy. W dokumencie tym podkreślony został istotny wpływ pandemii COVID-19 na gospodarkę kulturalną i kreatywną oraz potrzeba wzmocnienia odporności sektora kultury i sektora kreatywnego na tego typu wydarzenia. W ramach prac nad projektem Polska wskazywała, że należy brać pod uwagę sytuację państw członkowskich i ich możliwości finansowe w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom tego typu wydarzeń. Polska zwracała również uwagę, iż istotne jest podkreślenie konieczności tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorców działających w przemyśle kreatywnych, w szczególności europejskich małych i średnich przedsiębiorstw.

W ramach prac grupy roboczej nad projektem konkluzji Rady na temat ochrony i bezpieczeństwa dziennikarzy i innych pracowników mediów wskazywano, że dziennikarze i inni pracownicy mediów spotykają się z wieloma zagrożeniami i mierzą się ze stygmatyzacją, zastraszaniem, nielegalnym inwigilowaniem, postępowaniami prowadzonymi przeciwko nim w złej wierze, nieuzasadnioną presją ekonomiczną, niszczeniem ich reputacji, a także z aktami przemocy fizycznej i psychicznej. Dlatego też należy zachęcać do rozwoju mediów i inicjatyw na rzecz umiejętności korzystania z informacji mających na celu zwiększanie wiedzy na temat bezpieczeństwa dziennikarzy i innych pracowników mediów. Państwa członkowskie zachęca się do propagowania inicjatyw i mechanizmów, które wspierałyby osoby młode i dopiero wchodzące na rynek pracy w mediach oraz dziennikarzy i innych pracowników mediów będących freelancerami lub pracujących w lokalnych i regionalnych mediach. Należy również zachęcać sam sektor do rozwijania inicjatyw i wskaźników dotyczących wiarygodności wiadomości i mediów.

W kontekście dziennikarzy pracujących na obszarach objętych konfliktami zbrojnymi, państwa członkowskie powinny wspierać dziennikarzy i innych pracowników mediów, którzy starają się relacjonować konflikty zbrojne, w szczególności napaść zbrojną Rosji na Ukrainę, w niezależny i bezstronny sposób. W odniesieniu do zagadnień związanych ze wspieraniem dziennikarzy z terenów objętych konfliktami zbrojnymi, Polska zaproponowała rozszerzenie konkluzji o zapisy dotyczące wspierania takich dziennikarzy. Polskie propozycje znalazły odzwierciedlenie w zapisach dotyczących wspierania dziennikarzy i innych pracowników mediów, którzy z uwagi na sytuację konfliktu zbrojnego zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju. Wsparcie takie może przybierać formę pomocy w kwestiach zawodowych, finansowej, socjalnej, administracyjnej lub prawnej – także z sektora prywatnego. Wsparcie takie miałyby być ukierunkowane na stworzenie bezpiecznych warunków pracy i pomoc we wznowieniu działalności zawodowej, na przykład poprzez organizowanie stażów lub inicjatywy ułatwiającej szukanie możliwości zatrudnienia. Polska proponując stosowne zapisy do projektu konkluzji, wskazywała na przykłady inicjatyw pomocy dziennikarzom, które już zostały podjęte w naszym kraju w związku z atakiem zbrojnym Rosji na Ukrainę.

IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE

4.1 Budżet UE

Do najważniejszych tematów dotyczących budżetu roku obecnego w okresie prezydencji francuskiej należały prace nad projektami budżetów korygujących (*Draft Amending Budget – DAB*). Korekty te pozwalają dostosowywać budżet UE do potrzeb pojawiających się w trakcie roku. Korekta może być także konieczna, by zwiększyć lub zmniejszyć środki budżetowe i w ten sposób uwzględnić fakt, że wykonanie budżetu jest wyższe lub niższe, niż zakładano. Projekty budżetów korygujących przyjmowane są, na wniosek KE, przez władzę budżetową: Radę UE i Parlament Europejski. Podczas prezydencji francuskiej trwały prace nad trzema projektami budżetów korygujących.

Budżet korygujący nr 1 został ogłoszony 28 stycznia 2022 r. Dotyczył dostosowania wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021-2027. Zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie Wieloletnich Ram Finansowych (WRF)¹³ wobec opóźnień w przyjmowaniu programów operacyjnych w ramach zarządzania dzielonego KE zaproponowała przeniesienie zobowiązań budżetowych z roku 2021 na lata 2022-2025. Dotyczy to dziewięciu funduszy, których wykaz znajduje się w art. 7 ust. 1 ww. rozporządzenia czyli: z działu 2a budżetu UE: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Funduszu Spójności; z działu 3 budżetu UE: Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego Rybackiego i Akwakultury; z działu 4 budżetu UE: Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz; z działu 5 budżetu UE: Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

¹³ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11.

Wpływ netto projektu budżetu korygującego nr 1 na wydatki w budżecie na 2022 r. oznaczał wzrost środków na zobowiązania o 12,247 mld EUR. Nie wnioskowano o dodatkowe środki na płatności. Przeprogramowanie dotyczyło wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z przepisami art. 7 rozporządzenia w sprawie WRF kwoty, na które nie zaciągnięto zobowiązań w 2021 r. ani nie zostały automatycznie przeniesione (jako *carry overs*) na rok 2022, przenosi się w równych proporcjach na każdy z lat 2022-2025. W związku z tym projekt odzwierciedlał przesunięcie 25% środków niewykorzystanych w 2021 r. Rada UE przyjęła stanowisko w sprawie projektu w dniu 24 lutego. PE zatwierdził stanowisko Rady. Budżet korygujący został ogłoszony w dniu 20 maja 2022 r. jako budżet korygujący nr 1 (AB1/2022).

Budżet korygujący nr 2 został ogłoszony 12 kwietnia 2022 r. Dotyczył standardowego, corocznego ujęcia w budżecie UE rozliczenia finansowego za rok poprzedni (tzw. *surplus*). Nadwyżka z wykonania budżetu za 2021 rok wyniosła łącznie 3,2 mld EUR, z czego po stronie dochodowej wyniosła 2,6 mld EUR, a wydatki były niższe od planowanych o 650 mln EUR. Nadwyżka po stronie dochodowej wynika przede wszystkim z wyższego niż oczekiwano poboru ceł oraz wpływów z tytułu kar i grzywien oraz odsetek z nimi związanych, natomiast nadwyżka w zakresie wydatków budżetu UE związana jest z niewykonaniem zaplanowanych wydatków w Komisji i innych instytucjach. Nadwyżka ograniczy odpowiednio składkę państw do UE w roku 2022. Budżet korygujący nr 3 został ogłoszony 22 kwietnia 2022 r. Jego celem jest zapewnienie natychmiastowego wsparcia osobom przybywającym do Unii z Ukrainy i okazanie konkretnej solidarności z państwami członkowskimi, których zaistniała sytuacja najbardziej dotyczy. Komisja proponuje dofinansowanie z budżetu UE kosztów pierwszego przyjęcia i rejestracji osób uciekających z Ukrainy łączną kwotą 400 mln EUR w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) oraz Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (BMVI).

W ramach tej ogólnej kwoty projekt budżetu korygującego nr 3 obejmuje następujące elementy: zasilenie FAMI kwotą 99,8 mln EUR w postaci środków na zobowiązania i kwotą 76 mln EUR w postaci środków na płatności oraz zasilenie BMVI kwotą 100 mln EUR w postaci środków na płatności. Łącznie - 99,8 mln EUR w zobowiązaniach oraz 176 mln EUR w płatnościach.

Cały „pakiet ukraiński”, zaproponowany przez KE 22 kwietnia, składa się z trzech elementów, sposobów finansowania: projektu budżetu korygującego nr 3 na rok 2022; przesunięcia środków w projekcie transferu budżetowego nr 11 na rok 2022 z wewnętrznego komponentu rezerwy na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej, w celu uruchomienia 52,2 mln EUR w środkach na zobowiązania oraz 74 mln EUR w środkach na płatności; zmian programów instrumentu tematycznego w ramach Funduszu Azylu Migracji i Integracji oraz Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej na lata 2021–2022 kwota 248 mln EUR zostanie udostępniona w formie pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych po 124 mln EUR na każdy program. Polska ma otrzymać 144,6 mln EUR.

Stanowisko Rady w sprawie projektu budżetu korygującego nr 3 zostało przyjęte 16 maja 2022 r. Parlament Europejski przyjął „pakiet ukraiński” na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2022 r. Zasadnicze prace nad projektem budżetu UE na rok 2023 rozpoczęły się 9 czerwca 2022 r., po publikacji projektu budżetu UE przez KE w tym samym dniu. Projekt zakłada wydatki na poziomie 185,6 mld EUR w środkach na zobowiązania, co stanowi ich wzrost o 2,1% w porównaniu do roku 2022 oraz 166,3 mld EUR w środkach na płatności, co stanowi ich zmniejszenie o 2,6 % w porównaniu do roku 2022. Środki te stanowią 1,14% DNB UE27 w zobowiązaniach i 1,02% DNB UE27 w płatnościach.

Jest to trzeci budżet Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027. Priorytetami wydatków w roku 2023 mają być działania związane z wyzwaniem wynikłym w następstwie napaści rosyjskiej na Ukrainę, ponadto w 2023 roku UE powinna dalej odbudowywać się po kryzysach gospodarczym i zdrowotnym spowodowanych wybuchem pandemii COVID-19. Priorytet dotyczący adresowania skutków związanych z wojną w Ukrainie nie znajduje odzwierciedlenia w kwotach zaproponowanych w projekcie budżetu 2023, np. kwestia migracji nie jest dostatecznie uwzględniona, jednakże według zapowiedzi Komisji priorytet ten będzie uwzględniony w *amending letter* planowanym na wrzesień

2022 r. Poza wymienionymi powyżej zdarzeniami budżet ma w dalszym ciągu wspierać zieloną i cyfrową transformację, aby gospodarka europejska była bardziej sprawiedliwa, odporniejsza i bardziej zrównoważona. Podział środków na poszczególne działy budżetowe (bez tematycznych instrumentów specjalnych) wygląda następująco:

mln EUR

Dział budżetowy	Projekt budżetu 2023		Budżet 2022		Różnica%		Margines CA 2023
	CA	PA	CA	PA	CA	PA	
1. Jednolity rynek, innowacje i cyfryzacja	21 567,6	20 901,1	21 775,1	21 473, 5	-1,0%	-2,7%	159,4
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	62 923,0	49 131,1	61 314,2	56 350,9	2,6%	-12,8%	16,0
2b. Inwestowanie w konkurencyjność, ludzi i wartości	7 163,7	6 709,4	6 330,2	5 701,8	13,2%	17,7%	34,3
3. Zasoby naturalne i środowisko	57 222,6	57 445,4	56 681,1	56 601,8	1,0%	1,5%	72,4
4. Migracje i zarządzanie granicami	3 727,3	3 067,4	3 360,0	3 254,3	10,9%	-5,7%	86,7
5. Odporność, bezpieczeństwo i obrona	1 901,1	1 111,4	1 812,3	1 237,9	4,9%	-10,2%	44,9
6. Sąsiedztwo i świat	16 781,9	13 773,9	17 170,4	12 916,1	-2,3%	6,6%	
7. Europejska administracja publiczna	11 448,8	11 448,8	10 620,1	10 620,2	7,8%	7,8%	32,7
łącznie	185 591,1	166 268,2	181 862,6	170 779,3	2,1	-2,6	446,4

Aby w pełni wykorzystać potencjał budżetu UE, projekt budżetu został wzmocniony dodatkowymi środkami pochodzącymi z Europejskiego Funduszu Odbudowy (*Next Generation EU*) które w roku 2023 mają wynieść (bez pożyczek) 114 mld EUR w zobowiązaniach.

Aktualnie na forum Komitetu Budżetowego nad projektem budżetu toczą się zasadnicze prace na poziomie technicznym.

Strona dochodowa budżetu UE

W grudniu 2021 r. KE zaproponowała ustanowienie kolejnej generacji zasobów własnych finansujących wydatki UE. Zaproponowany przez KE koszyk trzech nowych zasobów własnych obejmuje: 25% dochodów z systemu EU ETS, z uwzględnieniem wycofania bezpłatnych uprawnień dla transportu lotniczego oraz rozszerzenia systemu na transport morski, jednocześnie z ustanowieniem od 2026 r. systemu ETS dla sektorów transportu drogowego oraz budownictwa (BRT ETS). W celu zmniejszenia nierówności w zakresie obciążenia zasobem własnym ETS zastosowany miałby zostać mechanizm wyrównawczy wprowadzający minimalny udział państw członkowskich w zasobie własnym dla państw bogatszych (równy 75% ich udziału w DNB UE) oraz górny limit udziału dla państw mniej zamożnych w

wysokości 150% jego udziału w DNB UE. 75% dochodów ze sprzedaży certyfikatów CBAM, tj. opłat ponoszonych przez importerów w odniesieniu do wybranych produktów (cementu, stali, aluminium, nawozów sztucznych oraz energii elektrycznej) pochodzących z państw trzecich nie stosujących mechanizmów ograniczających emisję CO₂ na poziomie odpowiadającym systemowi UE ETS. 15% udziału w zyskach rezydualnych przedsiębiorstw międzynarodowych przydzielonych danemu państwu członkowskiemu zgodnie z dyrektywą implementującą globalne porozumienie w sprawie realokacji prawa do opodatkowania (Filar I porozumienia OECD).

W okresie prezydencji francuskiej prace koncentrowały się na aktach sektorowych m.in. w zakresie ETS i CBAM; Polska przedstawiała aktywnie swoje stanowisko z uwzględnieniem ich wpływu na system zasobów własnych. Bez wypracowania odpowiednich aktów sektorowych nie było możliwe rozpoczęcie prac nad aktami prawnymi bezpośrednio dotyczącymi zasobów własnych. W efekcie prace grupy roboczej ds. zasobów własnych (WPOR) ograniczyły się do dwóch spotkań dotyczących nowych źródeł finansowania budżetu UE z 8 wstępnie planowanych (10 stycznia i 28 kwietnia 2022 r.). Komisja zaprezentowała na nich projekt decyzji o nowych zasobach własnych i dwa rozporządzenia wykonawcze: w sprawie udostępniania zasobów własnych i w sprawie środków wykonawczych. 17 czerwca na posiedzeniu Rady ECOFIN miała też miejsce dyskusja podsumowująca postęp prac. Polska aktywnie uczestniczyła w tej dyskusji przedstawiając swoje stanowisko.

Polska wyraziła otwartość na utworzenie nowych zasobów własnych w oparciu o rozwiązania, które realnie przyczyniają się do rozszerzania wpływu polityk UE na arenie globalnej. Konieczne jest zapewnienie źródeł finansowania wydatków UE, które nie obciążają nadmiernie mniej zamożnych państw członkowskich. Z tego punktu widzenia przedstawiony przez KE koszyk nowych zasobów własnych uznajemy za niezbalansowany oraz stwarzający zagrożenie dla realizacji celów klimatyczno-energetycznych UE. Polska konsekwentnie wyrażała sprzeciw wobec przekazywania do budżetu UE wpływów ze sprzedaży uprawnień ETS, ponieważ jej kosztami obciążone zostałyby głównie najuboższe państwa członkowskie, nawet przy zastosowaniu mechanizmu ograniczającego regresywność tego zasobu. Dodatkowo propozycja będzie prowadziła do zmniejszenia środków krajowych niezbędnych do sfinansowania inwestycji ograniczających emisyjność. W zakresie CBAM Polska wskazywała, iż oczekuje przedstawienia przez KE dodatkowych wyjaśnień, w tym skutków finansowych dla poszczególnych państw członkowskich. Z ostrożnością odnosiliśmy się do propozycji utworzenia nowego zasobu własnego z części zysków rezydualnych przedsiębiorstw międzynarodowych, które alokowane zostaną do państw członkowskich w ramach Filaru I porozumienia na forum OECD, postulując możliwie szybkie przedstawienie przez KE aktu prawnego w tym zakresie. Polska wniosowała również o przekazanie przez Komisję informacji nt. skutków wprowadzenia nowych zasobów własnych, z podziałem na poszczególne zasoby i państwa, zwracając uwagę, że założenia dotyczące cen uprawnień ETS są od dawna nieaktualne i nie przystają do obecnej sytuacji rynkowej.

W zakresie rozporządzeń wykonawczych, odnoszących się do środków kontroli i udostępniania zasobów własnych, państwa członkowskie, w tym Polska, wskazywały, że prace nad rozporządzeniami są przedwczesne.

W trakcie prezydencji francuskiej sfinalizowano prace nad rewizją rozporządzenia w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych, w celu zwiększenia przewidywalności dla państw członkowskich oraz uściślenia procedur rozstrzygania sporów przy udostępnianiu tradycyjnych zasobów własnych oraz zasobów własnych opartych na VAT i na DNB. Polska była państwem wiodącym dla otwarcia tego rozporządzenia, a następnie wynegocjowania jego ostatecznego kształtu. Było to konieczne przede wszystkim w związku z lukami prawnymi w systemie udostępniania zasobów własnych, które powodowały skutki budżetowe. Chodziło o brak procedury rozstrzygania spraw spornych z Komisją dotyczących tradycyjnych zasobów, co skutkowało przewlekłością w rozstrzyganiu spraw przez Komisję a w efekcie pociągało za sobą konieczność zapłaty wysokich odsetek, w przypadku ostatecznej akceptacji stanowiska Komisji. Brak przepisów dotyczących płatności warunkowych kwot spornych

skutkował „zamrożeniem” wpłaconych kwot na rachunkach Komisji (czasem przez wiele lat), bez rozstrzygnięcia co do meritum. Ponadto w akcie znalazły się następujące elementy popierane przez Polskę: kodyfikacja i wzmocnienie przepisów proceduralnych mających zastosowanie do wymiany informacji między Komisją a państwami członkowskimi; wprowadzenie mechanizmów, mających na celu ograniczenie narastania odsetek za zwłokę; środki mające na celu zwiększenie przewidywalności w zakresie udostępniania zasobów własnych, takie jak możliwość dokonywania płatności z góry w wyjątkowej sytuacji i odroczenie rozliczenia skutków dostosowań zasobów własnych opartych na VAT i na DNB za poprzednie lata budżetowe.

Dla kwestii budżetu UE znaczenie mają również przedstawione przez Komisję w pierwszej połowie 2022 r. propozycje nowelizacji rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (tzw. rozporządzenie finansowe). Komisja zaprezentowała dwa odrębne wnioski dotyczące zmiany ww. rozporządzenia, tj.:

- COM(2022)184 z 29 kwietnia 2022 r. - dotyczy ujęcia w budżecie UE jako dochody ujemnych odsetek i innych opłat należnych z tytułu grzywien, kar albo sankcji nienależnie pobranych przez KE od przedsiębiorstw w związku z zarzutem naruszenia zasad konkurencji. Dodatkowo celem jest ograniczenie wpływu orzecznictwa na budżet UE poprzez ustalenie odpowiedniego poziomu rekompensaty w przypadku zwrotu podmiotom tymczasowo zapłaconych kwot, tj. określenie jako generalnej zasady poziomu odsetek w wysokości stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny powiększonej o 1,5% zamiast 3,5%. Komisja wnioskuje o przeprowadzenie tych zmian w trybie pilnym ze względu na możliwe obciążenia budżetu UE roszczeniami podmiotów z tytułu odsetek, w wyniku przegranych spraw przez Komisję;

- COM(2022)223 z 16 maja 2022 r. - obejmuje znaczące zmiany w zakresie czterech głównych obszarów tematycznych: dostosowanie przepisów do Wieloletnich Ram Finansowych 2021 - 2027, zmodernizowanie podstaw prawnych do działań w razie kryzysów, zwiększenie ochrony interesów finansowych UE, wprowadzenie uproszczeń w wydatkowaniu środków budżetowych oraz zmian w zamówieniach publicznych. Projekt zawiera m.in. horyzontalne odniesienie do rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii, co ma zapewnić „kodyfikację” zasady praworządności na równi z respektowaniem innych zasad budżetowych. Zakłada również szereg propozycji służących zwiększeniu ochrony interesów finansowych, w tym: rozszerzenie obecnie funkcjonującego systemu wczesnego wykrywania i wykluczania EDES (tj. bazy podmiotów wykluczonych) na zarządzanie dzielone i pośrednie, w tym do instrumentu naprawy i odporności RRF; wprowadzenie obowiązku korzystania z jednego zintegrowanego systemu informatycznego do eksploracji danych i oceny ryzyka (Arachne); zapewnienie większego wsparcia państw członkowskich w procesie egzekucji roszczeń UE; rozszerzenie definicji konfliktu interesów.

W trakcie prezydencji francuskiej odbyły się 4 posiedzenia Komitetu Budżetowego, który jest wiodący w zakresie rozporządzenia finansowego. Polska aktywnie prezentowała swoje stanowisko wobec powyższych wniosków. Odnośnie do pierwszego wniosku, po jego analizie oraz po wyjaśnieniach Komisji na zadane pytania, Polska nie sprzeciwia się propozycji ujmowaniu odsetek z tytułu umorzonych lub obniżonych kwot grzywien, po stronie dochodów budżetu Unii ze znakiem „minus”, zamiast po stronie wydatków. Natomiast odnośnie do drugiego wniosku, w pierwszej połowie roku miały miejsce prezentacje Komisji. Praca nad poszczególnymi zmianami rozpocznie się w czasie prezydencji czeskiej. Polska wnikliwie analizuje projekt, przygotowuje się do wypracowania stanowiska Polski wobec propozycji i zgłasza wnioski do Komisji o wyjaśnienie.

4.2 Polityka finansowa i podatki

Usługi finansowe

Unia Bankowa

W oświadczeniu ze szczytu strefy euro z 16 grudnia 2021 r. przywódcy państw ponownie wyrazili swoje pełne zaangażowanie na rzecz dokończenia budowy unii bankowej wzywając Eurogrupę, aby

bezwłocznie i na zasadzie konsensusu przyjęła stopniowy i określony w czasie Plan Prac wraz z harmonogramem dotyczący wszystkich elementów niezbędnych do ukończenia budowy unii bankowej. Elementy te obejmują usprawnienie ram zarządzania kryzysowego (*crisis management framework*), Europejski System Gwarantowania Depozytów (*European Deposit Insurance Scheme, EDIS*), wzmocnienie integracji transgranicznej (*cross-border integration*), zmiany w regulacyjnym podejściu do traktowania państwowych ekspozycji banków (*regulatory treatment of sovereign exposures*) oraz związane z nimi bardziej szczegółowe aspekty.

W okresie prezydencji francuskiej, na bazie wstępnego projektu Planu Prac Przewodniczący Komitetu Ekonomiczno-Finansowego podjął z państwami członkowskimi dyskusje w celu pełniejszego zrozumienia podejścia państw do poszczególnych, problematycznych dla nich kwestii, wzajemnego ich wyjaśnienia oraz próby sformułowania kompromisowych zapisów w Planie Prac. Dynamika prac i spotkań pozostawała znacząca, w tym w ślad za ww. dyskusjami powstawały kolejne wersje dokumentu. Polska nie należy do unii bankowej i aktualnie nie przewiduje się, aby w najbliższym czasie miała do niej dołączyć. Jednakże zagadnienia zawarte w Planie Prac oraz potencjalnie wynikające z nich propozycje i kierunki działań mogą mieć wpływ także na państwa spoza unii bankowej. W związku z tym Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach wyrażając swoje stanowisko na posiedzeniach oraz opiniując kolejne propozycje brzmienia Planu Prac, dążąc do uzyskania możliwie najkorzystniejszego sformułowania treści.

Pomimo licznych spotkań i dyskusji oraz starań Przewodniczącego Eurogrupy w zakresie formułowania brzmienia zapisów Planu Prac, linia podziałów wśród państw członkowskich utrzymywała się i nie było perspektyw dla osiągnięcia porozumienia. Wobec tego na posiedzeniu 16 czerwca 2022 r. Eurogrupa przyjęła oświadczenie, w którym wskazała, że natychmiastowym krokiem w pracach nad unią bankową powinno być skoncentrowanie się na wzmocnieniu wspólnych ram zarządzania kryzysowego banków i krajowych systemów gwarantowania depozytów. Zwróciła się także do Komisji Europejskiej o rozważenie przedstawienia wniosków legislacyjnych w tym zakresie oraz zachęciła do zakończenia prac legislacyjnych w bieżącym cyklu instytucjonalnym do początku 2024 r. Jednocześnie Eurogrupa wskazała w oświadczeniu, że w dalszej perspektywie dokona przeglądu stanu unii bankowej i na zasadzie konsensusu określi możliwe dalsze środki w odniesieniu do innych nierozstrzygniętych elementów w celu wzmocnienia i uzupełnienia unii bankowej.

Polska docenia starania na rzecz dokończenia budowy unii bankowej. Mimo, że Plan Prac w okresie prezydencji francuskiej nie został przyjęty, to należy zaznaczyć, że aktywne zaangażowanie Polski w negocjacje pozwoliło na uniknięcie jego przyjęcia w potencjalnie niekorzystnym kształcie. Jednocześnie Polska, uczestnicząc wcześniej w opiniowaniu projektowanego oświadczenia Eurogrupy, z zadowoleniem przyjęła treść oświadczenia, które co do zasady było zgodne z oczekiwaniami Polski. Należy podkreślić, że od początku negocjacji Polska popierała reformę ram zarządzania kryzysowego, a oświadczenie Eurogrupy skoncentrowało się właśnie na tym aspekcie.

Projekt rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych

Podczas prezydencji francuskiej rozpoczęły się prace nad pakietem składającym się z: projektu rozporządzenia w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów, oraz projektu dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych.

Inicjatywa legislacyjna opiera się na istniejących przepisach regulujących zasady uczestnictwa w rynkach kapitałowych Unii Europejskiej i udoskonala te przepisy. Chociaż przeważająca część środków legislacyjnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych celów znajduje się w rozporządzeniu, wnioskowi towarzyszy wniosek dotyczący dyrektywy, wprowadzający zmiany, które są niezbędne z punktu widzenia zapewnienia spójności tej dyrektywy ze zmienianym rozporządzeniem.

Celem wniosku legislacyjnego jest dalsze wsparcie rozwoju jednolitego unijnego rynku kapitałowego, w ramach środków wdrażających unię rynków kapitałowych. Cel ten ma zostać zrealizowany przez

usprawnienie funkcjonowania infrastruktury rynku kapitałowego, w tym ułatwienie działalności inwestorów, poprzez zwiększenie dostępności danych rynkowych. W efekcie oczekuje się zwiększenia płynności rynku, co ułatwi przedsiębiorstwom pozyskiwanie finansowania z rynków kapitałowych.

Zasadniczym elementem inicjatywy, wpisujący się w zamierzenie zwiększenia przejrzystości i dostępności danych rynkowych, stanowi utworzenie systemu publikacji informacji skonsolidowanych, czyli scentralizowanej bazy danych, która w odniesieniu do instrumentów udziałowych oraz podobnych instrumentów finansowych zapewni kompleksowy obraz danych rynkowych, a mianowicie cen i wolumenu papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu w wielu systemach obrotu w całej Unii Europejskiej. Dodatkowo inicjatywa legislacyjna zakłada zmiany w obszarze zwiększenia przejrzystości i dostępności danych rynkowych; poprawy równych warunków działania między systemami wykonywania zleceń; oraz zapewnienia możliwości utrzymania konkurencyjności unijnej infrastruktury rynkowej na poziomie międzynarodowym.

Pakiet został opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 25 listopada 2021 r. Polska aktywnie uczestniczyła w pracach grupy roboczej i w toku prowadzonych dyskusji co do zasady poparła zaproponowane rozwiązania, zgłaszając zastrzeżenia w odniesieniu do proponowanych rozwiązań dotyczących zasad funkcjonowania dostawców informacji skonsolidowanych, które zostały w projekcie przedstawione na dużym poziomie ogólności i nie zawierają wielu istotnych szczegółów o kluczowym znaczeniu dla ich wpływu na rynek kapitałowy, a w szczególności na podmioty zobowiązane do dostarczania danych. Niektóre ze szczegółowych rozwiązań mogą niekorzystnie wpłynąć na podmioty zobowiązane do dostarczania danych do dostawców informacji skonsolidowanych, prowadząc do zmniejszenia ich przychodów osiąganych aktualnie z tytułu sprzedaży tych danych, a w konsekwencji do obniżenia rentowności działalności, pozycji konkurencyjnej oraz potencjału dalszego rozwoju.

Rozporządzenie DORA

Komisja Europejska opublikowała we wrześniu 2020 r. unijną strategię finansów cyfrowych, czyli pięcioletni plan mający na celu przekształcenie usług finansowych w UE w kompleksowo zintegrowany jednolity rynek cyfrowy. Wśród kilku inicjatyw regulacyjnych znalazła się tzw. DORA (*Digital Operational Resilience Act* – projekt rozporządzenia w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego). Jego głównym zadaniem jest stworzenie fundamentów dla zharmonizowanego, bezpiecznego i odpornego na turbulencje cyfrowego sektora finansowego w UE.

DORA ustanawia jednolite wymogi dotyczące bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych przedsiębiorstw i instytucji działających w sektorze finansowym, a także kluczowych zewnętrznych dostawców usług związanych z ICT (technologiami informacyjno-komunikacyjnymi), takich jak platformy w chmurze czy usługi analizy danych. Powstają w ten sposób ramy regulujące operacyjną odporność cyfrową, zgodnie z którymi wszystkie przedsiębiorstwa muszą upewnić się, że są w stanie wytrzymać wszelkiego rodzaju zakłócenia i zagrożenia związane z ICT, reagować na nie i przewyżczać ich skutki. Wymogi te są jednolite we wszystkich państwach członkowskich UE.

DORA ma w założeniu obejmować szereg podmiotów finansowych regulowanych na szczeblu unijnym takich jak: instytucje kredytowe, instytucje płatnicze, instytucje pieniądza elektronicznego, firmy inwestycyjne, dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, centralne depozyty papierów wartościowych, kontrahentów centralnych, systemy obrotu, repozytoria transakcji, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i spółki zarządzające, dostawców usług w zakresie udostępniania informacji, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji, pośredników ubezpieczeniowych, instytucje pracowniczych programów emerytalnych, agencje ratingowe, biegłych rewidentów i firmy audytorskie, administratorów kluczowych wskaźników referencyjnych oraz dostawców usług finansowania społecznościowego czy też repozytoriów sekurytyzacji.

Podczas prezydencji Francji trwały rozmowy trójstronne i zakończyły się 10 maja 2022 r. osiągnięciem wstępnego porozumienia.

Rozporządzenie MiCA

W dniu 24 września 2020 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937” (tzw. Rozporządzenie MiCA - *Markets in Crypto-assets*). Przedmiotowy wniosek jest częścią pakietu Digital Finance, który jest całościowym pakietem środków mających na celu dalsze umożliwienie i wspieranie potencjału finansów cyfrowych pod względem innowacji i konkurencji przy jednoczesnym łagodzeniu ryzyka dla funkcjonowania rynków finansowych poszczególnych państw.

Rada UE zatwierdziła swój mandat negocjacyjny na posiedzeniu COREPER 24 listopada 2021 r., natomiast Parlament Europejski zatwierdził mandat negocjacyjny 23 marca 2022 r.

Rozmowy trójstronne (tzw. trilogi) odbyły się w 2022 r. w dniach: 31 marca, 1 czerwca, 14 czerwca i 30 czerwca. Następnie projekt został przekazany prezydencji czeskiej, która we współpracy z ekspertami prezydencji francuskiej rozpoczęła kolejny etap prac legislacyjno-redakcyjnych mających na celu wprowadzenie do zapisów projektu dotychczasowych uzgodnień osiągniętych w trakcie ostatniego trilogu jak również sfinalizowanie pozostałego tekstu projektu i załączników.

Pakiet AML

20 lipca 2021 r. Komisja przyjęła pakiet AML (tzw. pakiet aktów prawnych z obszaru przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu), który obejmuje wnioski ustawodawcze mające na celu wzmocnienie unijnych przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT):

- projekt rozporządzenia AML/CFT (AMLR);
- projekt dyrektywy AML/CFT (AMLD6);
- projekt rozporządzenia ustanawiającego nowy organ UE ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AMLAR);
- projekt rozporządzenia w sprawie transferu funduszy - zmiana w celu śledzenia transferu kryptowalut (TFR).

Priorytetem prac Rady pod przewodnictwem Francji było rozporządzenie AMLAR, które, w zgodzie z konkluzjami Rady z 5 listopada 2020 r., ma powołać nową unijną agencję, która przyczyni się do harmonizacji i koordynacji nadzoru AML/CFT w sektorze finansowym i niefinansowym, obejmie bezpośredni nadzór nad ryzykownymi i transgranicznymi instytucjami finansowymi oraz będzie wspomagać współpracę jednostek analityki finansowej.

W sprawie projektu rozporządzenia TFR prezydencja prowadziła rozmowy trójstronne zgodnie z mandatem negocjacyjnym przyjętym podczas prezydencji słoweńskiej. Stanowiska Rady i Parlamentu Europejskiego są zbieżne co do potrzeby stosowania surowych wymogów przejrzystości w odniesieniu do wszystkich transferów kryptoaktywów bez progu *de minimis*.

W sprawie pozostałych żądań Parlamentu prezydencja francuska szukała wyważonego kompromisu. Musi on uwzględniać zarówno silne wymogi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy zgodne z zaleceniami FATF jak i wysoki poziom ochrony danych zgodnie z RODO. Negocjacje z trójstronne kontynuować będzie prezydencja czeska.

W kwestii projektu rozporządzenia AMLR prezydencja francuska starała się stworzyć podstawy do merytorycznej i efektywnej dyskusji, która będzie kontynuowana przez prezydencję czeską. Szczególną uwagę zwrócono na podstawowe elementy rozporządzenia, a mianowicie na harmonizację definicji i precyzyjne określenie zakresu podmiotów podlegających rozporządzeniu. Prezydencja skupiła się również na kwestiach technicznych związanych z kontrolą wewnętrzną i wymogami nadzoru nad grupami kapitałowymi.

Jeśli chodzi o projekt dyrektywy AMLD6, prezydencja francuska skupiła się na kwestiach koordynacji działań krajowych organów nadzoru, uprawnień jednostek analityki finansowej oraz kar administracyjnych za nieprzestrzeganie wymogów AML/CFT. Dyskusje nad tymi zagadnieniami będą musiały być kontynuowane w trakcie prezydencji Czech.

Polska podziela punkt widzenia KE i popiera jej inicjatywę, tak jak popierała wcześniejsze inicjatywy mające na celu poprawę transgranicznej współpracy pomiędzy organami AML/CFT oraz większą przejrzystość zasad, na których opiera się unijny system AML/CFT. Zdaniem Polski lepsza współpraca oraz jasne przepisy to konieczne warunki skutecznej walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w Polsce i w UE.

Projekt rozporządzenia w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych

Podczas prezydencji Francji rozpoczęły się prace nad propozycją KE proponującą zmiany w CSDR w celu zwiększenia wydajności rynków rozliczeniowych w UE, przy jednoczesnym zabezpieczeniu stabilności finansowej. Wniosek ten jest kluczowym elementem planu działania Unii Rynków Kapitałowych 2020. Jego ogólnym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa i skuteczności rozrachunku papierów wartościowych w UE, a tym samym poprawa atrakcyjności rynków kapitałowych UE i ostatecznie przyczynienie się do finansowania naszej gospodarki.

Proponowane zmiany mają zapewnić bardziej proporcjonalne i skuteczne przepisy w celu zmniejszenia kosztów przestrzegania przepisów i obciążeń regulacyjnych dla CDPW, a także ułatwić im oferowanie szerszego zakresu usług transgranicznych, przy jednoczesnej poprawie ich nadzoru transgranicznego.

Projekt rozporządzenia w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych

27 stycznia 2022 r. Komisja zaprezentowała wniosek legislacyjny obejmujący nowelizację rozporządzenia w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych. Celem wniosku jest dalsze wsparcie rozwoju jednolitego unijnego rynku kapitałowego, w ramach środków wdrażających unię rynków kapitałowych. Europejskie długoterminowe fundusze inwestycyjne (ELTIF) to alternatywne fundusze inwestycyjne dokonujące długoterminowych inwestycji, np. w nieruchomości, projekty infrastrukturalne, czy małe i średnie przedsiębiorstwa. Celem wniosku legislacyjnego jest: rozszerzenie zakresu dopuszczalnych aktywów i inwestycji EDFI, zapewnienie bardziej elastycznych przepisów dotyczących EDFI, w tym wprowadzenie ułatwień w tworzeniu struktur funduszu podstawowego i funduszy powiązanych; zmniejszenie barier dostępu do EDFI dla inwestorów detalicznych, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu ochrony tych inwestorów; utworzenie nowej kategorii EDFI dystrybuowanych wyłącznie wśród inwestorów profesjonalnych, w drodze złagodzenia niektórych wymogów organizacyjnych dla tego typu funduszy.

Polska od początku prac popierała tę inicjatywę, jednak kluczową kwestią było zapewnienie wysokiego poziomu ochrony inwestorów detalicznych dokonujących inwestycji w ELTIF. W ocenie Polski w ostatecznym kształcie rozporządzenia udało się osiągnąć te cele. Podczas prezydencji francuskiej zostało przyjęte podejście ogólne Rady.

Projekt dyrektywy AIFMD

4 lutego 2022 r. Komisja zaprezentowała projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne. Dyrektywa obejmuje nowelizację dwóch dyrektyw dotyczących funduszy inwestycyjnych – tzw. dyrektywy UCITS i dyrektywy w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI).

Najważniejsze zmiany, jakie zaproponowano, obejmują ujednoczenie warunków udzielania pożyczek przez AFI, ponieważ tego rodzaju działalność jest obecnie dopuszczana w niektórych państwach członkowskich, jednak nie została spójnie uregulowana na poziomie unijnym. W dyrektywie zaproponowano również jednolity katalog narzędzi zarządzania płynnością i podstawowe zasady ich stosowania, co ma umożliwić zarządzającym funduszami inwestycyjnymi lepsze reagowanie na presję w trudnych warunkach rynkowych i lepszą ochronę interesów inwestorów. Wniosek legislacyjny przewiduje ponadto możliwość dopuszczenia przez krajowe organy nadzoru każdego państwa członkowskiego świadczenia usług depozytariuszy przez podmioty z innych państw UE.

Polska pozytywnie ocenia całościowy kształt proponowanych zmian. Wzmocnienie ram prawnych działalności UCITS i AFI przyczyni się do dalszego pogłębienia unii rynków kapitałowych i w większym stopniu ułatwi transgraniczne świadczenie usług przez podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi.

Podczas prezydencji francuskiej przyjęte zostało podejście ogólne.

Pakiet dotyczący rynków kapitałowych (CMU legislative package)

Komisja Europejska 25 listopada 2021 r. opublikowała komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Unia rynków kapitałowych – realizacja rok po realizacji Planu Działania”, a także cztery pierwsze wnioski legislacyjne wynikające z tego komunikatu.

Zgodnie z komunikatem KE wyszła z założenia, że wyzwania w postaci zapewnienia wzrostu gospodarczego po pandemii COVID-19, zapewnienia zielonej i cyfrowej transformacji oraz otwartej autonomii strategicznej uzasadniają konieczność dalszego rozwoju Unii rynków kapitałowych (CMU). Cele CMU, w postaci: zwiększenia dostępności do finansowania przedsięwzięć dla przedsiębiorców z UE; stworzenia dla inwestorów indywidualnych z UE miejsca jeszcze bezpieczniejszego do oszczędzania i inwestycji długoterminowych; oraz integracji rynków kapitałowych państw członkowskich w prawdziwy jednolity rynek kapitałowy, uzasadniają przyjęcie nowego rozporządzenia i nowelizacji niektórych z najważniejszych aktów prawa UE z zakresu rynku kapitałowego. Regulacje te mają być ważnym krokiem w realizacji CMU Action Plan z 2020 r. i przyczynić się do zwalczania problemów z zakresu usług na rynku kapitałowym, a także osiągnięcia głównych celów CMU.

Na pakiet legislacyjny składają się: projekt rozporządzenia ESAP: projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski pojedynczy punkt dostępu (ESAP) zapewniający scentralizowany dostęp do informacji, które są publicznie dostępne, mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju oraz rozporządzenie Omnibus i dyrektywa Omnibus zawierające odniesienia do aktów prawnych, co do których informacje mają być przekazywane do ESAP; projekt rozporządzenia nowelizującego ELTIF: projekt zmiany rozporządzenia w sprawie europejskich długoterminowych funduszy; projekt dyrektywy nowelizującej dyrektywę AIFMD/UCITS: projekt zmiany dyrektywy w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw oraz rozporządzeń; projekt regulacji nowelizujących MiFIR/MiFID: projekt zmiany rozporządzenia w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie i dyrektywy z 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE.

W odniesieniu do ESAP, prezydencja francuska zorganizowała dziewięć spotkań grup roboczych, w których Polska bardzo aktywnie brała udział przedstawiając swoje wątpliwości i prezentując możliwe rozwiązania oraz propozycje legislacyjne.

Przedmiotowy wniosek obejmuje zmiany w 16 dyrektywach oraz 21 rozporządzeniach, mające umożliwić przekazywanie do ESAP informacji, które na mocy obecnie funkcjonujących przepisów są już raportowane i w odniesieniu do których stosuje się unijne przepisy dotyczące usług finansowych. Polska co do zasady popiera ustanowienie ESAP, ale zmiany powinny być ograniczone do tego co jest rzeczywiście konieczne dla usprawnienia wymiany danych, a tym samym do usprawnienia funkcjonowania Unii Rynków Kapitałowych. Polska wyrażała wątpliwości m.in. donośnie formatów danych, organów zbierających, finansowania, dobrowolnych informacji oraz zakresu danych udostępnianych na ESAP.

Polska zwracała uwagę na występujące różnice w dotychczasowym raportowaniu w poszczególnych państwach członkowskich, zwłaszcza ze względu na znaczne różnice w poziomie digitalizacji. Stosowanie różnych formatów danych powinno zostać bardziej uspołnione także z uwzględnieniem dotychczasowej i przyszłej legislacji (np. sprawozdawczości przedsiębiorstw na temat zrównoważonego rozwoju, która ma być otagowana zgodnie z zasadami taksonomii opracowanej i wydanej przez KE) oraz zapewnienia krajom członkowskim możliwości zachowania stosowanych

obecnie formatów danych odczytywanych maszynowo (np. w przypadku Polski jest to format XML wymagany przy sporządzaniu wszystkich sprawozdań finansowych przedsiębiorstw innych niż emitenci).

Projekt dyrektywy CSR

Podczas prezydencji Francji kontynuowano prace nad propozycją KE ws. dyrektywy o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (Corporate Sustainability Reporting Directive). Na posiedzeniu Rady COMPET w dniu 24 lutego 2022 r. kraje członkowskie przyjęły tzw. ogólne podejście do projektu ww. dyrektywy. W wyniku intensywnych prac prezydencji i trilogów z PE prezydencja francuska zawarła wstępne porozumienie z PE na trilogu w dniu 21 czerwca 2022 r. Następnie w dniu 29 czerwca 2022 r. na posiedzeniu COREPER I przyjęto uzgodniony tekst kompromisowy dyrektywy CSR i prezydencja francuska skierowała formalny list do przewodniczącego Komisji JURI z załączonym tekstem dyrektywy. PE planuje głosowanie ws. przyjęcia dyrektywy CSRD na 17 października 2022 r.

W toku prac nad dyrektywą CSR praktycznie w całości zrealizowano założenia i priorytety określone w stanowisku Rządu i ostateczny tekst dyrektywy uwzględnia większość uwag zgłaszanych przez Polskę w ramach prac nad dyrektywą oraz w toku negocjacji z PE. Nowa dyrektywa zastąpi dotychczasowe regulacje UE w sprawie ujawniania informacji niefinansowych i rozszerzy katalog podmiotów zobowiązanych do raportowania. Opracowane zostaną jednolite europejskie standardy raportowania oraz ich uproszczona wersja dla mniejszych jednostek. Uzyskano dłuższy termin (do 18 miesięcy) na transpozycję dyrektywy oraz trójstopniowe jej zastosowanie przez jednostki – tj. do sprawozdań z działalności za lata obrotowe od 1 stycznia 2024 roku, 2025 roku oraz 2026 roku. Takie rozwiązanie ma zapewnić więcej czasu jednostkom na przygotowanie się do nowych wymogów raportowania.

W pierwszym terminie nowe przepisy zastosują tylko te jednostki, które obecnie raportują już informacje niefinansowe (czyli duże jednostki zainteresowania publicznego mające powyżej 500 pracowników). W drugim terminie – wszystkie pozostałe duże jednostki, tj. spełniające dowolne dwa z trzech kryteriów (suma bilansowa powyżej 20 mln EUR, przychody netto powyżej 40 mln EUR, liczba pracowników powyżej 250) i to bez względu, czy są jednostkami zainteresowania publicznego czy nie. W trzecim terminie – wszystkie małe i średnie spółki giełdowe. Zakresem dyrektywy będą objęte także duże grupy kapitałowe. Warto podkreślić, że obowiązkowe raportowanie nie obejmie jednostek mikro oraz małych i średnich jednostek nienotowanych na giełdzie. Dodatkowo dyrektywa reguluje też zasady sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przez największe jednostki z krajów spoza UE, które generują przychody netto w UE przekraczające 150 mln. EUR.

Informacje o zrównoważonym rozwoju mają być prezentowane w odrębnej sekcji w sprawozdaniu z działalności. Będą oznakowywane za pomocą opracowanej taksonomii, co umożliwi ich maszynowy odczyt i analizę – a całe sprawozdanie z działalności będzie sporządzane w formacie XHTML. Informacje te będą podlegać obowiązkowej weryfikacji, a biegli rewidenci będą mogli uzyskać dodatkową specjalizację w zakresie ich weryfikowania.

Nowa dyrektywa ma zapewnić, że dane ujawniane przez jednostki będą porównywalne i wiarygodne, dzięki zastosowaniu jednolitych europejskich standardów raportowania informacji o zrównoważonym rozwoju oraz obowiązkowej weryfikacji tych danych. Nowa sprawozdawczość ma pozwolić jednostkom na łatwiejszy dostęp do pozyskania finansowania na rynku, na którym tworzy się silny trend tzw. zrównoważonego finansowania. Instytucje finansowe powinny przy ocenie jednostek bazować na nowej sprawozdawczości nt. zrównoważonego rozwoju, a to powinno zmniejszyć obciążenia administracyjne dla jednostek, które w przeciwnym razie musiałyby dostarczać szereg danych w odpowiedzi na indywidualne zapytania banków i innych uczestników rynku.

Pakiet CRD VI/CRR III

Prezydencja francuska kontynuowała prace nad pakietem składającym się z: projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do uprawnień

nadzorczych, sankcji, oddziałów z państw trzecich i ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego oraz zmieniającej dyrektywę 2014/59/UE (dalej: „CRD VI”) i projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogów dotyczących ryzyka kredytowego, ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz poziomu wyjściowego (dalej: „CRR III”).

27 października 2021 r. Komisja Europejska opublikowała propozycje legislacyjne dotyczące pakietu ostrożnościowego CRD VI /CRR III. Rozwiązania zawarte w obecnej wersji projektów dotyczą regulacji, które dotychczas nie zawierały się w unijnych ramach prawnych. Ideą tego pakietu jest wdrożenie do prawa wspólnotowego globalnych standardów określanych jako Bazylea III w celu zapewnienia bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania systemu bankowego Unii Europejskiej.

Istotną kwestią jest wprowadzenie tzw. poziomu wyjściowego (*output floor*), czyli mechanizmu pozwalającego ograniczyć niedoszacowanie wymogów kapitałowych kalkulowanych z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów (*internal ratings-based approach - IRB*).

Projektowane przepisy przewidują także wzmocnienie niezależności krajowych organów nadzoru, objęcie nadzorem właściwych organów istotnych operacji finansowych dokonywanych przez instytucje kredytowe, a także uwzględnienie kwestii ryzyk z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (*ESG risks*), na jakie narażone są instytucje kredytowe.

Kolejnym z głównych założeń projektu jest objęcie nadzorem oddziałów instytucji kredytowych z państw trzecich oraz stworzenie dla nich ram ostrożnościowych, gdyż dotychczas podmioty te podlegały głównie regulacjom krajowym państw członkowskich.

Podczas prac w ramach grupy roboczej, Polska postulowała w szczególności, wraz z innymi państwami *host*, wprowadzenie zasady stosowania poziomu wyjściowego na każdym poziomie konsolidacji (na poziomie indywidualnym, skonsolidowanym i subskonsolidowanym). Takie podejście umożliwiłoby bowiem zachowanie obecnej równowagi pomiędzy państwami macierzystymi (*home*) i goszczącymi (*host*) oraz zredukowałoby ryzyko transferu kapitału z podmiotu zależnego (spółka-córka) do podmiotu dominującego (spółka-matka), osłabiające pozycję kapitałową tego podmiotu zależnego.

Polska zaproponowała także m.in. skrócenie okresu zakazu zatrudniania byłych członków i pracowników organu nadzoru w instytucjach bezpośrednio nadzorowanych przez te osoby oraz wyłączenie kompetencji Europejskiego Banku Centralnego do oceny transakcji podziału lub łączenia instytucji kredytowych bez udziału krajowego organu nadzoru.

W czerwcu 2022 r. prezydencja francuska opublikowała zrewidowaną wersję projektu pakietu CRD VI/CRR III. W kompromisowej wersji uwzględniono powyższe propozycje Polski, w tym postulat dotyczący stosowania poziomu wyjściowego.

Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę 2009/138/WE w odniesieniu do proporcjonalności, jakości nadzoru, sprawozdawczości, środków dotyczących gwarancji długoterminowych, narzędzi makroostrożnościowych, ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, nadzoru nad grupą i nadzoru transgranicznego

Opublikowany w dniu 22 września 2021 r. projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2009/138/WE w odniesieniu do proporcjonalności, jakości nadzoru, sprawozdawczości, środków dotyczących gwarancji długoterminowych, narzędzi makroostrożnościowych, ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, nadzoru nad grupą i nadzoru transgranicznego jest częścią pakietu przedstawianego w ramach przeglądu dyrektywy Wyłączalność II.

W trakcie prac Polska poparła większość kierunkowych rozwiązań zawartych w projekcie dyrektywy, proponując zmiany poszczególnych regulacji. Polska zgłaszała zastrzeżenia do uwzględniania buforów banków przy obliczaniu kapitałowego wymogu grupy. Polska poparła wprowadzenie w projekcie dyrektywy klauzuli rewizyjnej dającej EIOPA uprawnienie do monitorowania uwzględnienia buforów

bankowych w obliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności na poziomie grupy i informowania Komisji Europejskiej o dokonanej ocenie.

Polska poparła proponowane przez prezydencję francuską rozwiązania mające na celu wzmocnienie nadzoru nad działalnością transgraniczną, w tym rezygnację ze znaczącego zwiększenia uprawnień EIOPA oraz uwzględnienie w definicji znaczącej działalności transgranicznej perspektywy rynku Państwa przyjmującego. Polska poparła również rozwiązania w zakresie proporcjonalności, korzystne dla małych i nieskomplikowanych zakładów. Należy zwrócić uwagę, że dyrektywa pozostawia organowi nadzoru możliwość żądania od małych i nieskomplikowanych zakładów zaprzestania stosowania środków dotyczących proporcjonalności w przypadku poważnych obaw co do profilu ryzyka zakładu. Projekt dyrektywy został zatwierdzony przez ECOFIN w dniu 17 czerwca 2022 r.

Projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (IRRD)

Opublikowany 22 września 2021 r. projekt dyrektywy IRRD ma na celu zapewnienie skutecznej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji będących na progu upadłości poprzez zapewnienie odpowiednim organom wiarygodnego zestawu instrumentów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Instrumenty te mają umożliwić możliwie wczesną i szybką interwencję, aby zapewnić skuteczną ochronę ubezpieczającym przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum potencjalnych negatywnych konsekwencji dla gospodarki, systemu finansowego i ewentualnego wykorzystania pieniędzy podatników. Obecne przepisy dot. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w sektorze ubezpieczeń mają charakter wyłącznie krajowy i funkcjonują jedynie w nielicznych Państwach Członkowskich.

W trakcie prac Polska podkreślała, że zaproponowane rozwiązania jednoznacznie pozytywnie wpłyną na bezpieczeństwo i stabilność całego sektora finansowego, a także na zaufanie klientów do instytucji finansowych, w szczególności z branży ubezpieczeniowej. Jednocześnie Polska zgłaszała zastrzeżenia m.in. w zakresie finansowania procesu *resolution* czy prewencyjnych planów naprawczych i planów *resolution*.

Unijne reguły budżetowe – Pakt Stabilności i Wzrostu

W ramach dyskusji Rady UE do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN), jak również oraz Rady Europejskiej, Polska postulowała elastyczną interpretację przepisów dotyczących reguł budżetowych UE przez Komisję Europejską. Państwa członkowskie w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę zwiększają bowiem wydatki obronne. Rosną także koszty ich pomocy dla uchodźców z Ukrainy. Prawo UE już obecnie umożliwia szczególne traktowanie przez Komisję Europejską nakładów finansowych, które państwa członkowskie ponoszą dla zapewnienia międzynarodowej solidarności i osiągnięcia celów politycznych UE.

W ocenie Polski wydatki dla zapewnienia terytorialnej integralności UE i pomoc uchodźcom kwalifikują się do takiej interpretacji, niezbędne jest jednak zajęcie stanowiska przez Komisję Europejską. Specjalne traktowanie wydatków obronnych i pomocy dla uchodźców powinno dotyczyć wszystkich unijnych reguł budżetowych.

Polityka celna

Podczas prezydencji francuskiej pracowano nad szeregiem kluczowych projektów legislacyjnych, które były przedmiotem negocjacji podczas spotkań organów przygotowawczych Rady zajmujących się kwestiami celnymi, m.in. grup roboczych *Customs Union Group (CUG)* i *Law Enforcement Working Party (LEWP-Customs)*.

Tematem o kluczowym znaczeniu była agresja Rosji na Ukrainę oraz sankcje nakładane w związku z tą agresją na Rosję i Białoruś.

W trakcie prac wypracowano *Wspólne oświadczenie w sprawie agresji na Ukrainę skierowane do Światowej Organizacji Celnej*, w którym wyrażono solidarność z narodem ukraińskim i z całą mocą potępiono inwazję na Ukrainę dokonaną przez Rosję z udziałem Białorusi oraz wskazano, że dopóki państwa te nie zmienią kierunku swoich działań, nie ma możliwości dalszego utrzymywania zwykłych stosunków z tymi państwami w ramach WCO. W trakcie prac nad wspólnym stanowiskiem Polska aktywnie brała udział w dyskusjach i wypracowywaniu tekstu oświadczenia.

Najważniejsze prace legislacyjne w ramach dotyczyły kontynuacji prac nad rozporządzeniem ws. unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie ceł (*EU Single Window for Customs*).

Polska generalnie popierała wniosek dotyczący przedmiotowego rozporządzenia i działania dla ustanowienia na poziomie unijnym koniecznych ram prawnych dla potrzeb celnych, zapewnienia wymiany informacji pomiędzy administracjami celnymi i właściwymi organami administracji państwowej w zakresie weryfikacji dokumentów towarzyszących (różnego rodzaju zezwolenia) zgłoszeniu celnemu oraz a także potrzebę harmonizacji i standaryzacji danych.

Spotkania pod przewodnictwem prezydencji francuskiej miały na celu przygotowanie mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim. Osiągnięto wstępne porozumienie w negocjacjach międzyinstytucjonalnych.

Jednym z priorytetów prezydencji francuskiej była analiza oraz ocena współpracy pomiędzy Służbami Celnymi państw członkowskich i Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej – FRONTEX. W toku przeprowadzonych prac określono trzy obszary, które szczególnie mogą być rozwijane: analiza ryzyka (m. in. poprzez interoperacyjność systemów informatycznych takich jak SIS i VIS z Systemem Kontroli Importu (ICS 2); udział funkcjonariuszy celnych w tzw. stałym korpusie Agencji; szkolenia.

Jako przykład współpracy wskazano współdziałanie FRONTEX-u z grupą ekspercką ds. Wschodniej i Południowo-Wschodniej Lądowej Granicy Zewnętrznej Unii Europejskiej – CELBET (której Polska jest jednym z założycieli). W jego ramach oba podmioty rozwijają działania operacyjne oraz wdrażają nowe rozwiązania dot. kontroli.

Poza tym podczas prezydenckiej francuskiej zakończono prace nad 10-tym Planem Działania. Przedmiotowy plan składał się z 12 działań, które dot. m. in. takich obszarów ryzyka jak przestępczość przeciwko środowisku naturalnemu, bezpieczeństwo wewnętrzne oraz cyberprzestępczość. Polska uczestniczyła w pracach 6 zespołów projektowych realizujących 10-ty Plan Działania (w tym była liderem działania, które dotyczyło nowych wyzwań dla współpracy celnej w związku z rozwojem Inicjatywy Pasa i Szlaku).

Jednocześnie prezydencja Francji rozpoczęła realizację 11-go Planu Działania Grupy Roboczej ds. Przestrzegania Prawa (format Służba Celna). Wymieniony plan składa się z 11 działań, które dot. m.in. takich obszarów ryzyka jak przestępczość przeciwko środowisku naturalnemu, zanizanie wartości celnej oraz nieprawidłowości w transporcie morskim. Plan będzie realizowany do końca 2023 r.

Podatki

Podczas prezydencji francuskiej prowadzono prace nad kluczowymi dossier w dziedzinie opodatkowania, dotyczącymi m.in. dyrektywy w sprawie opodatkowania energii¹⁴, dyrektywy implementującej globalny minimalny podatek (GloBE)¹⁵, dyrektywy w sprawie ustanowienia przepisów mających na celu zapobieganie nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych¹⁶ oraz aktualizacji unijnej listy jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych. Ponadto

¹⁴ Projekt dyrektywy Rady w sprawie restrukturyzacji unijnych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (wersja przekształcona).

¹⁵ Projekt dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii, COM/2021/823 final.

¹⁶ Projekt dyrektywy Rady w sprawie ustanowienia przepisów mających na celu zapobieganie nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych i zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE, COM(2021) 565 final.

sfinalizowano prace nad reformą unijnego systemu stawek VAT. W związku z rosyjską agresją na Ukrainę, dyskutowano także nad implementacją unijnych sankcji wobec Rosji i Białorusi, poprzez wzmocnienie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków.

Podatki pośrednie

VAT

Dzięki m.in. aktywnym i konsekwentnym staraniom Polski oraz sprawnemu działaniu prezydencji francuskiej, mającym na celu możliwie szybkie wypracowanie kompromisu i finalizację prac nad reformą unijnego systemu stawek VAT, Rada przyjęła w dniu 5 kwietnia 2022 r. zmiany w dyrektywie 2006/222/WE¹⁷ (dyrektywa VAT) w zakresie stawek VAT¹⁸.

Przyjęta dyrektywa wprowadziła w szczególności możliwość zastosowania: 0% lub super obniżonej (tj. niższej niż 5%) stawki VAT do 7 określonych kategorii towarów i usług wymienionych w zaktualizowanym załączniku III do dyrektywy VAT; obniżonych stawek VAT w wysokości nie niższej niż 5% do 24 kategorii towarów i usług wymienionych w zmodyfikowanym załączniku III do dyrektywy VAT.

Ponadto, w trakcie prezydencji francuskiej Rada przyjęła dyrektywę¹⁹ przewidującą przedłużenie do 31 grudnia 2026 r. okresu stosowania przez państwa członkowskie opcjonalnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w celu zwalczania nadużyć finansowych istniejących w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług, o których mowa w art. 199a ust. 1 dyrektywy VAT, oraz mechanizmu szybkiego reagowania, w ramach określonych w art. 199b dyrektywy VAT, do zwalczania nadużyć finansowych poprzez stosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia w bardzo szczególnych przypadkach. Przyjęta dyrektywa przedłużyła możliwość stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia po 30 czerwca 2022 r.

W trakcie prezydencji francuskiej Rada dokonała również oceny stanu realizacji obowiązującego od 1 lipca 2021 r. pakietu VAT w handlu elektronicznym (pakiet VAT e-commerce) i przyjęła konkluzje dot. implementacji i stosowania tego pakietu.

Ponadto w dniu 17 czerwca 2022 r. Rada ECOFIN przyjęła decyzję derogacyjną upoważniającą Polskę do stosowania obligatoryjnego fakturowania elektronicznego od 1 stycznia 2024 r.²⁰.

W I semestrze 2022 r. na forum Komisji Europejskiej prowadzone były również prace koncepcyjne zmierzające do przygotowania wniosków legislacyjnych w kwestiach zapowiedzianych w Planie działania na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą, mające na celu modernizację unijnego systemu VAT i jego dostosowanie do ery cyfrowej. Działania te dotyczą m.in. cyfryzacji obowiązków sprawozdawczych i fakturowania elektronicznego oraz gospodarki platform.

W trakcie prezydencji francuskiej Komisja przedstawiła ponadto cykliczne, sporządzane co 3 lata, "Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady - Dziewiąte sprawozdanie Komisji w sprawie rejestracji do celów VAT, poboru podatku od wartości dodanej i procedur kontrolnych zgodne z art. 12 rozporządzenia nr 1553/89".

Podatek akcyzowy

---

¹⁷ Dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1 ze zm.)

¹⁸ Dyrektywa Rady (UE) 2022/542 z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2006/112/WE i (UE) 2020/285 w zakresie stawek podatku od wartości dodanej.

¹⁹ Dyrektywa Rady (UE) 2022/890 z 3 czerwca 2022 r. dotycząca zmiany dyrektywy 2006/112/WE w odniesieniu do przedłużenia okresu stosowania fakultatywnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa oraz mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z VAT (Dz. Urz. UE L 155 z 3.06.2022, s. 1).

²⁰ Decyzja wykonawcza rady (UE) 2022/1003 z dnia 17 czerwca 2022 r. upoważniająca Rzeczpospolitą Polską do stosowania szczególnego środka stanowiącego odstępstwo od art. 218 i 232 dyrektywy 2002/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 168 z 27.06.2022 s. 81).

W okresie prezydencji francuskiej na forum Rady kontynuowano dyskusję nad projektem dyrektywy w sprawie restrukturyzacji unijnych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (przekształcenie). Projekt stanowi integralną część pakietu *Fit for 55* i ma na celu dostosowanie opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej do unijnej polityki energetycznej, środowiskowej i klimatycznej przy utrzymaniu zdolności państw członkowskich do generowania dochodów z podatku akcyzowego. Projekt zakłada ustalenie dla wszystkich wyrobów stawki podatku w oparciu o ich wartość energetyczną. Opodatkowanie ma być tym większe, im wyrób bardziej zanieczyszcza środowisko. Dodatkowo przewiduje się: wprowadzenie nowych kategorii wyrobów energetycznych do katalogu wyrobów opodatkowanych akcyzą, powiązanie stawek podatku akcyzowego (pogrupowanie stawek akcyzy by odzwierciedlić wpływ wyrobów na środowisko) oraz cykliczną indeksację minimalnych poziomów opodatkowania. Projekt zmierza też do ograniczenia zwolnień i obniżek z podatku akcyzowego.

W ramach prac koncentrowano się na dyskusji technicznej w blokach tematycznych. Nie udało się jednak osiągnąć porozumienia co do kluczowych rozwiązań określonych w projektowanej dyrektywie.

W omawianym okresie, przyjęto dyrektywę Rady (UE) 2022/543 z 5 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2008/118/WE oraz (UE) 2020/262 w odniesieniu do sklepów wolnocłowych znajdujących się we francuskim terminalu Eurotunelu. Była to techniczna zmiana przepisów dotyczących sklepów wolnocłowych jako bezpośrednia konsekwencja wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, gdzie stałe połączenie przez kanał La Manche stało się połączeniem transgranicznym między państwem trzecim a Unią. Dyrektywa przywróciła przepis, który umożliwiał prowadzenie sklepów wolnocłowych w terminalach stałego połączenia przez kanał La Manche.

Ponadto przyjęto decyzję wykonawczą Rady (UE) 2022/1004 z dnia 17 czerwca 2022 r. upoważniającej Finlandię do stosowania obniżonej stawki opodatkowania energii elektrycznej dostarczanej do niektórych pomp ciepła, kotłów elektrycznych i cyrkulacyjnych pomp wody, zgodnie z art. 19 dyrektywy 2003/96/WE. Polska nie wносиła uwag do ww. decyzji wykonawczej Rady.

W I semestrze 2022 r. na forum Komisji Europejskiej prowadzono również prace nad rozporządzeniami wykonawczym i delegowanym, wymaganymi w związku z wejściem w życie 13 lutego 2023 r. nowej dyrektywy akcyzowej 2020/262, ustanawiającej ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego.

Podatki bezpośrednie

Projekt dyrektywy w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii

W trakcie prezydencji francuskiej Polska aktywnie brała udział w dyskusji i prezentowała swoje stanowisko dotyczące projektu dyrektywy Rady w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii. W czasie prezydencji francuskiej był to temat traktowany priorytetowo.

Prace nad dyrektywą implementującą minimalne opodatkowanie są pochodną porozumienia wypracowanego na szczeblu globalnym. Dyrektywa implementująca globalny minimalny podatek (GloBE) wynika z Filaru II Oświadczenia w sprawie dwufilarowego rozwiązania w celu sprostania wyzwaniom podatkowym wynikającym z cyfryzacji gospodarki. Po opracowaniu i przyjęciu na forum OECD modelowych przepisów dla Filaru II, 22 grudnia 2021 r. został opublikowany projekt dyrektywy, mający na celu wdrożenie zasad funkcjonowania mechanizmów GloBE na terytorium Unii. W I półroczu 2022 r. prowadzono intensywne prace w grupach roboczych nad finalną treścią dyrektywy implementującej minimalne opodatkowanie, to jest wdrażającej Filar II porozumienia OECD. W czasie dyskusji na forum grup roboczych, a także na posiedzeniach Rady ECOFIN, Polska bardzo mocno postulowała powiązanie dyrektywy z wdrożeniem Filaru I, tak, aby giganci cyfrowi zostali sprawiedliwie opodatkowani, co umożliwi Filar I, a jednocześnie by wprowadzone zostały narzędzia służące walce z rajami podatkowymi, co będzie efektem wdrożenia Filaru II, poprzez wejście w życie dyrektywy

w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania dla grup wielonarodowych w UE.

W wyniku zaangażowania Polski udało się uzyskać pakiet zmian zapewniający realizację globalnej, dwufilarowej reformy opodatkowania. Ten pakiet składa się z: przepisów w normatywnej części dyrektywy, wprowadzających tzw. klauzulę rewizyjną zobowiązującą Komisję – w przypadku braku wprowadzenia Filaru I – do przedstawienia wniosku legislacyjnego wprowadzającego instrument mający na celu rozwiązanie problemów podatkowych wynikających z cyfryzacji gospodarki, tj. np. europejska opłata cyfrowa; odpowiednich motywów do dyrektywy; deklaracji politycznej Rady UE; deklaracji politycznej Komisji. Umieszczona w kompromisowym projekcie dyrektywy klauzula rewizyjna, o którą zabiegała Polska, daje przesłanki do przedłożenia projektu dyrektywy regulującej rozwiązania Filaru I na poziomie unijnym, w przypadku braku adekwatnego postępu w pracach w ramach OECD. Tym samym, w przypadku niewdrożenia Filaru I na szczeblu globalnym, Komisja Europejska przedstawi projekt dyrektywy w zakresie opodatkowania gigantów cyfrowych na szczeblu UE.

Na posiedzeniu ECOFIN w dniu 17 czerwca 2022 r., 26 państw członkowskich poparło podejście ogólne, tym samym zgadzając się na wynegocjowane przez Polskę zmiany w kompromisowym projekcie dyrektywy. Zastrzeżenie do podejścia ogólnego zgłosiły Węgry, które do tej pory popierały tekst dyrektywy, uzasadniając zmianę decyzji zmieniającą się sytuacją gospodarczą i brakiem zadowolenia odnośnie do tempa prac nad reformą na poziomie OECD, ale jednocześnie wskazując, że zmiany wprowadzone do projektu dyrektywy na wniosek Polski są właściwym kierunkiem. Prace nad projektem dyrektywy będą kontynuowane w ramach kolejnej prezydencji.

Przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania za pomocą przedsiębiorstw fasadowych (projekt tzw. dyrektywy Unshellowej)

Pod koniec 2021 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt dotyczący dyrektywy Rady w sprawie ustanowienia przepisów mających na celu zapobieganie nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych i zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE.

Ogólnym celem dyrektywy jest przeciwdziałanie unikaniu lub uchylaniu się od opodatkowania, które prowadzi do uszczuplenia dochodów podatkowych. W założeniu dyrektywa ma służyć osiągnięciu trzech celów: wprowadzeniu w UE wspólnych przepisów umożliwiających identyfikację przedsiębiorstw fasadowych wykazujących ryzyko, że mogą być wykorzystywane do unikania lub uchylania się od opodatkowania; pozyskiwaniu przez państwa członkowskie wiedzy o istnieniu przedsiębiorstw fasadowych, które zidentyfikowano jako takie w innym państwie członkowskim; zniechęceniu podmiotów świadczących usługi podatkowe i usługi na rzecz przedsiębiorstw do tworzenia przedsiębiorstw fasadowych w UE.

Polska wyraziła poparcie dla wszelkich propozycji, mających na celu zwalczanie unikania i uchylania się od opodatkowania oraz dla wskazanej inicjatywy Komisji, jak również przedstawiła swoje zastrzeżenia co do określonych obszarów tego projektu.

Polska brała aktywny udział w dyskusjach na temat kwestii budzących wątpliwości m.in. poprawy przepisów w zakresie wymiany informacji, egzekwowania, zagadnień budzących wątpliwości merytoryczne czy tempa prowadzonych prac nad dyrektywą. Zgodnie bowiem z założeniami, przepisy wdrażające dyrektywę powinny zostać przez państwa członkowskie przyjęte do 30 czerwca 2023 r. i zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2024 r. Przy czym podkreślić należy, że równolegle prowadzone są prace nad innymi projektami dyrektyw w zakresie podatków bezpośrednich, które również mają podobne terminy implementacji (np. dyrektywa implementująca globalny minimalny podatek (GLoBE), czy dyrektywa DEBRA).

Przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu podatkowemu finansowania długiem oraz finansowania wewnętrznego kapitałem własnym (projekt tzw. dyrektywy DEBRA)

W maju 2022 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie ustanowienia przepisów dotyczących ulgi służącej przeciwdziałaniu zjawisku uprzywilejowania finansowania dłużnego w stosunku do kapitałowego oraz w sprawie ograniczenia możliwości odliczania odsetek do celów związanych z podatkiem dochodowym od osób prawnych.

Dyrektywa ma stworzyć zachęty do korzystania w większym stopniu z finansowania kapitałowego w miejsce finansowania dłużnego. Służą temu dwa przewidziane w projekcie mechanizmy, które mają funkcjonować równolegle: możliwość zaliczenia – do kosztów rozliczanych dla celów CIT – hipotetycznych odsetek od kwoty zwiększenia kapitału własnego oraz ograniczenie części, w jakiej nadwyżka kosztów finansowania dłużnego może zostać zaliczona do kosztów rozliczanych dla celów CIT, do 85% tej nadwyżki.

Prezydencja francuska jedynie rozpoczęła prace nad projektem. Polska brała aktywny udział w dyskusji na temat optymalnego zakresu ulgi kapitałowej, jak również kwestii dotyczących ograniczenia odliczalności odsetek.

Koordinacja unijnej polityki podatkowej

W okresie prezydencji francuskiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach związanych z koordynacją unijnej polityki podatkowej na forum grupy ds. kodeksu postępowania (opodatkowanie działalności gospodarczej) (*Code of Conduct Group, COCG*) oraz grupy roboczej wysokiego szczebla do spraw podatkowych (*High Level Working Party, HLWP*).

Prace w COCG skupione były głównie w ramach podgrupy ds. zewnętrznych. Przeprowadzono kilka dyskusji horyzontalnych nt. przyszłości unijnej listy jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych, m.in. z perspektywy ostatnich doniesień medialnych (skandal *Pandora Papers*), wpływu zasad tzw. Filara II globalnej reformy podatkowej czy stosowania środków ochronnych przeciwko jurysdykcjom umieszczonym na unijnej liście. Polska konsekwentnie opowiadała się za skoordynowanym podejściem co do środków defensywnych. Co więcej, COCG uzgodniła także sposób rozszerzenia kryterium 1.1., tak aby uwzględniało proces oceny zgodności jurysdykcji z globalnym standardem automatycznej wymiany informacji o rachunkach raportowanych, dokonywanej przez Światowe Forum OECD ds. przejrzystości i wymiany informacji.

W omawianym okresie Polska brała udział także w posiedzeniach grupy, poświęconych cyklicznej aktualizacji unijnej listy, w tym ewaluacji zobowiązań podjętych przez jurysdykcje współpracujące do wdrożenia zasad dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych (tzw. szara lista). Uzgodniono ponadto podejście do jurysdykcji objętych kryterium 2.2., ocenianych także przez Forum OECD ds. Szkodliwych Praktyk Podatkowych, tak aby zapewnić synergii tych dwóch równoległych procesów monitorujących wdrożenie standardów dot. wymogów substancji biznesowej. Zaktualizowana unijna lista została przyjęta przez Radę 24 lutego 2022 r.²¹

COCG przeprowadziła także analizę regulacji w dziedzinie opodatkowania działalności gospodarczej, notyfikowanych przez państwa członkowskie w ramach procedury *standstill*, w tym dwóch środków notyfikowanych przez Polskę, tj. regulacji dot. opodatkowania spółek holdingowych oraz ulgi na robotyzację. Dzięki dużemu zaangażowaniu przedstawicieli Polski we współpracę z COCG oraz Komisją w ramach procedury *rollback* związanej z reformą reżimu Polskiej Strefy Inwestycji, uznanego w 2019 roku. za częściowo szkodliwy, udało się zgodnie z przyjętym przez Polskę zobowiązaniem terminowo zakończyć procedurę *rollback*. W czerwcu 2022 r. COCG uznała, że Polska procedura *rollback* jest kompletna, oceniając wprowadzone zmiany dotyczące Polskiej Strefy Inwestycji jako pozytywne.

W związku z opublikowaniem w grudniu 2021 r. projektu dyrektywy w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii, HLWP było w pierwszym półroczu 2022 r. ważnym forum negocjacji aktu implementującego tzw. Filar II globalnej reformy

²¹ Dz.U. C 103 z 3.3.2022, str. 1–4

podatkowej. Polska konsekwentnie dążyła do zapewnienia, aby nowe regulacje nie doprowadziły do znacznego zmniejszenia naszej konkurencyjności. Filar II, rozpatrywany samodzielnie, jest bowiem dla Polski ekonomicznie niekorzystny, ponieważ zmniejsza atrakcyjność polskich zachęt podatkowych dla inwestorów. Ten niekorzystny skutek mógłby zostać zmniejszony dzięki wpływom z opodatkowania gigantów cyfrowych, co zapewnia Filar I. W związku z tym Polska mocno zabiegała o powiązanie dyrektywy z wdrożeniem Filaru I. Jako zdecydowani orędownicy zaostrezenia sankcji wobec Rosji i Białorusi na skutek wojny w Ukrainie oraz inicjatorzy działań w tym zakresie na forum unijnym, przedstawiciele Polski wnieśli także znaczący wkład do dyskusji w HLWP dot. implementacji unijnych sankcji wobec tych państw, poprzez wzmocnienie współpracy administracyjnej w dziedzinie podatków. Polska była silnym zwolennikiem koordynacji działań UE w tym zakresie, tak aby zapewnić ich lepszą skuteczność.

4.3 Polityka transportowa

Transport drogowy

Polska podejmowała starania na rzecz przygotowania przez Komisję Europejską korygującego wniosku legislacyjnego dotyczącego aktów prawnych części rynkowej i socjalnej Pakietu Mobilności I, w związku z wynikami studiów KE z lutego 2021 r., które wykazały, że przyjęte przepisy będą niezgodne z ambicjami Europejskiego Zielonego Ładu oraz Strategii Zrównoważonej i Inteligentnej Mobilności (SZIM).

Po rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę w dniu 10 marca 2022 r. ministrowie ds. transportu 9 państw *like-minded* (Bułgarii, Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Rumunii, Węgier,) skierowali pismo do Adiny Vălean, komisarz ds. transportu, adresowane do wiadomości ministra ds. transportu Francji oraz przewodniczącej komisji Transport i Turystyka (TRAN) Parlamentu Europejskiego. Zapelowali w nim o czasowe zawieszenie stosowania przepisów utrudniających sprawne funkcjonowanie transportu drogowego, w szczególności o zniesienie ograniczeń nałożonych na przewozy kabotażowe i powrót pojazdu.

Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. Polska wyraziła nadzieję, że Unia Europejska udzieli Ukrainie odpowiedniego wsparcia przede wszystkim w transporcie produktów rolnych. Podkreśliła, że kluczowe jest nie tylko dalsze usprawnienie ruchu towarowego przez granicę, polegające na znoszeniu barier administracyjnych, ale także znoszenie takich barier regulujących wykonywanie przewozów drogowych w UE. Zapelowała o stworzenie środowiska prawnego, które będzie sprzyjać efektywnemu wykonywaniu przewozów.

Polska oczekuje na wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE ws. skarg na przepisy Pakietu Mobilności I, złożonych przez 10 państw (Bułgarię, Cypr, Litwę, Maltę, Polskę, Rumunię, Węgry, Łotwę, Estonię, Belgię). Polska zaskarżyła do TSUE kluczowe przepisy Pakietu, m. in. obowiązek powrotu pojazdu co najmniej co 8 tygodni do bazy eksploatacyjnej przewoźnika; oraz ograniczenia w kabotażu.

Polska poparła udzielenie mandatu dla Komisji Europejskiej do rozpoczęcia negocjacji umów drogowych z Republiką Mołdawii oraz Ukrainą, których celem jest czasowa liberalizacja zasad transportu drogowego. Decyzje Rady UE w przedmiotowej sprawie zostały zatwierdzone przez ministrów ds. transportu na posiedzeniu Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. W trakcie negocjacji najbardziej problematyczną kwestią był termin obowiązywania umowy z Ukrainą. Ostatecznie kompromisowy termin zaproponowany przez prezydencję francuską, tj. 30 czerwca 2023 r., Polska zaakceptowała.

Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. przyjęte zostało również rozporządzenie w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach, zmieniające wcześniejszą legislację. Polska poparła przedłużenie o kolejne 5 lat uprawnień Komisji do przyjmowania aktów delegowanych na podstawie przedmiotowego rozporządzenia.

Transport morski

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowano prace nad projektem rozporządzenia ws. stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim (*FuelEU Maritime*), który jest jednym z elementów pakietu *Fit for 55*. W pracach w organach przygotowawczych Rada Polska podkreślała, że zarówno w aspekcie środowiskowym, jak i w aspekcie konkurencyjności podmiotów UE (w tym polskich) względem państw trzecich, najbardziej zasadne docelowo pozostaje wypracowywanie środków ograniczających negatywny wpływ transportu morskiego na klimat na poziomie globalnym, w tym w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO). Takie podejście wynika z globalnego charakteru żeglugi, jak i wysokiego stopnia konkurencyjności tego sektora.

Polska popierała między innymi uwzględnione w rozporządzeniu podejście oparte na celu (*goal-based approach*), które nie wyznacza konkretnych rodzajów paliw (lub ich procentowego udziału) do stosowania, natomiast opiera się na wskaźnikach, które te paliwa powinny spełniać. Ostatecznie zakres stosowania projektu rozporządzenia ws. stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim to racjonalny kompromis pomiędzy wysiłkami podejmowanymi przez państwa członkowskie i podmioty sektora morskiego a oczekiwanymi celami redukcyjnymi, dlatego podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. Polska poparła podejście ogólne do ww. projektu rozporządzenia.

Podczas prezydencji francuskiej rozpoczęto również prace nad zmianą dyrektywy w sprawie szczególnych wymogów stateczności dotyczących statków pasażerskich typu ro-ro. Podczas prac w organach przygotowawczych Rada Polska wyraziła poparcie dla potrzeby dokonania pilnej zmiany dyrektywy w celu zapewnienia spójności z niedawno zaktualizowanymi międzynarodowymi normami stateczności w stanie uszkodzonym, uzgodnionymi przez IMO dla statków pasażerskich.

Polska podkreślała, że należy dążyć do możliwie pełnego zharmonizowania przepisów dyrektywy z wymaganiami międzynarodowymi i unikania, jeżeli nie jest to konieczne, wprowadzenia odrębnych, regionalnych standardów. Zaznaczała też, że mając na uwadze potrzebę usuwania barier w żegludze i korzyści płynące z istnienia jednolitego standardu światowego, projekt dyrektywy powinien być w możliwie największym stopniu zgodny z wymogami Konwencji SOLAS i nie wychodzić poza ich zakres. Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. przy poparciu Polski przyjęto podejście ogólne do projektu zmiany ww. dyrektywy.

Transport kolejowy

Podczas prezydencji francuskiej Polska brała aktywny udział w pracach nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE) 2020/1429 w odniesieniu do czasu trwania okresu odniesienia do celów stosowania środków tymczasowych dotyczących pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej. Porozumienie międzyinstytucjonalne między Parlamentem i Radą do projektu zostało przyjęte przez Radę, przy poparciu Polski, w dniu 24 lutego 2022 r. Polska poparła kierunkowy cel rozporządzenia 2020/1429 ustanawiającego środki na rzecz zrównoważonego rynku kolejowego w obliczu epidemii COVID-19, umożliwiającego obniżenie opłat za dostęp do infrastruktury kolejowej, uznając to za wymierną pomoc dla uczestników rynku kolejowego, w okresie pandemii COVID-19 oraz po odmrożeniu gospodarki. Nowe uregulowanie pozwala na kontynuowanie stosowania tych środków zaradczych maksymalnie do 31 grudnia 2023 r.

Transport lotniczy

Podczas prezydencji francuskiej prowadzone były prace nad projektem rozporządzenia w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (*Refuel Aviation*), również stanowiącym elementem pakietu *Fit for 55*. Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. przy poparciu Polski przyjęto podejście ogólne także do tego projektu. Akceptacja tekstu była możliwa z uwagi na fakt, że liczne postulaty Polski zostały uwzględnione, w tym m.in.: poziom ambicji w zakresie tankowania zrównoważonych paliw lotniczych (*Sustainable Aviation Fuels - SAF*) pozostał na poziomie zaproponowanym przez KE; ponadto

zmodyfikowana została definicja SAF oraz wprowadzono pewne wyłączenia w zakresie obowiązku uzupełniania paliwa w każdym porcie lotniczym, np. w przypadku długotrwałych trudności z dostawami paliw.

Prezydencja francuska prowadziła też prace nad projektem decyzji w sprawie wymogów dotyczących rekompensat w ramach systemu CORSIA. W maju, przy poparciu Polski, Rada przyjęła mandat na rozmowy z PE. Treść mandatu w opinii Polski wydaje się w zadowalający sposób zapewniać skuteczną realizację zobowiązań państw w zakresie CORSIA oraz daje odpowiedni poziom pewności legislacyjnej.

Prowadzone też były rozmowy z Parlamentem Europejskim w zakresie pakietu reformującego jednolitą europejską przestrzeń powietrzną (SES 2+). Z uwagi na znaczące różnice w podejściu między Radą a Parlamentem Europejskim nie udało się osiągnąć kompromisu. Polska opowiadała się za utrzymaniem dotychczasowego stanowiska Rady z podejścia ogólnego.

Kwestie horyzontalne

Podczas prezydencji francuskiej zostało przyjęte sprawozdanie z postępu prac oraz odbyła się wymiana poglądów ministrów ds. transportu państw członkowskich i komisarz ds. transportu nt. projektu rozporządzenia ws. unijnych wytycznych dotyczących rozwoju sieci TEN-T. W pierwszym półroczu 2022 r. Polska aktywnie współpracowała z państwami regionu w celu przekazania stanowiska do prezydencji francuskiej, Komisji Europejskiej oraz innych państw członkowskich. W skutek tych działań, wielokrotnie inicjowanych przez Polskę, podczas nieformalnego spotkania ministrów ds. transportu państw członkowskich UE, które odbyło się w Le Bourget w dniach 21-22 lutego 2022 r. zostało przedstawione, wypracowane przy aktywnym udziale Polski, wspólne oświadczenie państw Grupy Wyszehradzkiej (V4) ws. niektórych elementów wniosku dotyczącego rewizji rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).

Na posiedzeniu Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. Polska zwróciła uwagę szczególnie istotną kwestię w obecnej sytuacji geopolitycznej, podkreślając, że nowa sieć TEN-T musi uwzględniać połączenia na osi północ-południe, wzmacniające wschodnie regiony UE pod kątem gospodarczym i obronnym. Polska wskazała, że korytarz sieci bazowej Bałtyk – Adriatyk, razem z nowo utworzonym korytarzem Morze Bałtyckie – Morze Czarne – Morze Egejskie, już niebawem stanowić powinien kluczowe przedsięwzięcia dla dalszego rozwoju obszaru Trójmorza. W ramach tego przedsięwzięcia zaznaczyła kluczową inwestycję, jaką jest szlak drogowy *Via Carpatia*, proponując jego uzupełnienie o komponent kolejowy - *Rail Carpatia*. Ponadto Polska zaproponowała wydłużenie nowego korytarza w kierunku Litwy, aby wykorzystać synergii z istotnymi projektami *Rail Baltica* i *Via Baltica* oraz zapewnić właściwy wymiar infrastrukturalny wschodniej flanki NATO. Polska zaapelowała także o zapewnienie na poziomie UE stabilnych źródeł i zasad finansowania, które umożliwią realizację sieci TEN-T. Polska wyraziła ponadto nadzieję, że podczas kolejnych posiedzeń Rady ds. Transportu zostanie poruszona kwestia dalszego usprawniania połączeń transportowych z państwami trzecimi, w tym w szczególności z Ukrainą. Opowiedziała się za tym, aby nadać konkretny wymiar, także finansowy, inicjatywie korytarzy solidarności.

Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu w dniu 2 czerwca 2022 r. przyjęto, przy poparciu Polski, podejście ogólne Rady do projektu dyrektywy w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych (ITS). Polska pozytywnie ocenia uwzględnienie prawa państw członkowskich do zawieszania niektórych wymogów dyrektywy ze względu na bezpieczeństwo narodowe. Polska z zadowoleniem przyjęła także uwzględnienie postulatów Polski, takich jak: wydłużenie terminu implementacji dyrektywy oraz wzmocnienie roli Europejskiego Komitetu ITS i Europejskiej Grupy Doradczej ITS w procesie wdrażania wymogów cyfryzacji danych.

Polska popiera zmiany mające na celu zwiększenie spójności danych i usług dotyczących ruchu drogowego. W tym zakresie kluczowe jest jednakże zapewnienie państwom członkowskim maksymalnej elastyczności wdrażania tych usług oraz dostosowanie tempa wdrażania rozwiązań

cyfrowych do realnych możliwości. Dotyczy to przede wszystkim zakresu geograficznego oraz terminów zapewnienia dostępności poszczególnych danych i usług.

Jednocześnie Polska podkreśliła, że wobec konieczności poniesienia dodatkowych wydatków na wdrożenie dyrektywy środki na ten cel powinny zostać zabezpieczone w dostępnych funduszach unijnych.

Oświadczenie ws. realizacji inwestycji infrastrukturalnych

Przed posiedzeniem Rady ds. Transportu w 2 czerwca 2022 r., z inicjatywy Polski, ministrowie ds. transportu Bułgarii, Czech, Estonii, Węgier, Łotwy, Litwy, Polski, Rumunii i Słowacji podpisali wspólne oświadczenie w sprawie niezbędnych działań umożliwiających dalszą realizację inwestycji infrastrukturalnych w świetle rosyjskiej napaści na Ukrainę. Ministrowie transportu, biorąc pod uwagę komentarze wykonawców inwestycji infrastrukturalnych o rosnących kosztach inwestycji, problemy z dostawami wynikające z przerwania wcześniejszych łańcuchów dostaw oraz problem z dostępnością pracowników, przedstawili swoje spostrzeżenia na temat działań, które należy podjąć na szczeblu europejskim, aby umożliwić zakończenie inwestycji. W oświadczeniu przekazanym unijnej komisarzy ds. transportu zaproponowano m.in. wydłużenie do końca 2024 r. okresu kwalifikowalności i zakończenia realizacji projektów infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków polityki spójności UE na lata 2014-2020, uelastycznienie podejścia do przesunięć między priorytetami i celami określonymi w programach sektorowych UE, a także wzmocnienie programu mobilności wojskowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę”. W dniu 23 maja 2022 r. Komisja Europejska przyjęła plan awaryjny w dziedzinie transportu ukierunkowany na wzmocnienie odporności transportu w UE w sytuacjach kryzysowych. Polska kierunkowo ocenia pozytywnie publikację dokumentu dostrzegając potrzebę wyposażenia europejskiego sektora transportu w instrumenty umożliwiające uruchamianie mechanizmów nadzwyczajnych w przyszłych sytuacjach kryzysowych (takich jak pandemia lub konflikt zbrojny). Polska liczy, że komunikat będzie punktem wyjścia dla dalszych działań KE na rzecz wzmocnienia odporności sektora transportu na kryzysy i inne nieprzewidziane sytuacje.

4.4 Zatrudnienie i polityka społeczna

Zalecenie w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej

W ramach prac nad projektem Polska podkreślała, że transformacja w kierunku neutralności klimatycznej musi uwzględniać potrzeby wszystkich obywateli UE, być sprawiedliwa i nie może przyczyniać się do pogorszenia warunków ekonomicznych dla najbardziej wrażliwych regionów lub grup społecznych. Konieczne jest uwzględnienie pozycji początkowej poszczególnych państw członkowskich i dostosowanie tempa transformacji do tej specyfiki. Ochrona obywateli i gospodarstw domowych przed rosnącymi cenami energii stanowi również poważne wyzwanie w obliczu wojny w Ukrainie i konsekwencji, jakie konflikt zbrojny ze sobą niesie w krótszej i dłuższej perspektywie.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dniu 16 czerwca 2022 r., Polska poparła kompromisową wersję zaleceń i złożyła oświadczenie ws. rozumienia terminu „gender”.

Projekt dyrektywy ws. adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej

Prezydencja francuska rozpoczęła negocjacje z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską, w trakcie których osiągnięto wstępne porozumienie odnośnie do projektu dyrektywy. Tekst wstępnego porozumienia przy poparciu Polski został zatwierdzony podczas posiedzenia COREPER I w dniu 15 czerwca 2022 r.

Porozumienie uwzględnia stanowisko Polski w najważniejszych kwestiach, tj.: zapewnienie państwom członkowskim większej elastyczności w zakresie ustalania i aktualizowania oraz oceny adekwatności ustawowych wynagrodzeń minimalnych, promowanie rokowań zbiorowych oraz monitorowanie i gromadzenie danych.

Zaproponowane rozwiązania przesądzają, że państwa członkowskie będą mogły decydować o względnej wadze kryteriów zapewniających adekwatność ustawowych wynagrodzeń minimalnych biorąc pod uwagę ich krajową sytuację społeczno-ekonomiczną oraz przewidują utrzymanie, co do zasady listy obligatoryjnych elementów kryteriów uzgodnionych przez Radę²², które państwa będą zobowiązane do uwzględnienia w procesie ustalania i aktualizowania minimalnego wynagrodzenia. Innymi istotnymi rozwiązaniami są: uwzględnienie istnienia i funkcjonowania mechanizmów automatycznej i półautomatycznej indeksacji minimalnych wynagrodzeń, możliwość wykorzystania orientacyjnych wartości referencyjnych na szczeblu krajowym do oceny przez państwa adekwatności swoich ustawowych wynagrodzeń minimalnych oraz zapewnienie państwom członkowskim większej elastyczności w odniesieniu do częstotliwości aktualizacji ustawowych wynagrodzeń minimalnych²³.

Z punktu widzenia Polski ważne jest również, że 80% wartość zasięgu rokowań zbiorowych nie stanowi celu, lecz próg, którego nieosiągnięcie powoduje obowiązek opracowania i przyjęcia planu działań na rzecz promowania rokowań zbiorowych.

Projekt dyrektywy w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych

W okresie prezydencji francuskiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach poświęconych projektowi. Zarówno w toku pierwszego czytania projektu, jak i w odpowiedzi na tekst kompromisowy prezydencji dotyczący dwóch pierwszych rozdziałów projektu dyrektywy, Polska postulowała w szczególności: doprecyzowanie definicji cyfrowej platformy pracy; konieczność dopracowania kryteriów i konstrukcji domniemania prawnego istnienia stosunku pracy, tak aby zminimalizować obciążenie sądów i urzędów sprawami dotyczącymi wzruszenia domniemania; oraz doprecyzowanie obowiązku zgłoszenia pracy platformowej do stosownych organów krajowych. Z dotychczasowego przebiegu prac w grupie roboczej ds. społecznych, wynika, że wątpliwości zgłaszane przez Polskę są podzielane przez wiele innych państw członkowskich.

Polska nie zgłosiła uwag do sprawozdania z postępów prac przygotowanego przez prezydencję francuską, które zostało przedstawione na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 16 czerwca 2022 r., dzieląc opinię, że projekt dyrektywy wymaga dalszych prac.

4.5 Zdrowie

Niezależnie od działań powiązanych z pandemią COVID-19 oraz wynikających z wojny na Ukrainie, na forum UE podejmowane są także inne działania dotyczące zdrowia publicznego.

W związku ze zwiększoną częstotliwością występowania tzw. „małpiej ospy” w państwach europejskich, HERA podjęła działania mające na celu zabezpieczenie podstawowych środków medycznych dla potrzebujących ich państw. W Polsce obecnie prowadzone są uzgodnienia mające doprowadzić do przyjęcia od HERA, w ramach darowizny, pewnej ilości szczepionek *Imvanex* przeciwko tej chorobie w celu zabezpieczenie personelu medycznego, który może zetknąć się z osobami chorymi. Polska uczestniczy także w działaniach monitorujących ECDC, badających stopień zagrożenia chorobą w UE oraz w działaniach monitorujących Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Na początku czerwca 2022 r. Komisja Europejska przekazała projekt rozporządzenia ws. europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia (EHDS). Projekt ma regulować trzy obszary tematyczne - dostęp, kontrola i zarządzanie indywidualnymi danymi o zdrowiu przez osoby fizyczne w kontekście ich pierwotnego wykorzystania (na potrzeby związane z profilaktyką, diagnostyką i leczeniem); mechanizmy dostępu i przetwarzania danych o zdrowiu przez uprawnione podmioty w kontekście ich

---

²² Zmiany dotyczą jedynie siły nabywczą ustawowych wynagrodzeń minimalnych, która nie odnosi się już do udziału podatków i świadczeń społecznych oraz poziomu i dynamiki zmian wydajności, którą doprecyzowano poprzez wskazanie jej krajowego i długoterminowego charakteru. Nie wprowadzono zmian odnośnie do elementów kryteriów dotyczących ogólnego poziomu wynagrodzeń i ich rozkładu oraz stopy wzrostu wynagrodzeń.

²³ W państwach stosujących mechanizmy automatycznej i półautomatycznej indeksacji aktualizacja ma odbywać się w cyklu, co najmniej czteroletnim.

wtórnego wykorzystania (na potrzeby badań naukowych, wprowadzania innowacji, kształtowania polityki zdrowotnej, do celów regulacyjnych oraz bezpieczeństwa pacjentów) oraz Systemy Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz aplikacje wspierające dobrostan. Projekt EHDS znajduje się na wstępnym etapie prac w Radzie. Według wstępnej analizy, projekt zasługuje na poparcie Polski z zastrzeżeniem konieczności doprecyzowania kwestii dotyczących w szczególności ochrony danych osobowych, usunięcia albo głębokiego przerehabrowania propozycji dot. akceptacji usług telemedycznych wykonanych w innych państwach członkowskich. Wątpliwości Polski budzi również zbyt krótkie *vacatio legis* zawarte w projekcie.

4.6 Polityka rolna i polityka rybołówstwa

Sytuacja na rynkach rolnych

17 stycznia 2022 r. na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Brukseli Polska zgłosiła w punkcie sprawy różne dokument: „Wniosek Polski ws. potencjalnych, negatywnych skutków wprowadzenia przez Białoruś embarga na import szeregu towarów rolno-spożywczych, w tym jabłek”. We wniosku Polska zwracała uwagę, że negatywne skutki embarga będą dotyczyć przede wszystkim produkcji ogrodniczej, co może przełożyć na sytuację na rynku Unii Europejskiej. Zarówno w 2020 r., jak i w okresie styczeń-październik 2021 r., największy udział w wartości polskiego eksportu rolno-spożywczego na Białoruś miały jabłka, których Polska jest największym producentem w Unii. Dzięki działaniom Polski Komisja Europejska uruchomiła monitorowanie sytuacji związanej z embargiem.

Na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 13 czerwca 2022 r. Polska wyrażała zaniepokojenie wykreśleniem przez Ukrainę od 12 maja 2022 r. z listy towarów krytycznego importu między innymi mleka i śmietany, masła, innych tłuszczów mlecznych i jogurtu. W praktyce oznaczało to, że ukraińscy przedsiębiorcy stracili możliwość zakupu większości polskich produktów mleczarskich. Ukraina usunęła też z listy makarony.

Ponadto w grudniu 2021 r. Ministerstwo Gospodarki Ukrainy wszczęło postępowanie ochronne w imporcie serów (*erga omnes*), które po agresji rosyjskiej na Ukrainę zostało zawieszono.

Polska zwracała uwagę, że ewentualne nałożenie środków ochronnych w imporcie sera może spowodować poważne negatywne konsekwencje dla polskiej branży mleczarskiej, dla której Ukraina była dotychczas znaczącym rynkiem zbytu.

Na posiedzeniu Polska wskazywała również, że w celu wsparcia sektora rolnego i pomocy w wypełnianiu roli Unii Europejskiej jako dostawcy żywności, konieczne jest podjęcie działań umożliwiających rolnikom elastyczność w prowadzeniu produkcji nie tylko w tym roku, ale również w przyszłości. Dlatego należałoby w 2023 roku wprowadzić odstępstwo od obowiązku ugorowania gruntu w normie GAEC 8, dotyczącej przeznaczenia 4% powierzchni gruntów ornych na obiekty i obszary nieprodukcyjne. Wskazane jest również wprowadzenie derogacji od normy GAEC 7, dotyczącej zmianowania upraw.

Wdrażanie reformy WPR

W trakcie trwania prezydencji francuskiej ministrowie rolnictwa UE mieli okazję do dyskusji nt. wdrażania zreformowanej WPR. W omawianym okresie kluczowym zagadnieniem w tym obszarze było zatwierdzenie planów strategicznych przez KE. Polska była jednym z pierwszych państw członkowskich, które w grudniu 2021 r. przedstawiły KE swoje plany do zatwierdzenia.

Polska apelowała do KE o jak najszybsze przekazanie oficjalnych uwag do projektu polskiego planu strategicznego, przypominając, że państwa członkowskie potrzebują czasu na odpowiednie przygotowanie krajowego systemu wdrożeniowego zreformowanej WPR oraz na przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla przyszłych beneficjentów. Polska wskazywała także na potrzebę respektowania zasady subsydiarności w ocenie planów, przeprowadzaniu jej w oparciu o wymogi wynikające wyłącznie z obowiązujących regulacji, bez nadinterpretacji tych przepisów. W kontekście

możliwości włączenia interwencji planów strategicznych w realizację ambicji Europejskiego Zielonego Ładu i związanych z nim strategii Polska przypominała KE o potrzebie uwzględnienia stanu wyjściowego i uwarunkowań poszczególnych państw członkowskich.

Polska postulowała także, aby w pracach nad krajowymi planami strategicznymi szczególną uwagę poświęcić celowi utrzymania poziomu produkcji unijnego rolnictwa zarówno w perspektywie średniookresowej, jak i długookresowej, ponieważ negatywne konsekwencje rosyjskiego ataku na Ukrainę dla globalnego bilansu zbóż i cen żywności mogą okazać się trwałe. W związku z tym Polska wniosowała o umożliwienie państwom członkowskim zwiększenia puli środków, jaka może zostać przeznaczona na wsparcie dochodów związane z produkcją. Jednocześnie lista sektorów, w których możliwe jest stosowanie tego instrumentu powinna, zdaniem Polski, zostać uzupełniona o trzodę chlewną, gdyż ta gałąź produkcji znajduje się obecnie w bardzo trudnej sytuacji. Polska postulowała także, aby w planach strategicznych, w warunkowości, zrezygnować z obowiązkowych wymogów, które będą zmuszały rolników do konieczności wyłączenia gruntów z produkcji.

Polityka rybołówstwa

Polska uczestniczyła w pracach nad zmianą rozporządzenia (UE) nr 508/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) przez wprowadzenie przepisów umożliwiających wypłatę środków szczegółowych mających na celu złagodzenie skutków agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy dla działalności połowowej i akwakultury oraz ograniczenie wpływu zakłóceń rynku spowodowanych rosyjską napaścią na łańcuch dostaw produktów rybołówstwa i akwakultury. Umożliwienie wypłaty środków finansowych rekompensujących pośrednie negatywne skutki inwazji przyczyni się do stabilizacji wspomnianych gałęzi przemysłu spożywczego oraz całego rynku produktów rybołówstwa i akwakultury, z uwzględnieniem finalnych konsumentów. Polska poparła wprowadzenie rozwiązań umożliwiających złagodzenie negatywnych finansowych skutków, które dotknęły wskazany sektor.

W zakresie rybołówstwa dalekomorskiego prace prezydencji francuskiej koncentrowały się wokół zmian do rozporządzenia Rady (UE) 2022/109 z 27 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia uprawnień do połowów na 2022 r. w odniesieniu do niektórych stad ryb i grup stad ryb, mających zastosowanie w wodach Unii oraz dla unijnych statków rybackich w niektórych wodach nienależących do Unii. Zmiany te związane były z koniecznością implementowania do przepisów UE postanowień zawartych na forach regionalnych organizacji zarządzania rybołówstwa w zakresie wysokości kwot połowowych (TAC) pewnych stad ryb na rok 2022.

W przypadku Polski sprawa dotyczyła kwoty połowowej ostroboka peruwiańskiego na obszarze SPRMFO (*South Pacific Regional Fisheries Management Organisation*). W związku z toczącymi się dyskusjami ze Zjednoczonym Królestwem oraz Norwegią w zakresie niektórych TAC na rok 2022 uzupełniono rozporządzenie w sprawie możliwości połowowych na 2022 r. o kwoty połowowe dorsza obszaru 1,2b, halibuta niebieskiego obszaru 2A-C46 oraz molwy obszaru 5B67. Polska aktywnie uczestniczyła w posiedzeniach grup roboczych Rady.

Nowe przepisy dotyczące zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin

W celu przeniesienia celów Europejskiego Zielonego Ładu dotyczących ograniczenia stosowania środków ochrony roślin i ryzyka z tym związanego na poziom prawa unijnego Komisja Europejska opracowała projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/2115.

Negatywne stanowisko Polski wobec proponowanych rozwiązań legislacyjnych było prezentowane na posiedzeniach Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa podczas francuskiej prezydencji. Z inicjatywy Polski i Estonii uzgodniony został wspólny dokument Bułgarii, Estonii, Chorwacji, Węgier, Litwy, Łotwy, Malty, Austrii, Rumunii, Słowacji, Słowenii oraz Polski przedstawiający zastrzeżenia do nieformalnego projektu rozporządzenia. Dokument ten został przekazany Komisarz ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności p. Stelli Kyriakides 15 marca 2022 r., a następnie był omawiany podczas posiedzenia Rady UE

ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 21 marca 2022 r. Propozycje alternatywne dla proponowanych przez Komisję Europejską zostały przedstawione też podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 13 czerwca 2022 r. – wspólny dokument uzgodniony został przez Polskę, Austrię, Bułgarię, Estonię, Węgry, Litwę, Łotwę, Rumunię, Słowację i Słowenię.

4.7 Relacje z krajami trzecimi

Europejska Polityka Sąsiedztwa – kwestie horyzontalne

W czasie francuskiej prezydencji KE po uzyskaniu pozytywnej opinii państw członkowskich, zatwierdziła Wieloletnie Programy Orientacyjne m.in. dla Mołdawii i Gruzji. Tym samym współpraca rozwojowa UE z już wszystkimi państwami wschodniego sąsiedztwa ma oparcie w strategicznych dokumentach programowych do roku 2027 (nie dotyczy to Białorusi, relacje z którą nie podlegają takiemu planowaniu). W kwestiach finansowych kluczową decyzją, o którą zabiegała Polska, była zgoda KE na wyasygnowanie z rezerwy instrumentu NDICI-GE 501 mln EUR na rzecz Ukrainy (decyzja ta jeszcze musi uzyskać pozytywną opinię państw członkowskich).

Partnerstwo Wschodnie

W okresie prezydencji francuskiej w związku z inwazją rosyjską na Ukrainę Polska koncentrowała swoje działania na wsparciu aspiracji europejskich Ukrainy i pozostałych państw „Trio” oraz aktywnie uczestniczyła w dyskusjach na temat przyszłości polityki PW. Opowiadała się za utrzymaniem spójnej polityki UE wobec jej wschodniego sąsiedztwa i traktowania jej jako priorytet i element budowania wpływów i pozycji UE w regionie. Polska opowiadała się za potrzebą dalszej refleksji nad możliwym rozwojem polityki PW, której przyszłość będzie zależała w dużej mierze od decyzji dot. wniosków akcesyjnych państw „Stowarzyszonego Trio”.

Polska prezentowała opinię, iż polityka PW będzie wymagać redefinicji i dostosowania do nowej sytuacji, w której uzasadnione będzie wykorzystanie narzędzi wypracowanych w ramach PW, w tym także do wspierania państw aspirujących do członkostwa. Polska podkreślała potrzebę pogłębienia współpracy sektorowej, rozwinięcia komponentu dot. bezpieczeństwa. Akcentowała także znaczenie wymiaru multilateralnego PW, w tym w szczególności wymiaru obywatelskiego. Zwracała uwagę na potrzebę stałego wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi oraz dla białoruskiej diaspory.

Pełnomocnik ministra spraw zagranicznych ds. Partnerstwa Wschodniego uczestniczył w trakcie francuskiej prezydencji w spotkaniach poświęconych Partnerstwu Wschodniemu w Paryżu, Sztokholmie i Pradze.

Stany Zjednoczone

Podczas prezydencji francuskiej Polska wraz z innymi państwami członkowskimi wspierała kontynuację realizacji kompleksowego programu transatlantyckiej współpracy opartego na ustaleniach szczytu Unia Europejska – Stany Zjednoczone z 14 czerwca 2021 r., w tym zwłaszcza w kwestiach dotyczących rozwiązywania globalnych wyzwań takich, jak: pandemia COVID-19 i odbudowa gospodarek po pandemii, zmiany klimatu, rozwijanie współpracy handlowej, inwestycyjnej i technologicznej oraz energetycznej.

Polska popierała zaangażowanie w organizację i uczestnictwo UE w dziewiątej Radzie Energetycznej ze Stanami Zjednoczonymi (*US-EU Energy Council*), której posiedzenie miało miejsce 7 lutego 2022 r. w Waszyngtonie. Tematami rozmów były m.in. dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej oraz pomoc Europie Środkowej i Wschodniej w osiągnięciu bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. Polska brała udział w wypracowaniu treści wspólnego oświadczenia.

Kluczowym elementem współpracy transatlantyckiej były intensywne konsultacje polityczne, z udziałem Polski, służące uzgodnieniu spójnego stanowiska wobec Rosji. Aktywność Unii Europejskiej w tym zakresie przejawiała nie tyle prezydencja francuska, co przewodnicząca KE U. von der Leyen oraz

Wysoki Przedstawiciel Unii polityki zagranicznej i bezpieczeństwa J. Borrell. W pierwszych tygodniach 2022 r. przedmiotem koordynacji były żądania Moskwy dot. udzielenia jej gwarancji bezpieczeństwa w formie dwóch traktatów Rosji z USA i z NATO (do 19 lutego 2022 r. odbyło się około dwustu rozmów na najwyższym i wysokim szczeblu między USA a państwami europejskimi), w rezultacie których odpowiedzi na listy Rosji do państw członkowskich udzielił w ich imieniu Wysoki Przedstawiciel J. Borrell. Przed inwazją Rosji w Ukrainie USA blisko śledziły sytuację w naszym regionie i informowały europejskich sojuszników o gromadzeniu rosyjskich wojsk przy północnej (na terytorium Republiki Białorusi) i wschodniej granicy Ukrainy.

30 marca 2022 r. w Waszyngtonie odbyło się pierwsze spotkanie dialogu wysokiego szczebla USA i UE dotyczące Rosji (ustanowionego zgodnie z pkt. 27 deklaracji ze szczytu UE-USA 15 czerwca 2021 r.). Dialog ten służy koordynacji odpowiedzi na agresję Rosji w Ukrainie. Polska z zadowoleniem przyjęła fakt, że w zakresie nakładania sankcji (gospodarczych, finansowych) wobec Rosji i Białorusi Unia Europejska ściśle koordynowała swoje działania ze Stanami Zjednoczonymi (oraz m.in. Kanadą, Wielką Brytanią). Stany Zjednoczone i państwa europejskie wspólnie nakazały wydalenie ponad 400 Rosjan pod zarzutem szpiegostwa dyplomatów i pracowników ambasad rosyjskich od rozpoczęcia inwazji na Ukrainę²⁴ i ściśle koordynowały wdrażanie kolejnych pakietów sankcyjnych. Polska poparła powołanie podczas nadzwyczajnego szczytu UE-USA 25 marca 2022 r. transatlantyckiej grupy zadaniowej, która czuwa nad wdrożeniem sankcji finansowych na Rosję i Białoruś oraz transatlantyckiej grupy zadaniowej, która zajmuje się zmniejszeniem zależności Europy od rosyjskich paliw kopalnych i wzmocnienia europejskiego bezpieczeństwa energetycznego. Unia Europejska, Stany Zjednoczone i Wielka Brytania powołały 25 maja 2022 r. wspólną Grupę Doradczą ds. zbrodni ze szczególnym okrucieństwem dokonanych przez Rosję na Ukrainie (*Atrocity Crimes Advisory Group*). Inicjatywa wspiera wysiłki Wydziałów ds. Zbrodni Wojennych Prokuratury Generalnej Ukrainy w zakresie dokumentowania, przechowywania i analizowania dowodów zbrodni wojennych i innych okrucieństw popełnionych na Ukrainie przez Rosjan z myślą o ściganiu przestępstw.

W pierwszym półroczu 2022 r. UE i USA kontynuowały ożywione relacje handlowe i prace w ramach Rady UE-USA ds. Handlu i Technologii (TTC). TTC okazało się bardzo ważnym forum poszerzania i pogłębiania współpracy transatlantyckiej, w ramach której prowadzony był regularny dialog między UE a USA, zarówno na szczeblu politycznym, jak i roboczym. Wyniki tej współpracy stały się szczególnie widoczne w obliczu rosyjskiej agresji na Ukrainę. Dialog na forum TTC pomógł w uzgodnieniu konkretnych środków pomocowych i koordynacji sankcji nałożonych na Rosję. W pierwszym półroczu 2022 r., w dn. 15-16 maj 2022 r. miało miejsce kolejne posiedzenie TTC w Paryżu. W jego trakcie podsumowano zakres prac dziesięciu grup roboczych TTC. Zwrócono uwagę na ich pozytywny wpływ na uzgodnienie konkretnych środków pomocowych dla Ukrainy i zobowiązano się do dalszego wzmocniania transatlantyckiej współpracy w zakresie norm, sztucznej inteligencji, półprzewodników, kontroli eksportu i globalnych wyzwań handlowych. Podkreślono również znaczenie zaangażowania interesariuszy z obydwu stron Atlantyku w pracę TTC.

W tym okresie Polska popierała dialog gospodarczy i zacieśnienie współpracy między UE a Stanami Zjednoczonymi podkreślając ich realny potencjał dla rozwoju handlu i inwestycji. Pozytywnie odnotowała chęć wzmocnienia transatlantyckiej współpracy w zakresie łańcuchów dostaw, standaryzacji, regulacji cyfrowych czy globalnych wyzwań handlowych, w tym współpracy dotyczącej systemu wczesnego ostrzegania i odpornych łańcuchów dostaw surowców i półprzewodników. Wyrażała również zadowolenie ze wspólnego potępienia na forum TTC napaści na Ukrainę oraz zabiegała o ocenę rosyjskiej agresji w jak najmocniejszych słowach. Zdecydowanie poparła także

---

²⁴ Austria – 4 (7.04), Belgia – 21 (29.03), Bułgaria – 2 (2.03) i 10 (18.03), Chorwacja – b/l (6.04), Czarnogóra – 1 (4.03), Czechy – 1 (29.03), a 60 (22.04.21), Dania – 15 (5.04), Estonia – 3 (18.03) i 4 (5.04), Finlandia – 2 (8.04), Francja – 35 (4.04) i 6 ((11.04), Grecja – 12 (6.04), Hiszpania – 25 (5.04), Irlandia – 4 (29.03), Litwa – 4 (18.03) i 1 (1.04), Macedonia Północna – 5 (28.03) i 6 (15.04), Niderlandy – 17 (29.03), Niemcy – 40 (4.04), Norwegia – 3 (6.04), Polska – 45 (23.03), Portugalia – 10 (5.04), Rumunia – 10 (5.04), Słowacja – 3 (14.03) i 35 (30.03), Słowenia – 33 (5.04), Szwecja – 3 (5.04) i Włochy – 30 (5.04).

współpracę w zakresie nałożenia sankcji na Rosję. Polska wielokrotnie podkreślała, że dialog na forum TTC powinien stanowić impuls do dalszych prac nad reformą światowego systemu handlu i transatlantyckiego kształtowania demokratycznych standardów globalnych. W tym czasie Polska aktywnie zabiegała o rozwiązanie problemów związanych z dostępem do amerykańskiego rynku. Dotyczyło to m.in. dostępu do kontyngentu taryfowego na tytoń otwartego jedynie dla 15 krajów tzw. starej UE, braku dostępu do rynku USA dla polskich jabłek i gruszek, statków specjalistycznych i przeprowadzania remontów statków. Polska zwracała uwagę, że powyższe bariery handlowe powinny zostać włączone do agendy prac TTC.

Turcja

W pierwszym półroczu 2022 r. relacje z Turcją należy postrzegać zwłaszcza w kontekście postawy i roli tego kraju w odniesieniu do agresji Rosji na Ukrainę. Turcję łączy szereg interesów z Rosją, w tym energetyczne, z drugiej natomiast strony utrzymuje dobre relacje z Ukrainą, sąsiadem nad Morza Czarne (przemysł zbrojeniowy). W początkowej fazie konfliktu Turcja odżegnywała się do używania słowa „wojna” (zastosowano je dopiero 27 lutego). Po kilku dniach Ankara zdecydowała się również na wdrożenie zapisów Konwencji z Montreux dot. przepływu przez tureckie cieśniny Bosfor i Dardanele (szczególnie art. 19, który mówi o zamknięciu w trakcie trwania wojny cieśnin Bosfor i Dardanele dla statków strony wojującej). Strona turecka od początku opowiadała się przeciwko nakładaniu na Rosję sankcji (podejmowała wręcz działania mające na celu obchodzenie reżimu sankcyjnego wobec Rosji) i zamykaniu dla rosyjskich statków przestrzeni powietrznej. Jednocześnie w warstwie deklaratywnej Ankara wspierała NATO i zdecydowanie przeciwstawiła się agresji. Poprzez podejmowanie wysiłków dyplomatycznych na rzecz pokojowego zażegnania sporu Turcja dąży do wzmocnienia swojej pozycji w relacjach z partnerami, a rząd wskazuje społeczeństwu, że jest skutecznym graczem na arenie międzynarodowej. Ambiwalentne stanowisko Turcji, która z jednej strony zdecydowania sprzeciwia się konfliktowi, ale pomimo członkostwa w NATO nie wyraża zdecydowanego poparcia dla strony ukraińskiej, wynika z pragmatyzmu oraz świadomości istnienia zarówno interesów, jak i zagrożeń w relacjach z Rosją. W tym okresie Polska wskazywała na rolę, jaką pełni Turcja w konflikcie, podkreślając zwłaszcza podejmowany przez ten kraj wysiłek mediacyjny.

W okresie pierwszego półrocza 2022 r. w ramach tzw. ograniczonego pozytywnego zaangażowania w stosunkach UE-Turcja, odbywały się dialogi wysokiego szczebla w obszarze zmian klimatu i rolnictwa, a także dialog polityczny w Ankarze (na szczubie dyrektorów politycznych). W tym okresie skąła napięć w relacjach Turcji z UE i jej państwami członkowskimi była nieco większa niż w 2021 r., zwłaszcza z Grecją (czego przykładem są odnotowywane przez Grecję bardzo liczne naruszenia przestrzeni powietrznej przez tureckie samoloty i żądania demilitaryzacji wysp greckich położonych na Morzu Egejskim) i Cyprze. Spowodowane to było zbliżającymi się wyborami parlamentarnymi i prezydenckimi w Turcji (czerwiec 2023 r.). Odnotowano również krytyczny w stosunku do Turcji raport Parlamentu Europejskiego z czerwca 2022 r., który podobnie jak w latach poprzednich, wskazuje na pogorszenie się stanu wolności, demokracji i rządów prawa w Turcji, zapaść gospodarczą, prezydenckie interwencje godzące w niezależność instytucji i ich organów oraz wyraża potępienie tureckich interwencji w Iraku i Syrii. Oprócz ustalonej krytycznej linii Ankary, podkreślającej brak realizacji przez UE postanowień porozumienia z 18 marca 2016 r. (w tym braku liberalizacji wizowej wobec Turcji) w marcu 2022r. ministerstwo spraw zagranicznych Turcji wydało krytyczne oświadczenie ws. Kompas Strategicznego UE wskazując, że treść dokumentu „została podyktowana przez dwóch członków UE (czyt. Republikę Cypryjską i Grecję), którzy mają maksymalistyczne roszczenia dot. granic morskich oraz w sposób uporczywy odmawiają praw Turkom, w tym także Turkom Cypryjskim”. Polska ograniczała się w tych sprawach do przypominania zainteresowanym stronom o konieczności rozwiązywania istniejących problemów w drodze dialogu i w oparciu o postanowienia prawa międzynarodowego.

Chiny

W trakcie prezydentury francuskiej relacje UE-Chiny w dalszym ciągu pozostawały w logice „partnerstwa, współzawodnictwa i systemowej rywalizacji”, tak jak zostały określone w 2019 r. Utrzymywane

obostrzenia w polityce wizowej, chińska polityka „zero-COVID” (w tym częściowy paraliż chińskich portów), utrzymujące się niezmiennie bariery w handlu i współpracy inwestycyjnej, nadal negatywnie wpływały na relacje UE-Chiny.

Przyjęcie przez Pekin w kwietniu 2022 r. dwóch konwencji Światowej Organizacji Pracy (tj. Konwencji o pracy przymusowej z 1930 r. i Konwencji o zniesieniu pracy przymusowej z 1957 r.) nie przyniosło przełomu dla zamrożonej w wyniku wymiany sankcji między UE a Chinami umowy inwestycyjnej (*Comprehensive Agreement on Investment – CAI*). Unijnym warunkiem odmrożenia prac nad umową pozostaje zdjęcie nieproporcjonalnych sankcji nałożonych przez Chiny na UE w marcu 2021 r.

W czasie prezydencji francuskiej kontynuowane były prace nad instrumentami ochrony handlu. W dn. 17 czerwca 2022 r. Rada UE przyjęła przepisy Instrumentu Zamówień Międzynarodowych (*International Procurement Instrument, IPI*)²⁵, który stanowi jeden element z całej palety unijnych instrumentów, mających na celu wyrównanie zasad konkurencji, bądź wyegzekwowanie wzajemności w kontaktach UE z Chinami. Do pozostałych instrumentów należą m.in. mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (*Carbon Border Adjustment Mechanism*), czy instrument *due diligence* w zakresie łańcuchów dostaw.

W trakcie prezydencji francuskiej prace dotyczące relacji UE-Chiny miały przede wszystkim charakter wewnętrznej dyskusji nad dalszą współpracą handlowo-inwestycyjną, która w ostatnich miesiącach napotyka na kolejne trudności, tj. zamrożenie przez Parlament Europejski w 2021 r. procesu zatwierdzenia Umowy Inwestycyjnej UE-Chiny (*Comprehensive Agreement on Investment – CAI*); wszczęcie w styczniu 2022 r. przez UE przeciwko Chinom postępowania w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) w związku z dyskryminującymi praktykami handlowymi Chin wymierzonymi w Litwę, które uderzają również w eksport UE; oraz ograniczone możliwości współpracy wynikające z pandemii COVID-19.

Polska podczas tej dyskusji podkreślała, że w relacjach z Chinami wiele kwestii w zakresie dostępu do rynku i równych szans (*level playing field*) wciąż pozostaje nierozwiązanych, m.in. niesprzyjające otoczenie regulacyjne, nieuzasadnione pozataryfowe bariery w handlu, nierespektowanie przepisów praw własności intelektualnej, w tym wymuszony transfer technologii, restrykcje dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych, dyskryminacja przedsiębiorstw zagranicznych w zamówieniach rządowych, faworyzowanie przedsiębiorstw państwowych (SOEs). Polska opowiedziała się za konsekwentnym wywieraniem przez UE nacisku na Chiny w celu zapewnienia równych szans, w tym dla inwestorów zagranicznych, i ich konkretnego zaangażowania w dyskusję nt. nierównowagi w handlu. Wskazała, że UE powinna również konsekwentnie podnosić kwestię barier w dostępie do rynku chińskiego – zarówno tych, które dotyczą podmioty z całej UE, jak i specyficznych dla poszczególnych państw członkowskich.

W sferze politycznej, agresja Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 r., a także wcześniejsza Wspólna Deklaracja przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga i prezydenta W. Putina w zakresie nowej wizji porządku międzynarodowego z 4 lutego 2022 r. przeniosły ciężar relacji UE-Chiny jeszcze bardziej ku „systemowej rywalizacji”. Zrealizowany 1 kwietnia 2022 r. XXIII szczyt UE-Chiny potwierdził znaczne rozbieżności między UE a Chinami w zakresie percepcji i oceny skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę.

W ramach unijnych dyskusji Polska regularnie podnosiła kwestię potrzeby działań na rzecz wyrównania dostępu do rynku chińskiego na zasadach wzajemności (*reciprocity*) i tworzenia równych szans (*level playing field*) w zakresie konkurencji dla europejskich przedsiębiorstw. W odniesieniu do relacji na szczeblu politycznym, Polska zwracała uwagę na skutki rosyjskiej agresji na Ukrainę dla architektury bezpieczeństwa w Europie. Równocześnie, jako problematyczne oceniane były: brak jednoznacznego potępienia przez Chiny agresywnych działań Rosji, promowanie przez Pekin rosyjskiej

---

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM) zostało opublikowane 30 czerwca br. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

dezinformacji oraz zarysowujące się skutki wojny wynikające z przerwania łańcuchów dostaw podstawowych produktów żywnościowych. Polska opowiadała się jednocześnie za utrzymaniem kanałów dialogu z Pekinem i zachowaniem możliwej pragmatycznej współpracy gospodarczej z uwzględnieniem zasad wzajemności i równych szans.

Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie

Podczas prezydencji francuskiej Polska wspierała wysiłki unijne na rzecz rozwiązania konfliktu bliskowschodniego oraz utrzymania międzynarodowego konsensusu wokół parametrów przyszłego porozumienia pokojowego, czego wyrazem było m.in. złożenie 11 maja 2022 r. z inicjatywy Kwadrygi (Niemiec, Francji, Hiszpanii i Włoch) *démarche* w MSZ Izraela ws. osadnictwa żydowskiego na palestyńskich terytoriach okupowanych (obok Polski uczestniczyły także Niderlandy, Irlandia, Belgia, Szwecja, Dania, Norwegia, Finlandia, Grecja i Litwa) oraz wspólne oświadczenie Rzeczników Prasowych resortów spraw zagranicznych Francji, Belgii, Danii, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Niderlandów, Irlandii, Luksemburga, Malty, Niemiec, Polski, Szwecji i Włoch z dnia 13 maja 2022 r. wzywające władze izraelskie do wycofania się z decyzji o budowie ponad 4000 jednostek mieszkalnych na Zachodnim Brzegu, która narusza prawo międzynarodowe i utrudnia osiągnięcie sprawiedliwego, trwałego i kompleksowego pokoju między Izraelczykami a Palestyńczykami.

W dniach 19-22 stycznia 2022 r. Polska gościła Przedstawiciela UE ds. procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie Svena Koopmansa, który odbył rozmowy z wiceministrem spraw zagranicznych, Szefem Służby Zagranicznej, Szefem Biura Polityki Międzynarodowej w Kancelarii Prezydenta RP oraz w Sejmie z parlamentarnymi grupami przyjaźni: polsko-izraelską oraz polsko-palestyńską. W ramach wizyty miało również miejsce w Warszawie spotkanie tzw. „małej grupy” – konsultacje dyrektorskie z udziałem kilku państw członkowskich UE, służące koordynacji działań i opinii oraz utrzymaniu zainteresowania procesem pokojowym na Bliskim Wschodzie (Polska, Łotwa, Belgia, Finlandia, Rumunia, Słowenia, Słowacja).

Libia

Z uwagi na to, że planowane na 24 grudnia 2021 r. wybory prezydenckie i mające się odbyć tuż po nich wybory parlamentarne nie odbyły się, w Libii doszło w I półroczu 2022 r. do próżni konstytucyjnej – ponieważ nie było jasne, kto w okresie przejściowym powinien sprawować władzę.

Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach właściwych, unijnych gremiów wyspecjalizowanych mających na celu wypracowanie wspólnego stanowiska UE wobec Libii, popierając m.in. politykę sankcyjną UE oraz przedłużenie embarga na broń wobec Libii.

W okresie prezydencji francuskiej Polska podjęła działania organizacyjne zmierzające do przywrócenia stałej obecności dyplomatycznej w stolicy Libii (Ambasada RP w Trypolisie operuje z terenu sąsiadującej z Libią Tunezji).

Ponadto, w I półroczu 2022 r. Polska utrzymywała obecność w powołanej morskiej operacji wojskowej UE - EUNAVFOR „IRINI”, której mandat obejmuje kontrolę przestrzegania embarga na dostawy broni do Libii, nałożonego Rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ (Polski Kontyngent Wojskowy IRINI). Zgodnie z postanowieniem Prezydenta RP z dnia 28 września 2021 r. o przedłużeniu okresu użycia Polskiego Kontyngentu Wojskowego w operacji wojskowej Unii Europejskiej na Morzu Śródziemnym, w misji bierze udział do 80 żołnierzy i pracowników wojska, wyposażonych w samolot patrolowo-rozpoznawczy M-23B1TR.

Syria

Podczas prezydencji francuskiej Polska podtrzymywała swoje poparcie dla wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz wypracowania porozumienia politycznego, w oparciu o proces nakreślony przez rezolucję ONZ nr 2254, którego filarem pozostają prace tzw. Komitetu Konstytucyjnego.

Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach właściwych, unijnych gremiów wyspecjalizowanych mających na celu wypracowanie wspólnego stanowiska UE wobec Syrii (w tym także w zakresie polityki sankcyjnej UE).

Odpowiadając na apel WHO skierowany m.in. do państw członkowskich UE, w kwietniu 2022 r. Polska przekazała pakiet pomocy humanitarnej na rzecz Syrii, obejmujący dostawę butli tlenowych, respiratorów EVO OBM, łóżek medycznych, a także leków. W maju 2022 r. Polska uczestniczyła w VI konferencji „Supporting the future Syria and the region” w Brukseli, deklarując na rzecz potrzebujących w Syrii i uchodźców syryjskich w krajach regionu kwotę 10 111 032,60 PLN.

Irak

Podczas prezydencji francuskiej sytuacja bezpieczeństwa w Republice Iraku pozostawała skomplikowana. Da'esh kontynuowało ataki głównie terytoriach spornych między Regionem Kurdystanu a Irakiem federalnym. Pomimo upływu 9 miesięcy od wyborów parlamentarnych (10 października 2021 r.) nadal nie udało się wybrać prezydenta, co nie pozwoliło także na uzgodnienie składu nowego rządu.

Polska podkreślała na forach UE wsparcie dla irackiej suwerenności i nienaruszalności irackiego terytorium oraz wysiłków rządu M. al-Kazimiego na rzecz stabilizacji regionu. Stosunki Iraku z UE, w tym z Polską, zdominowały w pierwszych miesiącach 2022 roku kwestie przeciwdziałania nieuregulowanej migracji. Poważnym wyzwaniem w relacjach UE z Irakiem pozostaje współpraca w zakresie readmisji.

Iran/JCPOA

Pierwsza połowa 2022 r. nie przyniosła rozstrzygnięcia ws. reaktywacji porozumienia nuklearnego (*Joint Comprehensive Plan of Action, JCPOA*). 11 marca 2022 r. negocjacje w tej sprawie zostały przerwane. Na przebieg wydarzeń wpływ miała agresja zbrojna Rosji przeciwko Ukrainie, w tym wysunięcie przez Rosję żądań dot. udzielenia przez USA pisemnych gwarancji, że sankcje nałożone na Moskwę nie wpłyną na możliwość współpracy handlowej, ekonomicznej i wojskowo-technicznej Rosji z Iranem. Decydujący wpływ na powrót Iranu i USA do porozumienia mają jednak sprawy nieobjęte JCPOA. Iran kontynuował jednocześnie strategię kontrolowanej eskalacji (naruszanie postanowień JCPOA oraz ograniczanie współpracy z Międzynarodową Agencją Energii Atomowej). Polska udzielała poparcia działaniom mającym na celu reaktywację JCPOA, w tym negocjacjom w Wiedniu; zachęcała Europejską Służbę Działań Zewnętrznych oraz prezydenturę francuską do odgrywania aktywnej roli w tym procesie. Podczas posiedzeń Rady Gubernatorów MAEA (Polska jest członkiem w kadencji 2020-2022), Polska przedstawiała swoje stanowisko ws. irańskiego programu nuklearnego w oświadczeniach narodowych, a także brała aktywny udział w przygotowywaniu oświadczeń UE. Wspólnie z pozostałymi państwami członkowskimi UE wyrażaliśmy poparcie dla zachowania porozumienia JCPOA, licząc na pozytywne zakończenie negocjacji ws. jego rewitalizacji. Jednocześnie wzywaliśmy Iran do zaprzestania działań łamiących postanowienia JCPOA oraz do powrotu do implementacji Protokołu Dodatkowego i zapisów JCPOA dot. przejrzystości, umożliwiających MAEA podejmowanie niezbędnych działań weryfikacyjnych w odniesieniu do irańskiego programu nuklearnego. Podczas ostatniego posiedzenia Rady Gubernatorów MAEA (6-10 czerwca 2022 r.), Polska, podobnie jak pozostali unijni członkowie Rady Gubernatorów, poparła rezolucję ws. Iranu przedłożoną przez E3 (Francja, Niemcy, Wielka Brytania) i USA. Mimo że rezolucja odnosi się do braku postępów w sprawie implementacji przez Iran Porozumienia o zabezpieczeniach NPT (kwestia oddzielna od JCPOA), może ona rzutować na dalsze decyzje Iranu ws. rozmów dot. JCPOA.

Realizacja strategii UE wobec regionu Indo-Pacyfiku

Polska pozostawała aktywna w obszarze realizacji strategii UE wobec Indo-Pacyfiku. Podczas prezydencji francuskiej zorganizowano dwa wydarzenia poświęcone tej tematyce - 22 lutego 2022 r. w Paryżu oraz 13-14 czerwca 2022 r. w Pradze. Spotkania były okazją do promowania polskiego

stanowiska, zgodnie z którym UE nie powinna zaniedbywać bezpieczeństwa w najbliższym sąsiedztwie kosztem zwiększonego zaangażowania w regionie Indo-Pacyfiku.

Kaukaz Południowy

Podczas francuskiej prezydencji Polska jako państwo członkowskie UE aktywnie uczestniczyła w działaniach UE w regionie Kaukazu Południowego. Minister spraw zagranicznych, występując również w roli Przewodniczącego OBWE, odwiedził Gruzję (30 marca 2022 r.), Azerbejdżan (31 marca 2022 r.) oraz Armenię (1 kwietnia 2022 r.). W Tbilisi podkreślał znaczenie utrzymania przez Gruzję proeuropejskiego kierunku polityki. Podczas rozmów z liderami Azerbejdżanu i Armenii zachęcał do intensyfikacji bezpośrednich negocjacji prowadzących do zawarcia porozumienia pokojowego m.in. rozwiązującego spór o Górski Karabach.

Azja Centralna

Stosunki UE z państwami Azji Centralnej (AC) podczas prezydencji francuskiej zdominowane były przez kwestię agresji Rosji na Ukrainę i jej konsekwencji. Polska monitorowała stanowisko państw regionu wobec nielegalnych działań Moskwy. Polska podkreślała, zarówno na forum unijnym, jak i podczas kontaktów z przedstawicielami państw AC, konieczność przeciwdziałania działaniom Kremla mającym na celu zaangażowanie państw regionu w obchodzenie nałożonych na Rosję sankcji.

Istotnym wydarzeniem w regionie było siłowe stłumienie protestów społecznych w Kazachstanie w styczniu 2022 r. Wydarzenie to zapoczątkowało reformy wewnętrzne w państwie i po raz kolejny zwróciło uwagę na kwestię przestrzegania praw człowieka. Polska aktywnie włączyła się w proces popierania reform w Kazachstanie (szczególnie w obszarze decentralizacji). Głos Polski był także słyszalny jeśli chodzi o wzywaniu władz w Nur-Sułtanie do przeprowadzenia śledztwa w kwestii protestów i ukarania winnych nadużyć do których dopuściły się formacje siłowe podczas ich tłumienia.

Nowa Zelandia i Pacyfik

Państwa członkowskie UE zakończyły proces ratyfikacji umowy o Partnerstwie (*Partnership Agreement*) z Nową Zelandią, tym samym UE jest gotowa do formalnego zawarcia umowy. Aby to nastąpiło, konieczna jest ratyfikacja po stronie nowozelandzkiej. W ramach Unii trwają rozmowy nt. przyszłego przystąpienia Nowej Zelandii do programu *Horizon Europe*, co ma umocnić współpracę Unii z tym krajem w obszarze badań i innowacyjności; Rada pracuje nad decyzją zezwalającą na rozpoczęcie negocjacji z Nową Zelandią w tej sprawie.

W czerwcu 2022 r. UE częściowo zawiesiła umowę z Vanuatu ws. bezwizowych podróży przedstawicieli tego kraju na terytorium Unii z powodów bezpieczeństwa. Vanuatu oferowało obywatelstwo/paszporty (a tym samym - bezwizowy dostęp do terytorium Unii) obywatelom państw trzecich, w zamian za dokonanie inwestycji na wyspie inwestycji w wysokości 130 000 USD.

Japonia i Półwysep Koreański

12 maja 2022 r. odbył się 28. szczyt Unia Europejska-Japonia w Tokio. Jednym z najważniejszych tematów była rosyjska agresja przeciwko Ukrainie. Podczas szczytu zainicjowano Partnerstwo Cyfrowe UE-Japonia, pierwsze tego typu porozumienie zawarte przez Unię z jakimkolwiek partnerem.

Polska uczestniczyła w dyskusjach UE dotyczących sytuacji na Półwyspie Koreańskim oraz Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej na forum UE. Polska zwracała uwagę na konieczność dążenia do pełnej denuklearyzacji Półwyspu i utrzymywania presji na reżim w Pjongjangu; podkreślaliśmy zasadność utrzymania otwartych kanałów komunikacji i uczestniczyła w dyskusjach na temat reżimu sankcyjnego związanego z łamaniem praw człowieka (obecnie trwa przegląd listy sankcyjnej; przegląd dokonywany jest raz w roku).

Kraje ASEAN

W ramach prac grupy roboczej ds. Azji i Oceanii (COASI) Polska wyrażała poparcie dla procesów intensyfikacji relacji politycznych i gospodarczych z krajami ASEAN, w tym negocjacji kolejnych umów

o partnerstwie i współpracy, które w dalszej kolejności mogą prowadzić do przyspieszenia prac nad umowami o wolnym handlu. W odniesieniu do przewrotu wojskowego i sytuacji w Mjanmie, Polska wyrażała poparcie dla ustanowienia stanowiska specjalnego wysłannika UE ds. Mjanmy, wskazywała na wiodącą rolę ASEAN w rozwiązaniu kryzysu w Mjanmie, przy jednoczesnym poparciu dla wysiłków pozostałych aktorów międzynarodowych, w tym UE i ONZ. Polska poparła także nałożenie kolejnego, czwartego pakietu sankcji UE na osoby i podmioty związane z juntą wojskową, jak również uczestniczyła w przygotowywaniu oświadczeń UE dot. sytuacji w Mjanmie, w tym wydanego w rocznicę zamachu stanu (luty 2022 r.). W odniesieniu do posiedzenia wspólnego komitetu UE-Filipiny (kwiecień 2022 r.), Polska przekazała sugestie dot. agendy tych posiedzeń, w tym – po agresji Rosji na Ukrainę – uplasowania w niej na wyższych pozycjach tematów dot. międzynarodowej sytuacji bezpieczeństwa. Polska zaangażowała się także w misję obserwacyjną UE wyborów prezydenckich na Filipinach (przedstawiciele Ambasady RP w Manili w roli obserwatorów krótkoterminowych eksperckiej misji UE, *Election Expert Mission*).

Afganistan

W trakcie prezydencji francuskiej sytuacja wewnętrzna w Afganistanie, w tym sytuacja humanitarna i praw człowieka, jak również robocze kontakty z *de facto* rządem powołanym przez talibów oraz z dyplomatami afgańskimi w państwach członkowskich, były częstym tematem dyskusji na forum grupy roboczej COASI. Na tym forum Polska podkreślała konieczność przestrzegania przez talibów prawa międzynarodowego i praw człowieka, jak również powołania w Afganistanie inkluzywnego rządu, reprezentującego głównie mniejszości etniczne, religijne i społeczne. Polska wyrażała poparcie polityczne dla działań dyplomatycznych Specjalnego Wysłannika UE, Tomasa Niklassona, który prowadzi dialog roboczy z talibami oraz z państwami z regionu Azji Południowej i Środkowej.

Kanada

Polska poparła zorganizowanie 16 maja 2022 r. w Brukseli trzeciego posiedzenia wspólnego komitetu ministerialnego UE–Kanada (*EU-Canada Joint Ministerial Committee*), któremu współprzewodniczyli wysoki przedstawiciel UE do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josep Borrell i kanadyjska minister spraw zagranicznych Mélanie Joly. Służyło ono potwierdzeniu prężnego charakteru partnerstwa UE–Kanada, osadzonego we wspólnych wartościach i rozległych powiązaniach historycznych, kulturowych, politycznych i gospodarczych, oraz rozmowie o sposobach jego pogłębienia.

Ameryka łacińska

Podczas prezydencji francuskiej Polska na odpowiednich forach wskazywała na konieczność walki z rosyjską dezinformacją w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach oraz apelowała o stworzenie adekwatnych mechanizmów budowania własnej narracji w regionie. W kontekście sankcji opowiadała się za współpracą z krajami regionu, przynajmniej w celu zapewnienia, że Rosja nie będzie za ich pośrednictwem obchodzić zachodnich środków ograniczających.

W czasie prezydencji Francji oficjalnie ogłoszono rozpoczęcie działalności regionalnej inicjatywy Team Europe w obszarze sprawiedliwości i bezpieczeństwa, w której Polska zadeklarowała udział. Ponadto Polska brała czynny udział w dyskusji dotyczących innych globalnych wyzwań tj. klimatu i kwestii energetycznych w odniesieniu do Ameryki Łacińskiej i Karaibów.

W I półroczu 2022 r. największą uwagę w regionie skupiały Wenezuela, Nikaragua i Kuba. W odniesieniu do Wenezueli, przy utrzymaniu i akcentowaniu polityki dwutorowości i konieczności zachowania presji sankcyjnej na reżim N. Maduro, Polska wspierała działania UE nakierowane na wznowienie rozmów między wenezuelskim rządem a opozycją. W przypadku Nikaragui, Polska z uwagą i zaniepokojeniem śledziła pogarszającą się sytuację w dziedzinie praworządności i praw człowieka. Szczególny niepokój wzbudzały arbitralne zatrzymania i procesy więźniów politycznych, a także represje wobec społeczeństwa obywatelskiego, w tym delegalizacja krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych. Polska poparła rozszerzenie indywidualnych sankcji, którymi zostali objęci

kolejni współpracownicy prezydenta D. Ortegi oraz trzy instytucje, w tym Policja Narodowa. W odniesieniu do Kuby, Polska aktywnie działała na rzecz bardziej asertywnej polityki UE i wydania oświadczenia UE-27 w sprawie procesów i drastycznie wysokich wyroków, jakie otrzymali uczestnicy pokojowych protestów społecznych z lipca 2021 r.

Polska wzięła udział w wypracowaniu unijnej oceny procesów wyborczych w Kolumbii oraz formowaniu się nowego gabinetu w Chile i procesu konstytucyjnego w tym państwie. W odniesieniu do Salwadoru, Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach nt. dalszych kroków, jakie powinna podejmować UE w związku z wprowadzeniem stanu wyjątkowego i masowymi aresztowaniami osób podejrzewanych o związki z ulicznymi gangami. Wyrażała także zaniepokojenie zmianami w kodeksie karnym w tym mogącymi prowadzić do ograniczenia wolności mediów. Polska śledziła także sytuację wewnętrzną w Gwatemali, kształtując stanowisko UE zwłaszcza w odniesieniu do problemów korupcji w związku z ponownym wyborem na stanowisko Prokurator Generalnej C. Porras, wobec której formułowane są zarzuty o utrudnianie śledztw i represjonowanie niezależnych sędziów.

Prezydencja francuska nie przyniosła postępu w pracach nad modernizacją umów stowarzyszeniowych UE z Chile i Meksykiem, a także w odniesieniu do negocjowanej nadal Umowy UE – Mercosur. Istotną przeszkodą są proponowane przez Komisję Europejską rozwiązania proceduralno – prawne.

4.8 Relacje pomiędzy UE a Wielką Brytanią

Relacje między Zjednoczonym Królestwem a Unią Europejską były nadal skoncentrowane na poszukiwaniu rozwiązań usprawniających funkcjonowanie Protokołu Irlandzkiego (PI). Zjednoczone Królestwo utrzymuje, że PI ma negatywny wpływ na sytuację ekonomiczną (utrudnienia w handlu), społeczną (konfliktowanie społeczności lokalnych) i polityczną (zagrożenie dla integralności terytorialnej) Irlandii Północnej, a jedynym rozwiązaniem jest jego renegecacja. Komisja Europejska dostrzega problemy implementacyjne, napotykane na miejscu przy wdrażaniu PI. Dlatego jeszcze na jesieni 2021 r. Komisja przedłożyła pakiet dodatkowych elastyczności w stosowaniu protokołu do dalszej dyskusji z rządem brytyjskim, jednakże bez potrzeby otwierania do renegecacji treści PI.

Podczas prezydencji francuskiej kontynuowane były rozmowy Komisji Europejskiej z rządem brytyjskim, które pod koniec lutego 2022 r., zostały zawieszono przez stronę brytyjską w oczekiwaniu na wynik wyborów lokalnych w Irlandii Północnej w maju 2022 r. Pomimo wygranej siły politycznej popierającej funkcjonowanie PI (*Sinn Fein*), z uwagi na odmowę współudziału w rządach partii opozycyjnej (*Democratic Unionist Party*), doszło do pogłębienia kryzysu politycznego w Irlandii Płn. Formą odpowiedzi rządu brytyjskiego było przedstawienie projektu ustawy – *Northern Ireland Protocol Bill*, która pozwolić ma na jednostronne odstąpienie od stosowania uzgodnionych z UE kluczowych elementów PI dot. kontroli celnych, sanitarnych i fitosanitarnych, pomocy publicznej oraz jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości UE, w zamian wprowadzenie rozwiązań zgodnych z interesem strony brytyjskiej.

Projekt wzbudził ogromne kontrowersje w UE, a także w samym Zjednoczonym Królestwie, z uwagi na podważenie zobowiązań międzynarodowych podjętych przez rząd brytyjski w ramach uzgodnienia z UE Umowy o wystąpieniu, w tym jej istotnego elementu: PI. Komisja Europejska, szeroko popierana przez państwa członkowskie, uznaje działania strony brytyjskiej za nielegalne. W odpowiedzi wznosiła postępowanie naruszeniowe zainicjowane w ubiegłym roku wobec Zjednoczonego Królestwa w związku z niewłaściwym stosowaniem PI, a także zainicjowała dwa nowe. Ponadto zapowiedziała możliwość podjęcia dodatkowych środków (m.in. arbitraż), włącznie z wypowiedzeniem części gospodarczej Umowy o handlu i współpracy w przypadku wejścia w życie ustawy. Równolegle KE nie zamyka drogi do kontynuacji rozmów ze stroną brytyjską w zakresie poszukiwania dodatkowych elastyczności w stosowaniu PI, jednakże bez potrzeby jego renegecacji. W tym celu KE w połowie czerwca 2022 r. opublikowała dodatkowe dokumenty, które w większych szczegółach demonstrują możliwe ułatwienia, uproszczenia w zakresie kontroli celnych, sanitarnych i fitosanitarnych. Reakcja strony brytyjskiej pozostaje wstrzemięźliwa. Rząd brytyjski nie widzi uzasadnienia dla wznowienia

rozmów bez zmiany stanowiska UE, tj. zgody na renegowację PI. Dlatego opowiadać się będzie za kontynuacją prac Parlamentu brytyjskiego nad projektem ustawy dot. PI.

Polska jeszcze na jesieni 2021 r. udzieliła wsparcia propozycji unijnej dot. elastyczności w stosowaniu PI. Uznając kontynuację rozmów między Komisją a rządem brytyjskim za najlepsze rozwiązanie, Polska jest gotowa rozważyć potrzebę podjęcia działań odwetowych ze strony UE w przypadku wejścia w życie ustawy, która naruszać będzie zobowiązania zaciągnięte przez Zjednoczone Królestwo w ramach wspólnie uzgodnionego PI.

Ponadto podczas prezydencji francuskiej zainicjowane zostały w Radzie prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia UE ustanawiającego przepisy dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie wdrażania i egzekwowania postanowień Umowy o wystąpieniu oraz Umowy o handlu i współpracy. Projekt ustanawia dodatkowe instrumentarium służące właściwemu zapewnieniu uprawnień UE przy stosowaniu obu umów, co zyskało aprobatę Polski. W ramach prezydencji francuskiej udało się przyjąć podejście ogólne, tym samym projekt rozporządzenia będzie w kolejnych miesiącach przedmiotem trilogu z udziałem Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej.

Równolegle na forum Rady (Grupa robocza ds. Zjednoczonego Królestwa) toczyły się działania związane z zapewnieniem właściwego stosowania i wykonania Umowy o wystąpieniu oraz Umowy o Współpracy i handlu poprzez przygotowanie unijnego stanowiska na potrzeby organizacji posiedzeń wspólnie zarządzanych ze Zjednoczonym Królestwem organów umownych (Komitet Wspólny, sektorowe komitety specjalne).

4.9 Polityka handlowa

Światowa Organizacja Handlu (WTO)

W ramach prezydencji francuskiej na forum WTO kontynuowane były prace przygotowawcze do 12. Konferencji Ministerialnej (MC12) Światowej Organizacji Handlu (WTO), której termin był już wielokrotnie przekładany; ostatecznie MC12 odbyła się w Genewie w dniach 12-16 czerwca 2022 r.

Pandemia, agresja Rosji na Ukrainę i związany z nią kryzys żywnościowy szczególnie dotkliwy dla krajów Bliskiego Wschodu i Afryki przyczyniły się do ograniczenia agendy negocjacji do następujących bloków zagadnień: eliminacji niektórych subsydiów w rybołówstwie; odpowiedzi WTO na pandemię COVID-19, w tym kwestii utrzymania ochrony własności intelektualnej dotyczącej szczepionek, diagnostyki i terapii COVID-19; kwestii rolnych, w tym szczególnie wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego; oraz bloku zagadnień związanych z reformą WTO. Do momentu rozpoczęcia MC12 w dniu 12 czerwca 2022 r. nie udało się wypracować uzgodnionych wyników konferencji, szczególnie w rezultacie bardzo destrukcyjnej postawy Indii w tych negocjacjach, jak również braku zaangażowania w te rozmowy ze strony administracji amerykańskiej w wielu kluczowych sprawach. Tym samym, wbrew wcześniejszym zapowiedziom, MC12 miała charakter negocjacyjny i została przedłużona o jeden dzień. Ostatecznie udało się zakończyć konferencję sukcesem i przyjęciem konkretnych zobowiązań na najbliższą przyszłość.

W najważniejszych sprawach negocjowanych w Genewie, Polska poparła stanowisko KE w kwestii zniesienia ochrony patentowej na szczepionki na COVID-19, które zakłada, że przeszkodą w walce z pandemią nie są kwestie praw patentowych, gdyż w obecnych uregulowaniach istnieją elastyczności, które można wykorzystać. Rozwiązania należy szukać w mechanizmach stymulujących produkcję szczepionek. Drugim istotnym postulatem popartym przez Polskę była kwestia reformy WTO, w tym ustanowienia równych warunków handlu i przewrócenia normalnego systemu rozstrzygania sporów funkcjonującego w ramach tej organizacji. Bez koniecznej reformy tej organizacji, w tym wzmocnienia mechanizmu monitorowania zobowiązań i systemu notyfikacji, przywrócenie znaczenia tej organizacji może okazać się niemożliwe.

W trakcie samych negocjacji podczas konferencji w Genewie dla Polski szczególnie ważne były elementy, które definiowały relewantność organizacji oraz jej operatywność. Potwierdzeniem

znaczenia tej organizacji było przyjęcie w trakcie MC12 rozwiązań z obszaru subsydiowania rybołówstwa, które, chociaż symboliczne, wprowadzają zobowiązanie do bardziej ambitnych wyników już w najbliższym roku. Potwierdzeniem relewantności jest także przyjęta deklaracja z obszaru handlu i zdrowia oraz odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz przyszłe pandemie.

Cieniem na całości negocjacji kładła się kwestia agresji Rosji na Ukrainę oraz poszukiwanie odpowiedniej formy potępienia działań Rosji na forum WTO, przy jednoczesnym zabezpieczeniu przyjęcia wyników konferencji. Ostatecznie doprowadziło to do niejednolitego przekazu wobec działań Rosji na tle całej organizacji i braku zapisów potępiających agresję w dokumentach końcowych konferencji.

Biorąc pod uwagę stanowisko Polski prezentowane w procesie przygotowania konferencji, udało się zrealizować je niemal w całości. Sukcesem należy nazwać zobowiązanie ministrów w deklaracji końcowej do reformy organizacji, czego początkowo nie podzielała część delegatów. Sukcesem jest też osiągnięcie konsensusu ws. przedłużenia moratorium na cła na transmisje elektroniczne w handlu, do kolejnej MC13 lub maksymalnie do marca 2024 r., jeżeli MC13 miałyby się wcześniej nie odbyć. Rozczarowaniem może być umiarkowanie ambitny tekst dotyczący uregulowania subsydiów w rybołówstwie, który to temat, jako nieliczny, był rozpoznawalny w dyskusji publicznej.

Polska miała umiarkowane oczekiwania względem negocjacji rolnych, a przede wszystkim na pierwszym miejscu stawiała kwestie bezpieczeństwa żywnościowego oraz rozwiązań dla zakupów dokonanych w ramach *World Food Programme*. Odpowiednie deklaracje w tym względzie zostały przyjęte w Genewie. Propozycje dalszego zobowiązania do zacieśnienia reguł subsydiów krajowych, podnoszone chociażby przez państwa Cairns, nie były popierane przez Polskę i ten wątek nie znalazł się w końcowych zapisach.

Równolegle toczyły się negocjacje nad umowami plurilateralnymi ws. handlu elektronicznego, czy wsparcia udziału małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w handlu międzynarodowym. W sytuacji zastoju w negocjacjach wielostronnych właśnie taka forma poszukiwania rozwiązania dla bieżących problemów okazała się bardzo efektywna, dlatego Polska popiera negocjacje prowadzone w formacie plurilateralnym.

Porozumienie ws. handlu elektronicznego WTO

Podczas prezydencji francuskiej nastąpił niewielki postęp w plurilateralnych negocjacjach dotyczących handlu elektronicznego prowadzonych na forum WTO. Współprowadzący inicjatywę (Australia, Singapur i Japonia) długo uzgadniali na ile można posunąć prace bez uczestniczenia w nich Rosji. 30 maja 2022 r. rozpoczęły się prace w nowej małej grupie nt. cyberbezpieczeństwa.

Podczas MC12 współprowadzący negocjacje przedstawili swoje oświadczenie, które zawierało: informacje o tym, że handel elektroniczny jest częścią odpowiedzi na pandemię; zobowiązanie do kontynuowania tych negocjacji w celu uzgodnienia tego porozumienia; odnotowanie postępu w tych negocjacjach oraz elementów, które zostały uzgodnione; poparcie dla moratorium na transmisje elektroniczne, które powinno mieć charakter multilateralny, jak dotychczas; włączenie krajów rozwijających się i najmniej rozwiniętych w korzyści wynikające z handlu elektronicznego; wyznaczenie terminu zakończenia negocjacji nad tekstem porozumienia do końca 2022 r. lub do MC13; wskazówki w zakresie kontynuowania tych negocjacji.

Polska silnie wspiera te negocjacje będąc jednym z państw członkowskich UE biorących aktywny udział w pracach nad porozumieniem. Polska wskazuje zwłaszcza, że jest to jedna z najważniejszych inicjatyw plurilateralnych w WTO, a handel elektroniczny po okresie pandemii jest kluczowym elementem utrzymania aktywności w handlu międzynarodowym.

Porozumienie ws. wsparcia dla udziału MŚP w handlu międzynarodowym

W grudniu 2020 r. sfinalizowano pakiet rekomendacji ws. MŚP, który zatwierdziło dotychczas łącznie już 96 krajów i miał zostać zatwierdzony przez MC12. Jednak w związku z wielokrotnym przekładaniem

terminu konferencji deklaracja została przyjęta przez Radę Generalną WTO na początku 2022 r. Deklaracja zawiera propozycję szeregu konkretnych zasad wsparcia dla tych przedsiębiorstw. Priorytetem na ten rok jest zatem wdrożenie w/w pakietu rekomendacji, które są silnie wspierane przez UE, w tym Polskę. Niektóre elementy deklaracji zostały już wdrożone, np. dokonano inauguracji platformy Trade4MSMEs, która skierowana jest zarówno do przedsiębiorstw, jak i decydentów. Platforma ma być dalej rozwijana i ma dostarczać również informacji o międzynarodowych i regionalnych inicjatywach skierowanych do MSMEs oraz zawierać linki do źródeł danych nt. MSMEs w celach analitycznych.

Porozumienie ws. ułatwień w inwestowaniu WTO

Negocjacje plurilateralnego Porozumienia ws. ułatwień w inwestowaniu oparte są obecnie na piątej wersji tzw. *Easter Text*, na który składają się czysty tekst oraz aneks zawierający propozycje członków WTO, które nie uzyskały poparcia i są dalej przedmiotem dyskusji.

Podczas prezydencji francuskiej dyskutowano sekcje I, V i VI w ramach prac małych grup, na których toczyły się negocjacje bez udziału Rosji. Odbłyły się też dwie sesje plenarne zorganizowane jedynie w celach transparentności (bez negocjacji) z udziałem Rosji. Ustabilizowanymi częściami Porozumienia są sekcja II, III i IV. Preambuła oraz sekcja I i VII będą dopiero finalizowane na samym końcu negocjacji.

Porozumienie nie nakłada żadnych zobowiązań w zakresie dostępu do rynku, traktowania narodowego, nie wprowadza też postanowień dotyczących ochrony inwestycji i rozstrzygnięcia sporów inwestor-państwo.

Relacje UE-Ukraina

Polska poparła unijny wniosek ws. projektu rozporządzenia PE i Rady ws. liberalizacji obrotów handlowych z Ukrainą na okres 1 roku. Celem rozporządzenia jest, w związku z sytuacją nadzwyczajną w Ukrainie, wsparcie dla gospodarki ukraińskiej poprzez liberalizację warunków importu towarów z Ukrainy do UE. Ma temu służyć, zawarta w rozporządzeniu, propozycja przede wszystkim zawieszenia na jeden rok ceł przywozowych i kontyngentów na towary importowe z Ukrainy, obowiązujących na mocy Układu o stowarzyszeniu między UE a Ukrainą.

Pomimo istnienia wrażliwości w poszczególnych sektorach polskiej gospodarki (przede wszystkim sektor rolno-spożywczy), Polska uznała zaproponowany instrument za właściwy i mogący przynieść skuteczne wsparcie Ukrainie. W kontekście potencjalnego wpływu zniesienia ceł na podmioty unijne, w tym krajowe, Polska odnotowała uwzględnienie w rozporządzeniu mechanizmów ochronnych na wypadek dokonania importu z naruszeniem zasad unijnych bądź wykazania szkodliwości importu dla unijnej produkcji.

W ocenie Polski, rosnąca skala zniszczenia gospodarki ukraińskiej i zmniejszenie jej potencjału eksportowego obniża możliwości wystąpienia takiego zagrożenia. Mimo to, w związku z proponowaną regulacją Polska przekazała do Komisji Europejskiej szczegółowe stanowisko, w tym propozycje do uwzględnienia w relacjach KE ze stroną ukraińską. W stanowisku tym Polska wskazała również na fakt utrzymujących się barier w handlu z Ukrainą, niezgodnych z umową o pogłębionej i kompleksowej strefie wolnego handlu.

Polska zwróciła m.in. uwagę, że wojna i związane z nią zniszczenia wpływają z pewnością na wzrost zapotrzebowania Ukrainy na import, w tym przede wszystkim import żywności. Dlatego też Polska wskazała, że Ukraina powinna rozważyć rozszerzenie na zasadzie tymczasowej preferencji dla importu z UE w odniesieniu do tych produktów, w zakresie których obecna produkcja w Ukrainie nie jest wystarczająca dla zabezpieczenia podstawowych potrzeb konsumpcyjnych i produkcyjnych społeczeństwa ukraińskiego.

Relacje UE-Mołdawia

W świetle dokonujących się zniszczeń w infrastrukturze transportowej na terenie Ukrainy, Komisja Europejska wystąpiła do państw członkowskich z analogicznym wnioskiem rozporządzenia

liberalizującego jednostronnie przepływy towarowe między UE, a Mołdawią (COM(2022)288), która w wyniku działań wojennych miała utracić ważne rynki zbytu. Projektowany instrument obejmuje 7 towarów rolnych, to jest: pomidory, czosnek, winogrona stołowe i sok winogronowy, jabłka, wiśnie/ czereśnie oraz śliwki, w stosunku do których nadal obowiązują roczne kontyngenty taryfowe przewidziane Układem o stowarzyszeniu. Celem rozporządzenia jest wytworzenie warunków handlowych na przekierowanie mołdawskiej nadwyżki sprzedażowej na rynki unijne. Zarówno Ukraina, jak i Rosja z Białorusią stanowiły jak dotąd najważniejsze rynki zbytu dla wyżej/ wymienionych towarów.

Projektowane rozporządzenie będzie obowiązywać przez rok. Prezydencja rozpoczęła prace nad rozporządzeniem w czerwcu br. W związku z sezonowością towarów objętych rozporządzeniem, jego przyjęcie planowane jest przed rozpoczęciem zbiorów.

Relacje UE-Indie

W trakcie prezydencji francuskiej w relacjach UE-Indie trwały intensywne prace zmierzające do wznowienia negocjacji umowy handlowej (FTA) oraz rozpoczęcia negocjacji umowy o ochronie inwestycji (IPA) i porozumienia ws. oznaczeń geograficznych (GI). Ponadto, w kwietniu 2022 r. UE i Indie podjęły decyzję o ustanowieniu Rady ds. Handlu i Technologii (ang. *Trade and Technology Council – TTC*), która będzie mechanizmem strategicznej koordynacji w obszarze handlu, technologii i bezpieczeństwa, a tym samym pozwoli na zacieśnienie współpracy w tych obszarach między UE a Indiami.

Polska wspierała działania podejmowane w tym zakresie, jednocześnie podkreślając, że Indie stanowią ogromny rynek, z ogromnym potencjałem rozwoju wzajemnych relacji handlowych i inwestycyjnych oraz konieczność zawarcia ambitnej umowy o wolnym handlu (FTA) z tym krajem.

Polska przekazała KE swoje ofensywne i defensywne interesy w ramach negocjacji FTA UE-Indie. Polskie postulaty dotyczą przede wszystkim ochrony unijnego rynku rolno-spożywczego oraz istotnego polepszenia dostępu do rynku indyjskiego dla polskich towarów (rolno-spożywczych i przemysłowych) i usług poprzez eliminację ceł oraz barier pozataryfowych.

Relacje UE z państwami Afryki i Karaibów

W I połowie 2022 r. Polska kontynuowała proces ratyfikacji umowy o partnerstwie gospodarczym UE z państwami CARIFORUM (forum państw karaibskich obejmuje 15 państw: Antigua i Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Republika Dominikańska, Grenada, Gujana, Haiti, Jamajka, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Saint Kitts i Nevis, Surinam, Trynidad i Tobago). Polska procedura traktatowa dot. umowy o partnerstwie gospodarczym UE-CARIFORUM została zakończona 8 czerwca 2022 r.

Wraz z objęciem przez Francję przewodnictwa w Radzie UE, nadany został nowy, dynamiczny impuls w relacjach UE-Afryka. W ramach ambitnej unijnej strategii zorganizowano m.in. 6 Szczyt Unia Europejska – Unia Afrykańska: Wspólna wizja do 2030 r., oraz, jako wydarzenie organizowane przez podmioty II i III sektora, forum: *7th EU-Africa Business Forum 2022*.

Polska uczestniczyła w dyskusjach i pracach nad unijnymi dokumentami ws. partnerstwa i współpracy z państwami Afryki, w tym m.in. w pracach nad unijną umową o ułatwieniach w inwestowaniu UE-Angola oraz umową o partnerstwie gospodarczym UE z Kenią.

Negocjacje umów o wolnym handlu

W trakcie prezydencji francuskiej kontynuowane były negocjacje umów o wolnym handlu UE z krajami trzecimi.

Nowa Zelandia

W trakcie prezydencji francuskiej trwały bardzo intensywne negocjacje umowy o wolnym handlu między UE a Nową Zelandią (NZ, które zakończyły się 30 czerwca 2022 r. Umowa ma zapewnić przedsiębiorcom i konsumentom po obu stronach szereg nowych możliwości rynkowych. Oczekuje się,

że dzięki umowie wartość handlu dwustronnego wzrosnie nawet o 30 proc., przy czym roczny eksport z UE może wzrosnąć nawet o 4,5 mld euro. Inwestycje UE w Nowej Zelandii mają potencjał wzrostu nawet o 80 proc. Już od pierwszego roku stosowania umowy przedsiębiorstwa UE, w tym polskie, skorzystają ze zniżek cef na kwotę łącznie ok. 140 mln euro rocznie.

W umowie znalazły się postanowienia uwzględniające zgłaszane podczas negocjacji postulaty Polski dotyczące uwzględnienia wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego (chodzi m.in. o sektor mleczny) oraz ambitnych rezultatów w zakresie usług, w tym dot. transgranicznego przepływu danych nieosobowych.

Australia

W trakcie prezydencji francuskiej odbyła się jedna runda negocjacji umowy o wolnym handlu między UE a Australią. Negocjacje zostały wznowione po ponad półrocznej przerwie (runda negocjacyjna zaplanowana na listopad 2021 r. odbyła się w lutym 2022 r.) spowodowanej spowolnieniem negocjacji w związku z AUKUS Pact²⁶. Trwają prace nad tekstem umowy. Osiągnięto istotny postęp w wielu obszarach negocjacji. Choć wciąż najtrudniejsza sytuacja w negocjacjach dotyczy zrównoważonego rozwoju, energii i surowców, usług finansowych i *anti-fraud*.

W toku negocjacji Polska zabiega m.in. o uwzględnienie wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego oraz szczególne jego traktowanie podczas negocjacji, a także o większą elastyczność KE w negocjacjach z Australią nt. transgranicznego przepływu danych nieosobowych.

Chile

Negocjacje zmodernizowanej Umowy Stowarzyszeniowej UE-Chile zostały zakończone w październiku 2021 r. Do czasu powzięcia politycznych decyzji o zawarciu umowy, których jesienią ub. r. nie udało się podjąć, obie strony pracują nad rewizją prawną tekstów. Po ogłoszeniu politycznych konkluzji i sfinalizowaniu tekstów umowa zostanie przetłumaczona na wszystkie języki UE, tak aby mogły rozpocząć się niezbędne procedury wewnętrzne UE. W ocenie KE całościowy wynik negocjacji jest bardzo dobry i wyważony. Dla Polski istotne jest, że w ofercie dostępu do rynku UE zlikwidowano automatyczny, nieograniczony w czasie wzrost kontyngentów taryfowych na mięso i inne produkty rolne. W zamian jednak KE zaoferowała znaczące zwiększenie wybranych kontyngentów.

Meksyk

W I półroczu 2022 r. KE nie udało się zaawansować prac związanych z przyjęciem zmodernizowanej umowy o partnerstwie gospodarczym, koordynacji politycznej i współpracy – tzw. umowy globalnej między UE i Meksykiem. Porozumienie polityczne co do głównych zasad jej części handlowej osiągnięto w kwietniu 2018 r., a uzgodnienia szczegółowe zakończono w kwietniu 2020 r.

Mercosur

W trakcie prezydencji francuskiej w Radzie UE nie osiągnięto postępu związanego z przyjęciem umowy stowarzyszeniowej z Mercosur. Zakończenie prac nad nią na razie nie jest możliwe z uwagi na obawy wielu państw członkowskich UE dot. podejścia krajów Mercosur (a w szczególności Brazylii) do kwestii zrównoważonego rozwoju i wylesiania oraz zgłaszane oczekiwania co do zwiększenia ochrony unijnego sektora rolnego. W związku z ww. obawami na początku 2021 r. KE przystąpiła do prac nad instrumentami, które pozwolą stworzyć warunki do podpisania i zawarcia umowy z Mercosur. KE zależy

---

²⁶ 15 września 2021 r. ogłoszono porozumienie w sprawie nowego formatu współpracy technologiczno-obronnej między Australią, Zjednoczonym Królestwem i Stanami Zjednoczonym (AUKUS Pact). Strony zobowiązały się do ścisłej współpracy i wymiany technologii obronnych w kluczowych dziedzinach, takich jak sztuczna inteligencja, informatyka, technologie kwantowe, program działań podwodnych oraz pocisków raketowych dalekiego zasięgu. Kluczowym elementem AUKUS jest porozumienie o budowie w oparciu o technologie USA australijskiej floty okrętów podwodnych o napędzie atomowym. Zawarcie AUKUS Pact spowodowało zerwanie przez Australię warte go około 66 mld USD porozumienia z 2016 r. z francuską Naval Group dotyczącego współpracy przy budowie 12 australijskich okrętów podwodnych o napędzie konwencjonalnym.

zarówno na wypracowaniu mechanizmów wewnętrznych, jak i na wzmocnieniu zobowiązań krajów Mercosur wynikających z przyszłej umowy.

Postępowania ochronne (subsydia i antydumping)

W okresie prezydencji francuskiej, dzięki ścisłej współpracy z polskimi producentami, Polska podejmowała działania mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym ze strony dostawców pozaunijnych, poprzez doprowadzenie do ustanowienia ceł antydumpingowych lub antysubsydyjnych.

Z punktu widzenia interesów polskiego przemysłu, szczególnie istotne są aktualnie obowiązujące cła antydumpingowe lub antysubsydyjne na import następujących towarów: rowerów i części rowerowych z Chin, kół aluminiowych z Chin, zastawy stołowej i kuchennej z porcelany z Chin, rur bez szwu z Chin, stali powlekanej organicznie z Chin, płaskich wyrobów ze stali walcowanych na zimno z Chin, płytek ceramicznych z Chin, saletry amonowej z Rosji, rur spawanych z Rosji, Białorusi i Chin, prętów zbrojeniowych z Białorusi.

Obniżenie unijnych ceł ze względów gospodarczych

W okresie prezydencji francuskiej Polska, dzięki ścisłej współpracy z polskimi producentami, podejmowała na forum UE działania mające na celu obniżenie kosztów importu zaopatrzeniowego surowców i komponentów (poprzez zawieszenie ceł albo wprowadzenie preferencyjnych kontyngentów taryfowych) z krajów pozaunijnych do dalszego przerobu i produkcji wyrobów gotowych. Od 1 stycznia 2022 r. weszły w życie nowe, dodatkowe zawieszenia poboru ceł oraz autonomiczne kontyngenty.

W ramach tzw. rundy 1 styczeń 2022 r., Polska złożyła 13 wniosków o uzyskanie zawiesznień poboru ceł. 13 wniosków zostało zaakceptowanych (dot. surowców i komponentów importowanych na potrzeby przemysłu motoryzacyjnego i produkcji sprzętu AGD). W tym czasie finalizowane były też prace w ramach rundy 1 lipca 2022 r. W ramach tej rundy, Polska złożyła do KE 17 wniosków i dotyczyły one surowców dla farmacji i przemysłu chemicznego oraz komponentów dla motoryzacji. 15 wniosków zostało zaakceptowanych. W maju 2022 r. rozpoczęły się też prace nad wnioskami złożonymi w ramach kolejnej rundy tj. 1 styczeń 2023 r. Polska przekazała do KE 26 wniosków i dot. one surowców dla farmacji, komponentów dla motoryzacji oraz sprzętu AGD. Prace te będą kontynuowane w II półroczu 2022 r.

W ramach innych działań chroniących polskich producentów istnieje możliwość złożenia sprzeciwu do wniosków innych państw członkowskich UE w zakresie zawieszenia poboru ceł lub ustanowienia preferencyjnego kontyngentu taryfowego w sytuacji, w której istnieje w Polsce produkcja danego towaru. W okresie prezydencji francuskiej Polska nie składała sprzeciwów do propozycji ustanowienia zawiesznień poboru ceł czy kontyngentów taryfowych zgłoszonych przez inne kraje członkowskie. Polska natomiast podtrzymała swój sprzeciw do już obowiązującego zawieszenia poboru cła na jeden z komponentów wykorzystywanych w przemyśle motoryzacyjnym. Sprzeciw ten jest obecnie wyjaśniany pod kątem dostępności towaru w Polsce. Pozostałe wnioski, złożone przez kraje członkowskie UE, nie budziły zastrzeżeń polskich producentów co oznacza, że polscy producenci będą mogli w przyszłości również korzystać z bezcłowego importu towarów, które zostaną objęte preferencjami celnymi, na równi z innymi producentami unijnymi.

Eliminacja barier w handlu dla polskiego eksportu

Na forum UE i WTO Polska, we współpracy z KE oraz Delegaturami UE w krajach trzecich, kontynuowała aktywne wysiłki dla znoszenia przez poszczególne kraje niebędące w UE nieuzasadnionych barier w handlu i inwestycjach dla polskich eksporterów.

Dotyczyło to min. następujących krajów:

- **USA** - eksport do USA roślin ozdobnych, kwiatów i ich nasion przy użyciu e-commerce, sektor motoryzacyjny (lokalne ulgi podatkowe), Jones Act ograniczający m.in. dostęp do rynku

amerykańskiego dla produkcji stoczniowej, dostęp dla polskich produktów roślinnych (jabłka i gruszki), utrudnienia związane z długimi i skomplikowanymi procedurami analizy ryzyka zagrożenia agrofagami (PRA), sektor usługowy (*Aviation - ownership and control*) w sektorze lotnictwa cywilnego, transport morski (*Jones Act*), Buy American – ograniczenia w dostępie do amerykańskich zamówień publicznych w zakresie usług, zwłaszcza budowlanych i specjalistycznych w transporcie drogowym i kolejowym, jachty – brak uznawania unijnych certyfikatów CE, brak preferencyjnego traktowania w dostępie na tytoń;

- **Brazylia** - niewyjaśniony status zatwierdzenia do eksportu zakładów mięsnych (wołowych i wieprzowych), brak uzgodnienia wzoru świadectwa zdrowia dla kolagenu i żelatyny, brak uznawania regionalizacji (ASF) – mięso wieprzowe (kwestia uzgodnienia bilateralnego wzoru świadectwa dla tych produktów), skomplikowane i niejasne procedury przyznawania licencji dla produktów pochodzenia roślinnego;
- **Ukraina** – wszczęcie licznych postępowań ochronnych Ukrainy w imporcie szeregu towarów z Polski, w tym dla sera (importowanego głównie z Polski);
- **Japonia** - brak uznawania regionalizacji dla wieprzowiny (ASF), tym samym brak uzgodnienia warunków wznowienia eksportu wieprzowiny na ten rynek;
- **Tunezja** - planowane znaczne podwyżki stawek celnych dla ponad 1300 towarów, w tym rolno-spożywczych;
- **Korea Południowa** - brak uznawania regionalizacji dla wieprzowiny (ASF) oraz drobiu (HPAI), co uniemożliwia eksport tych produktów, zakaz eksportu do Korei Płd. mięsa wołowego w związku z BSE, brak uzgodnienia świadectwa zdrowia dla mięsa drobiowego i produktów drobiowych, brak stosowania zasad pre-listingu, stosowanie restrykcyjnych przepisów fitosanitarnych - procedury PRA oraz w dostępie na produkty mięsne, skomplikowane procedury dostępu, w tym rejestracyjne dla kosmetyków;
- **Chiny** - obowiązujące ograniczenia we wjeździe do Chin (polityka „Zero-Covid”), zakaz importu do Chin mięsa wołowego (BSE), wieprzowego (ASF), drobiowego (HPAI), długotrwałe procedowanie wniosków o dopuszczenia kolejnych nowych produktów rolno-spożywczych (jabłko i mrożone owoce), dostęp do produktów rybołówstwa (rozszerzenie asortymentu w eksporcie), bardzo długi czas oczekiwania na dopuszczenie nowych zakładów o chińskiego rynku dla towarów rolno-spożywczych, w tym mięsnych (min. wymogi dot. rejestracji zagranicznych producentów i importerów), restrykcyjne warunki dostępu na kosmetyki (przekazywanie Chinom poufnych informacji, testy na zwierzętach, procedury rejestracji, oświadczenia dotyczące skuteczności), wypracowywanie restrykcyjnych standardów w imporcie mebli, blokowanie przez Chiny importu produktów z Litwy oraz zawierających komponenty litewskie z UE;
- **Wietnam** - dyskryminacja w dostępie na polskie farmaceutyki oraz ich autoryzacja na rynku lokalnym, niestosowanie przez Wietnam regionalizacji (wieprzowina – ASF), skomplikowane procedury autoryzacji i wprowadzania produktów zwierzęcych na rynek Wietnamu (mięso wołowe, produkty mleczarskie), skomplikowane procedury w dostępie na owoce i warzywa (borówka wysoka);
- **Maroko** - problemy z uzgodnieniem świadectwa zdrowia dla mięsa drobiowego, przedłużające się procedury ws. uzgodnienia świadectw zdrowia dla osłonek pochodzących od bydła, owiec i kóz oraz osłonek wieprzowych;
- **Panama** - zakaz importu wieprzowiny i produktów pochodnych (ASF), brak aktualizacji listy dopuszczonych do eksportu zakładów mięsnych i mleczarskich na zasadach pre-listingu;
- **Salwador** - brak uzgodnienia świadectwa zdrowia dla mleka, brak stosowania się do zasady pre-listingu;
- **Gwatemala** - brak uzgodnionych wzorów świadectwa zdrowia dla mleka;
- **Kostaryka** - brak uzgodnienia wzoru świadectwa zdrowia dla kazeiny i kazeinianów na cele paszowe;

- **Egipt** - wprowadzenie obowiązku akredytywy (*Letter of Credit*) przez Bank Centralny dla banków egipskich na szereg importowanych towarów skutkujące zahamowaniem polskiego eksportu, w tym jabłek, restrykcyjne wymogi Halal w imporcie towarów rolno-spożywczych, zatrzymanie w porcie przesyłki serwatki w proszku z uwagi na rzekome przekroczenie poziomu radioaktywności;
- **Tajlandia** - nieuznawanie zasad regionalizacji dla drobiu (HPAI) oraz wieprzowiny (ASF), opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków o dopuszczenie do rynku dla produktów mięsnych oraz świeżych owoców, restrykcyjne wymogi w dostępie na napoje alkoholowe (dyskryminacja podatkowa, standardy, wymogi etykietowania);
- **Wielka Brytania** - nieprawidłowe zamknięcie procedury eksportu przez urząd celny wyjścia z UE (sektor motoryzacyjny);
- **Nigeria** - brak uzgodnienia nowego, zaktualizowanego wzoru świadectwa zdrowia dla mleka i produktów mlecznych, produktów na bazie mleka nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, bydła hodowlanego i użytkowego, skór i skórek, jaj i produktów jajecznych, produktów pochodnych pochodzących od zwierząt innych niż przeżuwacze;
- **Pakistan** - wprowadzanie zakazów i wyższych ceł na import szeregu tzw. towarów luksusowych, co może dotyczyć min. polskich kosmetyków;
- **Bośnia i Hercegowina** - wyłączenie z lisy zwrotów kosztów niektórych importowanych farmaceutyków, negatywne skutki dla polskiego eksportu leków generycznych na ten rynek.

Dzięki staraniom Polski znaczna część z ww. barier istotnych dla polskiego eksportu jest włączona przez KE do tzw. kluczowych barier dla UE w dostępie do rynków najważniejszych partnerów handlowych UE. Przedstawione bariery były także podnoszone przez KE (delegatury UE w krajach trzecich) na spotkaniach bilateralnych UE z ww. krajami trzecimi.

Projekt rozporządzenia - Instrument ws. Zamówień Międzynarodowych (IZM)

W okresie prezydencji francuskiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad projektem rozporządzenia IZM²⁷ promującego wzajemność w dostępie do międzynarodowych zamówień publicznych i poparła jego przyjęcie przez Radę w dniu 17 czerwca 2022 r. Rozporządzenie ustanawia ofensywne narzędzia polityki handlowej UE, których celem będzie przekonanie partnerów handlowych UE do otwarcia rynków zamówień dla przedsiębiorstw z UE. IZM zapewnia UE instrumenty dźwigni w negocjacjach z państwami trzecimi w sprawie otwarcia rynków zamówień dzięki czemu możliwe będzie: zwiększenie udziału przedsiębiorstw z UE w zamówieniach publicznych w państwach trzecich, uczynienie warunków konkurencji w zamówieniach bardziej sprawiedliwymi. Stosowanie IZM nie wpłynie na istniejące zobowiązania UE wobec krajów trzecich – w tym porozumienie WTO w sprawie zamówień rządowych (GPA) i dwustronne umowy handlowe.

Rozporządzenie ustanawia procedury identyfikowania i badania barier w dostępie do zamówień państw trzecich oraz negocjacji z państwami trzecimi w celu eliminacji takich barier, a także podstawę prawną, zasady i procedury przyjmowania przez Komisję środków ograniczających dostęp do zamówień UE w razie niepowodzenia negocjacji, w drodze aktów wykonawczych KE, do których stosowania w procedurach udzielania zamówień publicznych zostaną zobowiązani zamawiający państw członkowskich UE. Inne istniejące instrumenty UE nadal mają zastosowanie do regulowania dostępu do rynku zamówień UE.

²⁷ Rozporządzenie PE i Rady UE 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM) zostało opublikowane 30 czerwca br. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

4.10 Polityka rozwojowa

W okresie prezydencji francuskiej Polska brała aktywny udział w pracach poświęconych współpracy na rzecz rozwoju. W ramach grupy roboczej ds. współpracy rozwojowej i partnerstw międzynarodowych (CODEV-PI) do najważniejszych zadań należało wypracowanie konkluzji Rady w sprawie reakcji Drużyny Europy (*Team Europe*) na światowe zagrożenia dla bezpieczeństwa żywnościowego, konkluzji Rady w sprawie odnowionego partnerstwa UE z krajami najsłabiej rozwiniętymi oraz konkluzji Rady w sprawie sprawozdania rocznego za 2021 r. dotyczącego wdrażania instrumentów działań zewnętrznych Unii Europejskiej w 2020 r. W trakcie negocjacji Polska zabiegała o stosowanie w dokumentach UE sformułowań zgodnych z traktatami. W związku z agresją Rosji na Ukrainę Polska zabiegała ponadto o regularną dyskusję na forum Rady nt. konsekwencji wojny dla Ukrainy oraz państw rozwijających się.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach grupy roboczej Rady ds. Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP). W związku z zamrożeniem prac nad podpisaniem przyszłego porozumienia o partnerstwie między UE i jej państwami członkowskimi a Organizacją Państw AKP (tzw. Umowa post-Kotonu), grupa wypracowała projekt decyzji Rady dot. przedłużenia obowiązywania środków przejściowych do końca czerwca 2023 r. W ramach dialogu z przedstawicielami państw AKP Polska podkreślała konieczność koordynacji działań i stanowisk na forach wielostronnych oraz zachęcała państwa AKP do wspólnych wysiłków na rzecz międzynarodowego wsparcia dla Ukrainy – ofiary nieuzasadnionej napaści ze strony Rosji. Do pozostałych zadań grupy roboczej w czasie prezydencji francuskiej należało opracowanie projektu decyzji Rady ws. zniesienia obowiązywania środków właściwych w ramach art. 96 UzK wobec Burundi oraz negocjacje przejściowego EPA z Kenią, w celu bilateralnej implementacji EPA UE-EAC z Kenią (oraz każdym z państw członkowskich EPA UE-EAC) w oczekiwaniu na ratyfikację EPA przez wszystkie państwa EAC.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach UE w obszarze pomocy humanitarnej, m.in. przez uczestnictwo w grupie roboczej Rady ds. pomocy humanitarnej i pomocy żywnościowej (COHAF). Ważnym tematem aktywności Polski były działania pomocowe Polski na rzecz Ukrainy i milionów uchodźców, którzy przekroczyli granicę polsko-ukraińską po 24 lutego.

Polska podkreślała swoją rolę w przekazywaniu pomocy na Ukrainę, w tym fakt, że stała się głównym hubem unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (EUCPM), i zachęcała do korzystania z niego wszystkie państwa członkowskie. Według danych Komisji Europejskiej, w ramach mechanizmu na Ukrainę dostarczono pomoc rzeczową z 27 państw członkowskich UE oraz dwóch państw uczestniczących w UCPM (Norwegii i Turcji). Do tej pory za pośrednictwem centrów logistycznych UCPM w Polsce, Rumunii i na Słowacji dostarczono na Ukrainę łącznie 35 000 ton pomocy i artykułów z zapasów medycznych *RescEU*.

Ważnym wątkiem regularnie podnoszonym na forum Grupy były potrzeby humanitarne, o których informowała stronę polską administracja Ukrainy. Polska regularnie przekazywała wiadomości o konkretnych typach towarów pilnie potrzebnych w ogarniętym wojną kraju. W ramach komentarzy do raportów DG ECHO dotyczących działań podejmowanych przez UE na rzecz Ukrainy, Polska podkreślała konieczność utrzymania pomocy humanitarnej niezależnie od dotychczasowego zaangażowania oraz rozwijania planu odbudowy kraju. Spotykało się to ze zrozumieniem zarówno państw członkowskich, jak i Komisji. Z dużym uznaniem państw członkowskich i Komisji spotkała się zorganizowana w Warszawie przez Polskę i Szwecję Międzynarodowa Konferencja Darczyńców na rzecz Ukrainy.

4.11 Prawa człowieka

Głównymi obszarami tematycznymi zaangażowania Polski w dziedzinie praw człowieka były: promocja demokracji oraz dobrego rządzenia (*good governance*), ochrona i promocja praw grup szczególnie wrażliwych, w tym praw dzieci, osób z niepełnosprawnościami oraz osób należących do mniejszości religijnych. Polska angażowała się w działania priorytetowe dla UE, m.in. ochronę obrońców praw człowieka, zapewnienie wolności wypowiedzi w kontekście zwalczania dezinformacji i ochrony dziennikarzy. Znaczną częścią aktywności pozostawał priorytet wspierania praw człowieka w

wschodnim sąsiedztwie, w tym głównie w Rosji i Białorusi oraz poszanowanie praw człowieka i zapewnienie odpowiedzialności za zbrodnie popełnione w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Do osiągnięć Polski w dziedzinie praw człowieka w I połowie 2022 r., realizowanych wspólnie z UE, zaliczyć należy: organizację pilnej debaty Rady Praw Człowieka (RPCz) nt. sytuacji w Ukrainie oraz przyjęcie rezolucji w tej sprawie, ustanawiającej komisję śledczą do zbadania naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w związku z inwazją; doprowadzenie do zawieszenia członkostwa Rosji w Radzie Europy; doprowadzenie do zawieszenia członkostwa Rosji w Radzie Praw Człowieka; przyjęcie na forum Rady Praw Człowieka znaczną większością głosów rezolucji nt. sytuacji praw człowieka w Białorusi, przedłużającej mechanizm badający kwestie łamania praw człowieka w okresie przed i po wyborach prezydenckich w 2020 r.; (v)przedstawienie na forum Rady Praw Człowieka wspólnego wystąpienia nt. sytuacji praw człowieka w Rosji, do którego przystąpiło 51 państw.

Aktywność na forum UE

Polska angażowała się w prace grupy roboczej UE ds. praw człowieka (COHOM), której zadaniem jest opracowywanie polityki zewnętrznej UE w zakresie praw człowieka i przygotowywanie podstaw do decyzji Rady.

Polska aktywnie uczestniczyła w wypracowaniu wspólnego stanowiska UE w związku z 66. sesją Komisji ds. Statusu Kobiet, konkluzji Rady ws. priorytetów UE na fora prawno-człowiecze w 2022 r., priorytetów strategicznych w obszarze praw człowieka na forum ONZ w 2022 r. (*Strategic Work Plan*) oraz stanowiska UE na 49. oraz 50. Sesje Rady Praw Człowieka.

Polska przede wszystkim wspierała wzmocnienie zapisów w odniesieniu do kwestii wschodnich, tj. dodania odniesień odpowiedzialności Rosji za naruszenia praw człowieka w świetle agresji na Ukrainę, odniesienia do sytuacji praw człowieka w Rosji, na terytoriach nielegalnie anektowanych Autonomicznej Republiki Krymu i Miasta Sewastopol (także w kontekście Tatarów Krymskich) oraz regionów w Gruzji (Abchazja i Płd. Osetia), podjęcia działań w odniesieniu do więźniów politycznych, a także doprowadziła do wzmocnienia zapisów dotyczących osób należących do mniejszości na Białorusi oraz instrumentalizacji migrantów przez białoruski reżim.

Ponadto Polska podnosiła kwestie takie, jak znaczenie wolności religii lub wyznania, ochrony praw osób należących do grup wrażliwych (dzieci, osób z niepełnosprawnościami) i jednocześnie zabezpieczała swoje interesy w odniesieniu do kwestii wrażliwych (*gender*, zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych, edukacji seksualnej).

Rada Praw Człowieka (RPCz)

Z punktu widzenia Polski, najważniejszym osiągnięciem 49. sesji RPCz (28 lutego – 1 kwietnia 2022 r.) było zorganizowanie pilnej debaty nt. sytuacji w Ukrainie oraz przyjęcie rezolucji nt. sytuacji praw człowieka w Ukrainie, wynikającej z rosyjskiej agresji, ustanawiającej komisję śledczą do zbadania naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w związku z inwazją. Sukcesem było przyjęcie znacząco większością głosów rezolucji nt. sytuacji praw człowieka w Białorusi, przedłużającej mechanizm badający kwestie łamania praw człowieka w okresie przed i po wyborach prezydenckich w 2020 r.

Pozytywnie odnotować należy także konsensualne przyjęcie dwóch rezolucji, których współautorem była Polska dot. praw kulturalnych i ochrony dziedzictwa kulturalnego oraz roli państw w zwalczaniu negatywnych skutków dezinformacji na korzystanie i realizowanie praw człowieka. Przyjęte zostały również wszystkie rezolucje autorstwa UE, tj. rezolucja nt. wolności religijnej i przekonań, sytuacji praw człowieka w Korei Północnej (KRL-D), praw dziecka (razem z GRULAC).

Polska w imieniu UE prowadziła negocjacje ws. rezolucji nt. zapobieganiu ludobójstwa. Dużym sukcesem Polski było przedstawienie wspólnego wystąpienia nt. sytuacji praw człowieka w Rosji, do którego przystąpiło 51 państw. Z inicjatywy Polski podczas przemówienia ministra spraw zagranicznych Rosji większość uczestników opuściła salę, co odbiło się szerokim echem w mediach światowych.

Komisja ds. Statusu Kobiet ONZ

Podczas 66. sesji w marcu 2022 r. Polska brała udział w wypracowaniu stanowiska UE w odniesieniu do osiągnięcia równości płci i wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt w kontekście polityk i programów dotyczących zmiany klimatu, ochrony środowiska i ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych. Dużym sukcesem było przyjęcie poprzez konsensus konkluzji Komisji zawierających zalecenia dotyczące konkretnych środków, które mogą umożliwić kobietom i dziewczętom udział w procesach decyzyjnych w odpowiedzi na zmiany klimatu i degradację środowiska. Dokument podkreśla wpływ tych zjawisk na sytuację kobiet i dziewcząt, uwypukla rolę społeczeństwa obywatelskiego, w tym obrończyni praw człowieka, także tych działających w obszarze ochrony środowiska. Z punktu widzenia priorytetów Polski warto podkreślić także liczne odniesienia do kobiet i dziewcząt w nauce oraz kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami.

Na szczególne podkreślenie zasługuje zachowanie jedności UE podczas całego procesu, mimo rozbieżnych stanowisk wyjściowych. Przyjęty dokument jest w pełni zgodny ze stanowiskiem Polski w kwestiach wrażliwych (zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych).

Podczas tegorocznej sesji Komisji ds. Statusu Kobiet Polska, wspólnie z Albanią, Estonią i Wielką Brytanią, zorganizowała 21 marca 2022 r. wirtualne wydarzenie dotyczące udziału kobiet obrończyni praw człowieka w regionie OBWE (*Cost of participation. Violence against women human rights defenders and activists*) oraz przyłączyła się do wspólnego wystąpienia nt. kobiet i dziewcząt w kontekście wojny w Ukrainie, autorstwa USA.

Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) – wymiar ludzki

Od stycznia 2022 r. Polska sprawuje roczne przewodnictwo w organizacji. Stanowisko Polski w kluczowych sprawach dotyczących wymiaru ludzkiego OBWE (wsparcie dla niezależnego mandatu instytucji autonomicznych OBWE – w tym Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka, umiejscowionego w Warszawie), podkreślanie znaczenia roli wydarzeń wymiaru ludzkiego jako forum dyskusji nad implementacją zobowiązań OBWE przez państwa uczestniczące – z licznym udziałem społeczeństwa obywatelskiego, oraz wsparcie dla dalszego rozwoju współpracy w ramach wymiaru ludzkiego, ukierunkowanej na promocję praw człowieka i instytucji demokratycznych jest zbieżne ze stanowiskiem państw członkowskich UE, i jako takie odpowiednio odzwierciedlane w wystąpieniach UE na forum OBWE. W związku z agresją Rosji na Ukrainę szczególne znaczenie miały wspólne wystąpienia UE na forum Stałej Rady OBWE poświęcone tej tematyce, a także związanej z nią sytuacji praw człowieka na Białorusi oraz w Rosji.

4.12 Ochrona konsumentów

W trakcie prezydencji francuskiej rozpatrywany był projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kredytów konsumenckich. Jego celem jest zapewnienie wysokich standardów ochrony konsumentów i sprzyjanie rozwojowi wewnętrznego rynku kredytów, co stanowi kontynuację obecnie obowiązujących przepisów dyrektywy 2008/48/WE w sprawie umów o kredyt konsumencki²⁸.

Prezydencja kontynuowała prace nad kompromisowym tekstem podejścia ogólnego. Podejście ogólne zostało przyjęte przy poparciu ze strony Polski podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 9 czerwca 2022 r. Do głównych zmian wprowadzonych w ramach prac legislacyjnych w Radzie, zgodnie z postulatami Polski, należą: możliwość zastosowania przez państwa członkowskie reżimu proporcjonalnego dla niektórych produktów (m.in. kredyty poniżej 200 EUR, kredyty bezkosztowe, kredyt w rachunku bieżącym, spłacany na żądanie lub w ciągu trzech miesięcy); usunięcie wyjątku pozwalającego na udzielenie kredytu pomimo negatywnego wyniku badania zdolności kredytowej; wyłączenie z zakresu zastosowania dyrektywy odroczonej płatności za usługi i produkty bez odsetek i

²⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, str. 66–92) - zmieniana w latach 2011, 2014, 2016 i 2019 - dyrektywą 2011/90/UE, dyrektywą 2014/17/UE, rozporządzeniem (UE) 2016/1011 i rozporządzeniem (UE) 2019/1243

innych kosztów oraz kart debetowych z odroczonym terminem płatności; połączenia formularzy informacyjnych SECCI i SECCO i uporządkowania prezentowanych informacji w celu wyekspozycji najważniejszych z nich; ograniczenie w czasie prawa do odstąpienia od umowy w celu zwiększenia pewności prawa.

W pierwszym półroczu 2022 r. prowadzono również prace nad projektem dyrektywy w zakresie umów o usługi finansowe zawieranych na odległość. Celem wniosku legislacyjnego jest uproszczenie i unowocześnienie ram legislacyjnych poprzez uchycenie obowiązującej dyrektywy w sprawie sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość, a jednocześnie włączenie do zakresu horyzontalnie stosowanej dyrektywy w sprawie praw konsumentów istotnych aspektów praw konsumentów w zakresie umów o usługi finansowe zawieranych na odległość. Wniosek legislacyjny realizuje wspomniany cel poprzez wprowadzenie zmian w zakresie - informacji udzielanych przed zawarciem umowy; prawa do odstąpienia umowy; uczciwości w Internecie; egzekwowania przepisów.

Pod koniec prac prezydencji francuskiej jedynie zaprezentowano wniosek legislacyjny. W ramach prac nad przedłożonym projektem Polska będzie popierać te rozwiązania, które w sposób rzeczywisty przyczynią się do zwiększenia poziomu ochrony konsumentów i nie zmniejszą przysługujących konsumentom praw w świetle już obowiązujących przepisów. W szczególności Polska będzie dążyć do zapewnienia, aby przepisy dotyczące informacji przekazywanych konsumentowi umożliwiały mu przyswojenie kluczowych informacji dotyczących oferty i podjęcie świadomej decyzji co do wyboru odpowiedniego produktu.

Prezydencja francuska prowadziła także prace nad projektem dyrektywy w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepsze informowanie i lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami. Wniosek zmienia dwie dyrektywy, które chronią interesy gospodarcze konsumentów na szczeblu Unii: dyrektywę 2005/29/WE²⁹ o nieuczciwych praktykach handlowych i dyrektywę 2011/83/UE³⁰ w sprawie praw konsumentów. Wniosek ten jest jedną z inicjatyw określonych w Nowym programie na rzecz konsumentów³¹ oraz w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym³² i stanowi kontynuację europejskiego Zielonego Ładu³³.

Celem wniosku jest wkład w rozwój unijnej gospodarki o obiegu zamkniętym i zielonej gospodarki poprzez umożliwienie konsumentom podejmowania świadomych decyzji o nabywaniu produktów w ramach zrównoważonej konsumpcji. Ma to zostać osiągnięte poprzez dostarczanie konsumentom lepszych informacji na temat trwałości i możliwości naprawy niektórych produktów przed zawarciem umowy oraz poprzez zwiększenie ochrony konsumentów przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, które uniemożliwiają dokonywanie zrównoważonych zakupów, takimi jak: praktyki pseudoekologicznego marketingu (tj. wprowadzające w błąd twierdzenia dotyczące ekologiczności); praktyki postarzania produktów (tj. przedwczesny koniec eksploatacji towarów); stosowanie niewiarygodnych i nieprzejrzystych oznakowań i narzędzi informacyjnych dotyczących zrównoważonego charakteru.

W trakcie dotychczasowych prac legislacyjnych Polska zgodziła się co do diagnozy leżącej u podstaw wniosku legislacyjnego oraz wyraziła poparcie co do celów wniosku. W opinii Polski istotne jest, aby zmiany miały realny wpływ na polepszenie sytuacji konsumentów. Polska będzie kładła nacisk na taki

---

29 Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

30 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

31 COM(2020)696 final z 13 listopada 2020 r.

32 COM(2020)98 final z 11 marca 2020 r.

33 COM(2019)640 final z 11 grudnia 2019

kształt przepisów, który zagwarantuje ich praktyczną skuteczność, w tym w szczególności praktyczną możliwość ich egzekucji.

W trakcie prezydencji francuskiej kontynuowane były również prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 oraz uchylającego dyrektywę Rady 87/357/EWG i dyrektywę 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. Projektowany akt prawny ma zastąpić prawie dwudziestoletnią dyrektywę 2001/95/WE z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów. Celem nowego rozporządzenia jest z jednej strony aktualizacja i dostosowanie przepisów prawnych dotyczących niezharmonizowanych produktów konsumenckich do obecnej sytuacji rynkowej, ze szczególnym uwzględnieniem transformacji cyfrowej i postępu technicznego, z drugiej zaś strony zapewnienie większej spójności systemu nadzoru rynku nad produktami zharmonizowanymi i niezharmonizowanymi. Projektowany akt doprecyzowuje również obowiązki podmiotów prowadzących sprzedaż produktów on-line i przyznaje kompetencje organom nadzoru w przypadku dostarczania konsumentom tą drogą produktów niebezpiecznych.

W trakcie prac nad projektem Polska popierała w szczególności propozycje przepisów mające na celu ujednoczenie procedur i stosowanych środków prawnych w obszarach zharmonizowanym i niezharmonizowanym; dostosowanie narzędzi prawnych do nowych technologii, w szczególności sztucznej inteligencji (AI) czy Internetu rzeczy (IoT); zwiększanie bezpieczeństwa produktów sprzedawanych on-line, w szczególności poprzez nałożenie realnych i adekwatnych do pełnionej roli w obrocie obowiązków na internetowe platformy handlowe w zakresie bezpieczeństwa oferowanych produktów; oraz ujednoczenie i wzmocnienie procedur dotyczących odzyskiwania niebezpiecznych produktów od konsumentów (tzw. recalls), w celu poprawienia skuteczności tego środka. Prace nad projektem toczyły się w ramach grupy roboczej Rady ds. ochrony konsumentów i informacji (WP CONSOM), zaś sam projekt znajdował się na etapie drugiego czytania.

4.13 Edukacja i młodzież

Edukacja

Prezydencja francuska jako swoje priorytety w obszarze kształcenia i szkolenia wskazała: umożliwienie i wspieranie ponadnarodowej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego; europejską strategię na rzecz uniwersytetów; wzmocnienie mobilności, a w szczególności mobilności młodych ludzi; a także wysokiej jakości inwestycje w edukację.

W tym kontekście podjęto i sfinalizowano prace nad zaleceniem Rady w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym, konkluzjami w sprawie europejskiej strategii wzmocnienia instytucji szkolnictwa wyższego z myślą o przyszłości Europy, konkluzjami w sprawie zwiększania mobilności nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, w szczególności mobilności europejskiej, w ramach ich kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz zaleceniem Rady w sprawie uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego.

Celem zalecenia w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym jest umożliwienie europejskim instytucjom szkolnictwa wyższego głębszej współpracy, ułatwienie realizacji wspólnych ponadnarodowych programów i działań edukacyjnych, łączenie zdolności i zasobów oraz nadawanie wspólnych stopni. Zalecenie zawiera zaproszenie dla państw członkowskich do podjęcia działań i stworzenia odpowiednich warunków na szczeblu krajowym umożliwiających ściślejszą i trwałą współpracę ponadnarodową, skuteczniejszą realizację wspólnych działań edukacyjnych i badawczych oraz efektywne stosowanie narzędzi Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (Proces Boloński). Dokument wyjściowy budził zastrzeżenia Polski, która stała na stanowisku, że konieczne jest złagodzenie zapisów nakładających na państwa członkowskie zobowiązania w zakresie realizacji celów zalecenia, popierając jednocześnie zapisy umożliwiające wdrażanie tych celów na zasadzie dobrowolności. Ponadto Polska postulowała, aby unikać deklaracji

w zakresie konkretnych harmonogramów działań, ponieważ wykorzystanie nowych narzędzi musi zależeć od decyzji państwa członkowskiego i możliwości instytucji szkolnictwa wyższego.

Polska w trakcie prac zabiegała także, aby w tekście zalecenia znalazło się odniesienie się do znaczenia zrównoważenia geograficznego w tworzeniu ponadnarodowych struktur współpracy oraz wyraźnego zaznaczenia, że wspólny katalog kryteriów europejskich określający czym są wspólne stopnie i znak wspólnych europejskich stopni (*joint European degree label*), powinien być definiowany w ścisłej współpracy Komisji Europejskiej z państwami członkowskimi. Polska stała na stanowisku, że środki z programu Horyzont Europa mogą być wykorzystywane tylko w uzasadnionych przypadkach i do celów badawczych. Prezydencja zaproponowała w tym zakresie zapisy, które Polska przyjęła w duchu kompromisu. Polska poparła propozycje włączenia do tekstu zalecenia zapisu nakładającego na Komisję Europejską zobowiązanie do przedstawienia Radzie i państwom członkowskim raportu śródkresowego z realizacji pierwszej edycji konkursu na Sojusze Uniwersytetów Europejskich (poparte również przez Słowenię, Estonię, Litwę, Hiszpanię, Belgię) oraz nakładającą na Komisję konieczność przedłożenia państwom członkowskim kompleksowej mapy drogowej wskazującej kluczowe etapy i zaangażowane grupy ekspertów, z myślą o współprojektowaniu nowych instrumentów z państwami członkowskimi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

Również projekt konkluzji w sprawie europejskiej strategii wzmocnienia instytucji szkolnictwa wyższego z myślą o przyszłości Europy początkowo budził zastrzeżenia Polski. Polska w trakcie prac zabiegała, aby w tekście konkluzji znalazło się zapewnienie zachowania zrównoważenia geograficznego w tworzeniu ponadnarodowych struktur współpracy. Polska stała na stanowisku, że środki z programu Horyzont Europa mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów badawczych. Polska poparła postulat nałożenia na Komisję Europejską zobowiązania do przedstawienia Radzie i państwom członkowskim raportu śródkresowego z realizacji pierwszej edycji konkursu na Sojusze Uniwersytetów Europejskich oraz nakładającą na Komisję konieczność przedłożenia państwom członkowskim kompleksowej mapy drogowej wskazującej kolejne etapy realizacji prac nad nowymi instrumentami. W zakresie utworzenia nowego narzędzia monitorowania danych z zakresu szkolnictwa wyższego, skupiającego istniejące już rozwiązania, Polska poparła propozycję Niemiec, aby włączyć w tekst konkluzji zapis zapewniający, że udział państw członkowskich w tym procesie jest dobrowolny i aby dalszą dyskusję oprzeć na analizie potencjału i ram prawnych odpowiednich narzędzi monitorowania. Uwagi zgłoszone przez Polskę zostały uwzględnione w końcowej wersji dokumentu.

Priorytet prezydencji związany z mobilnością znalazł odzwierciedlenie w konkluzjach dotyczących mobilności nauczycieli, w których wskazuje się, że mobilność transnarodowa przyczynia się do rozwoju szerokiego zakresu kompetencji wśród nauczycieli, w szczególności do ich poprawy umiejętności pedagogicznych, w tym umiejętności miękkich, umiejętności cyfrowych, umiejętności językowych i kompetencji międzykulturowych, do doskonalenia praktyki zawodowej nauczycieli, ich zdolności adaptacyjnych, szans na zatrudnienie i rozwoju kariery. Dokument wyjściowy przygotowany przez prezydencję nie budził zastrzeżeń Polski. Niemniej jednak w trakcie prac Polska postulowała, aby konkluzje wyraźnie wskazywały, że kwestie związane z edukacją należą do wyłącznej kompetencji państw członkowskich a celem europejskiej współpracy w obszarze kształcenia i szkolenia nie jest i nie może być harmonizacja krajowych rozwiązań, w szczególności że kształcenia nauczycieli jest w wyłącznych kompetencjach państw członkowskich, a rozwiązania stosowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane (podobne stanowisko prezentował szereg innych państw członkowskich). Ponadto Polska nie wyraziła poparcia dla zaproponowanego nowego celu europejskiego dla monitorowania mobilności nauczycieli (podobnie jak szereg innych państw członkowskich). Uwagi zgłoszone przez Polskę zostały uwzględnione w końcowej wersji dokumentu.

Dodatkowo, prezydencja francuska podjęła prace nad zaleceniem Rady w sprawie uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego. Zalecenie ma na celu wsparcie państw członkowskich, szkół, instytucji szkolnictwa wyższego, organizacji pozarządowych i wszystkich organizatorów kształcenia w zapewnianiu osobom uczącym się wiedzy i umiejętności związanych ze zrównoważeniem środowiskowym, zmianą klimatu i ochroną środowiska. Osiągnięcie tego celu wymaga podejścia

opartego na uczeniu się przez całe życie w odniesieniu do uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego, które obejmuje praktyczne, angażujące i oparte na działaniu sposoby uczenia; potrzebne są podejścia interdyscyplinarne mające pomóc uczniom w zrozumieniu wzajemnych powiązań systemów gospodarczych, społecznych i naturalnych. Dokument wyjściowy przygotowany przez Komisję Europejską nie budził zastrzeżeń Polski. Mimo to w trakcie prac Polska dążyła, aby w dokumencie nie nakładano na państwa członkowskie nowych zobowiązań dotyczących monitorowania i raportowania (podobne stanowisko prezentowały także inne państwa członkowskie) oraz aby nie ustanawiano nowych europejskich wskaźników i celów dotyczący uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego (podobnie jak kilka innych państw członkowskich). Uwagi zgłoszone przez Polskę zostały uwzględnione w końcowej wersji dokumentu.

Na prace prezydencji duży wpływ wywarła agresja Rosji na Ukrainę; prezydencja zwołała 28 marca 2022 r. nadzwyczajne nieformalne spotkanie ministrów edukacji w formie wideokonferencji poświęcone zapewnieniu edukacji dla dzieci i młodzieży-uchodźców z Ukrainy. Podczas tego posiedzenia przedstawiciel PL zaprezentował zastosowane przez Polskę rozwiązania, ale także potrzeby związane z zapewnianiem edukacji w ramach polskiego systemu oświaty.

Młodzież

Prezydencja francuska jako główne priorytety w obszarze młodzieży wskazała: angażowanie młodzieży na rzecz ochrony środowiska; mobilność młodych wolontariuszy i pracowników młodzieżowych; oraz nowe formy uczestnictwa i włączania młodzieży w procesy podejmowania decyzji.

Prezydencja francuska sfinalizowała prace nad zaleceniem Rady w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej oraz konkluzjami w sprawie promowania zaangażowania młodych ludzi jako inicjatorów zmian sprzyjających ochronie środowiska.

Zalecenie w sprawie mobilności młodych wolontariuszy w Unii Europejskiej jest aktualizacją zalecenia Rady z 2008 r., które miało na celu wyeliminowanie przeszkód dla rozwoju wolontariatu w Europie. Przyjęte nowe zalecenie odzwierciedla zmiany, które zaszły od 2008 r., takie jak np. uruchomienie Europejskiego Korpusu Solidarności – głównego programu transnarodowych działań solidarnościowych dla młodych ludzi na szczeblu UE, czy pandemia COVID-19 i związana m.in. z tym potrzeba ochrony zdrowia i bezpieczeństwa wolontariuszy. Dokument wyjściowy przygotowany przez Komisję Europejską nie budził zastrzeżeń Polski. W trakcie prac Polska podkreślała znaczenie włączania młodych ludzi z mniejszymi szansami oraz rozwijania działań w ramach solidarności międzypokoleniowej. W dokumencie zaleca się, aby państwa członkowskie podjęły działania m.in. w zakresie opracowania odpowiednich i jasnych ram prawnych i wykonawczych w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony wolontariuszy transnarodowych, dostarczania informacji i zwiększania świadomości na temat praw wolontariuszy oraz korzyści płynących z międzynarodowych działań wolontariackich, a także poprawy jakości wolontariatu oraz zwiększania możliwości udziału w wolontariacie wszystkich młodych ludzi, w tym tych o mniejszych szansach.

W konkluzjach w sprawie promowania zaangażowania młodych ludzi jako inicjatorów zmian sprzyjających ochronie środowiska podkreślono, jak ważne jest, aby wszyscy młodzi ludzie rozumieli wyzwania zrównoważonego rozwoju i byli świadomi wpływu swoich decyzji, działań i stylu życia na środowisko i klimat, a także mieli dostęp do wiarygodnych informacji i danych opartych na dowodach, aby mogli dokonywać świadomych osądów dotyczących wyzwań i rozwiązań związanych ze środowiskiem i zmianą klimatu. W konkluzjach zachęca się państwa członkowskie m.in. do lepszego wyposażenia młodych ludzi, poprzez formalną edukację i szkolenia oraz pozaformalne i nieformalne uczenie się, w kompetencje niezbędne do działania na rzecz ochrony środowiska, a także do wspierania młodych ludzi w angażowaniu się na rzecz ochrony środowiska i wykorzystywaniu umiejętności, które mogą zdobyć dzięki tej działalności. W trakcie prac nad dokumentem Polska zwracała uwagę, że kwestie związane z edukacją formalną, w tym kształcenie nauczycieli, należą do wyłącznej kompetencji państw członkowskich. Ponadto Polska postulowała uwzględnienie roli edukacji pozaformalnej, obok

edukacji formalnej i nieformalnej, w angażowaniu młodzieży na rzecz ochrony środowiska. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w końcowej wersji dokumentu.

4.14 Sport i turystyka

Sport

W obszarze sportu prezydencja francuska realizowała priorytety wynikające z Planu Prac UE w dziedzinie sportu na lata 2021-2024, którymi były rola sportu w różnych fazach rozwoju dziecka oraz zielony i zrównoważony sport. Polska z zadowoleniem przyjęła oba priorytety i zaangażowała się w inicjatywy wpisujące się w ich realizację. Przedstawiciele Polski brali udział w spotkaniach organizowanych w trakcie prezydencji francuskiej, w tym konferencjach zorganizowanych w formie zdalnej nt. roli sportu i aktywności fizycznej w różnych fazach rozwoju dziecka w dniach 7-8 lutego oraz w konferencji pn. „W kierunku zielonego paktu dla sportu” w dniach 3-4 marca 2022 r. Polska wzięła także aktywny udział w spotkaniu dyrektorów UE ds. sportu w Paryżu w dniu 16 czerwca 2022 r., podczas którego odbyły się debaty na temat mobilności kadr sportowych oraz dziedzictwa największych imprez sportowych.

W ramach prezydencji francuskiej prowadzone były prace nad konkluzjami Rady w sprawie sportu i aktywności fizycznej jako obiecujących czynników zmiany zachowań sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi. Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach treści tego dokumentu, w szczególności popierając rozwiązania sprzyjające edukacji ekologicznej w środowisku sportowym, ideę wspierania ekologicznych rozwiązań dla sektora sportowego ze środków europejskich oraz promocję wymiany doświadczeń w tym zakresie. W związku z pojawieniem się w projekcie konkluzji Rady w par. 19 sformułowania „gender” Polska złożyła oświadczenie interpretacyjne. Konkluzje zostały przyjęte podczas posiedzenia Rady ds. edukacji, młodzieży, kultury i sportu w formacie sportu, które odbyło się w dniu 4 kwietnia 2022 r. w Luksemburgu.

Podczas ww. posiedzenia Rady ministrowie ds. sportu wzięli także udział w debacie na temat promowania wartości UE poprzez sport. Polska dodatkowo przedstawiła informacje na temat wpływu wojny na Ukrainie na sektor sportu w Europie, do której wstępem było wystąpienie Ministra Młodzieży i Sportu Ukrainy Pana Wadyma Hutcajta, który podziękował za dotychczasową pomoc dla sportowców ukraińskich oraz zaapelował o dalsze wsparcie. Przedstawiciel PL podkreślił, że UE powinna podjąć zdecydowane działania w kierunku wykluczenia Rosji i Białorusi z międzynarodowych organizacji sportowych oraz z udziału w rozgrywkach i zawodach sportowych. Wezwał także KE i kraje UE do wypracowania mechanizmów pomocowych dla sektora sportu. Stanowisko to poparły pozostałe kraje UE.

Turystyka

Polska z zadowoleniem przyjęła działania podjęte przez prezydencję francuską na rzecz poprawy sytuacji w sektorze europejskiej turystyki. Turystyka jest dziedziną gospodarki wciąż bardzo dotkniętą przez pandemię COVID-19 oraz obecnie toczącą się wojnę na Ukrainie. Prezydencja francuska skupiła się na odbudowie tego sektora i wzmocnieniu jego odporności na przyszłe kryzysy. Zainicjowała również rozmowy na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie krótkoterminowego wynajmu.

Polska uczestniczyła w pracach nad dokumentem pt. „Ścieżka transformacji dla turystyki”, który został opublikowany w lutym 2022 r. Ekosystem turystyczny był pierwszym, który stworzył ścieżkę transformacji, angażując szerokie grono publicznych i prywatnych interesariuszy z różnych sektorów. W ramach ścieżki przejściowej określono 27 obszarów działań na rzecz ekologicznej i cyfrowej transformacji oraz poprawy odporności unijnej turystyki. W dokumencie wezwano m.in. do świadczenia w turystyce usług bardziej przyjaznych dla otoczenia i środowiska, usprawnienia wymiany danych w celu świadczenia bardziej innowacyjnych usług oraz poprawy dostępności usług.

Polska pozytywnie oceniła prowadzone przez prezydencję francuską prace nad Agendą dla Turystyki, która będzie długoterminową wspólną inicjatywą w celu stworzenia nowego podejścia dla zrównoważonej turystyki. Agenda będzie realizowana w oparciu o kwalifikowane prognozowanie i zostanie przygotowana poprzez gromadzenie wspólnych priorytetów, celów i działań, aby napędzać ekologiczną i cyfrową transformację ekosystemu turystycznego oraz wzmacniać jego konkurencyjność, odporność i zrównoważony rozwój, koncentrując się na kluczowych wyzwaniach strategicznych. Prace nad Agendą zainicjowała prezydencja portugalska, obecnie powstają pierwsze projekty dokumentu.

W dniach 17-18 marca 2022 r. Polska uczestniczyła w zorganizowanym przez prezydencję francuską spotkaniu ministrów odpowiedzialnych za turystykę dot. zrównoważonej turystyki w Dijon. Na spotkaniu omawiano sposoby, dzięki którym Europa może stać się światowym celem zrównoważonej turystyki oraz sposoby promowania turystyki dla Europejczyków w Europie. Polska pozytywnie oceniła aktualnie toczące się prace na poziomie UE, mające poprawić sytuację dla turystyki – m.in. nad ścieżką transformacji dla turystyki oraz nową Agendą dla turystyki.

4.15 Przestrzeń kosmiczna

W trakcie prezydencji francuskiej Rada UE przyjęła konkluzje „Program Copernicus w horyzoncie czasowym do 2035 r.”, w których wskazano kierunki rozwoju tego komponentu Programu Kosmicznego UE do roku 2035 i wytyczne polityczne dla programu Copernicus oparte na trzech kluczowych filarach: Zielonym Ładzie, transformacji cyfrowej i bezpieczeństwie, które razem przyczyniają się do wzmocnienia odporności Europy na zawirowania gospodarcze oraz wzmocnią jej autonomię technologiczną. Część wnioskowa Konkluzji wskazuje na konieczność uwzględniania faktycznych potrzeb użytkowników, także w zakresie zapewnienia wsparcia dla MŚP, aby mogły uczestniczyć w globalnych łańcuchach dostaw i wzmacniać swoją pozycję oraz zapewnienie dalszego rozwoju i stabilnego finansowania programu Copernicus (o co postulowała Polska), a także nowe wyzwania środowiskowe oraz konieczność wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych.

W pierwszej połowie 2022 r. Rada przyjęła także konkluzje w sprawie podejścia UE do zarządzania ruchem kosmicznym (*Space Traffic Management – STM*), w których podkreślono zostało znaczenie wzmocnienia zdolności UE w zakresie nadzoru i śledzenia obiektów w przestrzeni kosmicznej oraz koordynacji prawodawstwa i normalizacji. Zgodnie z postulatami zawartymi w konkluzjach wymiana zdolności, informacji i najlepszych praktyk między państwami członkowskimi ma kluczowe znaczenie dla sprostania wyzwaniom strategicznym i konkurencyjnym w kosmosie, co odpowiada stanowisku prezentowanemu przez Polskę. Polska prezentowała stanowisko zbieżne z innymi państwami członkowskimi, zwracając uwagę na kwestie ochrony interesów UE dla autonomicznego i bezpiecznego dostępu do przestrzeni kosmicznej, poszanowania kompetencji państw członkowskich (zachowanie ich decyzyjności ws. opracowywania, nadzoru i egzekwowania zasad STM) oraz roli UE jako propagatora standardów i miękkiego prawa, w tym, w razie potrzeby, środków rekomendacji lub zachęt.

W trakcie posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w części Przestrzeń kosmiczna w dniu 10 czerwca 2022 r. odbyła się debata polityczna ministrów właściwych ds. przestrzeni kosmicznej na temat odporności i konkurencyjności europejskiego programu kosmicznego. Polska podkreśliła, że rozwój europejskiego kosmosu powinien iść w kierunku nawigacji, w szczególności nawigacji precyzyjnej i obrazowania oraz usług telekomunikacyjnych, które są niezbędne dla zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Polska zwróciła również uwagę, że wzmocnienie odporności UE jest jednym z kluczowych celów przyszłości najbliższej, ale także tej dalszej, a także postulowała w trakcie debaty działania w szczególności za pośrednictwem programu „Horyzont Europa”.

W trakcie prezydencji francuskiej przyjęty został mandat do rozmów z Parlamentem Europejskim w odniesieniu do projektu rozporządzenia ustanawiającego program UE ws. bezpiecznej łączności na lata 2023 -2027 (*Secure Connectivity Regulation*) – projekt dotyczy kwestii regulacyjnych i normalizacyjnych w celu zapewnienia lepszego i bezpiecznego wykorzystania łączności satelitarnej dla usług kosmicznych UE oraz stworzenia korzystnych ram prawnych dla wykorzystania europejskich danych kosmicznych. W toku dyskusji Polska wypowiadała się na rzecz odpowiedniego zabezpieczenia udziału MŚP w

łańcuchach dostaw oraz zapewnienia przejrzystych zasad finansowania nowego programu, bez uszczuplania zasobów finansowych przewidzianych na poszczególne komponenty Programu Kosmicznego UE.

V. Lista załączników

1. Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE
2. Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu)
4. Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2022 r.
5. Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegislacyjnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2022 r.

Rozliczenia finansowe pomiędzy Polską a Unią Europejską w okresie styczeń – maj 2022 r.

1. Saldo

W ciągu 5 miesięcy (styczeń-maj) prezydencji francuskiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto w wysokości + 3,994 mld EUR.

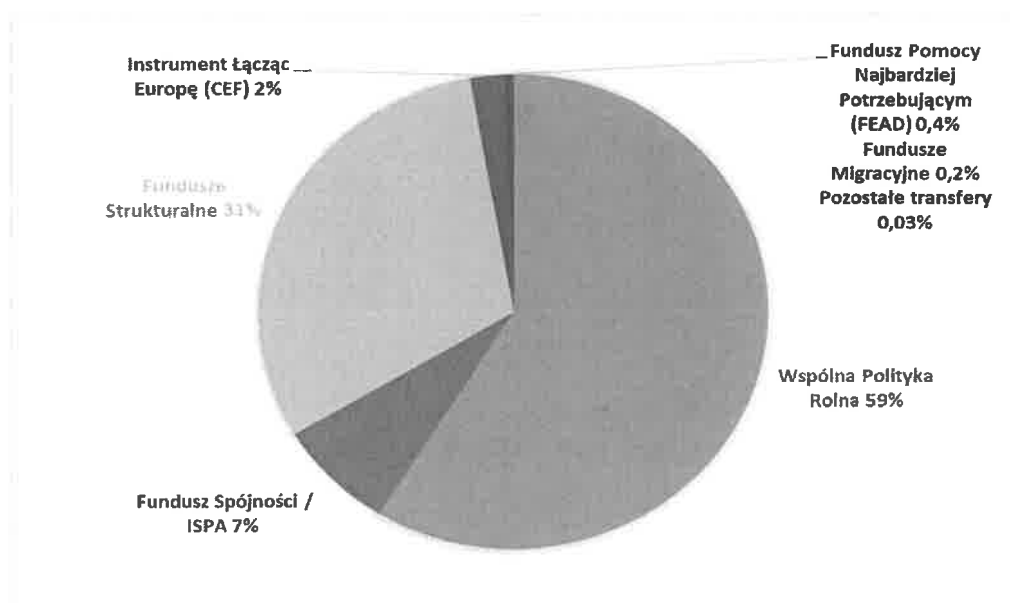
Tabela 1. Transfery finansowe Rzeczpospolita Polska – budżet UE w okresie 1 I – 31 V 2022 (w EUR).

Wspólna Polityka Rolna	4 105 715 394
Fundusz Spójności / ISPA	529 801 403
Fundusze Strukturalne	2 146 480 114
Instrument Łącząc Europę (CEF)	150 659 482
Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)	29 245 959
Fundusze Migracyjne	12 600 327
Pozostałe transfery*	2 186 269
Transfery razem	6 976 688 947
Składka członkowska	2 982 566 188
Zwrot środków do budżetu UE	406 452
Saldo	3 993 598 800

* W pozycji „Pozostałe transfery” dane na koniec kwietnia 2022 r.

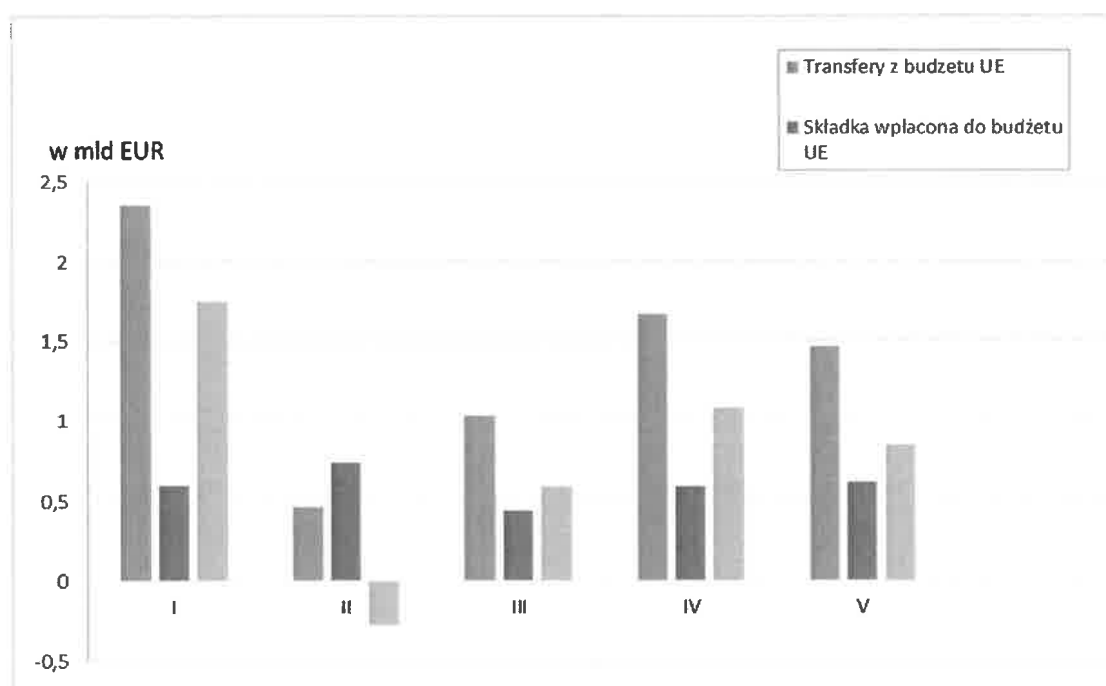
2. Transfery do Polski

Wykres 1. Struktura transferów finansowych z budżetu Unii Europejskiej w okresie 1 I – 31 V 2022.

W okresie 1 stycznia – 31 maja 2022 r. Rzeczpospolita Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej **6,98 mld EUR**. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na Wspólną Politykę Rolną (**4,11 mld EUR**), na Fundusz Spójności/ISPA (**530 mln EUR**), na finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych (**2,146 mld EUR**) oraz na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” (**151 mln EUR**). Transfery z budżetu UE obejmowały także środki z tytułu Funduszy Migracyjnych (**12,6 mln EUR**). Do Rzeczypospolitej Polskiej wpływają także środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery”. W omawianym okresie łączna kwota tych środków osiągnęła **2,2 mln EUR**.

Wykres 2. Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I – 31 V 2022 (w mln EUR).

3. Składka do budżetu UE

W okresie 1 stycznia – 31 maja 2022 r. Rzeczpospolita Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości **2,98 mld EUR**, w tym:

- z tytułu zasobu własnego (ZW) opartego o DNB: 1 806 mln EUR,
- z tytułu tradycyjnych ZW: 547 mln EUR,
- z tytułu ZW opartego na VAT: 348 mln EUR,
- z tytułu rabatów/mechanizmów korekcyjnych: 123 mln EUR,
- z tytułu ZW opartego na odpadach opakowaniowych z plastiku: 159 mln EUR.

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, FUNDUSZU SPÓJNOŚCI ORAZ FUNDUSZY POZAUNIJNYCH

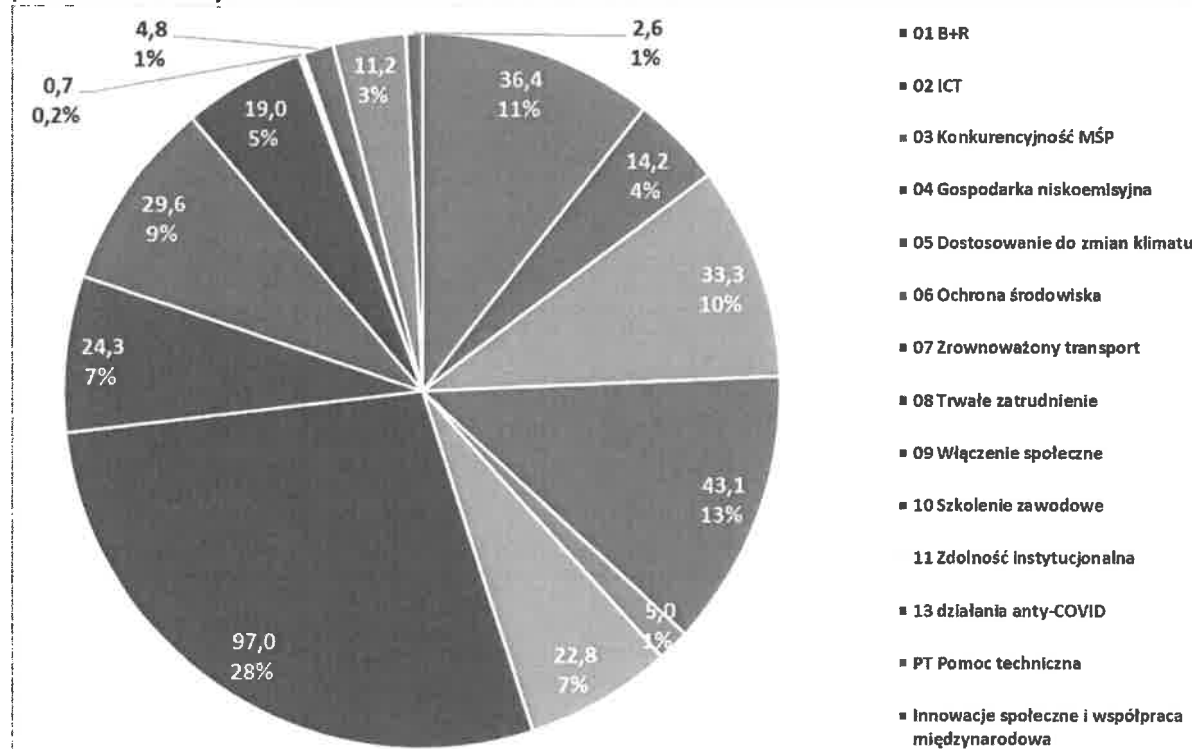
Perspektywa finansowa 2014-2020

Według danych wygenerowanych z systemu informatycznego SL2014, do 30 czerwca 2022 r. złożono 194 818 wniosków o dofinansowanie projektów na całkowitą kwotę 904,2 mld zł. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o dofinansowanie wyniosła 562,6 mld zł, co stanowi 155%¹ alokacji. W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci złożyli 73 765 wniosków o dofinansowanie projektów o wartości wkładu UE 356,6 mld zł (164% alokacji), natomiast dla regionalnych programów operacyjnych złożono 121 053 wnioski o dofinansowanie o wartości wkładu UE 206,0 mld zł (141% alokacji).

Od uruchomienia programów do 30 czerwca 2022 r. podpisano z beneficjentami 99 271 umów o dofinansowanie na całkowitą kwotę 565,3 mld zł. Kwota dofinansowania UE, na jaką opiewają podpisane umowy, wynosi 344,0 mld zł, co stanowi 95% alokacji. W ramach programów krajowych podpisano łącznie 28 627 umów o dofinansowanie, angażujące środki UE o wartości 206,3 mld zł (95% alokacji), natomiast w ramach programów regionalnych wsparciem objęto 70 644 projekty o wartości dofinansowania UE 137,7 mld zł (tj. 94% alokacji).

Najwięcej środków UE (97,0 mld zł, czyli 28% wartości podpisanych umów) przeznaczono na wsparcie zrównoważonego transportu. Znacząca pula środków zaangażowana została również w projekty z zakresu promowania gospodarki niskoemisyjnej (43,1 mld zł, czyli 13% wartości podpisanych umów), oraz wsparcia w zakresie B+R+I (36,4 mld zł, tj. 11% wartości podpisanych umów).

Wykres. Wartość dofinansowania UE w umowach o dofinansowanie w rozbiu na cele tematyczne (dane w mld PLN)

¹ Do wyliczenia wartości alokacji środków UE zastosowano kurs 1 EUR = 4,6131 PLN.

Wartość środków UE rozliczonych na poziomie beneficjentów wyniosła 379,9 mld zł, w tym dofinansowanie UE – 244,9 mld zł (co stanowi 67% alokacji). W ramach krajowych programów operacyjnych rozliczono wydatki w części wkładu UE o wartości 143,9 mld zł (tj. 66% alokacji), natomiast w regionalnych programach operacyjnych – 101,0 mld zł (tj. 69% alokacji).

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane finansowe w zakresie stanu wdrażania poszczególnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

PROGRAM OPERACYJNY	wnioski o dofinansowanie				umowy o dofinansowanie				Środki rozliczone z beneficjentami		
	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)
PO Inteligentny Rozwój	45 896	146 273	355%	13 961	45 411	110%	24 793	60%			
PO Infrastruktura i Środowisko	4 307	136 079	105%	2 900	115 193	89%	87 272	67%			
PO Polska Cyfrowa	1 907	22 230	195%	724	11 416	100%	7 709	67%			
PO Pomoc Techniczna	402	3 349	103%	400	3 239	100%	2 633	81%			
PO Polska Wschodnia	6 809	16 761	182%	3 110	8 769	95%	6 461	70%			
PO Wiedza Edukacja Rozwój	14 444	31 872	144%	7 532	22 290	101%	15 037	68%			
Krajowe programy operacyjne	73 765	356 563	164%	28 627	206 318	95%	143 904	66%			
RPO Woj. Dolnośląskiego	10 034	14 023	133%	6 565	9 954	95%	7 577	72%			
RPO Woj. Kujawsko-Pomorskiego	4 306	10 011	113%	3 258	8 222	93%	5 518	62%			
RPO Woj. Lubuskiego	2 009	5 220	123%	1 316	3 886	92%	2 827	67%			
RPO Woj. Łódzkiego	11 073	15 897	151%	6 125	9 871	94%	6 718	64%			
RPO Woj. Lubelskiego	11 009	14 287	137%	8 181	10 110	97%	8 222	79%			
RPO Woj. Mazowieckiego	10 479	14 354	147%	5 685	9 075	93%	6 940	71%			
RPO Woj. Małopolskiego	7 703	19 563	146%	4 278	12 603	94%	9 240	69%			
RPO Woj. Opolskiego	2 786	5 343	121%	1 796	4 257	97%	3 344	76%			
RPO Woj. Podlaskiego	8 556	8 390	148%	5 236	5 362	95%	4 033	71%			
RPO Woj. Podkarpackiego	6 756	14 332	145%	3 537	9 244	94%	7 439	75%			
RPO Woj. Pomorskiego	4 469	11 146	128%	2 276	8 363	96%	5 739	66%			
RPO Woj. Śląskiego	13 735	24 472	151%	6 826	15 676	97%	10 424	64%			
RPO Woj. Świętokrzyskiego	8 344	10 509	165%	4 529	6 012	94%	4 345	68%			
RPO Woj. Warmińsko-Mazurskiego	7 753	11 555	143%	4 872	7 465	93%	5 533	69%			
RPO Woj. Wielkopolskiego	8 046	17 599	154%	3 651	10 635	93%	7 870	69%			
RPO Woj. Zachodniopomorskiego	3 995	9 329	125%	2 513	6 979	93%	5 231	70%			
Regionalne programy operacyjne	121 053	206 032	141%	70 644	137 714	94%	100 998	69%			
RAZEM	194 818	562 595	155%	99 271	344 032	95%	244 902	67%			
Programy EWT (w EUR)	574	623 244 784	188%	287	351 750 011	106%	263 051 305	79%			

**PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ
(PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE ART. 125A UST. 1A REGULAMINU SEJMU).**

**PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE
1 STYCZEŃ – 22 CZERWIEC 2022 R.**

W okresie styczeń-czerwiec 2022 r. Rada Ministrów przyjęła 12 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw (UC59),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw (UC84),
- projekt ustawy o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (UC79),
- projekt ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych oraz o pomocy kredytobiorcom (UC76),
- projekt ustawy o portowych urządzeniach do odbioru odpadów ze statków (UC75),
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (UC70),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (UC68),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (UC107),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UC105),
- projekt ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (UC95),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (UC94),
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (UC112),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (UC53),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (UC86),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz niektórych innych ustaw (UC62).

- Wykaz projektów ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej, które powinny zostać skierowane przez Radę Ministrów do Sejmu RP do końca II połowy 2022 r.

	Zmieniany/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (UC31)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym	11.06.2019
2.	Projekt ustawy o ogólnoeuropejskich indywidualnych produktach emerytalnych (UC67)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1238 w sprawie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE)	14.08.2019 15.08.2020
3.	Projekt ustawy o Systemie Informacji Finansowej (UC66)	Transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania 	10.01.2020 01.08.2021
4.	Projekt ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 (UC22)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego	01.01.2014 31.08.2018
5.	Projekt ustawy o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi (UC63)	Uzupełnienie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 536/2014 w sprawie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi	16.06.2014 28.05.2016
6.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (UC15)	Wykonanie rozporządzenia 2017/2394 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów	16.01.2018 17.01.2020
7.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawach konsumenta oraz niektórych innych ustaw (UC53)	Transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/770 w sprawie niektórych 	01.07.2021

	<i>Projekt został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 3 czerwca 2022 r. i skierowany przez KPRM do Sejmu w dniu 29 czerwca 2022 r. Obecnie projekt oczekuje na pierwsze czytanie na posiedzeniu Sejmu w dniach 20–22 lipca 2022 r.</i>	<p>aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów 	01.07.2021
8.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (UC52)	Uzupełnienie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego	01.11.2017 01.12.2018
9.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (UC48)	Uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE w sprawie okresowych badań zdatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep	20.05.2017
10.	Projekt ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej (UC45)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej	21.12.2020
11.	Projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo komunikacji elektronicznej (UC46)		
12.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz ustawy – Prawo telekomunikacyjne (UD68)		
13.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych oraz niektórych innych ustaw (UC38)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1148 w sprawie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów materiałów wybuchowych	01.02.2021 01.08.2020 02.02.2022
14.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o obligacjach oraz niektórych innych ustaw (UC32)	<p>Uzupełnienie wykonania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych • rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/35 uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej 	01.01.2016 18.01.2015
15.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (UC89)	<p>Wykonanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie 	12.09.2021 12.09.2023

		<p>lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego</p> <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/945 w sprawie systemów bezzałogowych statków powietrznych oraz operatorów systemów bezzałogowych statków powietrznych z państw trzecich rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/947 w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych 	<p>01.07.2019</p> <p>01.07.2020</p>
16.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw (UC88)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/520 w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznego poboru opłat drogowych i ułatwiania transgranicznej wymiany informacji na temat przypadków nieuiszczenia opłat drogowych w Unii	19.10.2021
17.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (UC87)	<p>Uzupełnienie wykonania:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1860 w sprawie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen 	<p>27.12.2018</p> <p>28.12.2020</p> <p>28.12.2021</p>
18.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków oraz niektórych innych ustaw (UC82)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 zmieniającej dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej	10.03.2020
19.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (UC81)	<p>Częściowa transpozycja:</p> <ul style="list-style-type: none"> dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko 	<p>05.07.2020</p> <p>03.07.2021</p>
20.	Projekt ustawy o systemach	Uzupełnienie wykonania:	

	homologacji pojazdów oraz ich wyposażenia (UC80)	<ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 167/2013 w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów rolniczych i leśnych rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 168/2013 w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów dwu lub trzykołowych oraz czterokołowców rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/858 w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, komponentów i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów 	01.01.2016 01.01.2016 01.09.2020
21.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz niektórych innych ustaw (UC77)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/787 w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu środków spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych	25.05.2021
22.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej	31.12.2020
23.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw (UC73)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko	03.07.2021
24.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (UC69)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1 mającej na celu nadanie organom ochrony konkurencji państw członkowskich uprawnień w celu skuteczniejszego egzekwowania prawa i zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego	04.02.2021
25.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (UC111)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1151 zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 w odniesieniu do stosowania narzędzi i procesów cyfrowych w prawie spółek	01.08.2022
26.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o	Częściowa transpozycja dyrektywy	30.06.2021

	biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (UC110)	Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	
27.	Projekt ustawy o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego przekształcenia, połączenia lub podziału spółek (UC109)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2121 zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 w odniesieniu do transgranicznego przekształcania, łączenia i podziału spółek	31.01.2023
28.	Projekt ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (UC108)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/816 ustanawiającego scentralizowany system służący do ustalania państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (ECRIS-TCN) na potrzeby uzupełnienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych	12.12.2019
29.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (UC106)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE	31.12.2020
30.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (UC104)	Wykonanie: <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1860 w sprawie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1862 w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych 	27.12.2018 27.12.2018 28.12.2020 27.12.2018 28.12.2020
31.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw (UC103)	Transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 ustanawiającej przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji 	07.06.2021

		objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury zgłaszania sprzeciwu, zmian w specyfikacji produktu, rejestru chronionych nazw, unieważnienia ochrony i stosowania symboli oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do odpowiedniego systemu kontroli	
38.	Projekt ustawy o wykonaniu Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (UC96)	Zapewnienie stosowania Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony	30.12.2020
39.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (UC92)	Uzupełnienie transpozycji dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	30.06.1991
40.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o produktach biobójczych (UC90)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych	01.09.2013
41.	Projekt ustawy o krajowym systemie nadzoru rynku produktów objętych unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym (UC113)	Wykonanie rozporządzenia (UE) 2019/1020 w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów	16.07.2021
42.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach (UC114)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/4 w sprawie wytwarzania, wprowadzania na rynek i stosowania paszy leczniczej	28.01.2022
43.	Projekt ustawy o zdrowiu zwierząt oraz zwalczaniu chorób zwierząt (UC115)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt	21.04.2021
44.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o żegludze śródlądowej (UC116)	Transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej • dyrektywy delegowanej Komisji (UE) 2020/12 uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do standardów dotyczących: kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów oraz stanu 	17.01.2022 17.01.2022

		<p>zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1233 w sprawie zmiany dyrektywy (UE) 2017/2397 w odniesieniu do środków przejściowych dotyczących uznawania świadectw wydanych przez państwa trzecie 	17.01.2022
45.	Projekt ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie (UC117)	Uzupełnienie transpozycji dyrektywy 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej normy jakości i bezpiecznego pobierania, badania, preparatyki, przechowywania, wydawania krwi ludzkiej i składników krwi	08.02.2005
46.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (UC118)	<p>Transpozycja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1152 w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylająca dyrektywę Rady 2010/18/UE 	01.08.2022 02.08.2022
47.	Projekt ustawy o dostępności niektórych produktów i usług (UC119)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług	28.06.2022
48.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy – Prawo upadłościowe (UC120)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości)	17.07.2022
49.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu oraz ustawy o podatku od towarów i usług (UC121)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 ustanawiającego przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE	16.07.2022
50.	Projekt ustawy o obrocie z państwami trzecimi niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (UC122)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/125 z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania	20.02.2019
51.	Projekt ustawy o zmianie ustawy –	Częściowa transpozycja dyrektywy	31.01.2023

WYKAZ STANOWISK DO AKTÓW PRAWNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁ. 2022 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
1.	COM(2021) 565	Wniosek DYREKTYWA RADY ustanawiająca przepisy mające na celu zapobieganie nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych i zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE	2022-02-09	MF	2022-03-03	-
2.	COM(2021) 569	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) 2020/2093 określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027	2022-01-07	KPRM	2022-01-25	-
3.	COM(2021) 570	Wniosek DECYZJA RADY zmieniająca decyzję (UE, Euratom) 2020/2053 w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej	2022-01-07	MF	2022-01-28	-
4.	COM(2021) 663 COM(2021) 664	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do uprawnień nadzorczych, sankcji, oddziałów z państw trzecich i ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego oraz zmieniająca dyrektywę 2014/59/UE Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogów dotyczących ryzyka kredytowego, ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz poziomu wyjściowego	2021-12-22	MF	2022-01-05	-
5.	COM(2021) 706	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 995/2010	2022-01-11	MKIŚ	2022-02-14	-

Załącznik nr 4

6.	COM(2021) 718	Wniosek DECYZJA RADY upoważniająca państwa członkowskie do podpisania, w interesie Unii Europejskiej, drugiego protokołu dodatkowego do Konwencji o cyberprzestępczości w sprawie wzmocnionej współpracy i ujawniania elektronicznego materiału dowodowego	2021-12-17	MS	-	2022-01-28
7.	COM(2021) 719	Wniosek DECYZJA RADY upoważniająca państwa członkowskie do ratyfikowania, w interesie Unii Europejskiej, drugiego protokołu dodatkowego do Konwencji o cyberprzestępczości w sprawie wzmocnionej współpracy i ujawniania elektronicznego materiału dowodowego	2021-12-17	MS	-	2022-01-28
8.	COM(2021) 721	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywy 2011/61/UE i 2009/65/WE w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne	2022-02-04	MF	2022-02-18	-
9.	COM(2021) 722	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/760 w odniesieniu do zakresu dopuszczalnych aktywów i inwestycji, wymogów dotyczących składu portfela i dywersyfikacji, zasad zaciągania pożyczek i kredytów środków pieniężnych oraz innych funduszy oraz w odniesieniu do wymogów dotyczących zezwoleń, polityki inwestycyjnej i warunków prowadzenia działalności w zakresie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych	2022-01-27	MF	2022-02-10	-
10.	COM(2021) 723 COM(2021) 724 COM(2021) 725	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające europejski pojedynczy punkt dostępu zapewniający scentralizowany dostęp do publicznie dostępnych informacji mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca niektóre dyrektywy w odniesieniu do ustanowienia i funkcjonowania pojedynczego punktu dostępu Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające niektóre rozporządzenia w odniesieniu do ustanowienia i funkcjonowania pojedynczego punktu dostępu	2022-02-01	MF	2022-02-15	-
11.	COM(2021) 726 COM(2021) 727	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 600/2014 w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości danych	2022-01-24	MF	2022-02-07	-

		rynkowych, usuwania przeszkód w powstawaniu systemów publikacji informacji skonsolidowanych, optymalizacji obowiązków obrotu oraz zakazu otrzymania płatności za przekazywanie zleceń klientów				
12.	COM(2021) 731	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej	2021-11-25	KPRM	2022-02-24	-
13.	COM(2021) 732	Wniosek DYREKTYWA RADY ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosu i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona)	2022-01-17	MSWIA	2022-02-03	-
14.	COM(2021) 733	Wniosek DYREKTYWA RADY ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosu i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (wersja przekształcona)	2022-01-17	MSWIA	2022-02-03	-
15.	COM(2021) 734	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (wersja przekształcona)	2022-01-16	MS	2022-01-31	-
16.	COM(2021) 756	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające platformę współpracy mającą na celu wspieranie funkcjonowania wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1726	2022-01-17	MS	2022-02-17	-
17.	COM(2021) 757	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 oraz decyzję Rady 2005/671/WSISW w odniesieniu do wymiany informacji cyfrowych w sprawach związanych z terroryzmem	2022-01-07	MS	2022-02-07	-
18.	COM(2021) 759	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej oraz dostępu do sądu w sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych oraz zmieniającego niektóre inne akty w zakresie współpracy sądowej	2022-01-14	MS	2022-01-31	-
19.	COM(2021) 760	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę Rady 2003/8/WE, decyzje ramowe Rady 2002/465/WSISW, 2002/584/WSISW, 2003/577/WSISW, 2005/214/WSISW, 2006/783/WSISW, 2008/909/WSISW,	2022-01-14	MS	2022-02-17	-

Załącznik nr 4

		2008/947/WSISW, 2009/829/WSISW i 2009/948/WSISW oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE w odniesieniu do cyfryzacji współpracy sądowej.			
20.	COM(2021) 767	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca decyzję Rady 2005/671/WSISW w zakresie jej dostosowania do unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych	2022-01-16	MSWIA	2022-02-02
21.	COM(2021) 775	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PE I RADY w sprawie ochrony Unii i jej państw członkowskich przed stosowaniem wymuszenia ekonomicznego przez państwa trzecie	2022-01-18	MRIT	2022-02-01
22.	COM(2021) 782	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich, uchylająca decyzję ramową Rady 2006/960/WSISW	2022-01-26	MSWIA	2022-02-18
23.	COM(2021) 784	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zautomatyzowanej wymiany danych na potrzeby współpracy policyjnej („Prüm II”), zmieniające decyzje Rady 2008/615/WSISW i 2008/616/WSISW oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1726, 2019/817 i 2019/818	2022-01-26	MSWIA	2022-02-18
24.	COM(2021) 802	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona)	2022-02-02	MRIT	2022-02-22
25.	COM(2021) 803 COM(2021) 804	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wspólnych zasad dla rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru (wersja przekształcona)	2022-02-15 2022-02-16	MKIŚ	2022-05-05
26.	COM(2021) 812	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej, zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1153 i rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenie (UE) 1315/2013	2022-02-02	MI	2022-02-16
27.	COM(2021) 813	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2010/40/UE w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu	2022-01-22	MI	2022-02-04

28.	COM(2021) 823	Wniosek DYREKTYWA RADY w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania grup wielonarodowych w Unii	2022-02-09	MF	2022-02-23	-
29.	COM(2021) 832	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2020/1429 w odniesieniu do czasu trwania okresu odniesienia do celów stosowania środków tymczasowych dotyczących pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej	2022-01-20	MI	2022-02-03	-
30.	COM(2021) 851	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępująca dyrektywę 2008/99/WE	2022-01-20	MS	2022-02-17	-
31.	COM(2021) 890	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie sytuacji instrumentalizacji w obszarze migracji i azylu	2022-02-08	MSWIA	2022-02-25	-
32.	COM(2021) 891	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/399 w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice	2022-02-09	MSWIA	2022-02-23	-
33.	COM(2021) 997	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2001/20/WE i 2001/83/WE w odniesieniu do odstępstw od niektórych obowiązków dotyczących niektórych produktów leczniczych stosowanych u ludzi udostępnianych w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej, jak również na Cyprze, w Irlandii i na Malcie	2022-01-19	MZ	2022-02-07	-
34.	COM(2021) 998	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 536/2014 w odniesieniu do odstępstwa od niektórych obowiązków dotyczących badanych produktów leczniczych udostępnianych w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do Irlandii Północnej, jak również na Cyprze, w Irlandii i na Malcie	2022-01-18	MZ	2022-02-07	-
35.	COM(2022) 004	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mordawii	2022-01-20	MF	2022-01-26	-
36.	COM(2022) 017	Wniosek ZALECENIE RADY w sprawie budowania mostów na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w szkolnictwie wyższym	2022-02-11	MEIN	-	2022-02-25
37.	COM(2022) 018	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Narkotyków	2022-02-24	MZ	2022-03-14	-

38.	COM(2022) 026	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca decyzję Rady 2003/17/WE w odniesieniu do okresu jej stosowania oraz w odniesieniu do równoważności przeprowadzanych w Boliwii inspekcji połowych upraw nasiennych zbożowych roślin uprawnych oraz upraw nasiennych oleistych i włókniстых roślin uprawnych, a także w odniesieniu do równoważności materiału siewnego roślin zbożowych oraz materiału siewnego roślin oleistych i włókniстых produkowanego w Boliwii.	2022-01-27	MRIRW	2022-02-10	-
39.	COM(2022) 032	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1025/2012 w odniesieniu do decyzji europejskich organizacji normalizacyjnych dotyczących norm europejskich i europejskich dokumentów normalizacyjnych	2022-02-10	MIRIT	2022-02-24	-
40.	COM(2022) 037	Wniosek DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Ukrainie	2022-02-01	MF	2022-02-08	-
41.	COM(2022) 039	Wniosek DYREKTYWA RADY zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przedłużenia okresu stosowania fakultatywnego mechanizmu odwrotnego obciążenia w związku z dostawami niektórych towarów i usług podatnych na oszustwa oraz mechanizmu szybkiego reagowania na oszustwa związane z podatkiem VAT	2022-02-10	MF	2022-02-24	-
42.	COM(2022) 046	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające ramy środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników (ustawa o chipach)	2022-02-25	MIRIT	2022-04-22	-
43.	COM(2022) 050	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/953 w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 (unijne cyfrowe zaświadczenie COVID) w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się w czasie pandemii COVID-19	2022-02-11	MZ	2022-03-08	-
44.	COM(2022) 051	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/833 ustanawiające środki ochrony i egzekwowania mające zastosowanie na obszarze podlegającym regulacji Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku	2022-02-16	MRIRW	2022-03-01	-
45.	COM(2022) 053	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2003/25/WE w odniesieniu do włączenia ulepszonych wymogów stateczności	2022-02-18	MI	2022-03-04	-

Załącznik nr 4

53.	COM(2022) 102	Wniosek ROZPORZĄDZENIE RADY zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) 2021/768 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w odniesieniu do środków wykonawczych dotyczących nowych zasobów własnych Unii Europejskiej	2022-03-23	MF	2022-04-06	-
54.	COM(2022) 109	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do działania w ramach polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE)	2022-03-10	MFIPR	2022-03-24	-
55.	COM(2022) 112	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 514/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 516/2014 ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1147 ustanawiające Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.	2022-03-10	MSWIA	2022-03-16	-
56.	COM(2022) 113	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1628 w odniesieniu do rozszerzenia uprawnień Komisji do przyjmowania aktów delegowanych	2022-03-17	MI	2022-03-31	-
57.	COM(2022) 119	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie bezpieczeństwa informacji w instytucjach, organach, urzędach i agencjach Unii	2022-03-23	ABW	2022-04-20	-
58.	COM(2022) 120	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 909/2014 w odniesieniu do dyscypliny rozrachunku, transgranicznego świadczenia usług, współpracy w zakresie nadzoru, świadczenia bankowych usług pomocniczych oraz wymogów dotyczących centralnych depozytów papierów wartościowych z państw trzecich	2022-03-31	MF	2022-04-14	-
59.	COM(2022) 122	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające środki na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w instytucjach, organach, urzędach i agencjach Unii	2022-03-23	KPRM	2022-04-25	-
60.	COM(2022) 134	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie oznaczeń geograficznych Unii Europejskiej w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz systemów jakości produktów rolnych,	2022-04-01	MRIRW	2022-04-15	-

Załącznik nr 4

		zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2017/1001 i (UE) 2019/787 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012			
61.	COM(2022) 135	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego	2022-03-31	MKIŚ	2022-05-05
62.	COM(2022) 142	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i uchylające dyrektywę 2009/125/WE	2022-04-27	MRIT	2022-05-24
63.	COM(2022) 143	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepsze informowanie i lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami	2022-03-31	UOKiK	2022-04-14
64.	COM(2022) 144	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i uchylające rozporządzenie (UE) nr 305/2011	2022-05-17	MRIT	2022-05-31
65.	COM(2022)145 COM(2022)162	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do zwiększonych płatności zaliczkowych z zasobów REACT-EU Zmieniony wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do zwiększonych płatności zaliczkowych z zasobów REACT-EU	2022-03-31 2022-04-01	MFIPR	2022-04-14
66.	COM(2022) 156	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrolę) oraz dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów	2022-04-28	MKIŚ	2022-05-17

Załącznik nr 4

67.	COM(2022) 157	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie przekazywania danych środowiskowych z instalacji przemysłowych i ustanowienia Europejskiego Portalu Emisji Przemysłowych	2022-05-02	MKIŚ	2022-05-23	-
68.	COM(2022) 171	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/2107 ustanawiające środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze konwencji Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony Tuńczyka Atlantyckiego (ICCAT) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) .../2022 ustanawiające wieloletni plan zarządzania zasobami tuńczyka błękitnopłetwego we wschodnim Atlantyku i w Morzu Śródziemnym	2022-04-21	MRiRW	2022-05-05	-
69.	COM(2022) 174	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do produktów rzemieślniczych i przemysłowych, zmieniające rozporządzenie Parlamentu i Rady (UE) nr 2017/1001, (UE) 2019/1753 oraz decyzję Rady (UE) nr 2019/1754	2022-05-18	MRIT	2022-06-07	-
70.	COM(2022) 177	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi (strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej)	2022-05-04	MS	2022-06-20	-
71.	COM(2022) 179	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie zmiany i sprostowania rozporządzenia (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu złagodzenie skutków agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy dla działalności połowowej oraz ograniczenie wpływu zakłóceń rynku spowodowanych tą agresją wojskową na łańcuch dostaw produktów rybactwa i akwakultury	2022-04-26	MRiRW	2022-05-11	-
72.	COM(2022) 184	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) 2018/1046 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii	2022-04-29	MF	2022-05-18	-
73.	COM(2022) 187	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 w odniesieniu do gromadzenia, zabezpieczania i analizy dowodów w sprawach ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości i zbrodni wojennych przez Eurojust	2022-04-25	MS	2022-05-06	-
74.	COM(2022) 189	Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1806 wymieniające państwa trzecie, których obywatele	2022-05-10	MSZ	2022-06-03	-

Załącznik nr 4

		muszą posiadać wiza podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Kuwejt, Katar)				
75.	COM(2022) 195	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie tymczasowej liberalizacji handlu będącej uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony	2022-05-03	MRIT	2022-05-12	-
76.	COM(2022) 204	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniająca dyrektywę 2011/83/UE w zakresie umów o usługi finansowe zawieranych na odległość oraz uchylającą dyrektywę 2002/65/WE	2022-05-12	UOKiK	2022-05-26	-
77.	COM(2022) 216	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia przepisów dotyczących ulgi służącej przeciwdziałaniu zjawisku uprzywilejowania finansowaniu dłużnego w stosunku do kapitałowego oraz w sprawie ograniczenia możliwości odliczania odsetek do celów związanych z podatkiem dochodowym od osób prawnych	2022-06-01	MF	2022-06-15	-
78.	COM(2022) 241	Wniosek DECYZJA RADY w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich	2022-06-13	MRIPS	-	2022-06-27
79.	COM(2022) 242	Wniosek RZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odpowiedzi na wpływ rosyjskiej inwazji na Ukrainę	2022-05-20	MRIRW	2022-06-08	-
80.	COM(2022) 262	Wniosek PROJEKT BUDŻETU KORYGUJĄCEGO NR 3 DO BUDŻETU OGÓLNEGO NA 2022 R. Finansowanie kosztów przyjęcia osób uciekających z Ukrainy	2022-04-22	MF	2022-05-05	-
81.	COM(2022) 622	Zalecenie ZALECENIE RADY w sprawie krajowego programu reform Polski na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2022 r.	2022-06-13	MRIT	-	2022-06-30

WYKAZ STANOWISK DO DOKUMENTÓW POZALEGISLACYJNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁ. 2022 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Institucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
1.	COM(2021) 566	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Kolejna generacja zasobów własnych dla budżetu UE	2022-01-14	MF	2022-03-04
2.	COM(2021) 699	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030. Korzyści ze zdrowych gleb dla ludzi, żywności, przyrody i klimatu	2021-12-10	MKİŚ	2022-01-24
3.	COM(2021) 714	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Pierwsze sprawozdanie roczne na temat monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii	2021-12-10	MRIT	2022-01-26
4.	COM(2021) 740	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO Roczna analiza zrównoważonego wzrostu gospodarczego 2022	2021-12-17	MRIT	2022-01-18
5.	COM(2021) 811	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Nowe europejskie ramy mobilności miejskiej	2022-01-11	MI	2022-02-10
6.	COM(2021) 815	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY dotyczące wdrażania wspólnych ram monitorowania i oceny wraz z oceną realizacji celów wspólnej polityki rolnej 2014-2020	2022-01-11	MRIRW	2022-02-10

7.	COM(2022) 016	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie Europejskiej strategii na rzecz szkół wyższych	2022-02-11	MEIN	2022-03-11
8.	COM(2022) 056	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wydatków EFRG System Wczesnego Ostrzegania nr 11-12/2021	2022-03-07	MRIRW	2022-04-01
9.	COM(2022) 083	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW W kierunku zielonej, cyfrowej i odpornej gospodarki – nasz europejski model wzrostu	2022-03-02	MRIT	2022-05-20
10.	COM(2022) 085	KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY Wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2023 r.	2022-04-08	MIF	2022-05-05
11.	COM(2022) 107	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Europejska solidarność z uchodźcami i osobami uciekającymi z Ukrainy	2022-03-25	MSWiA	2022-04-25
12.	COM(2022) 108	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i bardziej zrównoważonej energii po przystępnej cenie	2022-03-25	MKIŚ	2022-05-12
13.	COM(2022) 126	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY dotyczące wykonania i stosowania Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem i Wielką Brytanią i Irlandią Północną, z drugiej strony: 1 stycznia - 31 grudnia 2021 r.	2022-04-15	KPRM	2022-05-12
14.	COM(2022) 128	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, KOMITETU EKONOMICZNO-FINANSOWEGO I KOMITETU DS. ZATRUDNIENIA Sprawozdanie dotyczące europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19, na podstawie art. 14 rozporządzenia Rady (UE) 2020/672. SURE po 18 miesiącach: trzecie sprawozdanie półroczne	2022-04-15	MF	2022-05-16
15.	COM(2022) 131	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Przyjmowanie osób uciekających przed wojną w Ukrainie: Przygotowanie Europy do zaspokojenia potrzeb	2022-04-15	MSWiA	2022-05-17

16.	COM(2022) 133	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych	2022-04-15	MRIRW	2022-05-16
17.	COM(2022) 153	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Ocena Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania na podstawie art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2219 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL) oraz zastępującego i uchylającego decyzję Rady 2005/681/WSISW	2022-04-06	MSWIA	2022-06-01
18.	COM(2022) 657	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Przyciąganie umiejętności i talentów do UE	2022-05-20	MRIPS	2022-06-20
19.	CM 2003/22	KOMUNIKAT: Wniosek Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej – Przekazanie parlamentom państw członkowskich	2022-03-25	MSZ	2022-04-25
20.	CM 2065/22	KOMUNIKAT: Wniosek Gruzji o członkostwo w Unii Europejskiej – Przekazanie parlamentom państw członkowskich	2022-04-01	MSZ	2022-05-09
21.	CM 2077/22	KOMUNIKAT: Wniosek Republiki Mołdawii o członkostwo w Unii Europejskiej – Przekazanie parlamentom państw członkowskich	2022-04-01	MSZ	2022-05-12